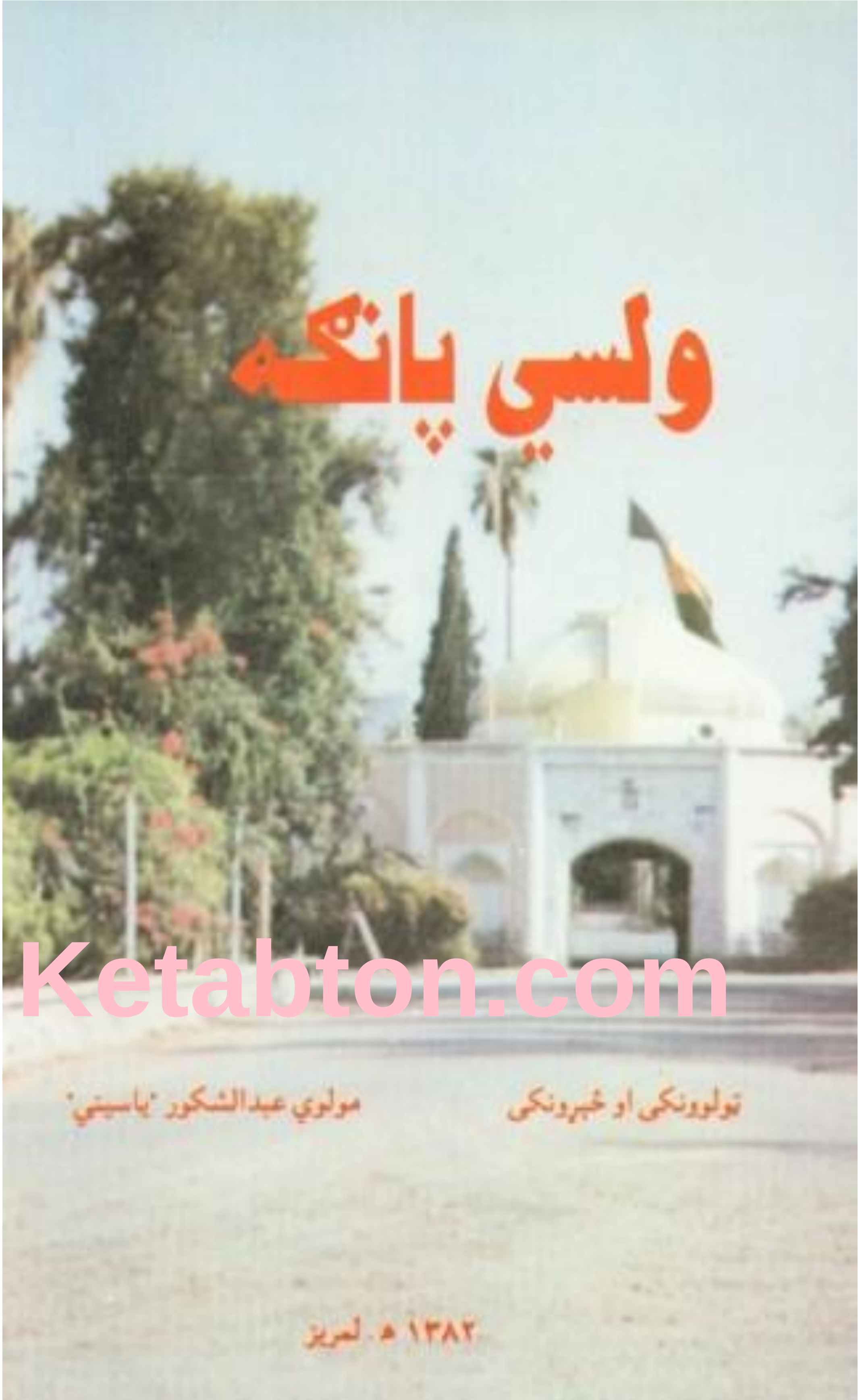

ولسي پانګه

ټولوونکی او څېړونکی مولوي عبدالشکور "یاسیني"

۱۳۸۲ هـ لمریز

Ketabton.com

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||

دکتاب نوم: ولسي پانگه

ژباړونکی : مولوي عبدلشکور " یاسیني"

خپرندویه ټولنه : ځښي کولتوري ټولنه

خپرنی لړ: اوم) 7 (

د چاپ شمیر: یوزر ټوکه

د چاپ نیټه : 1382،تله ، لسم

کمپوزر : میرزاخان "طوطاخېل"

د کمپوز ځای: میرزاخان او کمپوزنگ سنټر ارباب روډ

گل حاجي پلازه دوهم منزل دفتر نمبر 208 تیلفون نمبر 853549

بیعه : سل افغانۍ) 100(

چاپ خونه: د ساپي دپښتو ځیړنو او دپراختیا مرکز.

یادونه : دا ټولگه دعبدالکریم مصعب جان په مالي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خېړونکي لنډه پېژندنه

نوم: مولوي عبدالشکور "یاسیني"

دپلار نوم: اروا ښاد ملا عبدالکریم " یاسیني "

زوکړه : 1317 هـ.ش چنګاښ، اتمه ،ننګرهار، کامه ،ده طاهر

دندې: دګران افغانستان په مختلفو ولایاتو او ولسوالیو کې دپښتو ژبې او دیني علومو دښونکي په توګه پاتې شوی.

او تر روسي یر غل وروسته د مجاهدینو مشراو دکمونستي حکومت له ړنګیدو وروسته د کامې ولسوال او دختیځو ولایتو د جهادي شورا غړی پاتې شوی دی .

اثار:

(1) جهادي پنځونې (جهادي لنډۍ)

(2)شعري ټولګه

(3)جهادي خاطرې (سیاسي یاداشتونه)

چې پورتني دريواړه کتابونه دچاپ لاندې دي

(4)او همدا ټولګه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې ارزښتمن اثر او دليکوال په باب يې څو لنډې خبرې

هره ژبه اوادب خپلې خپلې ځانګړنې لري او بيا دهرې ژبې اوادب توکي خپل خپل اهميت لري. په پښتو ژبه او ادب کې متلونه او لنډۍ دې ژبې او ادب ته ځانګړې غناوربخښلې ده. رښتيا خبره خو داده چې که پښتو ژبې ته څو مګره کارشوی دی نو زياتره يې دوروستۍ نيمې پيړۍ دژبپوهانو او ادب پوهانو دکار او زيار نتيجه ګڼلای شو.

په پښتو ژبه کې دمتلونو او اصطلاحاتو راټولول پر خپل ځای يو ارزښتمن کاردی که څه هم چې په دې برخه کې خو يو څه لومړني ګامونه هم اخستل شوي دي او دمتلونو او اصطلاحاتو په را ټولولو کې يو څه کار هم شوی دی،خو حقيقت دادی چې دغه کار ددرناوي سره سره چې ورته يې لرو، دا ادعا نه شو کولای چې په دې برخه کې شوی کار کافي دی او نورکار ته اړتيا نشته.

ښاغلي مولوی صيب عبدالشکور "يا سيني" چې دپښتو متلونو او اصطلاحاتو په راټولولو کې څومره کارکړی دی، دا پر خپل ځای دډېر درناوي وړدی او بې له شکه به دپښتو ژبې مينه وال ترينه ډېره ګټه اخلي او دابه ددې ژبې او پښتو ليکوالانو دليکنو په بډاينه کې پوره لاس وکړای شي.

که څه هم چې دښاغلي مولوی صيب "ياسيني" له خوا را ټول کړای شوي متلونه او اصطلاحات ما په يوه ځغلنده نظر وکتل او دومګره وخت او مجال نه وچې په کاملاً انتقادي نظر يې وګورم، خو ترکومه پورې چې زه مولوي صاحب پيژنم او څومګره يې له ژبني او ادبي ذوق سره اشنا يم او يا دژبې او ادب دمطالعې او تدريس په باب دده له سابقې سره څومره بلد يم زه داپه کامل باورسره ويلای شم چې مولوی صيب به په دې برخه کې پاخه ګامونه اخستي وي او خپل کار به يې هغومره پوخ کړی وي لکه څومګره چې يې تمه کيږي.

که مولوي صيب له يوې خوا دسرو روسانو په وړاندې زمونږ د سپيڅلي جهاد په اوږدوکې په سپينه ږيره غره په غره او ناو په ناو ګرځيدلی او په وسله وال جهاد کې يې خپله ونډه ډېره ښه سرته رسولې ده، قرباني يې ورکړې ده. له بلې خوا يې ديوه ديني عالم په توګه په علمي جهاد کې هم پوره برخه اخستې ده مولوي صيب دافغانستان دتير سپيڅلي جهاد تر پيليدو دمخه دښونکي په توګه دمقدسې دندې دسرته رسولو پر وخت ډېر ځله دپښتو ژبې او ادب د تدريس دنده هم درلوده، چې په دې توګه سړی ويلای شي چې نوموړی ددې لارې کوم نا بلده لاروی نه دی.

مولوي صاحب دپښتوژبې تکړه ليکوال هم دی او خو ږ ژبی شاعر هم هيله ده چې مولوي صاحب دخپلو اشعارو دټولګې چاپ ته هم ځانګړې پاملرنه وکړي ياکومه داسې مؤسسه او اداره چې پښتو ادب ته دخدمت وياړ لري دمولوي صاحب داشعارو دچاپ وياړ هم ترلاسه کړي. زه په پای کې مولوي صاحب عبدالشکور "ياسيني" ته چې زما دجهاد او مبارزې داوږدې لارې ملګری بلکې استاذپاتې شوی دی ،ددې ستر ژبني خدمت مبارکي وايم اوله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه ورته تو فیق غوارم چې په دې لاره کې نوردیادونې اوستاینې وړگامونه هم واخلي عمرېې اوږد اوپه قلم یې برکت شه .

درنښت

فدامحمد فایض

پیښور،کوز تهکال

1382/6/29

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لویه شتمني او زمونږ بېغوري

ځينې وخت په سړي باندې هغه د چا خبره د شينواري ماما ټوکه وشي او ځينو کارونو ته لاس تر زنې پاتې شي او د انديښنو او سوچونو په سيند لاهو شي. زه چې اوس د کومې ستونزې او سودا سره لاس او ګرېوان يم هغه کومه معما نه ده بلکې زما سره د هغو توريو، جملو، القابو او خبرو کمی دی چې زه يې د دې کتاب ( ) د ښاغلي را ټولوونکي او څېړونکي په شان او ستاينه کې وکاروم .

او لامل يې دا دی چې د دغه ښاغلي د ژوند کيسې او څېړنې د ډېرو نورو هغو سره ښکاره توپيرونه لري. که د ټولې نړۍ په ځای يوازې خپل ګران هېواد د بېلګې په توګه ياد کړم نو ويلای شم چې ډېر وګړي مو د خپل ژوند په دا لړ وخت کې وليدل چې زمونږ نه مخکې دې نړۍ ته راغلي وو او ولاړل يعنې پټې سترګې راغلل او ولاړل نه يې ځان ته کومه ګټه ورسوله او نه يې خپل دين او اولس ته خير ښېګڼه. او هم دا اوس هم ډېر خلك وينو چې د ژوند په اصلي او پراخه مفهوم نه پوهيږي. يوازې خوړل، څښل او راټولول (ماديات) ورته د ژوند موخې او غايېګ ښکاري او په دې ځانونه نه پوهوي چې د انسانيت او سړيتوب معيارونه او پړاوونه څه دي .

ارواښاد خان خوشال خان بابا وايي :

چې دستار تړي هزار دي

د دستار سړي په شمار دي

که څه هم دغوايي کرغېړن اوښتون زمونږ د سلهاو زرو شازلميانو سرونه لو کړل. خو الحمدلله چې دغو بشر دوستانو (!؟) بې وګړيو نه کړای شولو. خو بې سړيو (قحط رجال) او بې سره يې کړو .

هرګوره پورتنۍ کرښه د سل په سلو کې خبره نه ده په دې معنا ده چې يو ډېر شمېر سياست پوهان، عالمان او روڼ اندي مو سرو کودتاچيانو له خپلو ګونډي موخو او غوښتنو ځار کړل او يو شمېر نور ښاغلي چې د خپل مظلوم اولس د مشرۍ دعوی يې کولې د دغه بې وزلي اولس سره په خپلو کړيو ژمنو کې پاتې راغلل او نفسي جنون داسې کندو ته ټېل وهل چې اوس يې څوك په خوله پياز هم نه خوري .

خو په دا دويمه ډله کې داسې ښاغلي او منلي شخصيتونه هم وو چې د بهرنيو يرغلګرو او کورنيو انډيوالانو په وړاندې ښه په نره ودرېدل د سپېڅلي جهاد غړ يې وکړ او خپل سر يې خاص د اعلاء کلمۍ الله او د خپل اولس د پت، ناموس او ازادۍ د ګټلو له پاره په لاس کې ونيوه. دښتو، مېرو او تورو غرو ته پورته شول. د ډېرو کړاوو، سختيو، لوږو، تندو، لنډو او تنګو له ګاللو وروسته څښتن تعالی د همداسې سپېڅليو او رښتينو مجاهدينو د وينو او سرښندنو له برکته کورني او بهرني يرغلګر او دښمنان مات او ګونډه کړل. د دغو تش لاسو او بې وزلو مجاهدينو د بري او فتحې غږ دومره دروند او غښتلی و چې نه يوازې افغانان بلکې د ټولې نړۍ اسيران او د کمونيزم په کړيو کې ښکيل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي او لسونه يې راويښ کړل، جرمنيانو د برلين او ياکلن دېوال ړنګ کړ ختيځ او لوېديځ جرمني يو اولس شو، تزاريان، مغل، ازبك، تاجك، ترکمن، سربان، چچنيا، پولنډ، هنګري، وکراين او ... ټول اولسونه را پاڅېدل او ځای په ځای يې د لېنين مجسمې په کاڼو او لوټو وويشتې او بالاخره يې راړنګې کړې او ان خبره تر دې را ورسيده چې پخپله له مسکو نه هم د لېنين تابوت پورته کړل شو او په دې ډول د شلمې پېړۍ د يوه ډېر ستر او نړېوال ځواك د باج او تاج کيسه د ډېرو بې وزلو او تش لاسو افغانانو په ذريعه د الهي نصرت په برکت ختمه کړی شوه. او زمونږ په تاريخ کې د وياړونو، اتلوليو او سرښندنو نوې بابونه پرانيستل شول .

که د سرو لښکرو تر يرغل يو څو لسيزې مخ کې د وياړلي افغانستان تاريخ ته و ګورونو

د پرنګيانو شرمېدلې ماتې به مو تر سترګو شي چې د رواني پېړۍ په لومړيو کې يې د همدې اولس له خوا خوړلې وې. زمونږ تاريخ به هېڅ کله د هغو غازيانو او شهيدانو نومونه هېر نه کړي چې د پرنګيانو په

وړاندې يې د خپل اولس د مجاهدينو مشري په مختلفو سنګرونو کې کوله لکه مجاهد غازي چکنور ملا صاحب لوی مجاهد او عالم دهډې ملا صاحب، سترمجاهد ملا مشك عالم، اتل سپه سالار غلام حيدر خان څرخي، لوی غازي او تکړه مجاهد غازي محمد جان خان وردګ د ميوند فاتح ايوب خان د تورې او پوهې خاوند غازي عثمان خان ساپی، زړور او سرتېری غازی مير مسجدي خان، د پوهې او تدبير خاوند وتلی مجاهد د ترنګزو ملا صاحب ،غازي مولوي تاج محمد خان (1) او په لسګونو داسې نور اتلان چې د تورې او مېړانې له برکته يې تقريباً نيمې نړۍ خپلواکي تر لاسه کړه .

همدارنګه که زمونږ ننی تاريخ ليکل کيږي او سبانی کول (نسل) يې لولي نو په دې کې هېڅ شك نشته چې د شهيد ادم خان، رسول خان، شهيد مولوی محمد صديق خدای دوست) 2 ((او په لسګونو او سلګونو د هغو اتلانو، مېړونو او غازيانو د کار نامو ترڅنګ د ښاغلي مولوي عبدالشکور "ياسيني" کارنامې هم ولولي چې د سرو لښکرو سره يې د مخامخ غزا په وخت کړي دي .

د کودتا سره سم کمونستانو ښاغلی يا سيني صاحب بندي کړ قسمت ورسره ياري وکړه د يو څه وخت بنده وروسته ايله شو، مولوي صاحب د هجرت لار ونيوه او د يرغلګرو په وړاندې يې عملي جهاد پيل کړ اولس هم د مولوي صاحب مشري ومنله او تر شايې ودرېدل، د مولوي صاحب د جهاد او مبارزې سنګر يوازې کامه پاتې نه شوه بلکې د لوی ننګرهار د مختلفو سيمو مجاهدينو يې هم مشري ومنله. د مولوي صاحب د مجاهدينو او په ختيځو ولاياتو کې د سرو لښکرو د قطعاتو او ټولګيو تر منځ فقط يو سيند (کامه ثمر خېل) و او ډېر ځلې مجاهدينو پر روسيانو او همدارنګه ځينې وخت روسيانو په مجاهدينو بريدونه کول. دا چې مجاهدينو به په هر بريد کې روسيانو ته څومره د سر او مال زيان ور اړاوه او يا روسيان څومره د مجاهدينو د لاسه نارامه وو دا نو زمونږ د تاريخ يو ډېر لوی بحث دی چې په دې ليکنه کې يې ځايول ګران دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغې ښاغلي که په یوه لاس کې د حق د ساتلو او د ازادۍ د اخیستلو په خاطر ټوپك راخیستی دی ورسره جوخت یې په بل لاس کې قلم راخیستی او د خپلې ژبې اولس او کولتور د بډاینې او غنا په خاطر یې خولې تویې کړې او یو ډېر ستر کار ته یې ملا تړلې ده. چې په لنډه توګه یې داسې ښودلای شوو.

لومړی: تقریباً څه کم دوه زره جهادي لنډۍ دي چې د پښتو ژبې تر ټولو لویه پانګه او شتمني ده چې د چاپ لاندې ده او که خدای کول ډېر ژر به مو تر ګوتو شي. که څه هم زمونږ ډېر پوهان په دې ګروهه دي چې د لنډۍ خاص ویونکي جوت نه دي. خو دغه پورتنۍ لنډۍ ټولې ښاغلې یاسیني د جهاد په مختلفو سنګرونو او غزا ګانو کې ویلي دي. چې البته ګران لوستونکي به یې د ځینو لنډیو شرحې د کتاب په لمنو کې پخپله ولولي .

دوهم: جهادي خاطرې دي چې ټولې خوږې کیسې دي چې زمونږ د ویاړلي تاریخ یوه برخه ګڼل کېدای شي .

دریم: شعرونه دي چې په سپینه وینا او غوڅه ژبه یې د ځینو دوستانو او دښمنانو ناخواې او نادودې انځور کړې دي .

څلورم: همدا ټولګه ده چې د پښتو ژبې او ادب تر ټولو نایابه او ارزښتناکې ګڼې، مقولې، متلونه او ورسره یوځای ځیني فلکلوري "اولسي" او رښتیني کیسې او خبرې رانغاړل شوي دي. چې د ټولګې ښکلا او ارزښت یې لا پسې ښکلی او دروند کړی دی او هغه ځکه چې پښتو ژبه یوازې ژبه او د پوهاوي را پوهاوي وسیله نه بلکې پښتو یو قانون او د ژوند ضابطه هم ده. د یو ټبر په ژبه کې د ټولنې ټول کړه وړه دودونه، خویونه، نفسیات او ان تردې چې د مختلفو دورو دیني او مذهبي دودونه هم ځای شوي وي. نو ځکه ویلای شو چې پښتو ژبه د خپلو ځانګړتیاو له مخې د نورې د ډېرو ژبو په څېر یوازې تشه ژبه نه بلکې یو ډېر لوی قانون هم دی. ګورو چې تر اسلامي سپېڅلي شریعت را وروسته هر خېل ځانته د خپلو ستونزو او شخړو د له منځه وړلو او روغې جوړې

له پاره لکه ځینې اروپایي هېوادونه چې تر ډېره وخته یې لیکلی (وضعي) قانون نه درلود او د خلکو تر منځ ټولې ستونزې او کړکېچونه په معقولو منل شویو متلونو حل او فصل کېدلې او مناسب متل به داسې حکم درلود لکه د کاڼي کرښه له ښه شامته د پښتو ژبه او ټبر له دې پلوه ډېره شتمنه او مره ده په عقیدتي لحاظ هم پښتون هغه بختور ټبر دی چې د ژبې دا ټوله شتمني یې د اسلامي سپېڅلي شریعت مطابق ده. ځینې پوهان وایي چې د پښتانه رومان ټول په پښتو ټپه کې دی همدارنګه که وویل شي چې د پښتون کولتور او ژوند دود هنداره متلونه او ګړنې نو بې مناسبه به نه وي. زه دغه پورتني توکي د خپلې خوږې او شتمنې ژبې روح او ترټولو لویه او ارزښتمنه پانګه بولم او همدارنګه په دغه لار کې کار کول، راټولول، څېړل او خوندي کول یې تر ټولو لومړنی او اړین کار بولم .

قدر منو او درنو لوستونکیو! نور تاسې درانه نه ستړي کوم راځم خپلې وروستۍ خبرې ته او هغه د همدې درنې ټولګې په اړه یو څه څرګندونې دي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی: په کار خو داسې وه چې د ژبې دغه مختلف توکي متل، محاوره او ...) د الف ب او ... په ځای جلاجلا څېړل شوي او وډل شوي وای .

په کار خو همداسې وه مگر مونږ سره ستونزې او اندېښنې؛ د وخت لړوالی، د تش لاس دښمني او همدارنگه په ژوند (عمر) بې باوري دا ټولې هغه خبرې وې چې زمونږ د نن کار یې سبا ته تم نه کړ، نغده سودا (کړنه) او دم ساعت مو غنیمت وګاڼه. که ژوند یاري وکړه او په ګانده کې پخپله د دې ټولګې ښاغلی څېړونکي او یا د پښتو ژبې او ادب نورښاغلي په دې کړنه لاس بري شول. خپلې مورنۍ ژبې ته به یې ستر چوپړ کړی وي .

دوهم: دا چې ژبه د اولس او خلکو شتمني (مال) ده. نو د دې ګډې شتمنۍ د امانتدارۍ په خاطر د ځینو متلونو، ګړنو او ... پورې اړونده داسې کیسې، ټوکې او خبرې په دې ټولګه کې را نغاړل شوي. چې ښايي ځینو لوستونکیو او په تېره بیا ځینو ښاغلیو نقادانو ته یې څېړل او رانغاړل په دې ټولګه کې خوند، ور نه کړي. خو لکه څنګه چې پورته وویل شول دا هر څه د پښتون قوم سره د امانتدارۍ او خلوص له مخې شوې. دلته د یوې بلې خبرې یادونه اړینه ده او هغه دا چې د ملي ورورګلوۍ په خاطر د ځینو سیمو او خلکو پورې د ځانګړیو متلونو، ګړنو، ټوکو او ټکالو د راوړلو نه ډډه شوې. لازمه وه چې د ملي شتمنۍ او امانتدارۍ له مخې ځانګړي توکي هم دلته څېړل شوي او رانغاړل شوي وای. مګر د نننی ګران افغانستان باریکه او حساس حالت ته په پام لرنې سره تر راوړنې او څېړنې یې نه راوړنه او څېړنه غوره وګڼل شوه .

په هر ترتیب که د پښتو ژبې په دغو توکیو څومره خبرې وشي بیا به هم لږې وي .

قدرمنو لوستونکیو ته یوه یادونه کوم چې دا ټولې خبرې، کیسې او متلونه ښاغلي مولوي صاحب د خپل ژوند په اوږدو کې د اولس نه اورېدلي او یا لوستي دي او بیا یې په خپله حافظه کې ساتلې وې یعنې په راټولولو پسې یې څېړونې او کتابونه نه دې لټولي، او دا دې له ښه مرغه د ستاسو تر لاسو او لوست یې دروړسول .

زه ټولو پښتنو ته د دغه درنې ټولګې مبارکي وایم او ښاغلي مولوي صاحب ته د خدای پامانۍ نه وروسته وایم چې :

ستا د ښایست ګلونه ډېر دي

څولۍ مې تنګه زه په کوم کوم ټولومه

مع الاحترام

اجمل اټك "يوسفزی"

د ښځي کولتوري ټولنې مشر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(السلام علیکم)

شروع کوم په نامه د الله چې ډیر زیات مهربان او رحم لرونکې دی خالق تعالی په خپل عظیم کلام کې دپخوانیو اقوامو او پرګنو د ښو او بدو او ځینو نورو موجوداتو حالات بیان کړي ددې له پاره چې خلکو ته نصیحت ، عبرت او پند شي او خلك نیکو او ښو کارونو ته راو بولي او دبدو مثالونو د عواقبو نه یې آګاه کړي نیك خلك به دبدونه عبرت واخلي خپل اعمال به اصلاح کړي او د توحید په لار به روان شي. دپروردګار وینا چې دمثال په ډول یې منع فرمایلې وي د هغې نه منع شي او کوم چې په کولو یې امر کړي وي هغه اجرا شي متل یا مثال چې په یو خبره باندې تیریږي هغه دیو سند حجت او دلیل په نامه باندې یادیږي او خبره وربانديې ښه مستحکمه او ټینګه شي. لکه یو ترګاڼ چې یو شي جوړ کړي او دپاسه وربانديې د اوسپنې میخ ووهي د پښتو ژبې اکثره متلونه او پخې ویناوې د قرآني مبارکو آیتونو او نبوي احادیثو سره موافق دي دا متلونه داسې دي لکه په ډبره کې چې لیك وکړي دشودو غونډې سپین او دشاتو غونډې خوندور دي د چامخ او څټ هم نکوي. د دوه مخيءاو منافقت نه خلاص وي. پروردګار فرمایې ((تاسوسره متحد شئ او لاسونه سره ورکړئ او بې اتفاقي مه کوئ که بې اتفاقه شوئ قوت به مو کمزوری شي)) پښتانه لویان وایي دیو لاسه ټك نه خیږي، یو سوی نه بلیږي، د ډیرو امساء دیوه ګیډۍ او داسې نور په حدیث شریف کې راځي تاسو د خلکو قدر د هغوي د منزلت په اندازه وکړئ. پښتانه لویان وایي وګوره سړی ورلاندې واچوه پو زی او داسې نور خدای پاك وایي ((چې یهود اونصاری ستاسې دوستان کیږي نه...)) زمونږ مشران وایي کاڼی به پوست نشي دښمن به دوست نشي. حدیث مبارك دی دنیکانو سره ناسته داسې ده لکه د عطار په دوکان کې چې کښینې یا به ترې عطر واخلې او که وایې نخلې نو خوشبویي خو به یې درشي.

او دبدانو سره ناسته داسې ده لکه د ینګر په دوکان کې چې کښینې یا به دې جامې وسوځي او که نوي نو داوسپنې بد بويي خو به درشي.

او داسې په لسګونو نورې قراني او نبوي مبارکې وینا وې شته چې ډیر پښتو متلونه ورته دي ما تراوسه په پښتو کې داسې وینا او متل نه دی او ریدلی چې هغه دې د اسلامي سپيڅلي شریعت سره په ټکر کې وي. زه پخپله د پښتو ژبې ښوونکي وَم او دپښتو خوږې ژبې سره مې ډیره مینه ده په دې کتاب کې په سلګونو متلونه ، اصطلاحات او.. راوړل شوي او څیړل شوي دي . چې ډیر یې ماته په یادو یاد دي او په موقع کې رایادیږي. پښتو ژبې ته ډیر کار د دین علماوْ کړی دی د احمد شابابا د زماني نه مخکې او وروسته که دادب تاریخونه وګورۍ تاسوته به جوته شي چې په هرو خت کې د دین پوهانو پښتو ته څومره خدمت کړی دی. د هاغې بوډۍ په شانته چې حضرت یوسف ؑیې په پاغندو اخیسته او ځان یې د یوسف ؑ په تجارانو کې حسابا وه زه هم په دې لړ کار ځان دپښتو خدمتګار حسابوم. ما د پښتو ژبې سره دمینې او امانتدارۍ له مخې ځینې متلونه چې هغه دیو ځای ، یا دیو قوم پورې اړه لري کټ مټ راوړي او څیړلي هیله کوم چې زما دغه خلوص په چا بدونه لګیږي ځکه چې ما ځان ته د تصرف حق نه دی ورکړی. زه څه خپلې جهادي لنډۍ لرم چې په سنګرونو کې مې ویلي دي او څه اندازه شعرونه دي چې د

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځينو بې لارو ملګرو او هم سنګرو د خودسرۍ او د هغوی خواهشاتو په باره کې دي چې دوی ترې نه منع کيدل ويلي مې دي ځکه چې جهاد يو ډير پاك او مقدس عبادت دی خو دځينو حريصو او په نفس نه باور لرونکو راته داغي او لکه دار کړ خدای دې دوی او ما په سمه لار برابر کړي.

ګرانو لوستونکو که پدې کتاب کې زما څخه کومه غلطي او خطايي شوې وي عفوه غواړم او تاسو ته يې د اصلاح کولو پوره واك درکوم ماسره په دې کتاب کې اجمل اتڼ يو سفزی په څيړنه او ليکنه کې ډيری خولې تويې کړی اوخپل قيمتي وخت يې پکې مصرف کړی او همدارنګه

حاجي عبدالوکيل اتڼ را باندې ډير باعث و. زه نشم کولای چې د دوی شکريه اداء کړم خو خدای ﷻ دې ورته ډيراجر ورکړي.

په درناوي

مولوي عبدالشکور "ياسيني"

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

"الف"

- 1اختر پټ میره نه دی.

-1سړیتوب او میړانه نه پټیږي یعني لمر په دوه ګوتو نه پټیږي.

-2اخترچې تېر شي نکریزې په دیوال پورې کړه.

-2هرکار او کړنه پخپل وخت خوند کوي.

-3ارهنډه انګور نه نیسي.

-3بې کاره سړي نه دخیر تمه چټې ده.

-4ارهنډه خرما نه کوي.

-4چې سړي کې پخپله خیر نه وي بل ته یې خیر نه رسي.

-5آّس لره په لاس لره.

-5یوشی چې پخپله درسره نه وي دبل په تمه کیږه مه.

-6آّسونو نعلونه وهل چنګښوهم پښې جګې کړې.

-6نا لایقه خلك هم ځینې وخت غواړي چې دلایقو خلکو سره ځان برابر کړي.

-7اسمان لاندې یې کور دی په ماما یې پوردی.

-7ځینې خلك په پور روږدي وي اخلي یې او خلاصوي یې نه او بې کاره ناست وي.

-8اسمان چې څومره غوریږي هسې نه وریږي

-8څوك چې ډیرې پرړې کوي هومره څه یې دلاسه نه کیږي.

-9آّس چې شنیږي دموګړي په زور شنیږي.

-9څوك چې یو کار کوي دخپلو ملاتړو په ډاډ یې کوي.

-10آّسمان یې برستن ده ځمکه یې توشك دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10-يعنې هيڅ نه لري.

11-اشنا يې دشګو مزل دی.

11-يعنې دژوندتر وروستيوشيبو پورې نه تماميږي او ډير زغم غواړي.

12-اغيرلي ته لړ باد هم کافي دی.

12-څوك چې په ډير کړاووکې وي او لږ څه هوساينه او خوښي پرې راغله داهم غنيمت دی.

13-اغيرلی پخپله .... تشيږي.

13-څوك چې يوکار پخپله خراب کړي تاوان او زيان يې هم همده ته دی.

14-اصيل ته اشارت کم اصل ته کوتك.

14-پوه او درانه خلك په نيمه پوهيږي.

15-اتحياتو چې په ولاړه وائي په ناسته به څه وائي.

15-يو وروستنی کار چې له وخته مخکې وشي نو په خپل وخت به څه کوي.

16-امرسې خوري پيسې نه ورکوي.

16-ګټه پورته کوي خو زيان نه مني.

17-املوك يې بار کړي.

17-له يو کس نه چې ډير باد ځي او په ځان نه پوهيږي ورسره نږدې خلك په خپل منځ کې سره داوايي.

18-امانت ځمکه هم نه خيانتوي.

18-لويان دامانت په ساتلو کې دومره په ټينګه وايي چې ګوره ځمکه يې هم نه خيانتوي يعنې ايمانداري او صداقت ښه شي دی.

19-او به په ډانګ نه بيليږي.

19-پخې دوستۍ او وروولۍ دچا په شرارت باندې څوك نه پريږدي.

20-اوبه دجام درويه شکل کيږي.

20-څوك چې يو شې اخلي دهغه دښائست او دښه جنسيت له مخې يې اخلي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-21او بو اخيستى هر بوټي ته لاس اچوي.

-21داړ مخ هر چاته اوړي.

-22او بوورۍ زګته لاس اچوي.

-22په چاچې مشکل راشي ديو ډير بې خونده کس نه هم دحل کولو هيله کوي.

-23او به خړوي ماهيان نيسي.

-23دخپلې غوښتنې دترسره کولو په خاطر هرډول لوبې کوي.

-24اوبه پورته خيژوه که نه شکته خوبې لاره ده.

-24دکړنې له پاره ټينګ هوډ لره.

-25اوبه تر خيټې پورې رسيږي خو خيټې تر خيټې فرق دی.

-25توان تر توانه پورې فرق دی.

-26الطور من التاوان.

-26له کوم ملاصيب نه چا تبر په سوال وړی و او بيا هغه ترې ورك شو. سړی بيرته ملاصاحب ته راغی او ورته يې وويل چې څوك ديوه چا نه يو امانت واخلي او بيا دغه امانت ورك شي په امين يې تاوان شته او کنه؟ ملا ورته وويل چې نه، سړي ملاصاحب ته کړه چې صيب ستاتبرله ما ورك شو ملا صاحب سمدلاسه وويل ته لږ وارو کړه چې زه کتاب وګورم، دکتاب له کتلو وروسته بيرته راغې او سړي ته يې کړه چې دبل امانت تاوان نشته خو په کتاب کې يې ليکلي دي چې الطورمن التاوان. يعنې که تبر ورك شي تاوان لري.

-27اوبه چې يو ځای ډنډشي خو ساکيږي.

-27څوك چې يو ځای کې ډير پاتې شي قدريې کميږی ياپه ځينو شيانو چې وخت واوړي نو خرابيږي.

-28ادې که دزړه کوي او ګرې ته هم تبی کوي.

-28يو څوك که په راستۍ کارکوي او کوښښ وکړي له يوه بې کاره شي نه هم ښه شي جوړولاي شي.

-29ادې مره شوه تبه يې وشکيده.

-29هرڅه ولاړل.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

30-او به په كمزوري ورخ زر ورځي.

30-په بې وزلو او خوارو خلكو قانون زر پلي كيږي.

31-او به ګرمې كړه كه كاروشو ښه كه نه نووړه خو به پرې لامده كړو.

31-دژمي په سړو كې ديوه سړي دخپلې منكوحې سره نږديوالي ته زړه وشو او خپلې ماندينې ته يې كړه چې ښځې په تناره كې اوبه كيده چې تودې شي ښځې يې ورته كړه چې څله مې په عذابوې كار به درنه ونه شي نو سړي ورته وويل كه كارونه شي نو اوړه خو به پرې لامده كړې.

32-آموخته بلا بده بلاده.

32-له روږدى ځان خلاصول ډير ګران دي.

33-اوږه چې ونه خورې دخولې نه يې بوى نه ځي.

33-يوكار چې څوك ونه كړي بل ورپسې څه نه وايي.

34-اور اخلي.

34-ډيره بيږه كوي .

35-اوريې بل كړى دى.

35-شراو فساد يې جوړ كړى.

36-اورمرې ده.

36-بدبخته ده، هر كارته چې لاس واچوي ترې نه كيږي.

37-اور پرې ولګيده.

37-ډير قهر ورغى او په غصه شو.

38-اور ديو خسرې نه لګيږي.

38-دلږ څه نه غټه خبره جوړيږي.

39-اورته پكى وهي.

39-يعنې شراو فساد تازه كوي او زياتوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

40-اور په خوله کې وړي.

40-ډېره بېړه يې ده او يا ښه تقدير کوي.

41-اور ته خپل او پردی يودی.

41-بدوته خپل او پردي ټول يو دي. خپلو او پرديو ته يې تاوان رسيږي.

42-اور دخپلې لمنې څخه لګيږي.

42-نقصان انسان ته کله دخپل ځان او يا له خپلې کورنۍ ورسيږي.

43-او رپوه شه زاخيل پوه شه.

43-دزاخيلو په کلي کې اورلګيدلی و دنورو کليو خلك دمرستې له پاره راغلل چې له زاخيلو سره اور مړ کړي زاخيلوالو به دغه کسان هريوه ځانته راکشول چې دده دکور اور مړ کړي په دې کې دکلي خلك سره په جنګ شول او په کاڼو يې سره ويشتل پيل کړل چې يو نيم کانی به په مرسندويه خلکو هم لګيده په دې وخت کې دمرستندويه خلکو دډلې نه يوه تن غږ وکړ راځې چېځو اور پوشه او زاخيل پوشه او يو بل نکل يې داسې دی: يو څوتنو زاخيلو اوربل کړی واو ځانونه يې پرې تودول چې په دې کې يو څه مسافر راغلل او اور ته وروګرځيدل چې دوي هم خپل ځانونه په دې اور تاوده کړي خو زاخيلو دا مسافر تودولو ته نه پريښودل، په دې کې خبره لړه سخته شوه او نږدې وه چې جنجال پيښ شي نو دې وخت کې يو مسافر وويل راځی چې ځو اور پوه شه او زاخيل پوه شه.

44-اورپه لمن اخلي.

44-ډير تلوار يې دی.

45-اور په اوبو لګوي.

45-ناشونی کار غواړي چې وشي.

46-اور په خټه بلوي.

46-دناشوني شي کيدل غواړي.

47-اور پسې راغله دکور واکداره شوه.

47-ځينې سوالي او هوايي خلك ديوه ځای يا يوشي دعوګيرشي يا واك به کې کوي.

48-اوبه چې دسر نه واوړي څه يوه نيزه څه دوه نيزې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

48-انړيښنې او غمونه لږ او ډير يو شی دي.

49-او گره چې سړيږي بلا پرې لگيږي.

49-يو کار چې څومره ځنډيږي هومره خرابيږي.

50-اوس ددې څه پر توگ کوې.

50-څه چاره يې کولای شې.

51-اوږده غنم دي کله به لوشي.

51-دځينو کارونو اجراٌکول ډير وخت غواړي. بې وخته دځينو ورته تلواروي.

52-اوښ ته رباب مه وهه.

52-ناپوهو ته دلايل مه وايه.

53-اوښ چې په پيسه شي او پيسه نوي نو څه به يې کړې.

53-که يوشي ډير ارزانه وي اوستاورته داخيستلو وسعه نه کيږي نو څه به يې کړې.

54-اکو کو کې فرق نشته.

54-اکوك تنکيوبادامو ته ويل کيږي چې تازه له گله وتلي وي او ټول پرته له کوم توپيره يو شانته وي او خلك يې دمزې له پاره خوري او په رنگ او خوندکې سره يو شان وي.

55-اوښه کوم ځای دې سم دی چې پاتې دې غړانگه.

55-چې ديوه کس ټول کارونه نيمگړي او خراب وي.

56-اوښ ته چاوويل چې څوړ ښه دی که لوړ ويل يې درې واړه دې ورك شې.

56-ديوه چا چې ټول کارونه بې خونده او بې رنگه وي.

57-امبار سرې ميښه ده دکوناټو په ډول خرڅيږي.

57-امبار سر ميښې ډيرې تيارې او پيړې وي او سړي ته ښې ښکاري سړی گمان کوي چې دابه ډيرې شيدې هم کوي، خو دشيدو مزه يې نه وي. يعنې د ځينو خلکو ډول او سينگار او جسامت ډير ښکلی وي مگر مانا په کې نه وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

58-اوښ په بډه نه وهل کیږي.

58-ځینې خیانتونه دومره غټ وي چې هیڅ نه پټیږي او خامخا ښکاري.

59-اوښ په بډه وهي.

59-ښکاره خیانت کوي.

60-اوسپنه چې څومره ټکیږي هومره پلنیږي.

60-په انسان چې عمر تیریږي تجربه او پوهه یې ډیریږي.

61-اوسپنه په اوسپنه ماتیږي.

61-زور زور ماتوي.

62-ایرو دشګو پورې واړول باد راغی دواړه یې ویوړه.

62-یوځوك دیوه چاپورې ځان تکیه کړي او زور ور راشي او دواړه له منځه یوسي.

63-اورپرې لګوي.

63-خرابوي یې، له منځه یې وړي.

64-اوس هم جاله دې غاړې ده.

64-اوس هم سرې وخت دی.

65-اول ځان بیا جهان.

65-چې ځان ونه پیژني جهان نه پیژني.یا لومړی یې پخپله خوره بیابې بل ته ورکوه .

66-اوښ په پکي نه درنیږي.

66-ډیر شتمن په لږځه تاوان نه خبریږي.

67-اوښ په څله خبر نه دی.

67-بی عقله دی په خبره نه پوهیږی یاهوډمن خلك په تکالیفو کې جرت نه وهي.

68-اوښان چې ساتې دروازې به لوړې ږدې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

68-لوی کارونه چې کوې نو عزم به دې ټینګ وي.

69-اره شه ترخز کیږه مه.

69-یعنې نوروته هم ګټه اړوه.

70-ایل غټ دی که دوه سری.

70-په باجوړکې دوه غرونه دي چې یوه ته یې ایل اوبل ته یې دوه سری وایي چې د یوه ترڅنګ یوه قبیله پرته ده اودبل څنګ ته بله قبیله پرته ده، پخواځینې خلك ځیلیان، سادګان او لانجمن وو او په نه څه خبره به یې سره جنګ کاوه یوې قبیلې ویل چې ایلم غټ دی او بل به ویل چې دوه سری غټ دی او په همدې خبره ډیرې جګړې او مړې وشول، خواو دخپل غره دلوړوالي دعوا کولې، یوه ورځ یو استاد زده کوونکیو ته سبق وایه چې دایلم او دوه سري خبره را یاده شوه استاد چې دایلم دقبیلې اوسیدونکی ووېې ویل چې ایلم لوړ دی یو شاګرد چې د دوه سري دقبیلې و استاد ته یې کړه چې استاذه دوه سری لوړ دی استاذ ته قهر ورغې غاښونه یې وچیچل او شاګرد ته یې وویل چې مور دې پرې کښینې هم لوړ به یې نه کړې.

71-آخر ته یې ګوره.

71-پایله یې ګوره.

72-اوښ چې ځي پالان دې هم ځي.

72-چې ته نه وې په نورو څه کوم.

73-انګور تروه دي.

73-یوشې چې دبې وسی نه پاتې شي.

74-اختر په څه پیژنې وایي چې پلو پوخ شي.

74-په تیراکې خلك داختر په ورځ پلو(ګوریجې پخوي چې داکار پرته له اختره دتیرا خلك ډیر کم کوي. دیوه هلك مور چې له اختره مخکې یې وریجې پخ کړې وې هلك چې سهار له خوبه راپاڅیده او خپلې سترګې یې مښلې خوب یې وتښتاوه مخ ته یې څه اوبه ور واچولې او مورته یې کړه چې څه دې پاخه کړي دي موریې ورته وویل چې بچیه وریجې هلك سمدستې حجرې ته منډه کړه په حجره کې درانه درانه سپین ږیري ناست دي اودهریوه مخې ته پر میز چاینك ینښی دی هلك ورغی او له ښې لورې یې دسپین ږیرو دلاسونو په ښکلولو او داختر په مبارکیو ورکولو شروع وکړه. یو سپین ږیري بابا ورته وویل چې بچیه اختر خو نه دی هلك غږ کړ بابا ولې نه دی ادې مې وریجې پخ کړې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

75-انسان بې وزرو مرغه دی.

75-یو سړی د خپل کور په چرګۍ دخپلو ماشومانو سره ناست و او سپك را پاڅید او دچرګۍ بلې غاړې ته یې را ټوپوهل او کښیناست په بریتو یې ګوتې راکش کړې او غاړه یې تازه کړه او ښځې ته یې کړه: ښځې انسان بې وزره مرغه دی یوه شیبه مخکې دچرګۍ هغې غاړې ته وم او اوس دادی راپورې غاړې ته ناست یم ښځې یې ورته کړه ښه دی سړیه چې شکیدلې نه یې.

76-اوښ دلکۍ نه نه تېنګیږي.

76-دغټ قوت ماتول په لړ زورنه کیږي.

77-ابۍ خوتا مړه کړه چې کله دی ګرم ورکول او کله دی یخ.

77-دوه مالداره وروڼه وو یوه رمه پووله او بل به دکور ماته ګوډه کوله، په کور کې یې مور ناروغه وه او زوی به یې سونډ او سپیرکۍ ورکوله خو بالاخره ابۍ مړه شوه او دکور ورور چې وهغه باندې ته شپانه ورور ته ورغی او هغه ورته وویل چې ابۍ ځنګه وه ده کړه چې ابۍ مړه شوه نو بیا ورته هغه داوویل:

78-اول دځان اصلاح پکارده بیا دنورو.

78-لومړی باید سړی ځان په لاره برابر کړي بیا نوروته نصیحت کوي.

79-اوښان په تیټه ملانه غلاکیږي.

79-دیو غټ شي خیانتول په کوچنۍ پلمه نه کیږي.

80-امتحان شوي بیا یې مه امتحانه وه.

80-یوځل چې څوك تجربه شو دویم ځل ته اړتیا نشته.

81-آموخته بلا دخدای په روی نه منع کیږي.

81-له روږدي خلاصیدل په زارۍ نه کیږي.

82-اوښ په غرغرو روږدي دی.

82-ځیني قدرتمند په قهر او غصه عادت وي.

83-اړوت غړوت کوي.

83-کار ترې نه کیږي ځان اخوا او دیخواکوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-84اور پسې راغلی وې.

-84يوه ښځه چې دچاکورته ولاړه شي او بيرته په تلوار ځي نو بيا ورته ويل کيږي پخوا اورلگيدونه نه وو خلکو به دبکر نه اور لگاوه او بيايې انگار ترډيره ساته نو دچا کره چې به اورنه و دبل دکوره به يې يا مروټه اويا لمبه خپل کورته په بيړه وړه.

-85اموخته خور دی که ميراث خور.

-85ميراث خور ښه دی چې يوځل خپله برخه واخلي اوخلاصه شي او اموخته خور سړی تنگوي.

-86اس دخپل سپاره کوناتې پيژني.

-86هرکس خپل دوست او دښمن ښه پيژني څوك چې دچانږدې وي او کور او کلی ورسره لري تر نورو يې ښه پيژني.

-87اتفاق غرونه سوري کوي.

-87په يو والي هرڅه کيږي.

-88اوړه په لپه او غوړي په گوته.

-88هرشی ځانته کچ او ميچ لري .يعنې سوالگرته څوك په پيمانه شی نه ورکوي.

-89ايساره پيشو دزمري نه تکړه وي.

-89اړ هر څه کوي.

-90اوه کوره تاراڼ دي نه يې ملکان دي.

-90کوچنی کلی چې خلك يې خپل منځ کې سره بې اتفاقه وي او کورونو دشمير نه يې دمشرانو او ملکانو شمير زيات وي.

-91انسانيت په بيعه نه اخيستل کيږي.

-91سرېتوب او عقل دخدای(ج) داد او ورکړه ده.

-92اوښ مې له کبره په باغ کې پاڼې نه خوري.

-92دومره خوار نه يم لکه ته چې راته گورې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-93او به چې له پاسه خړې شوې تراخره خړې وي.

-93مشران چې خراب کشران پخپله خرابیږي.

-94امرخیلووطن نه مینده او چغریې ځښتن نه مینده .

94- امرخیلودپښتنو یوښه توریالی ټبردی ، خوځمکې یې نه درلورې په پچیراو چیلیار په منځ کې یوه بې اویو او کاړجنه او دسنګلاښ سیمه ده . چې هیڅوک ورته نه راتلل او نه په کې چه ځای جوړوه ، ځکه چې د اوسیدو ځای نه دی خوامرخیل ورته راغلل او په کې میشت شول .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ب"

– 1باران په تیرا وشو خره يې دلړه موړې ویوړه.

- 1لړه موړه په لغمان کې دیوې قرې نوم دی چې يو وخت يې خلك دخوارۍ او مزدورۍیاد تجارت له پاره دخپلو خرو سره دپیښور باړې ته تللي وو دباړې په خوړکې پستې شګې پرتې وې، ددوبې ګرمې وه تجارانو يا دغو مزدورانو په دې ځای کې واړول خره يې ټینګ د میختبیلو پورې وتړل او پخپله بیده شول، له دې ځایه دتیرا سیمه ډیره لرې پرته ده، په تیرا باندې سخت باران شوی و چې ددوی دسترګورپناو، یوڅه وخت وروسته لیونی سیلاب راغی خلکوځانونه په منډه خلاص کړ او خره پاتې شول او سیلاب لاهو کړل او په سیندېې ورګډکړل.

-2بار يې داوبو ويسته.

-2خپل مشکل يې حل کړ .

-3بادرنګ به دې بدرنګ کړي خټکې به دې دسلوکالو رنځ کړي.

-3دبادرنګ خوراك خيټه خوږوي او خټکی دزخم ځای ته ورځې او ګزك شي.

-4باورمې نشي چې داميری مير شي.

-4باور مې نه شي چې داکار به وشي.

-5باورمې نشي چې داوړی شړی شي.

-5ګمان نه کوم که داکار وشي.

-6باغ چې پوخ شي باغوان يې کوړشي.

-6کله چې باغ پوخ نه وي، نو دباغوان مينه دخلکو سره ډيره وي او ښه راشه درشه هم لري خو چې ميوه يې پخه شي بيا په څنګ شي. او همدا شان چې يوکس نوی منصب او قدرت ته ورسيږي نو بيا دچا کارنه کوي.

-7بانه مې رپيږي.

-7هيله مې شته چې داکار به وشي.

-8بانه مې نه رپيږي.

-8ناهيلی يم.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

9-پاڼه يې درانه شو.

9-خوابدی شو.

10-بدتر بور په بدځای کې په کاريږي.

10-تربور په تکليف او سخته کې په کاريږي ځکه چې دبل بديې په تربور نه لوريږي.

11-بد ورور په بده ورځ په کاردی.

11-که ورور ډير خراب شي بياهم دمصيبت او تاوان په وخت کې په کاريږي.

12-بې عقله يې په ځان کوي په بل يې نه کوي.

12-ناپوهه سړی چې بې سنجشه کارونه کوي ځان تاواني کوي.

13-برگ اتڼ جوړدی.

13-موضوع يې گرمه ده.

14-برگ اتڼ يې جوړ کړ.

14-کيسه يې بيا توده کړه.

.... -15کول او جومات اچول يو شی وی.

15-يوه کنچنۍ وه او په فحاشۍ يې ډيرې پيسې گټلې وې او په يوڅه پيسو يې جومات جوړکړ، دملا نه يې پوښتنه وکړه چې ماخو د بدکارۍ په پيسو جومات جوړکړ څه ثواب به مې وشي او که نه؟ ملا ورته وويل دغه .... ورکول او جومات اچول دا دواړه يوشی دی اوځان شکول دې پرې اضافه شول.

16-بللي خورهولي دي.

16-څوک چې چارا وباله او رانه غی نو بيا يې گيله نه وي.

17-برمنډله اوبو نه ويريږي.

17-توريااليو او ننگياليو سره دخپل سر ويره نه وي.

18-بل ته مثلې کوي په خپله پرې حملې کوي.

18-يعنې په خپلو ويناوو يې عمل نشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

19-بنده ترخپلي وسپ پورې پړ دی.

19-دتوان په اندازه باید سړی کار وکړي.

20-بنده دخپل خیر او شره خبر نه دی.

20-انسان دخپلو ښو او بدونه نه وي خبر علم یې دخدای(ج) په قدرت کې دی ((ډیر ځل به یو کس یو شي دخپل ځان له پاره خیرګڼي مگر هغه به ورته شریې. او ډیر وار به یو سړی یو شي خیر ګڼي هغه به شرشي))

21-بنده راشه دخدای خپل شه لکه په ځان هسې په بل شه.

21-یعنې مسلمان هغه دې چې په ځان یې څه لوریږي هغه په بل هم ولوروي.

22-برخې ازلي دي.

22-دهر چا برخه په لوحې محفوظ کې شته، نوی زیادت په کې نه راځي.

23-بې گودره مه گړیږه.

23-بې سنجشه کار کول ښه نه وي.

24-بې ډوله ګډیږي.

24-هیڅ په هیڅه مست.

25-بې تیلو یې الوزوي.

25-دومره درواغ وایې چې په هوا گرځي.

26-بې دروازې لوی شوی دی.

26-بې تر بیې او بې تعلیمه رالوی شوی دی.

27-بې لکۍ خر دی.

27-ډیر زیات بې عقله او ناپوهه دی.

28-بې پر توگه سړی دی.

28-بې حیا دی.

29-بې غیر ته دادا اوادې ته دې ایمان جوړ دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

29-پخپل کور کې مزرى دى.

30-بې صبره وايي ماته يې په كودي كې واچوه .

30تلواري وخت ته نه گوري او هرڅه دوخت نه مخکې غواړي.

31-بې صبره يې په لمن کې غواړي.

31-دى يې له هرچا ژر غواړي.

32-بې چرگه هم سبا كيږي.

32-ديوه چا دمرستې او كمك پرته به هم كار پوره شي.

33-بې لاسه لستوني دى .

33-بې واكه او بې اختياره شاغلى دى.

34-بې علمي تياره ده.

34-څوك چې پوهه او علم نه لري په هغه سپينه ورځ هم شپه وي.

35-بې علمي بلاده.

35-ناپوهي مصيبت دى.

36-بې علمه انسان ړوند دى.

36-خپل خير او شر نه پيژني.

37-بې كاره ښځه دميړه په كور كې ميلمنه وي .

37-هيڅ هم نه كوي او هرڅه خراب، تراب پراته وي.

38-بې باكه سړى دى .

38-لو بالي او بې پروا دى.

39-باران ونه شو مونږه يې په جمعه خان وشرمولو.

39-ددوبي په موسم كې دكليو خلك خپلو خپلو ديروته وځي اوپه ديرو كې يوه يوه كوټه هم وي چې كله باد او باران شي نو بيا خلك كالي او سامان دې كوټې ته ننباسي جمعه خان چې كور يې ديرې ته راويستلى و، او دكور وگړي يې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼ وو، دجمعه خان جماع ته زړه شوی و خو دخلکو د ویرې يې څه نه شو کولای خدای(ج) کول یوه شپه ګرز ګروز او برېښنا شوه څه غېټ غېټ څاڅکي هم راولویدل خلك کوټوته شول جمعه خان اوښځه يې هم سره دکوچنیانو کوټې ته شول کوچنيان خو بولي وو او ویده شول دباران فقط يو څو څاڅکي وشول او نور ودريد ګرمي وه خلك بيرته له کوټو راووتل او جمعه خان وار دمخې ددې موقع نه پوره استفاده کړې وه ښځې له ځانه سره وويل چې باران ونه شو موږه يې په جمعه خان ......کړو.

40به به به به کيږي.

-40ځان مشره مشره کوي.

-41به به يې له ځانه جوړه کړې ده.

-41یوه غټه مشره ښځه يې له ځانه جوړه کړې ده.

-42بې تاجه بادچا دی.

-42خپل ځان په خلکو په زوره مني.

-43بختوري کامې چې نې اچوم دوه کيږي.

-43داسې وه چې پخوا زمانو کې وچکالې وه او دننګرهار زیاتره سیمو او به نه لرلې او په کامه خو دکونړ سیندرابهيږي نو ډيرپاوبه لري، شنه او سمسوره سیمه ده، او دډيرو لرې لرې ځایونونه خلك خوارۍ او غريبۍ له پاره کامې ته راتلل لکه اوس چې راځي، دیوې وچې سیمې سړی په سیند راپورې وتی دی او یوکب يې پيداکړ او د یوه شیرغشي بوټي ته يې ور واچوه او اور يې ورته کړ کله چې او ر مړ شو اوې دکب بيرته راخيسته نو په دی بوټي کې یوه چرمښکۍ هم ورسره پخه شوې وه مسافر ماما چې کله دوه ماهيان وليدل ډير خوشحاله شو او داخپل راتګ يې کامې ته په نيك فالۍ ونيوه او بيا يې داوويل.

-44بغير زمانه به يې شل نه کړي.

-44له ما پرته يې نه شي پوره کولای.

-45بخت يې چې خوار شي په شنه جلګه کې هم منګی ماتيږي.

-45نصيب چې خوار شي نو بيا روغ کار ورانيږي.

-46بدخوی چې زور اور شي نوعقل مرور شي.

-46یوکس چې په بدو بدو خويونو عادت شي، زړه يې زنګين شي او عقل ترې ولاړ شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

47-بې پیره سره بدمذهبه جوړیږي.

47-نکل یې داسې دی: یو سړی نوی ملا شو او دهندوستان نه راغی او دخپل کلي په جومات کې یې طالبانو ته تدریس کاوه په دې وخت کې دملا صاحب یو ګاونډی راغی او ملا صاحب ته یې په سپکو او سپورو بناْ وکړه، او پیر، ایمان، دین او دا ټول یې ورته وکنځل ملا صاحب خو عالم دی هیڅ نه وایي او یو لاحوله ولا قوه وایي د سړي دکنځلو په جریان کې دملا داکازوی راورسیده او دې سړي ته یې ټول جوابونه په اشکنځلو ور وګرځول نو په دې وخت کې یوه طالب دا وینا وکړه.

49-بورې هم ژاړي او تروري هم ژاړي.

49-یعنې دقاتل او دمقتول میندې دواړه ژاړي یو په مرګ ورکشواو بل په ژوند ورك شو.

50-باد او باران دی.

50-هسې غږ یږي او څه کار ترې نه کیږي.

51-بې مشورې کارکول وخت ضایع کول دي.

51-یوکار چې بې سلا او مشورې وشي څه نتیجه نه ورکوي.

52-بې سته څوك جنت ته هم نه ځي.

52-دپښتنو داسې خویونه دي چې بې بلنې چیرته نه ځي.

53-بل ته ګوته نیسي.

53-نوروته تکړه او مزری دی.اوخپل عیب نه ګوري.

54-بنده حیران خدای مهربان.

54-څښتن تعالی داړو خلکو کارونه وربرابروي.

55-بې عقله ځان دسلو هوښیارانو ښه بولي.

55-ناپوهه په هیڅ معیار او اندازه نه پوهیږي نوځکه ورته ځان هوښیار ښکاري.

56-بریت ښه بریت دی خو په بیکاره شونډوولاړ دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

56-چې دیوه ښه او پوه سړي دناپوهو او نا اهلو خلکو سره مخه وي.

57-بریت غوړ دې پیشو وتښتول.

57-کیسه یې داسې ده: یو سړی په ډله کې ناست و او تل به یې غټې، غټې خبري کولې او ویل به یې چې دامې وخوړل او نن مې داوکړل او........ دغه سړي یو څه دپسه دلم وازده په کور کې ساتلې وه او هر وخت به یې پرې خپلې بریتې غوړولې او بیا به دکلي عام وستل ته راووت او دخلکو په منځ کې به کښیناست او ویل به یې چې یاره نن مې داسې قورمه، کباب، پلو او .... خوړلي دي په همدې لافو او شاپو کې دی او په عین وخت کې د خبرو سره سم دخپل زنګانه نه یو ټك هم او باسي په دې وخت کې یې زوی په ډیره ورخطایۍ راغی او پلار ته یې په اوږده اّواز باندې ورغږ کړ: چې وه پلاره تاچې دبریتو دغوړولو له پاره وازده په تاخچه کې ایښې وه هغه پیشو وتښتوله.

58-بې خپلو کافرو مې نه کړې.

58-یو ملا ته چا کنځلې کولې او ده ورته څه نه ویل او یو ناپوهه ورور یې راغی او سړی ته یې په اښکنځلو شروع وکړه ملاصاحب دخپل جاهل ورورنه خوشاله شو او دایې وویل خدایه بې خپلو کافرومې مه کړې.

59-بل ته مزری دی.

59-خپلې ښځې ته څه نه شي ویلای او نورو ته تکړه دی.

60-بنجان په خنجکي راشکوي.

60- ډیر لندۍ دی یعنې یوه لویشت ونه یې ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(پ)

– 1پاړوګر دمار دلاسه مري.

-1چې مهلك كاريې پيشه وي دخپلې پيشې ورپيښيږي.

-2پانې پليت مړی يې كافر.

-2چا په هندوستان كې دعيسوی مړی لمباوه او ناپاكه او به يې ورته راوړې دمړي لمبونكي ورته وويل چې دا اوبه خو پليتې دي داوبو راوړونكي ورته وويل پانې پليت او مړی كافر يعنې باك يې نشته.

-3پای ناوكه ساهووي سرې ورخ وربانديې زوروردي.

-3دويش له ځايه چې څوك لرې وي نږدې كمزوری يې ترې مخكې اخلي.

-4پتې بلاوې دي خدای پټې لري.

-4خدای (ج) مې دې نور ددې دبدو كارونو نه نه خبروي.

-5پردی كټ دنيمو شپو وي.

-5دسوال شي به درنه دكار په وخت كې ورې او ستا به لاكار تمام شوی نه وي.

-6پردې په ډير ونارو خپليږي.

-6چې خپل دې نه وي نو ډير ښه به ورسره كوې بيا به دې خپليږي او ستا په درد به راځي.

-7پړ مې كړه مړ مې كړه.

-7ملامته مې كړه بيا چې هرڅه كوې حق دې دی.

-8پس له مرګه پښيماني ګټه نه لګري.

-8چې دكار وخت تير شو افسوس او ارمان بيا ګټه نه كوي.

-9پښې ستړې ښې دي نه زړه ستړی.

-9ديوه چا راتلو ته چې په تمه وي او دهغه راتګ په شك كې وي نو پښې دې ورپسې ور واخله چې زړه دې راټول شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10-پردي غوايان خيرا توي.

10-دنو رود مال مصرفولو ته تکړه دی دبل په خيرات کې خپل ثواب گوري.

11-پړی يې پرې ورواچاوه.

11-يعنې په بد شان يې رخصت کړيا انډيوالي يې ختمه کړه.

12-پرتوگ يې ورته په چنارواچاوه.

12-ښه يې سپك کړو.

13-پر دی جنگ په پيسو اخلي.

13-شريردی او شريې خوښيږي، خپل خوکوي او په پردي کې هم برخه اخلي.

14-په تنگ شي په جنگ شي.

14-چې خونپور شي او مجبور شي.

15 - پښه يې او بو ته کوې.

15-يو سړی و او دخرې سره يې بدکاري کوله چاورته وويل چې دابدکار دی بله ورځ همدې سړي پخپله هم دغه بدکاري کوله چې پروني سړی وليد او غږ يې پرې و کړ چې داولې کوي، سړي ورته سمد واره وويل مايې پښه او بوته کړې. يعنې ځيني خلك يو بدکار ته په يوه پلمه باندې دحلالو روايت ورکوي.

16-پخوا کال په کلو وه اوس لاس په لستوڼي شو.

16-ځوك چاته ديوه عمل پيغور ورکوي سبا په هغه کې هم پيداکيږي، پخوا به خلکو ځان ډير ساته چې بل ته مې ويلي دي نو پخپله به يې ځان ترې ساته مگر نن سبا خلك هرڅه کوي يا دا پخوا به چې چابل چا ته پيغور ورکړ څه موده وروسته به ده ته هم بل مثل يو پيغوذ جوړشو.

17-پرهيز دسلو درملونه ښه دی.

17-له درملونه پرهيز غوره دی.

18-گ پکی پکی کيږي.

18-نيغ نيغ او مخې مخې ته کيږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

19-پوستین یې چپه اغوستي.

19-په قهر اوغصه دی حالاتو کې یې بدلون راغلی.

20-پرتو غاښ یې ور وشکاوه.

20-کیسه او تمه یې ورغوڅه کړه او یا خړ یې کړ.

21-پوره وران دې کړه دوه کوره؟

21-دوه کوره پرې خرابیږي له چا چې اخیستل شوې دهغه متاع ولاړه او داخیستو نکي پرې لاس تنګ کې شوی نه دی بې ځانه یې لګوي چې بیا یې دخلاصولو توان نه لري.

22-پردي خواړه دنامرده په ګیډه کې پراته وي.

22-څوك چې دچا سره یو احسان وکړي دغه سړی باید چې ددې احسان بدله په یوه ډول وروګرځوي.

23-پردی غم له واورو سوړ وي.

23-سړی په خپل تکلیف ډیر خپه کیږي او دبل په تکلیف هومره نه وي اګر که په ورویې هم وي.

24-پك مې لیدلی دی خو دمرکنډې پورې نه.

24-بې باکه، بې حیا او بې شرمه ، ظالم او سپین سترګي. یا هر څوك چې دحدنه تیری وکړي بیا ورته داویل کیږي.

25-پو راو مامور شو.

25هر څه یې ډیر شول.

26-په دوه پښو ناست دی.

26-سترګې په لار دی یعنې منتظردی.

27-په مړه ګیډه یې لاس نه دې وهلی.

27-تل وږی او اړ دی.

28-په سر سوری نري په اسمان ستوری نه لري.

28-هیڅ نه لري.

29-په سپکو سپك، په درندو دروند.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-29ددرنو په ناسته به دروند شې او دسپکو په ناسته به سپك شې.

-30په مرگ يې ونيسه په درد راضي کيږي.

-30ډير څه ترې وغواړه لږبه په اسانه درکړي.

-31په اخښکلو ورو تيزونه ماچوه.

-31په شوي کار ځان مه اخته کوه.

-32په ډاگ دې شړی منده کړه کزپرې مه بړده.

-32يو شی چې په اسانه په لاس درغی ډير ښه او بد په کې مه لټوه.

-33په سترگو کې خلکو ته خاورې اچوي.

-33خلك تير باسي.

-34په ښو تلوار په بدو صبر کول.

-34ښه کار دې سړی ژرکوي او په بدو دې مشوره کوي.

-35په جنگ کې اّسونه نه تياريږي.

-35مهم کار په بيړه نه کيږي.

-36په تامې زور نه رسيږي مړ به دې پلار کړم.

-36په زور ور يې وسه نه کيږي په کمزوري گواښيږي.

-37په بوساړه کښې ورته ناست دی.

-37يعني چلونه ورته ښيي.

-38په يوه غشي دوه ښکاره نه کيږي.

-38په عين وخت کې څو، څوکارونه نه کيږي.

39په پردي وطن کې تيز واچوه ترې ځه.

-39په نابلده ځای کې دبدکار پيغور نشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-40په اخوند شور واهم ډيره ده.

-40ديوه عاجز سړي سره لږ څه کول هم ډير دي.

-41په يوه کند کې دوه ملنګان ځايږي خو په يو ملك کې دوه پاجايان نه ځايږي.

-41ددوه زورورو ژوند په يو ځای کې نه کيږي.

-42په يوه سپيره سل مخونه خوړيږي.

-42ديو کس په تکليف او خبره ټول کلی، اولس او قبيله خوابدې کيږي.

-43په يو ګل نه پسرلی کيږي.

-43په يوه کس وطن نه آباديږي.

-44په شيدو سوی ماسته پوکوي.

-44ديو شي نه چې سړی تکليف ووينې، نو دبل سره بيا ډير احتياط کوي.

-45په ړندو کې چغر بادشاه دی.

-45په ناپوهانو کې په يو لږ څه پوه کس مشروي.

-46په ډيرو وهلی ښه دی په يو ملامته نه.

-46ډير تکليف او تاوان غوره دی نه چې نو کس ملامته ووايي.

-47په سپينو جامو تورداغ ژرمعلوميږي.

-47اصيلو، پوهو او پاکو خلکو که لږ څه بدکاروکړ داورته غردي.

-48په زړه کې ريبل او کرل کوي.

-48هيلې او غوښتنې لري.

-49په ګناه فخر کول بله ګناه ده.

-49له بدو توبه کول دخدای(ج) بخښنه ده.

-50په ګناه پښيماني دخدای رحمت دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

50-په بدو وياړل هم بد دي.

51-په ډيرو ليوني خوښ دي.

51-دخپلې اندازې او برخې نه څه زيات غوښتل ليونتوب دی.

52-په غاسل پې لمبول دي بخښل يې په خدای دي.

52-په کار کوونکي تر خپلې وسې سيعه کول دي.

53-په پردي قبر کې څملي.

53-دبل غم په خپل سررا اچوي.

54-په پردي کور سل ميلمانه څه دي.

54-دبل توان چاته هيڅ ښکاري.

55-په پردي شعر کې خپل نوم اچوي.

55-پردي ښه دځان پورې ترې.

56-په شرم دې هغه وشرميږي چې پرې پو هيږي.

56-چې په شرم نه پوهيږي هغه بيابيا شرم جوړوي ځکه چې بدورته نه ښکاري يا داچې په شرم دي هغه وسرميږي چې پری نه پوهيږي .

57-په علم کې شرم نشته.

57-دپوهې په زده کړه کې شرم نشته که يې له غټ نه زده کوې او که له واړه نه.

58-پلوتې وايي برستن پرې واچوئ.

58-په تيراکې وريجو ډير قدر درلوده هر وخت چانه پخولې يوه ورځ ديوې کونډې زوی ناروغه شوی و او دغه زوی په کونډې ډيرگران هم و زوی ته يې ويل چې بچيه څه خورې او څه ته دې زړه کيږي، زوی يې کړه مورې وريجې راته پخې کړه مور يي خپلبگ لور ته غږ کړ لورې برستن پرې ورواچوه چې هلك سرسام شوی او پلوتې وايي يعنې پرتې وايي.

59-په ښکليو کې وفانوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-59ښايسته خپل ښايست ته غره وي او دبل چا پروا نه کوي.

-60په قصاب نه ورځي په حلوايي ورځي.

-60ديوسړي دپيري سره اشنايي وه او دسړي ميلمانه راغلي وو او پيري ته يې ويلي و چې دقصاب نه غوښه راوړه پيرى ولاړ او د حلوايي نه حلوا راوړه، سړي بيا واستوه او ورته يې وويل چې غوښه راوړه پيرى بيا ولاړ او دحلوايي نه يې حلوا راوړه، همداکار څو وارې تکرار شو، سړي اخر پيري ته وويل چې داولې غوښه نه راوړې؟ پيري کړه دقصاب سره چاره ده.

-61پخوادې پلار مړ و او که مور پورې غاړه کښينه چې دوا دروغروم.

-61په غره کې يو دوه شپانو رمې څرلې چې يو يې په يوه غره کې و او بل يې په بل غره کې و، ددې يو شپانه يوکال مخکې څوك مړ شوی و، دې بل شپانه ورته دډېر لرينه په لوړ او جگ اواز پخپله لهجه غږ کړ چې هوو فلانيه پرو سږکال دې پلار مړو او که مور پورې په هغه کټ باندې کښينه چې دعا دروغروم يعنې فاتحه درته وکړم.

-62په مزدور مارهم مه وژنه.

-62په کارکې اخلاص نه کوي اوژوندی به يې پريږدي.

-63په مړه مار گذارونه کوي.

-63ځان په توره او ميرانه کې شريکول غواړي.

-64په هر څه اورلگوي.

-64چالاکي او بيړه کوي او هرڅه هاغه دغه کړي يا هرڅه خرابوي.

-65په غوږ يې و واهه چې لته يې هيره شي.

-65غلطو کسانو ته داسې جزاورکول په کار وي چې غلطي کول ترې هير شي.

66په وچو لرگو اور ښه بليږي.

66اسانه کار ژر کيږي.

67په يو غوږيې اوري په بل يې اوباسي.

67نصيحت پرې اغيز نه کوي.

68په يوه پښه ورته ولاړ دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

68ډیر منونکی،ډیر اړ او محتاج دی.

69په ښایست کې د چین ښاپیرۍ ده.

69د ښکلا پرې ختمه ده.

-70په خپلو غوړیوکې یې وسیزه.

70ډیر تکلیف او زجریې ورکړ.

-71په شو ګیرو نویې سترګې سرې دي.

-71ډیر غمونه او اندیښنې کوي اوشپې رښوي.

-72په مونږ یې تیاره ده ،په نورویې رڼاده.

-72مونږ ته یې خیر او ښیګڼه نه رارسي.

-73په خپل ژوند کې چا پوره نه کړه.

-73دنیا نیمګړې ده.

-74په پردي واده کې لستوڼی اوباسي.

-74د بل کار ته بې ځایه خوښي کوي.

-75په نغاره یې ګرد پروت دی.

-75خواشینی دی.

-76په ډډویې اخلي.

-76عمل پرې نه کوي او یا اغیزور باندې نه کوي.

-77په زغرو کې زغره مه لټوه.

-77په ښو کې ښه مه لټوه.

-78په ایرو کې ګوتې مه وهه چې اور به پکښې وي.

-78خطر نه ځان ساته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

79-په دروو کې دروې مه لټوه.

79-د مومندو په سیمه کې چې څوك د چانه مړی وکړي او بیاغواړي چې د خپل مړي بدل ترې واخلي او د اصلې قاتل پسې گر ځي خو هغه په لاس نه ورځي اوپه دې کې ډېره موده تیره شي د مقتول ورثې ته بیا نورخلك وایې چې یو تن یې مړ کړه څله په درووکې دروې لټوي.گ دروې ټولې یوشان دي. دی.او یا د خیښې معامله وي او یا ورته کومه بله معامله وي نو بیا هم ویل کیږي.

80-په زغره کې یې سوری وکه.

80-روحیه او مورال یې ورمات کړ.

81-پر دی وینې یې دځان پورې منلې:

81-دیو پاچا زوی دخپل پلار نه مرور شوی و او بلې پاچاهۍ ته تللی و. دښار په دروازه کې یې شپه راغله په دې ښار یو ښامار اموخته و چې څه موده بس به یې یوه انجلۍ ورودوله او خوړله به یې په دې شپه دپاچا دلور بوبت و، انجلۍ یې سینګار کړه او او ډولۍ یې دښار په دروازه کې ښامار ته یښې وه شپه پخه شوه او دښار ټولې دروازې وتړل شوې چې ګوري ښامار راغی د شهزاده مسافر تر ځنګ توره وه خپلې تورې ته یې لاس کړ او دښامار پسې را پاڅید او سر یې ترې پرې کړ شهزادګۍ، دغه مسافر ولید دخلکو ډېره سودا وه کله چې دښار دروازې پرانستل شوې دښار یو زلمي چې مړ ښامار ولیده سمدستي یې خپلې جامې دښامار په وینورنګ کړې. پاچا پخوا اعلان کړی و چې هر چا ښامر مړ کړ زه به خپله لور ورکړم دا زلمی په منډه ولاړ او پاچا ته یې ځان ورورساوه شهزادګۍ چې هلك ولید ویې ویل چې دې خپل کالي چټې په وینو رنګ کړي دي انجلۍ وویل چې تاسې ورشئ او هغه ملنګ چې په دروازه کې پروت دی هغه راولئ مسافر یې راوست او کله چې انجلۍ ولید غږ یې کړ چې ښامار همده وواژه پاچا ترې پوښتنه وکړه چې ته څوك یې مسافر ورته وویل چې زه فلانکی شهزاده یم پاچا سمدواره خپله لور ورنکاح کړه او په ټول ښار کې خوشحالي شوه.

82په وچو ولو به خدای اوبه راولي.

82-اړخلك به ښښتن له اړتیا خلاص کړي.

– 83په یو لاس کې دوه هندوانې نه نیول کیږي .

83-په یوه وخت کې دوه کارونه نه کیږي یا دوه غټ مشکلات په یو شیبه کې نه حل کیږي.

84-په یوه موزه کې دوه پښې نه ځائیږي.

- 84داهغه وخت ویل کیږي چې په یوه څوکۍ او یا په یوه ځای دوه کسه مقرروي چې دیوه له پاره کفایت کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-85په پاده کې خر نه لري.

-85داهغه وخت ویل کیږي چې یو څوك هیڅ نه لري او خبرې يې غټې وي.

– 86په تش میدان پاتې شو.

-86چې یو څوك دځه په تمه وي او هغه ونه شي او نا هیلی شي.

-87په تشویې ورته لاس اینبی دی.

_ 87ورته حیران او هك پك پاتې دی او څه يې له لاسه نه کیږي.

-88په تش لاس هیڅ نه کیږي.

-88دچا لاس چې تش وي علمیت، دولت او یا نور څه ونه لري نوترې کارنه کیږي.

-89په دوه جالو مه کښینه.

-89یو کار کول غواړي په دوه وسیلو په داسې حال کې چې داوسیلې په خپل منځ کې یو دبل ضد وي.

-90په خوله یو څه وایې په زړه يې بل څه دي.

-90دوه مخي او منافقت کوي.

-91په زور کلي نه کیږي.

-91په بد خوي څوك، څوك نه شي تابع کولای.

-92په ډیرو قصابانو کې غوامرداریږي.

-92چې دیوه کاروا کدار او کارفرمایان ډیر شي هغه کار سرته نه رسیږي او خرابیږي.

-93په چینه کې چې څومره گوتې وهې او به زیاتیږي.

-93یعنې په یوه کارکې چې سړی څومره تمرین کوي هومره گټورکیږي.

-94په کور کې یولیونی ښه دی.

-94په کور کې باید یو سړی مشري وکړي یا په کورکې یو سړی نازولی وي نه ټول.

-95په اوریدو او لیدو کې ډیر فرق دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-95يو څوك يو كار له نړدی ګوري نو رښتيا او درواغ يې ده ته ښه په ډاګه جوتيږي.

-96په بدبوټي سپی هم متيازې نه کوي.

-96يو څوك چې بد خوپه وي خلك نړدې نه ورځي نه ورسره څوك دوستي کوي اونه خپلوي.

-97په اومه تارشی مه تړه.

-97پوخ کار کوه.

-98په پلندی کې ونښت.

-98ستونزې ورته پيداشوې.

-99په بوخته کې ګير شو.

-99په مصيبت اخته شو، چې اوس به ترې په مشکل خالصيږي.

-100په کور کې شپږمه ګوته يم.

-100په کور کې کشريم له مامخکې قدرمن ډير دي.

-101په دوستی کې خلك وهی.

-101په دوستی کی ټګي او خيانت کوي او ريښتينی نه دی.

-102په يوه وښکي کې خاندي او په بل کې ژاړي.

-102په لږ څه خوښ او په لږ څه ناراضه.

-103په يوه سترګه کې خاندي او په بل کې ژاړي.

-103دوه رنګي. کوي.

-104په تپو سانو مړ زان نيسي.

-104دا متل هغه وخت ويل کيږي چې څوك دمهم کار پسې يو کمزوری او ضعيفه سړی ورليږي چې له توانه يې نه وي پوره.

-105په خروار کې خورد ورسره نه خوري.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

105-داهغه وخت ویل کیږي چې دوه دوستان وي خو په نږدې کې سره لرى وي او یو دبل په درد دومره نه دواکیږي.

106-په اور یې او به واړولې.

106-غم یې کم کړ غم ورك ، لانجه اوشخړه یې خلاصه کړه. قهر او غصه یې مړه کړه.

107-په سر کې یې ورته ګلان کیښودل.

107-ښه یې و شرمولو، سپك یې کړ او رسوایې کړ.

108-په غم کې چې داخل شي غم سوړشي.

108-څوك چې له خپل کاله نه لرى وي او په کور کې یې غم پیداشي او خبر شي په دى مسافر باندې داغم ډیردروند وي ځکه چې نږدې نه وي او دکور خلك یې په خپلو سترګو ویني دمسافر نه په دوى سپك وي.

109-په خوله خوړ په زړه تریخ.

109-دومخي اودوه رنګي.

110-په زړه به دې یوه وي درپیښه به بله شي.

110-ته به یو څه غواړې او تقدیر به درته بل څه پیښ کړي.

111-په درزنده تیره ښه نه ایږدي.

111-ډیر محتاط دى.

112-په زړه کې مې ګوتې وهي.

112-غمونه مې تازه کوي، تکلیف راکوي.

113-په بادکوږ او په بادسم دى.

113-اندکرنجى دى یعنې په لږڅه خپه او په لږ څه خوشاله.

114-په پردي خیرات کې ملکي کوي.

114-یعنې څوك یې په سړیو کې نه شمېري او دى ځان پخپله مشر مشر کوي.

115-په ژبه یې زهر دوړولي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

115-ډیر بدخویه او بد زبانه دی.

116-په تشه خندامست دی.

116-سطحي مین دی، بې کاره عاشق دی.

117-پل یې جوړ کړ.

117-بې ننګي یې وکړه او په شاولاړ یعنې ورسپارل شوی کار یې ونه کړ.

118-په موټي یې ورلیږلي دي.

118-ډیر کم څه یې ورکړي دي.

119-په نارنج کې انار نوي.

119-هر سړی له خپل اصل سره ښه ښکاري، او پخپل ځای اغیزناك هم وي او د خپل سیال سره سیالي کولای شي.

120-په سپکو سپك په درندو دروند.

120-څوك چې سپك وي هغه نوروته هم په سپکه ګوري او څوك چې دروند وي هغه نورو ته هم په درنو ګوري.

121-په ټول غوائي کې یو هډوکی نه ورکوي.

121-په ټولنه او یا کورنۍ کې ورته په پوره برخه قایل نه دي.

122-پور مې دې په کارغه وي خو کارغه دې ژوندی وي.

122-پوره وړی دې ژوندی وي، یا هغه څوك چې احسان دی ورسره کړی وي هغه دې ژوندی وي که هغه ډیر بې کاره هم وي نو ستا بدل به دروګرځوي.

123-پوښتنه کول عیب ندی نه پوهیدل عیب دی.

123-په پوښتنه کولو باندې پوهه ډیریږي او نه پوښتل سړی په جهالت کې پریږدي.

124-پیرانو ته غزنی څه شی دی.

124-داهغه وخت کې ویل کیږي چې یو سړی ډیر ستونزمن کار په ډیر وخت او په لږو وسایلو سرته ورسوي.

125-پیشو که دوه وزرې لرلای دچینچڼو به یې بیخ ویستلوای.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

125-ځينې ظالمان چې هغوى ظلم کوي خو کمزوري وي دظلم وس او وسايل يې کمزورى وي که چيرى پوره وسه پيداکړي نو هيڅوک به يې له ظلمه خلاص نه شي.

126-پيغله هلته پيغله شي چې تيك يې په اوربل شي.

126-يعنې انسان هله انسان شي چې دعلم، هنر پوهې او اخلاقو خاوند شي.

127-پيغله چې دختو وي هم ښايسته وي.

127-په کوچنيوالى کې جنۍ پيواړې او بدرنګه ښکاري خو چې پيغله شى که بدرنګه وي هم ښايسته ښکاري، ځکه چې په ځان ګوتې وهي او ناز او اداهم پيداکړي، په ساختمان کې يې هم تغير راځي.

128-پيغلتوب بادشاهي ده.

128-ځکه چې په پيغلې تکليفونه نه وي، نه دبچيو او نه هم دکور دماتو ګوډو.

129-پيځواني يې که.

129-تابع يې کړ.

130-پيشو چې بله پيشو وخوري پيش پړانګ شي.

130-زوړ سرى چې ځوانه ښځه وکړي ورسره روحاً ځوانيږي يا څوك چې دنورو په شتمنيو باندې خيټه واچوي نو دى پرې شتمن اوبډاى شي، لکه داوس وخت، اميران،

131-پيشو شيخه شوه ماست نه خورى.

131-چې څه نه لري په هغه وخت کې شيخ وي متقې وي، مګګر که وسه يې ورسيده دشيخۍ ورته تيردى او تقوى په اوبو لاهو کړي.

132-پيشو تر هغه وخته پورې شيخه وي چې په مرك پيښه نه وي.

132-چې بې واکه وي ښه وي خو چې واك يې پيداکړ بيا په هيڅ اړ نه دى.

133-په خام تارېې ترلى دى.

133-کارېې بې بنياده، کاواکه او درزنده دى.

134-په خپل ژوند کې چاپوره او شل نه کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

134-که هر څومره کوښښ سړی وکړی دنیاوي کارونه سر ته نه رسيږي.

135-پاڼه يې ژيړه ده.

135-عمر يې اخردی، مرګ ته نږدې دی یا نږدی دی چې له قدرته ولويږي.

136-په مينه مينه دې کاته مين دې کړمه.

136-محبت له محبته پيداکيږي او مينه له مينې نه.

137-پلار ګټلی زوی ته اسانه ده.

137-که یو پلار اولادته ډير څه پريږدي خو چې علم او زده کړه وربانديې ونه کړي او بې باکه او لو ده لوي شي که هر څومره دولت ورته له پلاره نه پاتې وي هغه بې ځايه کاروي او خلاصوي يې.

138-په صبر او په پوکی.

138-يو چا کره ميلمه راغلی و چې ډوډۍ يې خوړله ميلمه ګرم کپ په خوله کې ننويست او خوله يې وسوه پورته يې تيرانو ته وکتل او کوربه ته يې وويل چې داتيران دې په څو اخيستي دي، کوروالا وربانديې پوه شو چې ګرم کپ يې کړی، نوورته يې وويل داپه صبر او په پوکي.

139-په بسم الله نه کيږي تله پوره کړه.

139-يو بخيل چاته څه تلل، شي يې کم په تله کې اچولي واو بسم الله يې پرې په تکرارويله او شي يې تلې ته نه ور اچولو، مشتری ورته وويل چې په بسم الله نه پوره کيږي تله ډکه کړه.

140-پدې او په هغې کې ډير فرق دی.

140-يوه کرګر په پټي کې کار کاوه ښځې يې ورپسې سبا ناری راوړ سړی چې سبا ناری ته کښيناست باد ترې ولاړ او نری اّواز يې وکړ ددې له پاره چې خپله ښځه تيرباسي نو کله کبل راکش کړي او کله ډيله راکش کړي او کله لوخه راکش کړي او دهر یو نه بيل، بيل اّواز اوباسي خو يو اّواز هم د تيز په شانتې نه وي. ښځې يې ورته وويل چې سړيه په دی او هغه اّواز کې ډير فرق شته ځان مه په عذابه وه.

141-په دې کور کې به يا جمعه وي يا به زه يم.

141-يو سړي اوريدلي و چې که دجمعې په ورځ سړی له خپلې ښځې سره کوروالی وکړي ډير ثواب لري داخبره يې خپلې ښځې ته وکړه، ميرمن يې ډيره شوقۍ وه او هره شپه به يې سړي ته ويل راځه چې دجمعی شپه ده سړی څادر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اوږه واچواو روان شو میرمن یې غږ کړ ولې او چیری ځې؟ سړي ورته وویل ښځې په دې کور کې به یا جمعه وي او یا به زه یم.

-142په تیرو یې پام نشي.

-142یوه سړي دوه ښځې درلو دې یوې ته یې قهرراغی او وهله یې سړي تبر راواخیست او ښځه یې دتبر په څټ وهله، او هغې بلې ښځې یې پرې ورغږ کړ ای خدایه خیر کړې په تیرو یې ورته پام نه کړې.

-143په بسم الله یې ساتي.

-143دیو چا زوی شوی و غټیده خو کار او زده کړه یې ورباندې نه وکړله او بسم الله به یې ورباندې ډیره ویله اخر ترې بدکاری جوړ شو او خلکو به ویل چې په بسم الله یې ساته.

-144په غوږ کې یې ورته مندری واچوله.

-144یعنې خپل تابع یې کړ او دخپل واك لاندې یې راوست.

-145په یوه خبره دکوټې سر ته خیږي.

-145بدخویه او بې باکه انسان چې یوه خبره ورباندې بده ولګیږي دبام سرته خیږي، او رسوایي کوي. پرده نه ساتي.

-146په چاغم په چا اختر په چا قلاره قلاري.

-146زمانه ده په چا به غم وي په چابه اختر وي او په چابه قراري وي خلك مختلف دي او دهر چا کارونه بیل ، بیل وي.

-147پیسې پیسې ولې ژاړې ځان به ورکړم تابه ورنه کړم.

-147یو ځوك و چې پیسې ورباندې ډیرې ګرانې وې، او په هغه وخت کې دسکې پیسې وې او کاغذي لوټونه نه وو، سړي پیسې په لاس کې نیولې او بازارته دسودا له پاره ځې، پیسو یې په لاس کې خوله کړې وه موټی یې چې خلاص کړ ګوري چې پیسې لمدې دي سړي ویل کنې داژاړې، نو پیسو ته یې بیا داوویل.

-148پردی لاس ګریوان ته مه راوړه.

-148یعنې چاسره جنجال مه کوه چې ستا ګریوان ته لاس راوړی او تا په تکلیف کې کړي.

-149په پرهر مالګې مه دوروه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-149دتیردرد او غم یادول مه کوه.

-150په ګیره یې ورسره لاس راښکلی دی.

-150یعنې اتفاق یې ورسره وکړ یوه صلاح شول.

-151پښتون دپوښتنې وړی دی.

-151پښتون ته نور څه مه ورکوه فقط تشه پوښتنه یې کوه دومره احسان به پرې بار کړې لکه ټوله دنیا چې ورکړې.

-152په خوله یېکچه ګوته نه ځی.

-152ډیر خپه دی خوله یې له ډیره خپګانه پټه نیولې، دخپه سړي خوله نه خلاصیږي.

-153په تیکې تیکې کې وهې.

-153په تیکې کې خلك توره ایږدي دقهر په وخت ویل کیږي چې توره دې راته په تیکې تیکې کې مه وهه قرار شه.

-154په سیر کې یې پونډۍ نه ده وریشلې.

-154څوك چې له ډیرکارنه ډیر لږ کار وکړي هلته ویل کیږي.

-155په نري ورځ او به ښې ماتیږي.

-155په کمزوري دهر چا زور رسیږي.

-156په تورو غرودخدای نظر وي.

-156په مسکینانو هم دښتن تعالی نظر وي په تکلیف پسې راحت هم وي، لکه څنګه چې دغره په سر واوره وي،
نو په بیخ کې یې ګلونه هم وي.

-157په کومه ناخواله به دې ویر کوم.

-157یو څوك چې دچا دناکردو او بې باکیو نه ډیر تنګ شي نو بیا داوایې.

-158پیتې پیتې پوزې یو هزاره مړ دی خدایه بل هم پسې بوځې.

_158پخوا به خلکو دمړی دژړا له پاره په بیعه ښځې راوستې او په مړي به یې ژړل. یو هزاره مړ شوی و پښتنو ښځو
په خپلو ستاینو کې د پور تنۍ وینا کوله او هزاره ګان په پښتو نه پوهیده.

-159په مخ مې راغلې غښې غښې خبر نه یم چې نری پخئ که غښې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_159يو سړی مړ و او ښځو په خپلو ستاینو کې دا پورتنۍ وینا کوله. یعنې چې دمړی کور به پلو پخوي او که شوله .

_160په پچه وخوت کشمیر یې ولید.

_160لړ څه یې پیدا کړل، ځان ورته له هرچا غټ ښکاري.

* * *

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ت)

– 1تاوان يې ډير دی ګټه يې کمه.

-1يو پاچا وموسقي يې اوريده دټنګ ټکور يې راوبلل، باچا ته دغه مجلس ډير خوند ورکړ او خزانه دارته يې وويل ددغو مجلسيانو دسرودالې له زرونه ډکي کړه د ډول والا ته يو څه اندازه سره زر ورسيدل او همدارنګه د باجې والا هم يو څه اندازه زر په خپله باجه کې ورځاې کړل مګر دسورناچي په سورني کې هم يو پاوو، نيم ځاى شول، څه موده وروسته باچا بيا ټنګ ټګور ته زړه وشو او همدغه ډله يې راوبلله سازيې وکړ خو داځل دپاچا په غوږونو ښه ونه لګيده سمدسې يې امر صادر کړ چې دهريوه په کونه خپله خپله دسازاله ورننباسئ عسکروچې هر څه هڅه وکړه په ډول وال باندې ډول نه ننوتو او په باجه والا باندې باجه نه ننوتله خو کله چې دسورنچي نوبت راغى په سور ناچې کې سورنا غيب شو نو په دې وخت کې سورناچې وويل چې رنګ دی ورك شه سورنيه چې ګټه دې کمه ده او تاوان دې ډير دی.

-2تبۍ ويل زما کونه دسرو ده نغري ويل زه چيرې وم.

-2يعنې څوك چې چاته نږدې وي په ټول حال يې خبروي. کونډه کونډې پيژني.

-3تبى يې پکې وه که.

-3په يوه خبره کې که څوك خپل رايه شامله کړي نو بيا داوايى.

-4تر بور چې دې خر شو هم پرې مه سوريږه.

-4يعنې په تور بور او دښمن باندې باور په کار نه دی که هر څومره ځان خوږ کړي.

-5ترخه يې په تر خوو نه ګډيږي او خواږه يې په خوږو نه ګډيږي.

-5ځينې خلك داسې وي کله ډيره ښه وضعه کوي او کله ډير بد شي.

-6ترخزه خپل ځان ته توتنکي غورځوي.

-6ځينې خلك يواځې خپل ځانته ګټه کوي او د بل چا پروا نه کوي.

-7تره د تنداري دی.

-7هر څوك خپل غمخوري او خپل کار کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-8ترکاڼي د بيزو کار نه دی.

-8کيسه دا سې ده چې يو ترکاڼ يا نجار په غره کې غټې ونې پرې کولې او بيا به يې ترې ډاګې او تيران جوړول نو يوه ورځ يوه غټه ونه ترکاڼ راچپه کړې وه او پانې يې په کې ورکړې وې،يو چاود په کې شوی و.په دې وخت کې په ترکاڼ ناوخته شو او کور ته ولاړ او پانې په لرګي کې همداسې ټو مبلې پاتې شوې.ما ښام يوه بيزو لرګي ته وراغی د لرګي د پا سه ناست دي او دغه پانې ښوروي. د پشکال مو سم و او ددغه بيزي هګۍ اوږدې شوې وې د لرګي چاود ته برابرې شوې. په دې وخت کې چې بيز پانه وږقوله پانه راووتله او د بيزه هګۍ په کې را ټينګې شوې، بيز تر سبا پورې په لرګي سور ناست دی تر څو چې ترکاڼ راورسيږي ترکاڼ چې کله راغي ګوري چې بيز بند پاتې دی ترکاڼ ته په ځاريو شو ترکاڼ راغی او بيايې لرګي ته پانه ورکړه چاود پراخه شو او بيز ورنه خلاص شو نو په دې وخت کې ترکاڼ دغه خبره وکړه.

-9تش لوښي ډير اواز کوي.

-9يو کس کې چې څه علميت وي هغه پټه خوله وي او ناديده چې لږڅه زده کړي وطن خبروي.

-10تشه لاسه ته مې دښمن يې.

-10له چا سره چې څه نه وي ټول دنياوي کارونه يې خرابوي.

-11تنور چې تود شي هر سړی پکې ډوډۍ پورې کوي.

-11يوه خبره چې پيدا شي هر سړی په کې خپله رايه ښکاره کوي که ښه وي او که بده.

-12تور مې وی خو ځواني وی.

-12يو سړی و او ډيرې ښځې يې درلو دې او دغه سړی ډير غني و، ددينا ژوند يې ښه و، خپلې ښځې يې په خيته او په جامه ډيرې ښې ساتلې خو بدني قوت يې نه و او زوړشوی و يوه ښځه يې طلاقه کړله دې ښځې بيا يو تور ملي په نکاح کړ. او ملې هغه چا ته ويل کيږي چې چجونه او غلبيلونه جوړوي او دخلکو درمندونه بادوي او دخلکو دمړې او ژوندې سوال او ځواب په او لسونو کې کوي.

يوه ورځ دغه غني سړې چې خپله ښځه يې طلاقه کړې وه. په لاره روان دی ملي درمند پاکوي او دده طلاقه کړې ښځه چې اوس دملي ښځه ده جارو په لاس ده او درمندجارو کوي ملي چې راشپيل واچوي ښځه له غنمو نه خلي په جارو لرې کوي ښځه يوه، يوه شيبه وروسته دملي د اورميره نه يوه يوه مچه اخلي، پخوانی ميړه يې هك پك ورته پاتې دی نو خوشال خان بابا وايي: تور ملی وی خو ځوانی واې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-13توكړې لاړې بيرته خولې ته نه راځي.

-13يو كار چې تير شو په هغې پسې بايد چې سړی بيا ونه ګرځي.

-14تور په تور ه شپه اخله كه سور مومې شين مه اخله.

-14تور غويی ديخنې او دكار ډير كلك وي، دويم درجه بيا سوردی دريم درجه بيا شين غوائی دی چې هغه ديخنې دټينګې نه دی او دكار مزه يې هم نه وي.

-15تور خر په صابون نه سپينږي.

-15چې دچازړه تور وي هغه په نصيحت نه ښه كيږي.

-16توري به لالوهي مړی به عبدالله وهي.

-16په يوه كوركې دوه وروڼه وو مشرې توريالی و دجنګ نه به يې غنيمتونه راوړل، په كور كې يې بل ورور و چې عبدالله نوميده، مزې او چړچې به پرې هغه كولې لكه په دې وخت كې چې دروسانو له لاسه شهيدان څوك شول كونډې يتيمان څوك شول، در په دره خواران څوك شول په دولتې شتمنيو او چورتالان بډيان څوك شول دروس په مقابله كې چا ليدلي هم نه و دخپلي ميرمنې په څنګ كې به يې ډوډې خوړله ريښتينو مجاهدينو ولوږې او تندې تيرولې او دروس الوتكو او ټانګونو ته يې خپلې سينې سپر كړې وې او اوس يې چاپلوسان او بوټپاكان ورباندې مزې او چړچې كوي، يې ګوډ خر نه درلور او دسوال په ډوډې به يې شپې سبا كولې او س يې دتعميرونو څمكو ، ماركيټونو او نغدو پيسو حساب نشته، په پردی وژلی ښامار كې خپله توره رنګه وي او يتيمان څيرې ګريوان لوغړن ګرځي.

-17تور توتان يې، په غولو وريږي .

-17ځينې سخيان داسې دي چې مستحق مسكين نه پيژني او يا ځينې داسې خپلو ان هم شته چې په زهير خپل باندې زهير نه وي او بې ځانه خلكو باندې لورونه او پيرزوينه كوي.

-18تور توتان له تاقربان.

-18زما همداتوان دی چې له تا يې ځاره وم اګرچې دومره ارزښت نه لري.

-19توره تبې شوه.

-19له كاره پريوته (اكثره دسپوږمې دكسوف په وخت كې ويل كيږي)

-20ته چې ما باندې كوې كبر زه تاوامه په لوی تبر.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

20-ستا چې زه نه خوښیږم زما ته نه خوښیږي. ستازه بدیسم زما ته بدیسې.

21-تورو شپو چې خوړلی وي مدعي یې معلوم نه وي.

21-یعنې په تورو شپو کې ګرځیدل په کار نه دي که تکلیف وروړسیږي له چا به یې انګیري، مدعا علیه به یې معلوم نه وي.

22-ته په کې څه مرچ خرڅوې.

22-یوڅوک چاته له ډیرې غصې او قهره وایي چې ستا یې په دې کې څه.

23-ته په کې ځان ملك، ملك مه کوه.

23-داهم له ډیره قهره ویل کیږي چې ته په کې ځان مشر، مشر مه کوه.

24-ته زما بد پلارمه یادوه زه به ستا ښه پلارنه یادوم.

24-ته مامه سپکوه زه به تام نه سپکوم.

25-ته دبل کور ته کاڼی مه ګوزاره وه ستاکور به هم څوك په کاڼو نه ولي.

25-ته چا ته تکلیف مه رسوه نو تا ته به هم څوك تکلیف نه دررسوي .

26-توره چرګه ده کارغان پرې دخپلې ښځې ګمان کوي.

26-په دې خلك دخپل جنس ګمان کوي او هماغسې معامله ورسره کوي یعنې توره چرګه دکارغۍ په تېس کې ځي.

27-تنزری زماچتی ستا.

27-دوه سړي ښکار ته تللي وو چتی او تنزی یې ښکار کړي وو په دوی کې یو زورور وو اوکمزوري ته یې ویل چتی یې ستا او تنزی زما تنزری زما او چتی ستا په دواړو خبرو کې یې تنزری دخپل ځان له پاره خو ښاوه.

28-تیږه چې پرځای پرته وي درنده وي.

28-یو څوك چې خپل ځان قرار ونیسي اود یو او بل احتیاج ونه کړي دروند ښکاري.

29-تیږه به ورنکړي چې سر پرې مات کړي.

29-دادهغه چا په هکله ویل کیږي چې یو څوك له چا سره ښه نه کوي خو بل داسې ګمان کوي چې دی به دهغه سره ښه کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

30-تيز رفتار چې کوې عمر به دې لنډ وي.

30-دښمنان يې ډير وي.

31-تيرې شوې شپې مه شماره.

31-يو څوك دسيند په غاړه ناست و او څپې يې شمار لې او په شمير کې غلط شوی و بل ورته وويل چې تيرې مه شماره، همداسې بايد سړی راتلونکي ژوند ته پام وکړي او له تيرو نه تير شي.

32-تير دفولادو ستن دټانټې.

32-که ديوه سړی دعامې ټولنې سره سر او کاروي هغه بايد ډير پوخ عالم او مدبروي.

33-تيز تا واچاوه غم دې په ماواچاوه.

33-بديوکس وکړې او اړوي يې په بل.

34-تير په تيره هير په هيره.

34-يو تن په موجوده وخت کې زاړه غمونه او زاړه پرهرونه تازه کوې او يا زړې گيلې يادوې چې په دې ډول زاړه غمونه بيا تازه کيږي.

35-تللی بازپه لاس نه راځي.

35-له چا چې وخت تير شي بيا هغه نه راځي.

36-تږې په شپيلو نه خړوبيږي.

36-په تشو خبرو څه نه کيږي چې کړنه ورسره نه وي.

37-ته چې موړ شوې ټول جهان موړدی.

37-اوږې او شوم کس ته ويل کيږي.

38-ته خو دجومات وې زه دې هم دجومات کړم.

38-يو کس نيستمن شي او بل هم له ځانه سره نيسمن کړي. يو کس بې کاره شي او بل هم بې کاره کړي.

39-تنکی...... په متيازو سوزي.

39-يعنې باريك او نازولې خلك په ډير لږڅه خپه اوخوابدې کيږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-40توره کرمی وکړه نوم دفتح خان وشو.

-40يو ترکاڼ و په لړ ليك اولوستو پوهيده، ديو شاعرشعر يې مات ګوډ ووايه چې شاعر پرې ډير خپه شو، شاعر دده دوکان ته ورغی او څه سامان يې چې جوړ کړی و هغه يې مات کړل ترکاڼ په شاعر عارض شو او دغه موضوع قاضي ته ورغله قاضي دشاعر نه پوښتنه وکړه چې دترکاڼ سامان دې په څه سبب مات کړی دی. شاعر وويل: ده زما شعر مات او ګوډ ووايه او مادده سامان.

* * *

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ټ)

- 1ټټر يې ورته وواهه.

-1ډاډ يې ورکړ.

- 2ټوټې مې ورته ولاړه نده.

2ټوټې دلرګي کاسې ته وايې يعنې پروا يې نه راځي.

-3ټوپ وهلی نه وهلی.

-3چا جلاب کړي و دلښتې نه يې ټوپ وهلو چې يو بل تن ولید او ورته يې وويل جلاب چې څوك وکړي دلښتې نه ټوب نه وهي. جلابی بيرته راټوپ وهل او دايې وويل.

-4ټول ديوې ونې ښاخونه دي.

-4داشيان ټول يو ډول دي يعنې اصل يې يو دي.

-5ټول سالارزي دي.

-5داخلك ټول من من دي او ځانونه غټ حسابوي.

-6ټول داوش په شاسواره دي.

-6ټول بې پروا دي او خبروته فکر نه کوي.

-7ټول پردي ډول ته ګډېږي.

-7خپل هنراو نوښت نه لري.

-8ټيپر دسيند نه نشي پورې ايستی.

-8لټ او بې کاره سړی دی.

-9ټول خلك ويده دي زه دي ځانته يادومه.

-9کوم جولاو دشپې يې يو څورکعته تهجدکول خدای تعالی ته يې ويل چې ټول ويده دي او زه دی ځانته يادوم په دې وخت کې بل پرې له تياره ځايه غږ وکړ چې زمونږ شيطاني ورته ولې کوې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10-ټاکو اوس زور ولګاوه.

10-کلي کې ټاکو ګډو دخلکو مالونه مړه کيدل اخوند غوښې خوړې، او چورت يې خراب نه و بله ورځ چې داخوند غوا هم مړه شوه نو غړ يې کړ چې دعا وکړې چې ټاکو خوله ولګوله.

11-ټولپشولې په يوه ورځ نه ټکول کيږي.

11-ټول کارونه په يوه ورځ نه کيږي او هرڅه په تدريج کيږي.

12-ټپسان يې له ...... الوزي.

12-ډير مسکين او نيستمن دی.

13-ټټو مې ورته ولاړ نه دی.

13-کومه اړتيا ورته نه لرم.

14-ټټو دې وله چې خاشنه ونه کړي.

14-داديوکس درټلو له پاره ويل کيږي.

15-ټټوان له اسونو سره برابروي.

15-بې کاره له توريالیو سره برابروي.

16-ټيل ماټيل يې جوړ کړی دی.

16-يعنې ګډوډې يې جوړه کړې ده.

17-ټيل وهل او پورې وهل دي.

17-تيرايستل او غلول دي.

18-ټيم خرابوي.

18-وخت ضايع کوي.

19-ټپسانو باچاهي ده.

19-دبې کاره خلکو واکمني ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

20-ټپسان چې وزیران شو.

20-یو پاچاو او ناروغه شوی و طبیب ورته دمرغانو دپاچا غوښه وښوده چې هغه وخوره نو جوړ به شي مرغان به دوبي کې یوې یخې سیمې ته تلل چې دتگ دغه وخت یې هم مقرر تاریخ درلود، دانسانانو پاچا هغې سیمې ته دهر مرغه خواړه ورولیږل او په هماغه سیمه کې یې ورته وشیندل او دمرغانو دپاچا دناستې په ځای کې یې دام کېښود، دمرغانو پاچا دا عادت درلود چې له تگ نه به یې مخکې خپل وزیران دسیمې دترصد او لیدنې له پاره لیږل بیرته به یې چې کله دخیریت احوال راوړ نو بیا به دمرغانو پاچا دخپلو لښکرو سره هغې سیمې ته ورتلو دمرغانو پاچا خپل وزیران لکه بازار او شاهین هغې سیمې ته واستول چې گوري غیر عادي کارونه ددوی دورتللو په مینه کې پیل شوي دي دټپو سانو له پاره مرداري غوښې تیارې دي دبل هر مرغه مناسب خوراك شته دغه وضعه وزیرانو ته خطرناکه ښکاره شوه او کله چې بیرته پاچا ته راغلل نو ورته یې وویل چې جناب پاچا صاحب حالات ښه نه دې سږکال نه ځو پاچا په گرمه سیمه کې دوبی تیر کړ، خپه و چې بیا کال ته هغه وخت راغی دانسانانو پاچا بیا هماغسې خواړه دمرغانو له پاره تیار کړي دي دمرغانو پاچا بازاو شاهین ولیږل چې سیمه و گوري، شاهین او باز بیا بیرته راغلل او خپل پاچاته یې دخطر ناکې وضعې خبر ورکړ داکال هم تیر شو بل کال ته بیا همداسې وضعه وه ټپوسانو خپل پاچا ته وویل چې باز او شاهین خو داځودوبې په تاسو په گرمۍ کې تیر کړل دمرغانو پاچا خپل وزیران معزول کړل او ټپوس، کچیر او کاغه یې خپل وزیران وټاکل او سیمې ته یې واستول ټپوسانو چې غوښې ولیدې دخوشالۍ نه په بڼکو کې نه ځاییدل پاچا ته بیر ته راغلل او ویل یې صیبه وطن سمسور دی، گل گلزاردی دیو ډول خوړو څه کمی نشته ځې چې په خیر سره بار کړو او ځو روان شول او سیمې ته ورسیدل ټپوسان په مردارو سر شول بوراگان او بلبلان په گلانو نور مرغان په خپلو خپلو دانو راټول شول دمرغانو پاچا ته یې چې دناستې په ځاې کې دام یښی و په کې ونښت او دانسانانو دپاچا د لښکرو په لاس کیوتو. او دانسانانو پاچا ته یې وزر تړلی وروست دانسانانو پاچا دمرغانو له بندي پاچا نه پوښتنه وکړه چې زما خو ستا غوښه په کار ده دا دوه کاله مې تاته انتظارو ویست ولې نه راتلې او زما په لاس نه گیریدلې ویل یې صاحبه وزیران مې پوه او عالمان وو. سیمه به ورته خطر ناکه ښکاره شوه مناسب یې نه گڼل چې زه دې ورته راشم. هغه مې معزول کړل او دمردارو ټپوسان مې وزیران کړل چې دامې حال شو.

21-ټیله او ټمبه ده.

21-بدحال دی.

22-ټمبل دی.

22-ناپوهه دی لټ دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ث)

- 1ثواب له پاره کلمه ووايه.

-1دخپلې خبرې دتائيد او باورې کولو له پاره.

* * *

(ج)

- 1جادو يې وربانديې کړی دی.

-1يعنې سترګې يې پرې ترلې دي او هره لوبه پرې کيدای شي او څه ورته ويلی نه شي.

-2جامې يې ترې ويستې.

- 2سپك يې کړ.

-3جامې ترې او باسي.

-3سپکوي يې.

-4جاله وان خپله لمده پورې باسي دبل وچه.

-4کامه دسيند پورې غاړې ته پرته ده او نور ټول ننګرهار دسيندنه راپډې خوا دي. دکامه والو به مرې ژوندی دسيند دپورې غاړې له خلکو سره وو نو خلك به ورتلل ځينې جاله وانانو به دکامې دخلکو مزدورې کوله پر ګودر به يې جاله پرته وه او خلك به يې پورې يستل او کله کله به پخپله دجاله وان کورنۍ هم پورې غاړې ته تلله څوك چې به پورې وتل هغو خلکو به دکال په هر فصل کې جاله وان ماما ته غله دانه ورکوله او ډير به يې نازه وه همدارنګه به جاله وان ماما هم دخپلو مسافرو ډير قدر کاوه په ځانګړې توګه دښځمنو يوه ورځ ديوه چاپسې کامې ته له پورې غاړې دمړې او يا دواړه احوال راغلی و کامه وال صاحب ښه قدرمن او درونډ سړی و دکور واړه زړه يې ښه په پرده او سطر کې و په همدې ورځ دجالوان ماما سره هم خپله کورودانه مله وه او هغه هم دکوم عذر او فاتحې له پاره روانه وه. په جاله کې يو ځای دميلمنو سره سپره شوه. جالوان ماما ميلمنې ښځې دجالې په منځ کې ددې له پاره کېښنولې چې کالې يې لامده نه شي او خپله ښځه يې دخيګ يا دشناز په يوه څنډه کښينوله چې پښې يې په اوبو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لګيدې او ورته ويل يې ښځې ګوډيکه ټينګه ونيسه چې سيند ته ونه لوېږي، جاله وان پښې وهلو ته پر جاله پريواته او لمبو وهي خو چې داوبو خپه راشي دجالوان ماما په ښځه لګيږي او لمديږي ك.صله چې په بهسود وکی د جالې نه کيوتل نو دجاله وان ماما ښځه ډيره لمده شوې وه. او دفاتحې ځای يې هم له جالې سره نږدې دپيرووړو په کلي کې دملامزدور مام اپه ځای کې ودجالوان ماما ښځه لمده خيشته ددعا ځای ته ورسيده، کوروالا سره يې دسترمشې نه وروسته خبرې بيل کړې دکوروالاوو ورته وويل: څنګه لمده خيشته راغلې. نو دجاله وان ماما ښځې دنورو ښځو په ځواب کې دا وويل:

_ 5جنت دانړوخر ځای ندی .

_ 5هرسړی جنت ته نه شي ورتلای،يواځې پرهيزګار،مومنان اوښه خلك به ورځي. يوښه مجلس اوغونډې ته هرڅوك نه غوښتل کيږي.

_ 6جنت دمور او پلار دپښو لاندې دی.

_ 6له چاچې.موراوپلارخوښ اوراضي وي دمخې يې رڼاوي.

_ 7جنت دې هم دننګه پور سره برابر کړ.

_ 7ننګه پوردننګرهار دچپليار په ولسوالی کې ديوې ورې غونډۍ دپاسه ديوه کلي نوم دی. ددې کلی يوه انجلۍ په بل کلي کې واده شوې وه . هلته د ښځو په منځ کې دجنت څه بحث شروع شوی دی . ننګه پورۍ انجلۍ د خپل کلي ډير زيات صفت کاوه نورو ښځو ورته وويل داسې ولې نه وايې چې بيخې کټ مټ جنت دی ننګه پوری انجلۍ ورته سمدواره وويل چې جنت دې هم دننګه پور سره برابرکړ.

_ 8جنګ په کلي کې ګنجی په غره کې.

_ 8جنګ په کلي کې و او ګنجی خوار حاضرنه و خو خلکوپه جرم کې ککړ باله.

_ 9جګو غرو نو ته ګورې دپښو لاندې ځای نه ګورې.

_ 9يو څوك چې بې علمه او کبرجن وي،بې ځايه ځان لوړلوړ کوي او په ټيټو خلکو ځان جګ بولې.

_ 10جنۍ هلته جنۍ شي چې دمنګي دپسرولو شي.

_ 10يعنې جګنۍ چې منګی په سره کړي د ښځتوب هيله ترې کيږي نو بيايې ما شومه مه بوله.

_ 11جزا دعمل حقه ده.

_ 11هرڅه يې چې چاته رسولي وي دهغه بدله بهويني.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ 12جواري موټی دی.

ـ 12یوکس داسې کارته ملاتړلې وي چې ګکیدل یې باوري نه وي او تاوان په کې حتمي وي.

ـ 13جوار ګر مې دولت مند نه دی لیدلی.

ـ 13جوارګر چې څومره پیسې پیداکړي بې ځایه یې لګوي.

ـ 14جواب دګردنه وي.

ـ 14یوڅوك چې چاته څه سوال او ځواب امانت وکړي چې داورسوه نو پرورمیږ یې بارشي او رسول یې پرې حتمي شي.

ـ 15جوار ګر کور نشي جوړه ولی.

ـ 15پیسې نه شي سپمولی چې کور پرې جوړکړي.

ـ 16جولا شوی نه دی بیا نچې پټی.

ـ 16یوکس چې یوکاریې لاسرته رسولی نه وي او د کارپه منځ کې غدراوخیانت کوي.

ـ17جومات ګرم مسافر خوشحاله.

ـ17یوه اړ ته چې د غوښتنې او هیلې سربیره نورڅه هم پیداشي نو بیا خوښ وي.

ـ18جغ په غاړه او جغ غواړه.

ـ18یو کر ګر یا بزګر پټي ته خپل غوایان دقلبې له پاره روان کړي و. بوه یې په پټي کې وه او جغ یې پرغاړه واچوه کله چې پټي ته ورسیده وریادشول چې جغ مې نه دی راوړی چې غوایان پرې په کلبه وتړم په منډه کورته راغی ترې هیر شوي و چې جغ یې پر غاړه کې و او په دروازه کې ونښت نو په دې وخت کې ښځې یې پرې داغږوکړ:

ـ 19جولا یوه شپه عبادت وکړ دوحې په تمه وْ.

ـ19دلړ کار په مقابل کې دډېر څه غوښتل.

ـ 20جره دکور به دحاله خبر نه دی او کور به دجره.

ـ 20جره توب هم یو څه خوند لري سره دتکلیفه او کوربتوب هم خوند لري سره دجنجالونو یو څوك چې په یوه کار کې وي دبل چا کارورته ښه ښکاري. دیو بل ګټه او تاوان هغه وخت جوتیږي چې دواړه کارونه عملي کړي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_21جاله هم تیاره ده او ډوډۍ هم تیاره ده.

_21دننګرهار په سیمه کې دبهسودو دولسوالی اړوند دګردي کڅ کلی دی زموږ دکامې او ددی کلي په منځ کې دکونړ او کابل سیند یو ځای بهیږي. ددواړو سیمو خلك چې یو بل کره ورځي په جاله کې سپریږي او بیا ورپورې وځي نو موږی کلی دسیند دکمر په سر پروت دی پخوایې دخلکو مزه چاندانې په ډوډۍ کې نه وه مګر او س ډیر زیات تکړه شوي دي او زمونږ دمجاهدینو به یې ډیر قدر او عزت کاوه پخوا زمانو کې په همدغه کلي کې دکامې یو ځوك میلمه شوی و دکور به په زړه کې داسې وچې دامیلمه خدای تعالی بو ځي، نو پدې وخت کې یې میلمه ته وویل چې جاله هم تیاره ده او ډوډۍ هم تیاره ده.

_22جنګ تریخ دی خو کیسې یې خوږې دي.

22_ چاچې جنګ لیدلی وي هغې ته یې سختې معلومیږي خو کیسې یې مه چاته کوې ډیری خوږې وي خو که په مخاطب داکار راغی خدای خبر که زړه ټینګ کړي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ځ)

1-ځولى ځولى کيږي

1-سست سست کيږي

2-ځان کې ګوري جهان کې ګوري

2 -ډير -خلك نورو ته د خپل ځان په څير ګوري

3 -ځانته قاضي ته تللى دى

3 -يو کس چې خپل ځان ملامت او پړ نه بولي

4 -ځانه خپله ځانه

4 -هر چا باندې خپل ځان ګران دى ګ

5 -ځان د ټيکى سر مه کوه

5 -يوه معامله چې پيدا شي او ټوله په خپل ځان را اړوي ګ

6 -ځان يې ورپسې ملنګ کړى دى ګ

6 -يعنې کار يې ورته ويلى او په همدې پسې ګرځي ګ

7 -ځان يې ليونى کړى دى ګ

7 -د يوه کار پسې شله دى او خامخا يې غواړي ګ

8 -ځان ترې د سپلنې غوندې لوګى کوي ګ

8 -ځان ترې ځاروي ګ

9 -ځان پسې پنډوکې مه جوړوه ګ

9 -ځان پسې خبرې مه جوړه يعنې ځان ساته ګ

10-ځان د هر څه شيرين دى

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 10خپل ځان له هر څه خوږ وي ګ

- 11-ځان د خپل سیال نه کم مه ګڼه ګ

- 11د کوف او خپلو عزیزانو نه ځان کم مه راوله ګ

- 12ځان چې په ضرور شي نه د زوی شي نه د لور شي ګ

- 12یو سړی چې پخپله په کړاوو کې وي زوی او لور ترې هیریږي ګ ځکه چې څښتن تعالی (ج) فرمایی "د قیامت ورځ داسې سخته ده چې ورور د ورور نه تښتي او زوی له مور نه تښتي او د پلار نه هم تښتي او د ښځې نه هم تښتي او د زوي نه هم تښتي یو د بل څنګ ته نه راځي" او هر سړی پخپلو خولو کې ډوب وي ګ

- 13ځانته ترخز وهي ګ

- 13د بل چا په کیسه کې نه دی خپل ځانته ګټه کوي ګ

- 14ځان د کور مشر بولي ګ

- 14ځانته مشر وایي که څوك یې مني او کنه ګ

- 15ځمکه هغه سوځي چې اور پرې بل وي ګ

- 15تکلیف په هغه چاوي چې په کې اخته وي ګ

- 16ځیني ولولي ملا شي ځیني ولولي بلا شي ګ

- 16یعني ځینې خلك چې څه زده کړي عمل پرې کوي او خلك یې درناوی کوي او ځینې بې عمله عالمان وي چې هیڅ څوك یې احترام نه کوي ګ

- 17ځواني د باد سورلي ده ګ

- 17یعني د باد په څیر د سترګو په رپ کې تیریږي ګ

-18ځان ځاني خپله خواري ګ

- 18یعني بې اتفاقي لویه بلا ده چې د کور نه نیولي تر کلي او اولس پورې ټول تبا کوي ګ

- 19ځنګل بې شغاله نه وي ګ

- 19په یوه ملك کې د تکړه خلکو ترڅنګ بې ننګه خلك هم وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 20ځمکه ښخ دولت دی ګ

- 20جایداد پخه خزانه ده ګ

- 21ځواني یوه نیشه ده هسې نه چې همیشه ده ګ

- 21ځواني هر وخت نه وي ګ

- 22ځنګل د زمرو نه خالي نه وي ګ

- 22په هره ټولنه کې توريالي ، ننګيالي او پوهان وي ګ

- 23ځنګل کې زمري وي ګ

- 23په هره ټولنه کې تکړه خلك وي ګ

- 24ځان له ټول جهانه ګران ګ

- 24ځان له ټولې دنیا نه خوږ او ګران وي ګ

- 25ځولي ځمبولي پاتې دی ګ

- 25ښه او تکړه خلك یې ولاړل ، چټي او بيکاره وګړي يې پاتې دي ګ

- 26ځان ظهير کړه ، بیا ځان میر کړه ګ

- 26زيار وګاله او قرباني ورکړه پخپله به مشر شې ګ

- 27ځان چې کم عقل نه کړي ، ګټه نشي کولای

- 27یو ښوك ځان په ناپوهۍ کې واچوي او د یوه شي پسې ځان ټينګ کړي چې خامخا به يې راکوې ګ نو بيا عاقلان وايي چې څه ورکوه يې ځان ترې خلاص کړی او ور يې کړئ ګ

- 28ځوان د باد په نیلي سیور دی ګ

- 28د ځوان سرعت او جالاکي دومره ډيره وي لکه په باد چې سیور وي ګ

- 29ځان ته یې کولۍ جوړه کړه ګ

- 29ځانته یې ستونزې پیدا کړې ګ کولۍ ډبرینه او ستوغې لارې ته ویل کیږي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 30ځوانان په کار ښه ښکاریږي ګ

30 - ځوانان په زده کړې ، پوهې او همت باندې ښه ښکاري ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(چ)

– 1چاویل ښه پسرلی دی بل وویل غوا زه نلرم زوی مې واښه نه خوري ګ

- 1کومې ښځې ته چا وویل ښه پسرلۍ شوی دی ښځې ورته په ځواب کې وویل غوا او خوسی زه نه لرم ګ ګ ګ او زوی مې واښه نه خوري ګ

- 2چاړه که د سرو شي څوك يې په ځيګر نه منډي ګ

- 2یو شی که ډیر ښه شی وي او چاته ترې مشکل پیدا کيږي او تکلیف پيښوي نو څوك به يې څه کړي ګ

- 3چاړه او غوښه شول سره ګ

- 3یعنې مخالف شول سره ګ

- 4چاړه يې ورته په مرۍ کیښو ده ګ

- 4راګیر يې کړ یعنې اړيې کړ ګ

- 5چانه کمیس ورك شو بیایې ویلې هسې هم را باندې لنډ و ګ

- 5وسعه يې نه کیده چې پیدا يې کړی نو د مجبورۍ له مخې يې دا وینا په خوله راغله ګ

- 6چا ویل چې پوزه دې پیته ده هغه ویل چې باد به پرې وځي ګ

- 6یو څه بې ارزښته ګڼل

- 7چراغ چې په کور کې بلیږي صحرا ته حاجت نشته ګ

- 7چې خپل کور ته يې ګټه رسیږي بل ځای ته اړتیا نشته چې پسې يې یوسې ګ

- 8چرګه مې ناجوړه ده بانه مې ورته جوړه ده ګ

- 8د یوه کار د کولو له چې د چا يې زړه وي ګ هسې یوه پلمه په لاس ورشي نو بیا پرې ډاډه ورځي ګ

- 9چرګ چې زلمی شي په بلۍ ورو، وروقد مونه ږدي چې را لاندې نشي ګ

- 9لنډا که او نادیده کسان چې یو څه پیدا کړي ځان ورته ډیر غټ او قوي ښکاري ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 10چرمښکۍ وايي مونږ او مارانو دا سړی خوړلی دی گ

- 10په یوه ځای کې یو کس مار چیچلی و او بیا مړ شوی و خلك پرې د جنازې له پاره راټول وو گ پر لاره یو سړی روان و او دې گڼې گونې ته یې ودا شوه نو له ځانه سره یې وویل چې دا انسانان څنگه را ټول شوي دي نو په دې وخت چرمښکۍ ور غږ کړ چې موږ او مارانو سړی خوړلی دی گ یعنې یو سړی چې پخپله تورزن نه وي او د بل په توره ځان ښيي گ

- 11چرته چې سړي وي هلته بلا نه وي گ

- 11چرته پوهه وي هغه خلك به اباد او خوښ وي او هره ستونزه به یې حل وي گ

- 12چرته چې سور ږیری وي هغه به شاه گل یې گ

- 12ملا شاگل یو سړی و چې ږیره یې سره وه بله ورځ یوه کلي ته یو سور ږیري سړي څه د بینجارگۍ سودا راوړې وه او د کلي په مخ کې یې غږ وکړ چې سودا ده سودا کوچنیان ورته را غونډ شول او یو بل ته یې ور غږ کړ : هلئ راشئ چې ملا شاگل بینجاره شو ، نو بیا یوه سپین ږیري ماشومانو ته وویل چې چرته سور گ گ گ گ

- 13چرگ چې ځومره غټیږي کونه یې تنگیږي گ

- 13ځینې خلك چې ځومره شتمنیږي هومره بخیلیږي گ

- 14چې اوربشې خروار د روپۍ شي د خره په کې لپه ده گ

- 14خوار او غریب سړي ته څو قدر نه ورکوي او په ټیټه سترگه ورته گوري گ په ویش او تقسیم کې بې کاره او خراب شي د خوار په برخه وي گ

- 15چې اجل یې راغلې وي که لقمان یې پلار شي هم مري گ

- 15د چاچې عمر تمام شو په درو او درملو نه کیږي گ

- 16چې اوبه تر مرۍ ورسیږي زوی او لور تر پښو لاندې کیږي گ

" - 16زوی او لور تر پښو اوبه تر حلقه

فراموش په بیلتانه ځان او جهان شه "

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ځناور په سيند پورې واته او بچی يې په غيږ کې و ځومره چې په سيند ور ګډېده سيند به ژوريده او اوبه به دده د بدن پورته راتلې ، کله چې اوبه يې سينې ته راورسيدې بچی يې پر اوږه کښيناوه ، کله چې اوبه اوږو ته راورسيدې بچی يې پر سر کښيناوه ، بيا چې يې کله اوبه خولې ته راوسيدی بچی يې تر پښو نه لاندې کړ او خپله پرې ودريده او خپل حلق يې د اوبو نه پورته شو ګ

- 17چې خدای(ج) يې رغوي د منګي اوبه دارو شي ګ

- 17د يو چا زوی ناروغه و او په ډېرو طبيبانو يې ګرځولی و ، خو هماغسې ناروغه و د کور خلکو يې ډېر په پرهيز ساته ناروغ پخپله طبعه خوړل او څښکل نه شول کولای ، مور به يې اوبه هم نه ورکولې، بله ورځ يې مور چرته تللې وه او ناروغه هلك د منګي پورې ځان وررسولی و د يخ او شنه منګي نه يې ښې ډيرې اوبه وڅښلې او له دې ورسته ورو ، ورو هلك مخ په ښه کيدو شو، او خپلې مور ته يې هم حال ويلی و ، مور به يې د منګي اوبه ورکولې ، نو هلك روغ رمټ شو ، نو بيا به يې چې له مور نه چا پوښتنه وکړه چې دا هلك په څه روغ شو مور به يې ويل : چې خدای (ج) يې رغوي د منګي اوبه دارو شي ګ

- 18چې ځې ځې ابازو ته به راځې ګ

- 18پخوا سرکونه او پلونه نه وو هر خوا چې به سړی ولاړ نو ابازو ته به راتلو ځکه چې جاله دلته ګرځيده او بل خوا لار نه وه ګ

- 19چې د کوچيانو امامت يا ملايي يې کړې وي يو ليمڅی وړی به يې خوړلې وي ګ

- 19د کوچيانو کار او بار مالداري ، د ميږو او پسونو ساتل دي ، چې ميږې او اوزې ولوشي په شودو کې هم ويښتان لويږي ، په شمبره کې هم ويښتان وي چې کرت ترې جوړوي ، ښځې چې اوړه لمدوي هغه کې هم وړی ورلويږي لنډه دا چې د خوراك په هر څيز کې ويښتان ورلويږي ، کال چې تيريږي نو سړي يو ليمڅی وړی خوړلی وي ګ

- 20چې په خندا يې خوري ويې خوره ګ

- 20يو ګيدړ کلي ته راوښتی و او د چرګانو په کوټنۍ ورننوتی و چرګانو ټغ پغ شروع کړ او په دې وخت کې يې خاوند راويښ شو او سوباړی يې راواخيست او په کوټنۍ کې يې ګيدړ را ايسار کړ او دبی يې دننه دې کوټنۍ ته پسې ور ننويست او ګيدړ يې پرې چوخاوه ، ګيدړ خوله چينګه کړه او داړې يې ښکاره شوې نو دې وخت کې ورته سړي وويل څه چې په خندا يې خوري ويې خوره ګ

- 21چې غاښ مې و هډوکي نه وو چې هډوکي شته غاښونه نشته ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 21چې ځواني وه نعمتونه نه وو اوس چې نعمتونه ډېر شول ځواني نشته ګ یا چې قوت او قدرت و په هغه وخت کې کارونه نه وو چې کار پیدا شو قوت او قدرت نشته ګ

- 22چې په نڅانه پوهیږي وایي حویلۍ کږه ده ګ

- 22خوك چې په کار نه پوهیږي بې ځایه پلمې جوړه وي ګ

- 23چې غل نه ځي مل دې ځي ګ

- 23چې یو ناپوهه د خپل جهل نه نه تیریږي شرمول او بې عزتي کوي نو پوهان دې ورته یو څه تیر شي ګ

- 24چې و دې کږه پخپله ، ګیلې څه ته کړې له بله

- 24یو کس پخپله یو کار ورانوي او خرابوي او بیا ګیله له بل نه کوي ګ

- 25چې پړانګ دې ویشتلی نه وي پوستکی یې مه خرڅوه ګ

- 25مخکې د یوه کار د کولو نه مزدوري او انعام غواړي ګ

- 26چونې ته یې اور اچوم ګ

- 26یو ملا واعظ کړی و او د اوریدنکی کور جومات ته نږدې و ملا پخپل واعظ کې ویلي و ، که څوك خپلې ښځې سره د سنت معامله وکړي لکه یو کافر چې مړ کړي ، ښځې دا خبره اوریدلې وه او خپل میړه ته یې وکړه چې په سنت څملاستلو باندې خو ملاصیب دومره ټینګار وکړ چې په یو وار څملاستلو باندې په جهاد کې د یو کافر د قتل ثواب ورکول کیږي سړي کږه ډېره ښه ده او څو شپې یې سر په سر کله یو کافر واژه او کله دوه کافران په دې قتلونو نور تنګ شو ګ بله شپه ورته ښځې بیا وویل چې سړیه راځه چې کافر مړ کړو سړی ښځې ته وویل چې ښځې یو اور لګید راوړه ښځې ورته کږه څه پرې کوې ، له ډېر ټینګار نه وروسته یې ورته وویل چې په تاکې خو بیخي د کافرو چونې ده او دې چونې ته یې اور اچوم چې ځان ترې خلاص کړم ګ

- 27چې بچي وي هم غم دی چې نه وي هم غم دی ګ

- 27اولاد هم تکلیف دی هم راحت ګ

- 28چې زوی دی په سوال عادت کړ بیا یې مه منع کوه ګ

- 28یو سړي به خپل زوی ځان سره خیراتونو ته بیولو او بیا خلکو ورته پیغور کا وه بله ورځ په یوه کلي کې خیرات و او دې سړي پسې هم خبر رالیږل شوی دی سړي خپل زوی په کور کې وتړه او خپله د خیرات په لورې ور روان شو ، چې دې زوی ته یې هم د خیرات او کور واټن ور معلوم و ، نو په دې وخت کې به هلك ویل چې یاره پلار به مې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس له هغې فلانکۍ ونې نه تیر شوی وي ، د فلانکي ماما د کور نه به اوښتی وي ، اوس به د خیرات ځای ته رسیدلی وي اوس به په کټ کې ناست وي اوس به یې کوزه او چلمچي راوړی وي ، دسترخوان به یې غوړولی وي ، خانك به یې پرې یښی وي ، او اوس به یې کپ را خیستی وي او په خوله کړی به یې وي ، ناڅاپه هلك خوله بیرته کړه چیغه یې کړه او ځای په ځای وغځید ګ

- 29چې ډنګ شي دابۍ ګوډۍ د څنګ شي ګ

- 29یوه سوالګره ښځه وه چې هر چیرې به یې د ډول ډمبك اواز واورید ، نو بیا به یې خپل ګوډۍ تر څنګ کړ او ځان به یې د خوښۍ ځای ته رساوه چې څه راوړي ګ

- 30چې ځوان وم همداسې تیزن وم ګ

- 30یو سړی و د شپې په تیاره کې په لاره روان دی او شاته یې پام نه دی او باد ترې ولاړل او ویې ویل هئ هئ ځوانۍ او پخپله مخه روان دی چې بیا ترې باد ولاړل او بیا یې کړه هئ هئ ځوانۍ څوګامه چې نور هم ولاړ بیا یې باد خوشې کړل او دا ځل یې دا وویل چې یاره زه چې ځوان وم همداسې ګ ګ ګ ګ وم ګ

- 31چناق یې د لخوا دی ګ

- 31پخپله خوښه یو شي غواړي ګ

- 32چې په تمه د سورو شي هغه پاتې په میرو شي ګ

- 32د بل چا ښوروا ته ډوډۍ ماتول اخر سپوره پاتې شي ګ د بل چا د امکاناتو په تمه باید سړی نه شي ګ

- 33چې وې غواړې په خوله نو وبه یې خورې په څه

- 33شی هغه خوند کوي چې پرته له غوښتنې یې چاته ورکړی ګ

- 34چې نه دې وي له موره ورته مه وایه چې وروره ګ

- 34چې خپل ورور نه وي بل هومره ظهر نه وي ګ

- 35چې تیندکونه وخوري نو هوښیار شي ګ

- 35چې تیروتنې وکړي نو بیا سړی تجربه او هوښیار شي ګ

- 36چې نه ځې په شابه دې کړم چې نه یې خورې څه به دې کړم ګ

- 36د پوهې او سړیتوب ځای ته به دې بوځم او چې ته ترې سړیتوب او پوهه نه زده کوې نو زه به څه وکړم ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 37چې يوه شپه يې تر منځ وي د هغې بلانه مه ويريږه ګ

- 37د يوه مشکل د پيښېدو ترمخه چې څه وخت وي نو د حل لار ورته پيدا کيږي ګ

- 38چې د شير غشي بوټي نيسي ټنيګ يې نيسه ګ

- 38څوك د يوه قوی مخالف سره په مقابل کې وي نو ټينګ عزم او ښه تابيا دې ورته کوي ګ

- 39چې ګوړې او کونځلې خورې رنګ يې معلوم وي ګ

- 39چې د چا ژوند ښه وي غمونه او انديښنې يې لږې وي په رنګ کې يې د خوښۍ نښې وي ګ ګ

- 40چې په غوشايا نو يې زيره نشې په غوړو به يې غوړه نشې

- 40چې تکليف اوکړاوو ونه ګالې دراحت هوساينې تمه مه کوه ګ

- 41چې بخت واوړي پردي بدور پورې خلك تړي ګ

- 41چې سړی خوار شي د هر چا لاس پاکی شي او هر سړی پرې خپله بده وراړوي ګ

- 42چې بخت کوټه شي تندی تل ټکرې خوري ګ

- 42چې برخه خواره شي مصيبتونه پيدا کيږي ګ

- 43چې غوښه وسوځي د پيتو نه ښه ده ګ

- 43دا ډيرې ماناوي لري يوه يې داده چې يو کارګر ، هوښيار او پوه کس که ډير له خپل قوت نه ولويږي ، خو بيا هم د ناپوهه او د بې کاره کس نه ښه او غوره وي ګ

- 44چې هوره ونه خوري د خولې نه يې بوی نه ځي ګ

- 44څوك يو کار پخپله ونه کړي بل يې پسې نه وايي ګ

- 45چې نه کار هلته څه کار ګ

- 45چې يو کار د يو سړي پورې اړنه ولري بايد چې و يې نه کړي ګ

- 46چې خاورې اخلې د لوی ډيران نه يې اخله ګ

- 46د لنډاك او کم اصله نه څه غوښتل يا څه پور کول ګ يا د کوم بل کار احتياج کول دا غلط کار دی يعنې ، ناسته پاسته او دوستي ، لويو او پخو خلکو سره کول په کار دي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 47چرسي نیم سړی دی ګ

- 47ځکه چې نیم عمر يې په نيشه کې تيريږي ، کارونه او خبرې يې کاوا که وي ګ

- 48چې زوی و ژاړي مور تی ورکړي

- 48که اړشوي نو له چا مرسته وغواړه ګ

- 49چې پتې خورې مولي به زعمې ګ

- 49هغه څوك چې وريجې نه لري او غواړي چې وريجې وخوري او پيدا کيږي نه دا زياتره په للمي سيمو کې لکه د مومندو په سيمه کې به خلکو اوربشې لمدې کړې او يو څه موده به پرې تيره شوه او د اوربشو پوستکي به را ډډ شول بيا به يې په بغرۍ کې څه ومښلې او پوستکي به ترې جلاشول او هغه به يې بيا د غټو وريجو په شانته په کټيو کې پخې کړې او بيا به يې د مستو او يا د شمبړو سره خوړلې ، چې هضمول يې ډير ګران وو ، د بټوخوړونکې به يې قبض کړ نو بيا به خلکو دا پورتنۍ وينا کوله ګ

- 50چې په شاتو مري په زهرو دې مړ نشي ګ

- 50چې يو کار په اسانه کيږي سختۍ ته يې اړتيا نشته ګ

- 51چې خان يې په ياران يې ګ

- 51سړی په دوستانو او انډيوالانو باندې سړی کيږي ګ

- 52چې سيپو شومه نو پوه شومه ګ

- 52د يوه شتمن نالوستي سيف الرحمان نوم و ، ښه ديره او ډنډه يې درلوده بې کاره او بې روزګاره خلك به دده په ديره مدام راټول وو او د سيف الرحمان ستاينې به يې کولې او دده چرګان او پسونه به يې خواړه ځمکې ، جايدادونه او ټوله شتمنې يې په دې بی کاره خلکو وخوړله او خلاصه شوه او پخپله سيف الرحمان خان ډير غريب او نورو ته اړ شو ديره او ډنډه يې ولاړه او بې کاره خلکو هم ورسره اشنايي او ناسته پرېښوده ګ او بيا دغو خلکو سيف الرحمان د سيپو په نامه باله ګ سيف الرحمان چې د سيپو له نامه خبر شو نو بيا يې دا وويل يعنې وروسته بيا عقلمند شو ګ

- 53چې څوك خوب کوي مينبه يې نرکټې زيږوي ګ

- 53دوه ګوجران پيښور ته تللي وو چې بلار بې ميښې واخلي او کورونو ته يې راولي د اټك نه کښته ذګوندلو په منډيې کې دواړو يو شان ميښې واخيستې چې د لنګيدو نيټې يې هم نږدې وې د ډيره مزله وروسته ته په يوه ځای

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې پرې شپه راغله يو گوجر ويده شو او بل يې ويښ و په دې کې دواړه مېښې لنگې شوې ، د ويښ گوجر مېښې نرکټۍ وزيږوه او د ويده گوجر مېښې ښځه کټۍ وزيږوله ، ويښ گوجر په منډه ، منډه مخکې له دې چې مېښې خپل بچې وپيژني خپل نرکټيی يې د هغه د مېښې مخې ته ورواچوه گ دواړو ميښو کټي وڅټل پاك او صفا يې کړل کله چې د سبا رڼا ولگيده او ويده گوجر را ويښ شو چې گوري دده د مېښې سره نر کټی پروت دی ، د ويښ گوجر نه يې پوښتنه وکړه چې زما مېښې نرکټی زوکړی ؟ هغه ورته فقط همدا وويل چې څوك خوب کوي مېښه يې نرکټي به زيږوي

- 54چې فيلان کوي فيل خانې به لري گ

- 54څوك چې غټ کارونه کوي د غټو کارونو له پاره به خپل ترتيبات نيسي گ

- 55چې شونگ يې کړ کړی ته يې مه پريږده گ

- 55شونکړی د کونړ په ولايت کې دي و ځای نوم دی د شونکړيوالو د يوه بل ټبر سره د ښمني وه ، نو چې شونکړيوال به پرې ور پيښ شول هغه خلکو به يو تکليف ور رساوه او هغه مخالفو خلکو يې شونکړيوالو ته يو مصلحت وکړ چې شونکړيوال مو چرته ليدل چې پرينږدئ دومره سخته پريکړه يې وکړه چې هيڅ تحقيق به ترې نه کوئ چې دومره د چاله خولې نه ووتل چې شونك نو بس گوزارونه به پرې کوئ چې کړی درنه ونه وايي گ

- 56چې تللي بيرته نه دي راغلي گ

- 56دا زياتره د مړو په هکله ويل کيږي خو کله د ژونديو د کارونو په هکله هم ويل کيږي چې يو کار ترې تير شي گ

- 57چې په کور کې لرگي وي ليوني غرونو ته ځي گ

- 57چې پخپل کور کې يو شي او يا يو کار پوره کيږي يا بسی کيږي بل ته اړتيا نه شته گ

- 58چې دښمن دې خر شو هم پرې مه سپريږه گ

- 58له ميرځي او دښمن نه د ښيگڼې تمه لرل ناپوهي ده گ

- 59چې خر دې د خره نه کم وي غوږ يې غوڅ که گ

- 59سيال بايد چې له خپله سياله کم نه وي گ

- 60چې ښه تعميرونه دي هم د سوداگرو دي او چې خراب کورونه دي هم د سوداگرو دي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 60سوداګر ډېره ګټه کوي او ځان ته د هستوګنې ښه ځايونه جوړوي او کله چې ښه ډېر تاوانيان شي او تردې چې د کور لاړي او تيران يې خرڅ شي ګ

- 61چيرته چې زړه ځي هلته پښې ځي ګ

- 61هر څه د زړه په مينه کيږي ګ

– 62چې ونډې خوري هغه خپلې پنډې خوري ګ

- 62پخوا قصابان لړ وو او په هر ځای کې نه وو او اوس هم په ځينو غرنيو سيمو کې همدا حال دی د کلي د خلکو چې به غوښې ته زړه وشو ، کليوال به راټول شول او يو څاروی به يې په ګډه واخيست او حلال به يې کړ ګ او ان تر لرې پورې به يې سره وويشل او په کومو پيسو به چې څاوری اخيستل شوی و ، نو پيسې به هم په هماغه ډول د برخې په اخيستونکی پسې تللې او دې حلالې ته ونډې ويل کيده ځينو خلکو به چې ونډې خوړله او د پيسو خلاصولو توان به يې نه و نو بيا به يې دا ويل ګ

- 63چې شرم کوي بيا شريعتونه کوي ګ

- 63يو سړی د خپل دوست او اشنا سره يو دنياوي معامله کوي او د شرم او حيا نه ورسره غوڅه خبره نه کوي ، او د سند په اخيستلو کې بې پروايي کوي ، چې د مودو په تيردو باندې با هغه دوست يا ناداره شي او يا په څه خبره زړه بدی شي او په ورکړي مال باندې خيټه واچوي ، بيا منکر شي او يا څه بله پلمه را جوړه کړي او ان سريې تر قاضي او محکمې ورسيږي ګ

- 64چې د قاضي سره دی شريعت شي فيصله په چا کوي ګ

- 64د يو چا د داسې کس سره دعوه شي چې ددغې دعواوې واك دده د مخالف په لاس کې وي نو ده ته به څه ګټه ورسيږي ګ

- 65چې ښه ونکړې بد نشته ګ

- 65ښه کول ښه کار دی خو د ځينو خلکو سره چې ښه وکړې نو بيا په مقابل کې بد کوي ګ

- 66چې ښه کوي بد به ګوري ګ

- 66څوك چې له بدو خلکو سره ښه کوي نو له ځان سره دښمني کوي ګ

- 67چې مور ميره شي پلار پلندر شي ګ

- 67د پلار پخوانۍ مينه بيا د خپل اولاد سره نه وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

68 - چې په غوجل دې لوی شو غاښ یې مه ګوره

68 - په کور او اولس کې دې چې څوك را لوی شول حالات یې تر چا تا ته ښه جوتیږي ګ

69 - چې سر حیات وي خولۍ ډیرې دي ګ

69 - چې سرې ژوندی وي د ژوند اسباب ورته څښتن تعالی پخپله برابر وي ګ او نکل یې داسې دی:

یو سړی و او خولۍ یې په ګرانه بیه اخیستې وه ، په جاله کې ناست و، او جاله داوبو څپو کنګس خوره کړه نو په دې وخت کې د سړي خولۍ په اوبو کې پریوته او سیند لاهو کړه ، خاوند یې ډیر خپه شو د ډاډ او تسلې له پاره ورته چاوویل چې خیردی چې سر ژوندی وي خولۍ ډیرې دي دا اوس یو عام متل دی او هر څوك چې زیان ووینې نور یې ورته د ډاډ او تسل له پاره وایي ګ

70 - چې رښتیا راځي درواغو به کلي وران کړي وي ګ

70 - د درواغجنو په خبرو که باور وشي نو کلي به وران کړي ګ

71 - چې باد نه وي څانګې نه ښوریږي ګ

71 - چې کار نه وي شوی اغیز یې نه څرګندیږي ګ

72 - چرګ په ډیران مه ګوره په کاسه کې یې ګوره ګ

72 - د سړي رنګ او جامې ته مه ګوره ورتیا او پوهې ته یې ګوره ګ

73 - چې نور خلك یې په لښکر کوي توریالی یې په یو سر کوي

73 - یو کار وي چې د ډیرو خلکو په قوت کیږي مګر داسې وګړي هم شته چې دا سخت کار په یوازې ځان وکړي ګ

74 - چې تل یې غره وي یوه ورځ به یې ورو ي ګ

74 - چې هره ورځ ګواښیږي یوه ورځ به یې شل کړي ګ

75 - چې خوله ګړیږي زړه بدیږي ګ

75 - ځینې خلك بې سوچه خبرې کوي او بیا پرې د خلکو زړونه بدیږي ګ

76 - چې نه دي ګړیدلي هغه نه دي شرمیدلي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 76په ګړاري کې ځينې وخت د چاله خولې داسې خبرې هم وځي چې ويونکي ته شرم شي ګ

- 77چې غنم کرې غنم به ريبې چې اوربشې کرې اوربشې به ريبې ګ

- 77څوك چې هرڅه کوي د هغې ګټه او تاوان به ويني ګ که ښه دې وکړل نو بدله يې ښه ده او که بد وو نو جزء يې بده ده ګ

- 78چې ماما سر ګر وي د خورې تمه کيږي ګ

- 78د خور د خپل ورور سره برخه او بنده وي نو ځکه ورته خوريونه سترګې په لار وي ګ

- 79چې وچولی دې خپل وي پسرلی به په تاتل وي ګ

- 79که قسمت او برخه د يوه کس ښه وي نو تل به ګلزار او ښيرازه وي ګ

- 80چې ژوند وي ديدن کيږي ګ

- 80انسان چې ژوندی وي ليدل ، کتل يې ناشوني نه وي ګ

- 81چې مور دې وي ادکه په صفت به دې واده که ګ

- 81چې غمخور لرې د غمونو پروا مه کوه ګ

- 82چې لرشي او بر شي په ميرې ور برابر شي ګ

- 82يو سړی و او پلار يې بله ښځه کړې وه خو دا هلك يا پخپله نازولی و او يا پرې غښتلی و نو هر چاته چې به په غصه شو نو پخپلې ميرې باندې به يې ډب او ډوب پيل کړ ګ

- 83چې خدای(ج)يې ورکوي په باغ مرزاکې يې هم ورکوي ګ

- 83باغ مرزا په لغمان کې د يوه کلي نوم دی ګ يو سړی ډېر نستمن او ناداره شو د خوارۍ له پاره هندوستان ته ولاړ او يو کال نيم خواري يې وکړه او بيرته خپل کور ته راستون شو او ښځې يې ترې پوښتنه وکړه چې څه دې راوړی ګ سړی يو څه پيسې ميسې راوړې وې خو د نشت په حساب وې او ژر خلاصې شوې بيا ښځې اړويست چې د خوارۍ ، مزدورۍ پسې به ځې سړی بيا د هندوستان په تکل روان شو، چرګ بانګ مهال چې له کوره ووت او يو څو ګامه ولاړ هميانۍ يې په پښه بنده شوه او پسې راټيټ شو چې څه مې په پښه کې ونښتل چې خلاص يې کړم چې ګورې هميانۍ له طلاو ډکه ده او همداسې يې تر شا کړی او د کور په لورې روان شو د خپل کور ور يې وټکاوه ښځه يې لا بيرته تر کټه نه وه تللې راوګرځيده او غږ يې کړ چې څوك يې ميړه يې ور غږ کړ چې زه يم ، ښځې يې کړه ولې بيرته راوګرځيدې څه درنه پاتې دي سړي کړه ښځې هيڅ رانه پاتې نه دي ، ښځې يې بيا ور غږ کړ ولې هندوستان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته نه ځي سړی ورته په خوښۍ او خندا وويل خدای(ج) يې چې ورکوي په باغ مرزاکې يې هم ورکوي او که نه يې ورکوي په هندوستان کې هم نشته او شرنگ شو چې کټ کې يې همیانۍ گوزاره کړه ، ښځه يې هم خوشاله شوه او سمدواره يې ډيوه بله کړه گ

- 84چې ټکر ونه خوري نه سړی کيږي گ

- 84چې ستونزې او سختې په سړي رانه شي عقل يې سرته نه راځي

- 85چې شل مړه نه کړي نه ډاکو کيږي گ

- 85څوك چې په بدكاريو باندې هميشه والی وکړي اخر د بدكارانو مشر شي گ

- 86چې پخپله دروند نه وي په بل نه درنيږي گ

- 86د هر سړی عزت او دورندوالی پخپل لاس او اختيار کې دی گ

- 87چې شوريږي نو ډوبيږي گ

- 87په پلنديو او بوختو کې چې سړی څومره شوريږي هومره ښخيږي گ

- 88چې په تورو شپو تللي بيا چانه دي ليدلي گ

- 88يعني د تورې شپې مدعيان نه جوتيږي گ يا په بله مانا بې باكه ناسته پاسته سړی هلاکوي گ

- 89چې زور او زر لري څه يې غم دی گ

- 89څوك چې هر څه لري د چاڅه پروانه ساتي ، زياتره يې كبرجن وي گ

-90چې زه غل شومه سپوږمۍ راوخته گ

-90چې زما دې كار ته زړه وشو نو حالات بدل شول گ

- 91چې موږ شو ډانگ يې كيښود گ

- 91چې غوښتنه يې تر سره شوه نور سوړ شو گ

- 92چې روټه خوري د خپلې گ گ گ سره دې مصلحت کوي گ

- 92چې څوك يو كار كوي پايله دې په پام كې نيسي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 93چې را خيږي په ميرزاخيلو او وليږي په ثمرخيلو په ما يې نه پيايي او چې را خيږي په سله لا او وليږي په مولا بيا يې ځاځيو پيايي ګ

- 93زموږ د کامې په ميرزاخيلو کې به خلکو په پا دوان باندې د غواوو پاده څروله ((په قندهارۍ اصطلاح يعنې ګوروان)) خو چې ژمې به شو او کامې ته به پاسني خلك د کرديز ، لوګر او د کابل نه کامې ته د مزدورۍ له پاره راغلل ، نو هغوی به په ډير کم څه باندی مزدوري کوله نو ميرزاخيلو به بيا په دې وطنې سړي باندی پاده پووله او چې دوبی به شو بيا به يې ميرزاخيلي پادوان ته ويل چې اوس پاده پياوه ګ ډير کلونه تير شول بل وار چې بيا پسرلی شو او پاسينو کډې وکړې . ميرزاخيلو د مرزاخيلو پاده وان ته وويل چې راشه او پاده وپيوه هغه وويل چې نه يې شم پوولای دوی ورته ويل ولې ؟ بيا پادوان ورته دا کړه :

- 94چې شپه تياره شي ميلمه ليوه شي ګ

- 94ميلمه د خوراك په وخت کې د کوربه په نشتوالي خوش وي ګ

- 95چې ځوان ومه د انجينو پيزوان ومه چې زوړ شومه د انجينو پيغور شومه ګ

- 95چې شتمن او قدرتمندوم د هر چا ښه يسيدم چې نستمن شوم اوس د خپلو بديسم ګ

- 96چې بخت يې ښه شي پردي ښه ورپورې خلك ترې

- 96مطلب دا چې سړی طالعمند شي بيا يې په اوبو کې هم ډيوه بليږي ګ

- 97چې سړي لري غوړي به خوري ګ

- 97چې څوك ميړونه ولري هرڅه کولای شي ګ

- 98چې زر لويږي زر به ورك کيږي ګ

- 98هر شي چې سريع او چوست وي ، ورکيدل يې هم سريع او چوست وي ګ

- 99چې نه لري سړي نه دې قرت خوري نه غوړي ګ

- 99چې سړي نه لري د دنيا د ښاديو ، خوشالۍ او راحت نه دې لاسونه ومينځي ګ

- 100چې نه يې کړي حبيب څه به وکاندي طبيب ګ

- 100چې ښتن تعالی(ج) نه وي غوښتي هغه نه کيږي ګ ما (ياسيني) خپل پلار د (13362) لمريز کال د د لوې په مياشت کې چې مونږ په ګونډۍ هيواد کې مساپراو مهاجر وو ، نوموړی مې د علاج او معالجې له پاره يو تکړه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنځپوته اسلام اباد ته بوته ، چې ډاکتر خپل شخصي کتنځی او څو بستريزه روغتون يې درلود او په هغې کې مو پلار بستر کړ ، د داکتر د ډير کوښښ باوجود پلار مې بيا هم روغ نه شو ګ نيمه شپه ده او ډاکتر راغی چې هغه انګريزی ويله او زه يې په ژپه نه پوهيدم ګ مطلب يې دا و چې ويل يې زه خو خواري کوم خدای(ج) به دې جوړ کړي بيا مې ارواښاد پلار دا متل ووايه چې نه يې کړي حبيب څه به وکاندې طبيب ګ نو ډاکتر پوښتنه وکړه چې مريض څه وويل او يو کس ورته همدا خبره وژباړله داکتر قلم را واخيست او دا متل يې له ځان سره وليکه چې البته دغه د پښتو ژبې ډير لرغونی متل دی ګ

- 101چرګ بيل شو او ډونګه يې بيله شوه ګ

- 101يو څوك د يو بل کس مخالف وي خو د مخالف د خپلوانونه ، يو کس ته دی څه تکليف وررسوي نو ده ته يو کس وايی چې دا خو هغه نه دی او بيل کس دی نو په دې وخت کې دی ورته وايی چې ماته ټول يو شی دي ګ

- 102چالاکي د شيطان کار دی ګ

- 102يو کار بايد چې سرې په تدبير ، حوصله او په قراره سينه وکړي او تلوار په کې ونه کړي ګ

- 103چې خپله يې زده نه وي ، د بل دې ومني ګ

- 103چې په څه نه پوهيږې له بل چانه ځان پوه کړه ګ

- 104چې کابل نه خورې بد پرې مه وايه ګ

- 104يو څوك دې د يو ښه شي او يا ښه کار بد نه وايی ګ

- 105چې ډوډی خوري، پيشوګانو ته تيسري اچوي ګ

- 105ډير شوم او بخيل دی ګ

- 106چې په سر يې ګرځوې د سر په کنډولي کې به اوبه درکړي ګ

- 106د چا چې خپلې اندازې نه زيات درناوي او قدر وکړې نو بيا دې په سر درخيږي ګ

- 107چې دولت ته ځان سپی نه کړې، دولت نشې ګټلی ګ

- 107ځينې کسان چې د دنيا د ګټلو له پاره ځان سپك نه کړي دنيا نه شې ګټلای ګ

- 108چې غاپې ليونی نه دی ګ

- 108ليونی سپی داسې عادت لري چې نه غاپې او خپله لکۍ ټيټه وړي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 109چې نصیب خوار شي شپه او ورځ پرې یوه شي یعنې راحت یې ورك شي ګ

- 110چا د مور خیټه کې څه نه دي زده کړي ګ

- 110هر څه په تجربه او لیدلو زده کیږي ګ

- 111چې لوخی ډك شي اوبه ترې توئیږي ګ

- 111چې سړی خو نیوره شي او حوصله ختمه شي نو بیا کار خرابیږي ګ

- 112چې پښتو کوي ، بیابه یې ګالي ګ

- 112څوك چې بې ځایه ننګ او غیرت کوي نو ځان ديې ټینګ کړي ګ

- 113چې خاوندیې ستوان خوري سپي ته به څه واچوي ګ

- 113چې یو کس پخپله څه نه لري بل ته به څه ورکړي ګ

- 114چې د اختر جامې دي دادي د اخیږ به دې کومې وي ګ

- 114چې ته داسې یې دا نور به دې لا څنګه وي ګ

- 115چې د بل سپیږه یې نه وي لیدلې خپله سپیږه ورته تندر ښکاري ګ

- 115چې د بل قوت وګوري خپل ورته هیڅ ښکاره شي ګ

– 116چې خپله چا وهل نه وي خوړلي ، د بل وهل ورته ساعتیري ښکاري ګ

- 116چې خپله دردیدلی نه وي د بل ورته هیڅ ښکاري ګ

- 117چې په دښمن دې لاس برشو ، اسره ورته مه کوه ګ

- 117چې د یوه کار په کولو دې لاس برشو ګوره ورته مه ګ

- 118چې د ستار ترې په شمار دي ګ

- 118سړي په انسانانو کې ډیر لږ دي ګ

- 119چې سترګې توروم هم تاته ، چې شونډې سرې کوم هم تاته ګ

- 119هر څه د خپل وطن او دین له پاره کوم دا د دوست او خپلوانو له پاره هم کارول کیږي لکه زه چې هر څه کوم ستا د خوشالۍ له پاره یې کوم : او کیسه یې داسې ده : یو بې عقله سړی و چې کله به یې ښځې سترګې تورې کړلې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم وهله به يې او كه شونډې به يې سرې كړې هم به يې وهله لنډه دا چې هر ډول سينګار به يې وكړ سړی به ورته په غصه كيده ، او ويل يې ورته چې دا كارونه ولې كوې نو بيا ورته ښځې دا وينا وكړه ګ

- 120چې نوم يې وي شړی ، باك يې نشته كه پيره وي او نری

- 120فقط چې اسباب او وسايل وي ګ كه ډير بې كاره هم ښه وي ګ

- 121چېلی له خواری مري، قصاب يې د وازدې په تمه دی ګ

- 121هر سړی خپلې ګټې په نظر كې نيسي ګ

- 122چغلګر د شيطان ورور دی ګ

– 122ځوك چې دوه جنګوي او خبرې رسوي د شيطان ورور دی ګ

- 123چاره مې يې هډوكو ته ورسيده ګ

- 123د ده ظلم او تير په ما باندې نور انتها درجې ته رسيدلی دی ګ

- 124چې زور وي زاری ته ضرورت نشته ګ

- 124چې سړی پخپله غښتلی وي سوال ته اړتيا نشته ګ

- 125چې په جرګو شي په زور نشي ګ

- 125كوم كار چې د خلكو په منځګړتوب او مركو باندې كيږي هغه په زور نه كيږي ګ

- 126چې ډول يې تر غاړې شو د وهلو يې څه شرم دی ګ

126 – چې يو سړی د بې حيايی كارونه پيل كړل نو بيا دې په كولو كې نه ډيل كيږي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ځ)

1.ځه ابۍ ورسته او ځه توره تیره .

1.ډیر اسانه او کوونکی یې ډیر ماهر او چوست .

2.ځه اجړا دی .

2.ځه بېکاره سړی دی او د نرتوب هیله ترې نه کیږي .

3.ځه بنګړي یې اچولي دي .

3.یعنې دومره بې ننګه او بې خونده نه دی چې د ښځې په سترګه ورته وکتل شي .

4.ځه به اوزه وي ځه به یې مزه وي.

4.کله چې یو کار نیمګړی شي او بشپړ نه شي نو بیا د کار

د کوونکي په هکله خلك دا وایي .

5.ځه پاړسي یې شروع کړې ده .

5.ځه ګډې وډې وایي څوك پرې نه پوهیږي.

6.ځه ټټو خو مې در ته ولاړ نه دی .

6.ځه اړتیا درته نه لرم چې ځه راکړې .

7.ځه شال یې درته په سر کړ.

7.چې یو څوك د چا لپاره چغولي وکړي او د دغه سړي زور په هغه چا چې خبر یې کړې ده برنه وي او هغه سړی له چغولۍ خبر یې نو بیا چغو لګر ته دا وایي.

8.ځه دانې لمدې او ځه ژرنده پخه .

8.د دواړو خونده نشته او نکل یې داسې دي: یو سړي ژرندې ته دانې وړې وې او د لازم مهال نه پرې ډېر وخت واوښت کله چې یې اوړه کور ته راوړل، نومایینه یې ورته په غصه وه چې ډېر وخت دې واړوه نو بیا ورته سړی دا وویل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

9.څه چې کرې هغه به رېبې .

9.د خپلې کرنې د ثمرې په هیله اوسه

10.څه ډېران دې اور واخیسته .

10.تا ووکوې، قهر او غصه ورځې او تلوار یې دی .

11.څه شیروار دې په کې اچولی دی .

11.خبره اوږده وي او تمامه وي یې نه او نورې نورې په کې پیدا کوي .

12.څه ښایسته کنړ دی په کنده کړ یې شر مولی دی.

12.کنده کړ په کونړ کې یو وران کلی دی چې ګڼ کورونه لري د څوکۍ او نرنګ ترمنځ په سرك پروت دی. څوك چې پر لاره تېرېږي او د دې کلي په کنډرویې سترګې ولګیږي نو د انسان زړه له ټول کونړ تور شي نو بیا دا وایي .

13.څه لاس پناه څه غر پناه .

13.څوك چې د چاد حله نه خبرېږي، نو که ډېر نردې وي او یا ډېر لرې وي نو یو شان وي .

14.څه وړ خو نه دی چې خورې یې .

14.وړ هغې ځمکې ته ویل کېږي چې فصل ترې تازه واخیستل شي او په دې ځمکه کې واښه وي دود داسې دې چې دې وښو ته د هر چا مال او څاروي راتللای شي او د ځمکې څښتن دا حق نه لري چې څوك ترې منعه کړي. کله چې یوکس د بل مال نا حقه خورې نو هغه بل بیا ورته دا وایي .

15.څه چې په دیګ کې وي په کاسه کې راوځي .

15.پوهه ، وړتیا او مېړانه پټه نه پاتې کیږي .

16.څه کوچ ترې باسې؟

16.څومره یې لټوې او څېړنې په کې کوې.

17.څه نر ښځی دی .

17.چندانې سړی نه دی، نه ترې د نرکار اخیستل کیږي او نه ترې د ښځې .

18.څه ګل یې درته سر کې کېښود .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

18.چې یو کس بل ته د چا څه ووایي او هغه پرې هېڅ پروا ونه کړي نو بیا ورته خلك دا وایي .

19.څه قطلمې پخوې

19.څوك چې د یو وړې له پاره یو څه پخوي او د هغه وار نه کیږي نو بیا دا وایي.

20.څنګه چې را ته ګورې هسې درته ګورم .

20.چې څنګه مې ګنې هسې دې ګنم .

21.څنګه ژرنده هسې یې دوړه

21.څومره چې د چا پوهه وي په هماغه کچ کار کوي .

22.څنګه غر هسې یې کربوړی .

22.څنګه چې چاپېریال وي په هماغه بڼه یې اوسېدونکي.

23.څنګه غر هسې ځناور .

23.که غر سخت وي ځناور یې هم قوي وي او هماغه شان قوت او غړي ورته څښتن تعالی ورکړي وي .

24.څنګه میندې هسې لوڼه.

24.په لونبو کې د مېندو خوی وي د یوه وزیر زوی و او د پاچا د لور سره یې جوړه وه وروسته له ډېرې مودې یې سره مصلحت وکړ چې وطن به پرېږدو او یوه خوا به تښتو، یوه شپه د پاچا لور له ځانه سره یو څه پیسې میسې راواخیستې او تبیلې نه یې یوه اسپه را زین کړه د وزیر زوی او شهزادګۍ دواړه په همدې اسپه سپاره شول او د څو پرله پسې ورځو مزله وروسته یې یو رود مخې ته راغی چې په دې پورې وځي خواسپه په دې اوبو کې څملاسته. دوی چې اسپه هر څومره په متروکه ووهله خو نه پاڅېدله. د وزیر زوی شهزادګۍ ته وویل چې دې اسپې ولې داسې کار وکړ. شهزادګۍ ورته وویل چې د دې مور به هم په اوبو کې څملاسته د وزیر زوی وویل ښه او تور یې راواخیسته او شهزادګۍ یې دا سپې سره یوځای له منځه و یوړه او دا یې له ځانه سره وویل که تا نه ما لور زېږولې وای هغه به هم متیزه تلله .

25.څومره چې ښورېږي هماغومره شرمیږي .

25.د شرم په کار کې چې سړی څومره ګرځي هومره شرمیږي .

26.څومره چې ګرېږي هغومره به شرمیږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

26.له بدو پسې چې څومره ګرځي هومره به شرمېږي .

27.څومره چې تریخ دی هومره خوږ دی .

27.زیاتره صادقو خلکو ته قهر ژر ورځي مګر شفقت او رحم یې هم زیات وي .

28.څوک چې عاجز شو خپل یې پر دې کیږي.

28.له غریب سړي نه خپل او پردي لاسونه اخلي او پرې شرمیږي.

29.څوک یې په خروار لېټې کې نه حسابوي .

29.څوک ورته په هېڅ نظر قایل نه دي .

30.څنګه یې چې ورور وي هسې خور وي .

30.د خور رنګ اکثراً ورور ته وي. نو ځکه خلك وایي چې ورور یې ګوره خور یې پرې نیسه ورور د خور آینه ده .

31.څېر سترګي کوي .

31.بې حیا یې کوي

32.څوک وایي چې زما شړومبې تروې دي؟

32.هر سړی د خپل کار او د خپل ځان ستاینه کوي .

33.څه زما څه مې د جال ستابرخه والوته .

33.دوه کسان د مرزانو ښکار ته تللي وو، جال او تناب دواړه د دې یوکس وو او دا بل ورسره د ښکار کولو لپاره ملګري شوي و څو مرزان یې ونیول او یو څه والوتل. د جال او د تناب خاوند مرزان په بېړه وهلي و او دی بل ته یې نه ورکول. او هغې ورته ویل چې زما برخه ترې راکړه نو بیا دې ورته وویل چې څه زما څه مې د جال ستابرخه والوته .

34.څملاستل خو هلته و چې پلار دې ژوندی و اوس خو هسې سر لګول دي .

24.د کونډې زوی و د شپې ډوډۍ یې چې وخوړه نو مور ته یې کړه: چې څملوبه مور یې ورته وویل څملاستل خو هلته و چې پلار دې ژوندی و اوس خو هسې سرلګول دي.

35.څنګه چې د اقرض خدای(ج) خلاص کړ دا نور به هم خدای(ج) خلاص کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

35.د يوه سړي په چا قرض و او پوروړى څه نه درلودل خو ده تنګ کړي و او پور وړي ترې په ونه وخوت، او ويل يې چې ځان له ونې را غورځوم چې دربانديې تاوان شم. هغه ورته کړه سل روپۍ مې دربانديې دي پنځوس مې در بخښلي خو راګوز شه. چې راښکته شو سړى ورته کړل چې دا پنځوس به کله راکړې. دې ورته وويل چې دا پنځوس خداى(ج) روغې درورسولې دا پاتې به هم همداسې درورسيږي .

36.څه څرې يې پرېښې ده .

36.يو څوك له چا سره بد کوي اويا يې ځوروي بل ورته وايي څرې يې پريښې نه ده يعنې د دين مخالف خو دى نه دى چې دومره تکليف درکوي .

37.څه کري او څه رېبي .

37.يعنې په يوه وخت کې دواړه کارونه کوي .

38.څه اخلي او څه پرېږدي.

38.يعنې منصف دى او داسې هم ويل کيږي چې کار پوره نه کوي .

39.څوك چې د منې په قدر نه پوهېده د باغ په قدر نه پوهيږي .

39.د لړو په قدر چې څوك پوه نه شول د ډيرو په قدر هم نه پوهيږي .

40.څومره چې پورته ځي هغومره په ښکته ځي .

40.څوك چې ډېره ترقۍ کوي ډېر تنزل به کوي دغره د سره چې څومره واټن دى هومره يې له سرنه تر بېخه هم واټن وي .

41.څوك چې ننګ کوي، شړى به لنګ کړي .

41.څوك چې بې ځايه ننګر توربورولي کوي نو ځان به نېستمند کړي. او کيسه يې داسې ده چې: د يوه سړي د تره زوى ته چا ښکنځل وکړې چا ته چې ښکنځل شوي وې هغه غږ ونه کړ او د تره زوى يې توره راواخيسته او دا بل سړى يې پرې وواهه او مړ يې کړ. د سړي شته څه حکومت يوړل او څه د مړي ورثو وتښتول او دغه سړى له وطنه فرار شو، جامې به يې چې د پريولو له پاره ويستې نور جامې يې نه درلودې چې اغوستې يې واى نو شړۍ به يې لنګ کړه .

42.څو يې چې شروار نه کړي، کچ به يې ونه ګوري .

42.تر څو چې زحمت ونه ګالي راحت نه شي ليدلاى .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

43.څه سپي خوړلی، څه لېوه خوړلي .

43.تاوان ورسېدلی چې د هر چا د لاسه دي .

44.څه کوز کړه،څه پاس کړه، څه ځان ترې خلاص کړه .

44.خراب فصل دی ورته وايي يوڅه کوز ته يوسه او څه يو خوا بل خوا وشينده او ځان ترې خلاص کړه .

45.څه ځمکه او اسمان پرې تنور دی .

45.ډېر تکليف دی ورته په يو ځای کې يې هم ګوزاره نه کيږي .

46.ښخوبی به حال وايي .

46.يو سړي خپل دښمن په يوه ځای کې راګير کړ باران وريده او يوې ښمځې ته يې ننويست باران ډېر شو او ښمڅه ښځېدله او دواړو ورته کتل دښمن يې ورته کړه زه خو دې اوس وژنم ښوك به دې حال ووايي. سړي ورته کړه دغه ښخوګبی به مې حال ووايي .

سړي مړ شو او ډېره موده تېره شوه قاتل معلوم نه شو يو وخت باران دی او قاتل او ښځه يې په يوه کوټه يا ښمڅه کې ناست دي او هماغسې ښخوبی دی لکه د چې هغه سړی واژه او ښمڅه ښځېده .

سړی خپلې ښګځې ته وويل چې همدا شانې باران و ښمڅه را ښځېده او ما هغه فلانکی وواژه، ښځې چې کلي ته ورسېده په زړه کې يې ټينګه نه شوه او د کلي ښځو سره به چې کښناستله نو بيا به يې دا خبره کوله چې مېړه مې مړی کړی دی. او اخر کلی خبر شو .

47.ښير سترګې ده .

47. بې حيا ده لولۍ ده او کنچنۍ ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ح)

- 1حلوا کې يې پښه ماتيږی.

-1ډیر بدبخته او بې برخې دی.

-2حلوا په جنګ کې نه ویشل کیږي.

-2جنګ ترخ او خبرې او کیسې يې ډیر خو ږې وي.

-3حلوا ورته ښکارم.

-3زما مغلوبیدل او ما تیدل ورته ډیر آسانه ښکاري.

-4حلوا مې مه بوله.

-4مقابل ته ویل کیږي یعنې دومره کمزوری او مات مې مه بوله.

-5حلوا کې ځوك مالګه نه اچوي.

-5په خوږو کې باید څوك ترخه ورګډنه کړي.

-6حلوا کې يې غاښ ماتيږي.

-6بدقسمته دی.

-7حال مې درنګ نه ګوره.

-7ظاهر ته مې ګوره او باطن مې پرې قیاسوه.

-8حساب په کك بخشش په لك.

-8دیوه کس دبل سره معامله وي ډیر وړوکې شې به هم له یاده نه او باسي او که په بخشش يې ډیر څه وربخښل څه پروانه کوي.

-9حصه په جوسه.

-9یو څوك چې دچا قدر کوي، دهغه دعلمیت او سړیتوب په اندازه يې کوي او یا که یو څه ویشي دډیرو او لږو تو پیر به کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(خ)

1.خان نه چرته تللی وم او نه راغلی وم .

1.یو هندو و له کوره بهر تللی و او یو پینځه شپې یې په بل ځای کې کړې وې کله چې کورته راغی پینځه مېلمانه یې راغلي وو او شپه یې تېره کړې وه. هندو خوشاله و چې ځه پنځه شپې مې په بل ځای کې وکړې او خېټه مې واوښته. کور ته چې راورسېد مېلمه ترې پوښتنه وکړه لالا چېرته تلی وې. هغه کړه خان نه چر ته تللی وم او راغلی وم .

2.خانکه ټینگ شه باډيلي راغلي دينه.

2.با ډيل د کونړ په ولايت کې د يوې سيمې نوم دی چې خلك يې تكړه او كاريگر دي او غرنۍ سيمه ده يو دوه كسه باډيلي په كونړ خاص كې چې د وريجو د كرهنېگ سيمه ده په چا مېلمانه شول د كور ځښتن ورته يو غټ خانك وريجې راوړې او با ډيلي ترې راتاو شول او خانك يې په گوته و ځاته د كور ځښتن له خانك سره داسې پېټ گړپړي چې: خانكه ټينگ شه باډيلي راغلي دينه .

3.خان چې خوار شي هندو ترې جوړ شي .

3.يعني د بې پيسو او بې دسترخانه خان څوك قدر نه كوي .

4.خان ورته خر بې شوی ويلي دي .

4.يو ناديده سړي ته چې يو شتمن او غټ سړی اشكنځل او بد ووايي دغه سړی د غټ سړي په بدو او ښكنځلو هم وياړ او فخر كوي .

5.خانده، خانده ښه كور دې دی.

5.يو غل كوم كور ته ورغلی و خو په دې كور كې هېڅ هم نه وو غل څلور كنجه كور ولټاوه خو څه يې پيدا نه كړل، د كور خاوند ويښ دی او ورته گوري او اخر يې په خندا كې غله ته وويل كه څه دې پيدا كړل زما او ستا نيمايي دي نو بيا غله ورته وويل چې:

خانده، خانده ښه كور دې كړی دی.

6.خان دا هم كوي هغه هم كوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.6يو مسلمان د يوه هندو كور ته د بد كارۍ له پاره ورغلی و چې هندو پرې راغی په دې وخت كې مسلمان منډه كړه بېرون ووت او په جومات كې په لمانځه ودريد هندو د كلي خلك راوغوښتل او د ده د بداخلاقۍ نه يې شكايت وكړ، خلكو ورته وويل له چا چې ته شكايت كوې هغه خو په لمانځه ولاړ دی، هندو كړه خان دا هم كوي هغه هم كوي.

.7خاورې د ايرو پورې واړل باد راغی ايرې او خاورې يې ګډې وډې كړې .

.7يو كمزوری راځي د بل كمزورې سره ځان يو ځای كوي چې تكليف ورونه رسيږې ظالم او مستبد راځي د دې له پاره هغه بل هم له منځه وړي .

.8خاوره اوباسي.

.8بې همتي كوي او ورسپارل شوي كار ته ډېره نه لګوي او ځان اخوا او دې خوا كوي.

.9خاوره يې ويسته .

.9بې ايماني يې وكړه .

.10خاورې يې په سر شوې .

.10هلاك شو .

.11خاني په خپل وطن كيږي .

.11ځكه چې اولس يې پېژني. كه خان يې په بل وطن حيران يې .

.12خان يې په بل وطن حيران يې .

.12د خان په پردي وطن كې څوك قدر نه كوي ځكه چې څوك يې نه پېژني .

.13خبرې كوه د خدای له پاره كوتك وهه د ورور لپاره .

.13دا په هغه وخت كې ويل كيږي چې د سړي د خپل او پردي سړي سره لانجه وي او خپلوان په كې جرګه شي د يوه طرف نو بيا خلك وايي چې خبر او پريكړه دا به په كتاب كوئ او كه د كوتك ځای راغی بيا به د خپل ورور ننګه كوي څښتن تعالى هم په دې هكله فرمايي: "چې د حق په ننګه او پريكړه كې به د خپلوۍ پلوي نه كوي ".

.14خپل پرتوګ په چنار اچوي.

.14خپل ځان پخپله سپكوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

15.خبرې د خبرو نه پیدا کیږي.

15.څوك یوه خبره وکړي هغه خبره څه سلسله لري او نورې خبرې ترې پیدا کیږي .

16.خرې ته چا لښتیۍ وویله بیا یې د کبره واښه نه خواړه .

16.یو څوك چې بې ځایه څوك ستا یي او د هغې ور نه وي د هغه نه ځان ورك شي او ځان ته په غټه سترګه ګوري. او بې ځایه غرور کوي.

17.خر په غوږ وهه چې لغته یې هېره شي.

17.یو څوك چې بد کاره نامنونکی، کبرجن او ظالم وي بیا خلك وایي چې له ده سره داسې کار وکړي چې نور هر څه ترې هیر شي.

18.خر په لار که سمه پرې خپله چار که.

18.دا دوه خبرې دي لومړی دا چې خرپه لاره کړه یعنې په لاره یې برابر کړه، په حوصله باندې چې له ډرتو او لغتو نه یې وباسه او خپل کار پرې وکړه. دویم دا چې خره د بې عقله" ته ډېر قدر ورکړه او د پلار په مقام یې کړه او خپل کار ترې واخله .

19.خرې خرې زوی دی وشو ویل یې خپل وری به وړې خپل به ورم.

19.یو څوك په یو چا باندې د یو چا داسې زېری کوي چې هغه یا ډېر دولتمند شوی وي اویا یې یو منصب اخیستی وي، لیدونکی او ویونکی یې د ده خپل ګڼي مګر دا وایي چې زما په کې دومره ګټه نشته خپل کار به کوي. او خپل به کوم.

20.خپل بار د ابونه پورې باسي.

20.څوك له چا نه پوښتنه کوي چې فلانی څنګه دی؟ دی ورته وایي چې ښه دی او خپل مشکل پخپله حلولای شي .

21.خپل ځان یې سیوري ته کړ.

21.دا هغه مهال ویل کیږي چې یو څوك په لږ څه تکلیف کې وي او بیا له تکلیف ته په راحت کې شي په خپل کوښښ سره .

22.خپله پښه په ترخز وهي .

22.ځان ته پخپله ستونزې پیدا کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

23.خپل کوم خپل چې په ځان دې شه وي.

23.خپل هغه وي چې سړي ته یې گټه ورشي او د کړاوو په وخت کې یې درد ته دوا شي .

24.خپل هغه چې په بده ورځ پکار شي .

24.هر څوک چې دې په تکلیف او کړاوو کې په درد وخوري هماغه خپل دی .

25.خپله آینه یې ولیدله.

25.خپله اندازه او لیاقت او قدر ورته جوت شو .

26.خپله آینه گوري.

26.خپل ځان گوري، خپل اعمال گوري .

27.خپل سوري نه ډاریږي.

27.یو سړی ډېر در زنده او ډارېدونکی وي، ډیر احتیاط کوي او هر شی ورته بلا ښکاري او د لړ څه نه هم وریږي .

28.خپله لاسه گله لاسه.

28.یو څوك چې په خپل لاس بانديې یو کار کوي د بل د لاسه نه ډېر گټور او خوندور وي. او یا څوك د بل چا په تمه وي او هغه یې ورته ونه کړي پخپله پسې ورپاځي او ویې کړي .

29.خپله خوله هم قلا ده هم بلا .

29.یعنې خیر، ښیگڼه او شر او زیان دواړه سړي ته له خپلې خولې ور رسیږي. که ژبه ښه وه نو گټه به وکړي او که بده وه نو تاوان به یې ووینې .

30.خپل عیب د ولو منځ دی .

30.خپله گناه سړي ته گناه نه ښکاري .

31.خپل ټټو د بل آس سره برابر وي.

31.بې انصافه دی او خپله برخه د خپل قوت له اندازې نه ډېر غواړي. د بل کس د ښه کار سره خپل نیمگړی کار برابروي .

32.خپلې شړۍ سره پښې غځول ښه دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.32هر څه د خپل توان سره کول په کار دي .

.33خپل کار کوه خپل به کوم.

.33چې يو څوك ګډ ژوند کوي او سلا او مصلحت يې يو وي نو کله چې لږ څه زړه بدی شي نو بيا دا وايي .

.34خپل قدر په خپل لاس کې دی.

.34که يو سړی له خلکو سره ښه ګوزاره او ښه خوی کوي نو خلك هم ورته په درنه سترګه ګوري .

.35خپل ځانته دعاو که چې ورځ دې ښه شي .

.35يو څوك د چا نه د خير، ښېګنې په تمه وي او د هغه زړه نه غواړي چې ده ته خير ورسيوي او دی په خپله خبره ټينګ ولاړ وي او وايي چې ما تاسره دا کړي او دا کړي او دعا درته کوم نو بيا هغه دا وايي .

.36خره که دوه ښکره لرلی خواته به نږدې څوك نه ورتلی .

.36د کزوري او ناتوان ظالم او تېري کوونکي په هکله دا ويل کيږي .

.37خر په طواف نه حاجي کيږي.

.37بعضې کم عقله چې د ښوکارونو په ارزښت نه پوهيږي او کوي يې او عمل يې پرې نه وي نو بيا خلك دا وايي .

.38خر وايي ما له که بيا ګيله که .

.38خر چې کله يوازې وي او بل خر ورسره نه وي ډېر زړه ماتی روان وي خو کله چې د خرو په ګله او ډله کې ور ګډ شي بيا د تربګنۍ په خاطر يوله بله مخکې کيږي .

.39خر ونه ژړل ورور يې وژړل.

.39يو څو د يوه چا لپاره تکليف اوباسي او کار او خدمت کوي، مګر د چا له پاره چې کار کوي هغه جناب تنګ شي، او دغه کار چې د دې لپاره کيږي په ده باندې دروند او سخت تماميږي .

.40خدای(ج) دې د لندن هم پسې ورك که .

.40څوك چې چا ته ډېر په قهر شي او نه غواړي چې د ده سره نږدې واوسيږي او هغه ووايي چې زه چېرته ځم او دی يې په ورکاوي خوش وي نو بيا دا وايېز خو اوس دا ښېرا کول دعا ګرځېدلې ده لندن ته په تګ خلك اوس لس لکه روپۍ ورکوي او هم ناشوني وي او چې ولاړ شي پرنګيان يې بيرته په الوتکه کې کښېنوي او په کابل يې سپاري .

.41خدای (ج) دې يو لاس بل ته نه اړباسي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

41.احتیاج ډېر بد شی دی، که ورور، ورور ته محتاج شو هم ډېر سخت او بد حالت دي .

42.خدای(ج) په څه پېژني په قدرتونو .

42.هر څه په نښو او علایمو پېژندل کیږي .

43.خدای (ج) وژلی په قربانۍ حسابوي.

43.کوم سړی و د لوی اختر په ورځ یې غوایا شو تل خوړلي و او پرسیدلی و بیا یې حلال کړ اونوره قرباني یې ونه کړه او همدغه غویا یې په قربانۍ کې حسابو. نو اوس چې کله څوك له چا نه څه غواړيي او هغې ورته درې غوښتنې نه مخکې پوځه ورکړي وي خو دغوښتونکی په خوښه مقصو دي شی یې نه وي ورکړی، دی ورته وایي چې ماخو درکړی و، بیا غوښتونکي داسې وایي .

44.خوردمې دې خوراك وي او خروار مې دې قدر وي .

44.یوڅوك چا خپلې ښادۍ ته په ډېر نري ست غوښتی و، د ښادي والا په خوراکونو کې د څه کمی نه و ډېرو رابللیو ته کټ، بالښت او چاینه او چلمونه تیار وو، خو دې یوه بللي ته پوزی (انډیری) هم نه ور رسېدلی دغه سړي خپل ځادر په اوږه واچوه او د ښادۍ له ځایه مرور روان شو. کوربه ورپسې رامنډې کړې او ویل یې، چې ولې ولې، څه کم دي، چې ته خپه شوې؟ نو په دې وخت کې هغه دا وویل .

45.خربوزه د خربوزې نه رنګ اخلي.

45.هر سړی له خپله سیاله څه زده کوي .

46.خبر نه دی، چې دنیا څو ډانګه ده .

46.یو کس پرته د علم او پوره معلوماتو یو څه وایي اوله خپلې خېټې څخه تشریحات کوي او له واقعاتو نه خبر نه وي، نو بیا په ده پورې خلك دا وایي .

47.خر یې مات که او که لیوه یې مات که .

47.یو سړي خر درلوده، خو بار یې سم نه وړلو او دغه سړی د خپل خره نه دېرنتګو، خر ډرتې او لغتې هم وهلې. خاوند یې مجبور شو او خر یې خوشې کړ. په خره لېوه راغی او خره ورسره ډرتې شروع کړي.ګ د سړي ښځې خر او لېوه ولیدل، نو خپل مېړه ته یې غږ کړ، چې هله سړیه زمونږ خر او لېوه سره نښتي دي سړي کړه پرېږده ښځې او خبره یې وکړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يعنې چې يو دوه سره په جنگ اخته وي او يو سړي ورته گوري او د ده دا جنگ کوونکي دواړه بد يسي. په داسېحال کې، چې د خلاصولو توان يې هم لري، بل راځي او ورته وايي، چې دوی ولې نه خلاصوي، نو په دې وخت کې دی دا وايي .

.48خر هماغه خر دی خو کته يې بدله ده.

.48يو سړی، چې مخکې يې خوی يو څه وي او بيا څه موده وروسته څه لباسي بدلون ځان کې پيدا کړي او په دې ډول غواړي، چې خلك تېر باسي او په همدې وخت کې د پخوا په شان بيا يو ناوړه کار وکړي، ظاهربين خلك وايي: دا ولې يې داسې بد کار وکړ دا، خو ډېر ښه سړی شوی دی. پوه او هوښيار د ظاهربينو په ځواب بيا داسې وايي .

.49خر د باروړلو نه دی د تيزونو مزری دی.

.49يو کس چې خبرې او لافې يې ډېرې وي، خو د کار نه وي .

.50خرابه ښځه پرېښودی شي او خراب فصل نشي پرېښودی.

.50يو سړي للمې فصل کرلی و په دې فصل کې ډېر ځوزان شنه شوي وو او د غنمو يو بوټی چېرته د ځوز په خوا کې ولاړ و. سړی به سهار له کوره ووتاه خپل مال به يې څراوه او واښه به يې راوړل کله به چې کورته راستون شو، نو ښحه گ به يې ورکه وه. د کور کار به ټول گډوډ پروت و. د لو وخت راغی، خو د ښځې عادت يې ورك نه شو. دی اړ شو او خپله ښځه يې پرېښوده. برستن او تلتك يې په شا کړل اوپه للمه کې د لو له پاره دېره شو. له کلي يو تن وربانديې راغی او دی يې يوازې په خوار او خراب فصل کې د غنمو په راټولولو بوخت وليد او پوښتنه يې ترې وکړه، چې ښځه دې څه شوه ده ورته کړه، چې هغه مې پرېښوده. کليوال ورته وويل، نوپه دې خوارو غنمو څه کوې؟ سړي ورته وويل: په دې مې زړه نه کيږي .

.51خراړې د يوه گذاره سره لاړی .

.51يو څوك چې مشکلات به خپل سر نه شي بارولای او د سختو نه وي کمزوری او ناتوانه وي مقابلې ته نه شي ټينگېدای او د يوه گوزاره سره ميدان پرېږدي نو بيا ورته خلك د خراړې د ضيغه مرغه په نظر گوري. کله چې د غوايي کودتاه وشوه او غوايي خېلو د روسانو په حکم باندې د مسلمانانو نيول وژل، زنداني کول، ژوندي په ځمکه ننويستل او رنگ په رنگ نادوديې په مظلومو او بې وزلي ملت پيل کړې، ډېر غيرتي افغان اړ شول چې هجرت وکړي. زما په څېر ډېر مسلمانان چې د دوی له پنجو نه ښتن په امان کړی وو. مهاجر شول، کمونستانو د ځمکو د خاوندانو ځمکې په بې ځمکو خلکو وېشلې، ميتنگو نه او مارشونه به يې د ځمکو په وېش کې جوړول په دغه وخت کې مهاجرو په سپېڅلي جاهد لاس پورې کړ او د سره کفر مقابلې ته يې په تش لاس ځانونه تيار کړل او په سپېڅلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

جهاد يې پيل وکړ. چې بيا ملحدينو په بې شرمانه ډول باندې، د ډمانو د ساز او ټنګ ټکور سره زمونږ د مجاهدينو پورې يوه سندره ويله :

چې وه کنجۍ خراړې د يو ګوزاره ولاړې .

چې يو د هغو کسانو له ډلې څخه چې دا سندره به يې ويله ماسټر فضل غني نومېده زمونږ د خالص صاحب مجاهدينو په سره رود کې ونيوه او په ونه کې يې وځړاو او په دې ډول يې خپل مقام ته واستوه. له دې وروسته جهاد زور واخيست. تر دوه لکو پورې روسان راغلل او په هره وسيله او وسله ښه سمبال وو. چې د دې جملې څخه لس زره روسي عسکر زمونږ د ننګرهار د ثمرخېلو د غره په څنګ کې ديره کړل چې د دغو لېوانو زياتره عمليات به په کامه باندې وو او زما د مجاهدينو زياتره عمليات به هم د همدغه روسانو په کمپ باندې وو، تر دې چې زما مجاهدينو د دې روسانو څخه ژوندی روسي عسکر په کال (د سنبلې مياشت 1326) ونيوله. چې د يوه نوم يې ولاديمير ولديف و چې د لنينګراد اوسېدونکی و او داسې نور همدارنګه تقريباً په سلهاو مړي د روسيانود همدې (کامه، ثمرخېل) ځايه مسکو ته زمونږ د عملياتو له برکته تللي دي. لنډه دا چې روسيان د مجاهدينو سرښندنو ته ټينګ نه شول او بېرته يې مسکو ته تېښته وکړه او د دوی له تېښتې وروسته د افغاني کمونستانو حکومت هم ړنګ شو او همدغه سندره يې درواغ شوه چې ويل يې.

52.خړ سپی د لېوه ورور دی .

52.د ظالم سره چې مرسته کوي او د غله سره د جوال خوله نيسي، دغه ټول کسان يو شان دي .

53.خلك يې غولو ته راوستي دي .

53.خلك يې ډېر تنګ کړي دي .

54.خلك په څه کې ابۍ د ځان شکولو کې ده.

54.يو چا کېده بار کړې وه او خپله مور ترې ورکه وه پسې ګرځېده اوښان يې بار په لاره کې ودرولي وو، کله چې يې زوی يوه کنډ وو ته سرښکاره کړ ګوري چې مور يې ځان پاکوي نو بيا يې دا وويل .

55.خواره شي وينځې چې د وينځې جامې مينځې.

55.غلام چې د غلام غلامي کوي نو دا هغې ته خلك وايي.

56.خوشي نه بېګار ښه دی.

56.د هستې ژوند تېرولو نه پردی کار او يا سرکاري کار هم ښه دی که نغده ګټه يې نه وي نو ورزش خو به يې وشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.57خوب چې راشي بالښت نه غواړي.

.57د یو کس چې یوشي ته ډېره اړتیا وي، نوبیا یې د شپې او بدې پسې نه ګرځي فقط مطلب یې حاصل شي .

.58خوار په هندوستان هم خوار وي.

یو سړی د خوارۍ او مزدورۍ لپاره هندوستان ته تللی و دومره یې ګټله چې خپله یې خوړله او څه سپما یې نه شوه کولای یوه ورځ په سم سړك روان دی او په زړه کې یې وویل چې راځه سترګې پټې کړه چې په پټو سترګو څومره پلی مزل کولای شم .

سترګې یې پټې کړې او روان شو په لاره کې د روپیو یوه ډکه پکه همیانۍ پرته ده او دی پرې په پټو سترګو تېر شو، د دې پسې وروسته یو سړی روان دی او همیانۍ هغه راواخیسته، ګوري چې له زرو ډکه ده. سړی را جابکه شو او د سړي پر اوږه یې لاس کېښوده او ورته یې وویل ماما ته ړوند یې ویل یې نه ړوند نه یم ښه بینایم خو سترګې مې پټې کړې وې ما ویل چې په پټو سترګو څومره مزل کولای شم، هغه سړي ورته کړه چې هندوستان ته د څه لپاره راغلی یې؟ ده ځواب ورکړ خوار یم چې څه مزدوري وکړم او وطن ته یې یوسم، نو بیا ورته هغه وویل چې دغه همیانۍ باندې ته تېر شوی وې او ودې نه لیده بخت دې خوار دی نوره خواري مه کوه .

.59خواري ما وکړه کندو پورې بی بی کښیناسته.

.59یو سړی و چې ډېره ځمکه یې درلوده او ډېرې غلې دانې به یې کېدلې درمندونه یې واخیستل او کور ته یې راوړل به ترټه، په په غله دانه او کندوانو کې بې واچول یو فقیر راغی او د دې سړي نه بې د یو من دانو سوال وکړ. سړی ډېر په اخلاص کور ته ولاړ خو ښځې یې ورباندې ډېره زوره وره او ثومه وه، سړي ورته وویل ملنګ راغلی او یو څه دانې غواړي، ښځې یې ورته کړه چابك ځه کنه اوس به دې به سوکې و داغم، سړي ببرته خړ دیرې ته راغی ملنګ پري غبږ کړ صیبه دا دې راته ونه وې سړي ورته کړه خواري ما وکړه او کندو پورې بې بې کښیناسته .

.60خوله کې خبره ژوي.

.60ځینې خلك په خوله باندې د زړه خبره کول نه غواړي هسې هغه او دغه کوي.

.61خوله کې غوزمه ماتوه.

.61ښکاره او غوڅه خبره کوه .

.62خورې او ځکې دلته غاپې د میر الدین کره.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

62.د يو سړي سپی و د خوړو په وخت کې به په خپل کور کې و او د څوکۍ وخت چې به شو بیا به یې د مهرالدین د کور په منځ کې غپل. نو دا هغه چا ته ویل کیږي چې خوړل او څکل له یوه چا کوي او ګټه او خدمت بل چا ته کوي .

63.خورې روټۍ پسکې د پلو اچوې.

63.په درواغو ځان ته په ډېر څه قایل وي .

64.خمبیره یې کړو.

64.یعنې ښه یې وډباوه .

65.خوب کې جبې ګوري .

65.یعنې ځان نه یې مېښه جوړه کړې خوب کې د څرڅایونه ګوري. تصور کوي چې څه به پیدا کوم، په څه کې به مې ګګټه وي او څوك به غولوم .

66.خوار له جامو نه معلومیږي.

66.سړی د یوه چا ظاهري بڼې ته ګوري او هماغه یې په باطن ور قیاسوي مګر زیاتره داسې نه وي او سړی په معامله پېژندل کیږي .

67.خدای(ج) یې کوي خوهمت په کار دی.

67.په ښو کارونو کې څښتن تعالی د سړي مرسته کوي .

68.خبرې د ایله ځای د بېزو ګانو کوه .

68.ایله ځای د مومندو په سیمه کې یو جګ غر دی چې ګڼ ځنګلونه یې درلودل او ډېر بیزوګان به په کې اوسېدل او له ډاره به څوك نږدې نه شول ور تلای ځینې کورونه ورته نږدې وو. د کور خاوندان چې کله له کوره ووتل بیزوګان به راغلل او د کور اسباب به یې ورته ګډوډ کړل، د ماتېدو شیان به یې مات کړل. د خوړلو به یې جوته او توی کړل او چې څه به یې وړلای شول هغه به یې له ځانو سره وړل، هره ورځ به یوه نوې نوې پېښه کېدله، د ایله ځای یو سړی بلې سیمې ته تللی و او په یوه مجلس کې یې څه خبرې کولې او یو چا ورغبر کړ چې نورې پرېږده د ایله ځای د بیزوګانو کوه .

69.خدایه دنیا را کړې خو خپل کور کې.

69.یو څوك ښه ژوند غواړي خو زیار او تکلیف ته ځان نه نیسي اوپه خپل کور کې یې غواړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

70.خدای(ج) مې دې هلته هم بې اوره نه کړي .

70.کومه ښځه وه او په ژمي کې باران لمده کړې وه او ډېره يخني يې شوې وه کوم چاورته اور بل کړ توده او ډېره خوشاله شوله چا چې ورته اور بل کړی و هغې ته يې هم دعا وکړې او ځان ته يې هم دغه دعا وکړه.

71.خوله يې وازه نيولې ده .

71.تيارې ته يې خوله خلاصه نيولې او کړاوو،نه ګالي. يا يو کار د چا نه نه کيږي او حيران ورته پاتې وي .

72.خدای(ج) دې داسې حيران کړه لکه زه چې دې حيران کړم.

72.په ننګرهار کې د شينوارو لويه سيمه ده. چې هلته يو زيارت دی او هغه د درو بابا په نامه ياديږي. خلك ورته ډېره عقيده لري او تقريباً ډېر خلك يې په شرك کې مبتلا کړي د کوم شينواري نه چا پوښتنه کړې وه چې خدای تعالی لوی دی او که دور بابا شينواري کاکا وروسته له ډېر فکر او تصور نه د خپلو زنګونونه سر را پورته کړ او ويې ويل خدای دې داسې حيران کړه لکه چې زه دې حيران کړم. که ووايم چې خدای لوی دی نو دور بابا؟ خپه کړي او که ووايم چې دور بابا لوی دی نو خدای خپه کيږي .

73.خپل ځادر سره پښې غځوه .

73.د خپلې دارايۍ په مېچ او کچه خرڅ کوه .

74.خوټ خوټ يې د ليټۍ دی او دب دب يې د حلوا دی .

74.لياقت او وړتيا يې کمه وي خو دې ځان د اسمان په شنو کې ګوري.

75.خر د زور په ورې نه سړی کيږي .

75.سړيتوب په پېسو او دولت نه دی په علم او پوهې پورې اړه لري .

76.خورې، ځکې حساب نه مني .

76.ګټه غواړي او تاوان نه مني .

77.خاوند نوم د خدای(ج) دی .

77.کومه ښځه وه او د خپل مېړه نه ډېره تنګه وه او په بده يې يادوه، بله يوه ښه ښځه وه چې د څښتن تعالی د لارې نه خبره وه د خپل مېړه منونکې وه نو دې ښځې ته يې هم نصيحتاً وويل چې خاوند د خدای تعالی نوم دی. زمونږ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغمبر علیه السلام فرمايي "كه له خدايه پرته بل چا ته سجده روا واى نو ما به د خپل امت ښځو ته امر كړى واى چې خپلو مېړونو ته سجدې وكړئ ".

.78خبره ښه كوې، لكۍ يې كږه كوې .

.78خبرې ښې كوې مګر اخره يې خرابوې. يعنې كار جوړول نه غواړې چې پاى ومومي .

.79خپل سر په خپله نه خريل كيږي .

.79دا خو متل دى خو زه (ياسيني) په اونۍ كې خپل سر پخپله خر يم خو دا متل پخواى دى چې البته هغه وخت داسې وسايل نه وو. متل حقيقت دى چې خپل مشكل زياتره خلك پخپله نه شي حل كولاى د نورو مرسته ورته اړينه وي .

.80خپلوي له دواړو خواوو كيږي .

.80يعنې بايد دواړه خواوې په اخلاص او په راستۍ كې وي او يو په بل ظيروي .

.81خپله كوي د بل نه اوري.

.81خپله خبره ورته تر هر چا غوره او ښه ښكاري.

.82خر بار ته خفه دى، خاوند يې دواړو ته .

.82يو سړى چا ته د يوه كار ووايي مګر د هغه سړي نه نه شل كيږي .

دا دې ته خپه وي چې كار رانه ونه شو او فرمايونكي په دې اندېښمن وي چې يو خو كار ترسره نه شو او بل د خپل دوست

په ناتوانۍ خپه وي .

.83خر خوك نه زين كوي .

.83هر سړى د هر كار وړ نه وي .

.84خر مرداريږي نه سپو ورته نهارې ورځې تېرې كړې.

.84يوه كار ته چې خوك په تمه وي او هغه كار ډېر وخت ونيسي، وخت ضايع شي نو بيا دا وايي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

85.خروار په یوه موټي معلومیږي .

85.د یوه ټولنې، یا د یوه جنس څه نښه او نمونه دې ولیدله نو نور پرې نسیه .

86.خوار چې موړ شي، ځمکې ته نه ګوري .

86.نوی شتمن شي نو بیا ورته ځان ډېر غټ ښکاري.

87.خواښې په زوم ریږیدي، داسې نه چې لور یې پریږدي.

87.ځینې خلک د غرض له پاره د نورو خوشامندې کوي.

88.خور او لور چا په کور کې نه دي ساتلي.

88.خور او لور څوک په کور کې نه زړوي، ورکول یې ضرور په کار دی چې خدای (ج) ته یې هم غاړه خلاصه شي او د بشر حقوق هم په ځای شي .

89.خبره ولاړه ډنډوره شوه جانان خپل کار دې کوه خپل به کومه.

89.د یوه هلك د یوې انجلۍ سره یارانه وه خو د دوی دغه پټه مینه اخر رسوا شوه انجلۍ ته یې مور وویل:

چې څله ډك منګی تشوې او بیابیا ګودر ته ځې زه په تاپوهیږمه خلکو راته ویلي دي چې د فلاني سره دې جوړه ده نو بیا انجلۍ د خپل انډیوال په مخه ورغله او د پخوا په څېر مینه یې ورسره ونه کړله هلك ورته کړه دا څه درباندې وشول نو په دې وخت کې انجلۍ ورته دا ورتنی وینا وکړه:

90.خبره شاربي .

90. خبره اوږدوي او نورې ترې پیدا کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(د)

- 1داهاړلمرته خرنشي ټينګيدی.

- 1بې شانه ګرمي وي

- 2داّهنګريوټك دزرګرسل ټکه

– 2دزوروړهسې اشارت اودکمزوري ټول قوت.

– 3داملوکوپه تول خرڅيږي.

– 3ډيرارزانه دي.

– 4داوبوخرواردی په ګوته شوريږي.

– 4ډيرپه اسانۍ سره کيږي.

– 5داباسيندنه اوبه غواړې تږی نه يې.

– 5يوځه ناشوني ښکاري.

– 6داوبونه کوچ اوباسي.

– 6خبره ډيره اړوي رااړوي

– 7داوښ دشاوړی ده

– 7مفت کاردی

– 8داهاړليوه دی

– 8ډيروړی دی اويايې خوله نه راټوليږي

– 9داّسمان لاندې يې کوردی په دی پوردی

– 9دهرچاپوروړی دی

– 10داځه ډوول سړی دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 10بې معناې سرغټ شوی خونديې نشته

– 11داسې دی چې په ژبه خلك څټي.

– 11ډيرقدردان دی

– 12داوړی نه شړی کيږي

– 12داكارسرته نه رسيږي

– 13داور سوي په اور رغيږي .

– 13داورسوي له پاره گرم داروگان په كاروي . يالوی قوت په لوی قوت ماتيږي.

– 14داډول اوداوتې .

– 14پخواپه بتې كوټ كې اوبه نه وې اوخلك به يې چهاردهي ته دژرندې له پاره تلل يوسړي دانې پرخره باركړې اوچهاردهي ته يې دوړه كولو لپاره وړلی اوبل سړي په چهاردهي كې خپل اوړه كړي دي اودبتې كوټ په لورې راروان دی چې دلارې په منځ كې دواړه سره مخامخ شول ددانووالا ، داوړووالا ته وويل : ياره كه زه درغلی وای ژرندې ته قسم كه دې رانه مخكې اوړه كړي وای ،داوړووالا ورته كړه په قسم كه تاهم رانه اوړه كړي وای ،په دې كې خبره ډيره گرمه شوه نويوبل ته يې وويل چې راځه دايې ډول اودايې وتې اوپه دې كې سره ونښتل اوښه وهل يې سره وكړل .

– 15داغزوپه پولۍ مې شپه وه .

– 15په كړاوو وم .

– 16داغزوپه لښتوپې وهي.

– 16غواړي چې قانع يې كړي ، يعنې په جرم اعتراف وكړي اوياداچې په زوره پرې اقراركوي .

– 17داحال دی چې دغوايي وال دی .

- 17نكل يې داسې دی : يودغوايي والاوْ اوپه سفرروان و اوپه لاره كې پرې شپه راغله اوباران وه ،دغوائي خاونديوكورته ورورگرځيد چې شپه تيره كړي ، دكورخاونددغوايي ځای نه درلوداوبهرغله اوډاكوان وو، سړي مسافرته ډوډۍ راوړه اووخوړل شوه دغواياونومامادغلوله ويرې خپلوغواياونوته څوكۍ كوي ، په ده هم باران وريږي اوپه غواياونويې هم باران وريږي دكور خاوند دمسافر څخه پوښتنه وكړه چې دغواياونو ماما څنگه يې هغه ورته وويل چه داحال دی چې دغوائې وال دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 18داري غوندي دواړوخواوته اچوه.

– 18يعني داسې شه چې هرچاته دې گټه ورسیږي.

– 19داوښ په شاسوردی .

– 19ددنیادحاله ځان نه خبروي خیالات یې ډیر لوړ دی .

– 20دارهټ منگوټي دي .

– 20ددنیاژوندکله تش کله ډك ، یعنې کله وړی کله موړ، کله غم کله خوه ښي .

– 21داجل نه مخکې مري .

– 21دتکلیف رسیدونه مخکې یې ورته سترگې سپینې وي.

– 22داگز دا میدان .

– 22یو سړي ویل ما سل گزه ټوپ وهلی دی بل ورته دا پورتنۍ وینا وکړه .

– 23داملوکوپه تول کې لاړو.

– 23یوسړي واوتوراملوك یې اخیستي و، په املوکوکې توره گونگوټۍ هم راغلې وه سړي داملوکوپه ځاي خولې ته واچوله گونگوټۍ چې دغاښ لاندې شوه په چیغ یغ یې پیل وکړ، سړي ورته وکړل داملوکوپه تول کې راغلې یې چغ یغ مه کوه پریږدم دې نه .

– 24دبازله ځالي بازپاخیږي .

– 24زیاتره دنارینه پلارنارینه زامن وي .

– 25دباران نه پاخیدناوي لاندې کښیناست .

– 25لږتکلیف یې په خپله ځان ته ډیر کړ.

– 26دبوسولاندې اوبه مه تیروه.

– 26خبره پاکه ، سپینه اورښتیاکوه.

– 27دبریښناپرق دی.

– 27تل نه وي ، اوکله کله راښکاره کیږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 28دبادام په شان مې زړه سوری سوری دی .

– 28ډیرغمجن دی ، ډیرغمونه یې لیدلی دي.

– 29دبیزوپرهردی.

– 29ګوتې په کې وهي اورغیدوته یې نه پریږدي .

– 30دبل په اوږومیاشت ګوري .

– 30دیوسړي نه چې خپله کارنه کیږي اوتل بل ته په تمه وي .

– 31دبل په اوږویې لاس اینبی دی .

– 31ځان یې په بل بارکړی دی.

– 32دباران پسې پټي ګرځوي .

– 32چې یوکارناشونی شکاري.

– 33دبادپه نیلي سوردی .

-33سطحي دی ، تیزدی هرکارزرغواړي یاهسې ځان لوي بولي.

– 34دباغوان لاس ګل دی .

– 34دکارګراوخواري کښ لاس کیمیاده .

– 35دباران تورمخی دی.

– 35په پښتنوکې یودوددی چې کله باران جرړی شي . نوبیاخلك دلرګي نه یوه توره ټوټه تاوه کړي اور، ورواچوي اوپه دیوال کې یې ودروي دادباران دودریدوله پاره یوه ټوټکه ده ، خواستعمال یې داسې دي ،چې یوڅوك دتهمتونواو تکلیفونووړوګرځي نو بیا هرسړی پرې خپل لاس پاکو.

– 36دبازارسپي ته چاویل ولې نه غاپې ،سپي وویل ،هرچاته غپلی نشم که یوته غاپم اوبل ته نه ترجیح بلامرجح راځي.

– 36په ډیروخولواوډیروخبروکې بایدسړی چپ اوسي ،یایوسړی ښیګنه کوي خومستحقین ډیروي اودده وسعه ټولوته نه کیږي نوبیادټولونه قرارشي یعني صرف نظرشي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 37دبنوښتن په آرامه نه وي .

– 37دخپلوخپلوانوپه بې اتفاقۍ بل خپل ځوريږي .

– 38دبنوکورروان دی.

– 38يودبل په تمه وي اوپه منځ کې ټول کارونه وران وي .

– 39دپردي زوی نه خپله کړميزنه او پوواړي لورښه ده .

– 39دبل دښه شي نه خپل خراب شي ښه اوغوره دی.

– 40دپولۍ پړق ته ناست دی.

– 40دېرنيستمن اوخواردی ،اوکيسه داسې ده: چې پخواوختونوکې غلې دانې لږې وې خلك خواراوغريب ووْ،مزدوري نه پيداکيدې ،رواج وچې په ژمې کې به دلوی اوګڼ کلي خلکويوه بټۍ درلوده اوپه هغې کې به بټيوان جوارنيني کول اوخلکوبه زياتره دغرمې ډوډۍ په ځای دژمي په موسم کې دګوړې سره نينې خوړلې بټيوان به داوردبله ولو لپاره يومزدورونيوه ،چې هغه ته به بل ځاي مزدوري نه پيداکيده ،نواړسړی به دبټيوان سره مزدورشواودهغه مزدوري به داوه چې کومې پولۍ دبټي نه والوزي اوپه ځمکه ولويږي هغه به دي مزدورراخيسته اوبيابه يې خوړه ، نوبيابه خلکوويل چې فلانی دپولۍ ترق ته ناست دی.

- 41دپاچاصاحب بازدی په ډيران چورګوړي نيسي.

– 41په خپلواوکمزوروخلکوزوروردی.

– 42دپنداني قصه شوه .

– 42ډيره اوږده شوه. نکل يې دادي : چې شيطان اويوسړي په لاره ملګري شول ،شيطان ورته وويل .چې يوبل ته په شاکيږواوسپورسړی به کيسه کوي کله چې کيسه خلاصيده نوبيابه دابل په شاکېږي اوخپله کيسه به کوي ،سړي وويل ښه ده څوك به مخکې په شاکيږوشيطان وويل چې زه به مخکې درپه شاشم ،چلي اوهوښيارسړي ورته وويل ډيره ښه ده اوته راپه شاشه ،لنډه داچې شيطان يې په شاکړپه شيطان خوډيرې کيسې تيرې شوې دي اوفکرېې کاوه چې زماکيسه به اوږده وي اوپه سړي باندې به ترډيره ځايه پورې ځان ورسوم اودکابل نه يې داکيسه ورته راواخيسته خواخرپه يودوه ساعتو کې تمامه شوه ،اواردسړي راغی، شيطان ته ورپه شاشواودپنداني کيسه يې پيل کړه اوپه لاره روان دي ا وويل به يې نه وه، نه وه يوپندانه وه ،اونه وه نه وه يوه پندانه وه ، نه وه نه وه يوه پندانه وه ، بس سړي همدااالفاظ ويل په دې کې ډيرساعتونه تيرشول اوبې دمې روان ووځکه چې دوي ويلي وو چې دمه به په منځ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې نه کوو، اخرشیطان سترې اوتنګ شواوسړي ته یې کړه چې څنګه کیسه دې لاخلاصه نه ده سړي ورته وویل چې شیطان جانه ماخولاواوس کیسه شروع کړه .

– 43دپخلادښمن نه ځان ساته.

– 43ددښمن زړه نه سپینېږي ولوکه هرڅومګره خوږاوپخلاشي . احتیاط په کاردی.

– 44دپاچانزدیکت اوردی .

– 44یابه ورته خپله پاچاکله په قهرشي اویادپاچاهۍ نه وروسته به دهغې دښمنانونه په غذاب شي.

– 45دپراچه موتۍ دی.

– 45پراچه زمونږپه وطن کې هغه چاته ویل کیږي چې دوکانداری کوي چنې ، ممیزاواداسې نور خرڅوي دوکاندارچې کوچنیانواویاسوالګروته څه ورکوي نولاس دوړاندې نه موتۍ کړي اوټوکرۍ ته یې وربښکته کړي ، اوهسې یوڅودانې چې دګوتودڅوکوسره ښکاري مګرپه موتي کړي دومره څه نه وي سوالګراویاماشوم ته په ځولۍ کې ورواچوي . اوس چې کله څوك وغواړي چې بل کس تیرباسې اولږ ورته ډیرښکاره کړي نوبیاخلك داوایې.

– 46دپاسه مسْله راغله په درست جهان خوره راغله.

– 46یعنې په یوکس نه ده په ټولوده .

– 47دانسان مخ دخداي له نوره دی .

– 47چې یوکس چانه څه وغواړي اودغه کس یې ورکړي په دې وخت کې یوبل کس په دې کارخپه شي اودې لومړي سړي ته ووایي چې ولې دې داکاروکړنوموړی سړی په ځواب کې داسې وایي یاره دانسان مخ دخدای(ج) دنوره دي یعنې زه ترې وشرمیدم اوحیاراغله.

– 48دپیشودوژلوشپه ده.

_ 48کیسه یې داسې ده چې یوې ښځې دخپل میړه خبره نه منله بله ورځ ددې سړي ورور هم واده وکړ او دواده لومړۍ شپه ده زوم (شاو) دپالنګ تر څنګ یوه پیشو تړلې وه کله چې شپه قراره شوه او زوم خپلې کوټې ته شوپه څنګ کې یې په تیکي کې توره ده چې ګوري پیشو ولاړه ده کله چې سړي ولیده نوډیرپه قهراوغضب یې پیشوته وویل چې وځه مګر پیشو خو تړلې وه او وتلای نه شوه ددې سره سم زوم خپله توره له تیکي راویسته او په دې وخت کي ناوې خپل میړه ته په څنګ ګوري چې داڅه کوي خو سړي په پیشو ګوزاروکړ او پیشو یې په منځ دوه کړه دغې ښځې دخپل میړه ډیر اطاعت کاوه او ډیره به ترې ویریدله او ویل به یې هسې نه چې ماهم دپیشو به شان نه کړي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو ځکه ډیره منوونکې وه مشر وروريې چې داحالت ولید چې ورندار یې د ورور پوره اطاعت کوي نو دي خپل کشروروته یې کړه چې روکیه داستا ښځه ستا څنګه منوونکې ده ؟

کشروروريې ورته کړه چې لالا ماخو دادپیشو دوژلوپه شپه ویرولي ده مشرکړه ښه زه به هم داسې وکړم خیرده زه به هم بیګاته دا کار وکړ ده هم پیشو راوستله او وئي وژله خو ښځې یې ورته وویل : چې کښینه جانجو ګیه داخلك په لومړنۍ شپه کوي.

_ 49دبلي ونې سوري ته نیالګی نه غتیږي.

_ 49یوقام چې دبل چاپه غلامۍ کې وي خیرنه شي لیدلای .

_ 50دبل سورى پرې شوی.

_ 50نه غتیږي او نه لویږي یعنې پر مختګ نه شي کولای.

_ 51دبدو به بد مومي.

_ 51چې چوك بد کوي بد به ویني.

_ 52دبل په غاړه چاړه تیره کوي.

_ 52په بل خپل زور معلوموي بل دخپل ظلم وسیله او اله ګر ځوي .

_ 53د بنګړ وباردی.

_ 53هیڅ شی هم نه دی. په ترینګلۍ له منځه ځي.

_54داناآوګره ده په ځکلو خلاصه شوه.

_54یوشی چې ډیرلږوي.

_55دتوکې نه پټاکه شوه.

_55له توکي نه شرراولاړشو.

_ 56داخرت سختې خواری دي.

_ 56داخرت له پاره بایدمسلمان توښه ولري.

_ 57داوسپني نه غُل پاتېکیږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ 57دښه اومیږه سړي نه بې کاره اولاد پاتېکیږي البته دځینونه.

ـ 58دانځرګل شوې.

ـ 58نه ښکارې.

ـ 59داولادبد چاته نه ښکاریږي.

ـ 59اولاد دومره خوږوي چې بد کاریې ځینو ته بد نه ښکاري .

ـ 60دپادوان پخپله غوا نظروي.

ـ 60هر څوك په خپلو زهیر وي.

ـ 61دپاسه ښه رنګین دی دننه یې زړګی خوړین دی.

-61په ښکاره خوښ ښکاري مګر دننه ډیر غمجن دیا ښکاره ژوندیې ښه دی مګر له کوره یې خبر نه شې.

ـ 62دپادوان ګټه په ..... تنکیوکوټو کې ده.

ـ 62دکارګر ګته دکارپه ښو او تا زه شیانوکې ده.

ـ 63داو ښ تالو دی.

ـ 63غاښونه نه لري یا په سر ویښتان نه لري یا داچه سور سر دي.

ـ 64داوښ پل یې جوړکړ.

ـ 64یعنې کار ترې ونه شو.

ـ 65دبې صبره دي بیخ ووځې وایي ماته یې په لمن کښې واچوه.

ـ 65دتلواریانو په هکله ویل کیږي.

ـ 66دتورې شپې غل دی.

ـ 66څرګند نه دی.

ـ 67دټیپروپه تول یې ورکړه.

ـ 67ډیره ارزانه او مفته یې ورکړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ 68دجوړ و نایی دی.

ـ 68هسې تود ، تود کيږي.

ـ 69دجمعې مړی شو.

ـ 69يوپه بل يې سپاري او سرته يې نه رسوي.

ـ 70دجولامنډه دموږي پورې وي.

ـ 70لنډاك دی او اوږ ده دوستي نه شي کولا ی يا دده همدو مره توان دی.

ـ 71دجومات تنبه ده.

ـ 71هيڅ نه لري ، يعنې خپل خپلوان نه لري.

ـ 72دجوارۍ موټی دی.

ـ 72يابه گته شي يا به تاو ان شي.

ـ 73دجب نه اوبا سه پيسې ورباندې وخوره پتاسې

ـ 73ورکړه او وخوره.

ـ 74دخيرپه غونډۍ ناست دی

ـ 74نور خلك يې په خپل منځ کې په شرا خته کړي او دی ورته گوري يا داچې په هيڅ کې کارنه لري.

ـ 75دخنداپسې ژړاشته.

ـ 75خندا ژر په سر ماتيږي.

ـ 76 د خپلې کوټې واورې په بل اچوي.

ـ 76خپل غم په بل اچوي،خپل شرم په بل باروي.

ـ 77 خرې دومره شيدې دي چې د خپل کوټې يې کيږي

ـ 77دومگره گټه يې ده چې پخپله يې ايله بسې شي.

ـ 78 د خوشحالۍ ياران ډير وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ 78د راحت ملګري ډير وي.

ـ 79د خيرات خوا کې ډې کوي.

ـ 79يو څوک چې په غوړ ځای کې ګرځي او يا د غوړو خلکو پسې ګرځي يعنې د يو څه په تمه وي.

ـ80د خارې مرز دی.

ـ80وړيا ګټه ده.

ـ 81د خپلو سره جنګ دښيښې درز دی.

ـ 81بيا له زړو نونه خپګان ژرنه وځي.

ـ82 د خوارې کونډې زويه خپلي روټې ژويه.

ـ 82يعنې چې غريب يې د غريبۍ ژوند کوه.

ـ 83دا حوض څوکاسې دی.

ـ 83دا کار په څومره تاوان کيدای شي. يعنې که کار غټ و تاوان يې هم ډيردی او که کار کوچنی و نو تاوان يې هم لږ دی. دا مانا که کاسه د حوض هومره وه نو يوه کاسه او که زرمه برخه يې وه نو زر کاسې دی.

ـ 84د خوارۍ ژرنده ساتې د کبره يې مزد نه اخلې.

ـ 84خوار کبرجن دی.

ـ 85د خره په تندې کې محراب نه وي.

ـ 85په بې عقله کې نښه نه وي.

ـ 86د خره مينه لغته ده.

ـ 86د بې عقلو په دوستۍ کې مې تاوان دی . کم عقله که د چا سره بد وکړې هم فکر کوي چې ګونډې ما ښه کړې.

ـ 87د خير نه مې دې توبه سپې دې کورې که.

ـ 87خير بيخې مه رارسوه ، خو تکليف هم مه رارسوه.

ـ 88د خوړې ګوتې نه نيول کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ـ 88سرې اړباسي.

ـ 89د خولې نه يې اور پورته کيږي .

ـ 89ډير جراره پوه او عالم دی.

ـ90 د خوږ لاس غوندې يې د زړه پورې نيولی دی.

ـ 90ډير پرې قدرمن او ګران دی.

ـ 91 د جولا د ننګورتيز شو.

ـ 91يو جولا زوی ته ښځه کړې وه، کله يې چې راواده کړله .ناوې په پخلي مخلي نه پوهيده خو په توشك ښوګريده او يو غټ تيز يې اچولی و، نو چاچې به يې د خواښې او خسر نه پوښتنه وکړه چې ننګور دې څنګه ده په کار مار پوهيږي او که نه؟ نور صفتونه يې نه دګرلودل، يود هاضمې د صفايۍ صفت به يې ورته کاوه چې خداي(ج) دی لري پرون په توشك ناسته وه او داسې غټ تيز يې واچوه.

ـ 92دخرې څټه ورکه شه دښځې ګټه ورکه شه .

ـ 92دواړه کمزورې اوضعيفه دي. خره بارنه شي وړلای اوښځه دنرپه شان کارنه شي کولای.

ـ 93خپل لونه لورمه پټوه.

ـ 93دخپل کارنه ځان مه ګوښه کوه.

ـ 94دخوار ملا په اذان خوك کلمه نه وائي.

ـ 94دعاجزاومسکين سرې شه خبره هم خوك نه مني .

ـ 95دڅادر نه پښې مه اوباسه .

ـ95دخپلې وسعې سره سم چليږه.

ـ 96دخپلی ګردته يې هم نه شي رسيدی.

ـ96دهغه سره هيڅ دپرتلې وړنه دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ 97دچراغ لاندې تیاره وي.

_ 97داهغه وخت ویل کیږي چې دښیکنې په وخت کې له یوسړي خپل نږدې خپلوان هیر شي او پاتې شي اولرې خلکوته یې خیر ، ښیګڼه ورسیږي .

_ 98دچرګې دنیولودی.

_ 98یعنې ښه دی لږ غټ شوی دي .

_ 99دچرګ دمالګې دځېلوسره څه دي .

_ 99چې یوڅوك په یوه کارنه پوهیږي نوهغه کار دې نه کوي .

_ 100دچادسترګو نه خلی نه اوباسي .

_ 100ډیر بې خیره دی یعنې چا ته ترې ګټه نه رسې .

_ 101دچل یاري سرته نه رسیږي .

– 101دمطلب دوستي ترپایه نه رسیږي .

_ 102ددوزخ خپسه پرې ناسته ده .

_ 102ظالم سړی ورباندې واکدار دی.

_ 103ددله سپیه چې غاپې نه بوخ خوکښینه.

_ 103که کار درځني ګ نه کیږي نو لږ چالاکه چالاکه خو ښوریږه .

_ 104ددرواغو مزل لنډوي .

_ 104ټول کارونه تراخره په غلطۍ نه تر سره کیږي .

_ 105ددرمند څخه یې ناپاکي زیاته ده .

_ 105له رښتیاوونه یې درواغ ډیر دي ، داماندارۍ نه یې خیانت ډیر دی .

_ 106ددووه به کوروي ددریم ګړي به مخ توروي .

_ 106دچوغلګراوشیطان مخ اخر توروي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ 107دډېر وامساء ديوګيږي .

_ 107يوكار كه په ډېرو كسانووكړل شي نو زربه خلاص شي اوكه يوتن ته پاتې شي نو ډېر وخت به پرې واوړي يا كه يوتاوان په ډېر كسانو باندې راشي ، نوپه هر يوه به لږي لږي پيسې راشي او كه په يوه كس راغلو نو ډېر به يې خراب كړي اوهمداسې نور ډېر شيان .

_108دداډپورې يې پرېږده.

_ 108يعنې خبره پوره اوريدل په كار دي .

_ 109دډېر وخوينددووروردى په دنګه ولوېږي كونه وشليده .

_ 109دډېروخويندو ورور ډېر قدرمن وي . يوځوك يوكس ډېر نازوي نوبيا دغه شخص له ډېره نازه خراب شي .

_ 110دځوانۍ يوه نيشه وي هسې نه چې هميشه وي .

_110ځواني يوخاص وخت لري.سړى چې زوړ شي بايدسوړشي او لارى ته سم شي او نيك نيك كارونه وكړى .

_ 111دځنګل اوردى زياتيږي اوكميږي نه .

_111داسې ژراوپه اسانه نه خلاصيږي .

_ 112داخوله كه زماواى مابه پرې .... خواړه .

_112يوسړى چې ډېرې بې باكه خبرې كوي اودرواغ وايي اويانورچټيات وائي نوبيا خلك ده ته داوائي .

_113ددوه پښوسړيدى.

_113خپله لار به وهي اوځي به . يايوځوك يوبې باوره سړي سره څه مالګي معامله كوي اوضامن ترې نه اخلي بيا داوائي.

_114ددښمن په خوړومه تير وځه.

_114دمير ځي اوبد خوا په پستواوخوړوخبروبه نه تيروځې.

_ 115دزاخيلوسپۍترې جوړه شوه .

_ 115نكل يې داسې دى : دكامې دزاخيلواودثمرخيلوترمنځ كابلى اوكونړي سيندبهيږي دزاخيلويوه سپۍ وه ، چې چيرته به يې پورته شوي لوګي وليدل فكربه يې وكړچې ګوندې خيرات باندې دى يوه ورځ دثمرخيلوپه كلي كې لوګى پورته شوسپۍ سمدستې په سيندورلاهوشوه اوپه دې وخت كې ديخوادشين كميسوپه كلي كې هم لوګى پورته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوخودالوګی دثمګرخیلوترلوګي ډېرښکاره کېده کله چې سپی دالوګی ولیدنوبیرته یې دزاخیلوپه لورې لامبووهل پیل کړل ، لنډه شیبه لاتیره نه وه چې دالوګی ورك شو، اودثمرخیلولوګي بیاتازه شوي و، سپی‌بیرته دثمرخیلوپه لورې لامبووهل پیل کړل چې یوځولاسه یې واچول دثمرخیلولوګي بیاتت شواودزاخیلولوګی بیاتازه ښکاره شواوسپی بیادزاخیلوپه خواراوګرځیده لنډه داچې کله به یو لوګی زیاتیده اوکله به بل په دې وخت کې سپی ډېره ستړې شوه اودلاده بادولویده اوبالاّخره سیندپه مخه کړه اومړه شوه .که څوك په خپل ژوندکې (متردد اودوه زړي وی نوهیڅ کله به برې حاصل نه کړي)

–116دزمري زړه لري .

– 116ډېرزړه وراوشجاع دی .

– 117دړندوپه بازارکه راغلې په یوه سترګه ته هم لاس کیږده.

– 117یعنې چیرې چې اوسیږې دهماغوخلکوپه شان خوی کوه

– 118دشولوځری دی.

– 118یعنې نورڅه دکارپه کې نشته هسې دانسانیت نمونه ده، زمونږپه وطن (کامه) کې چې شولې پخې شي یعنې وږي یې ژیړ شي ، چرچنې ډېرزیاتې وي دشولوپرورویوباندې کښیني اوشولې خوري نوبیاددې له پاره چې دغه چرچنې وډاریږي اوشولې ونه خوري دهقان یوزوړاوتورکمیس رااخلي اوپه تنه کې یې لرګی ورننباسي اودپټیوپه منځ کې یې ودروي ، نوبیاپرې چرچنې دانسان ګمان کوي اوشولوته بیانه راځي.

– 119دړندودلاس امساُده .

– 119یعنې دناپوهانولارښوددی .

– 120دړندوسترګواوښکه ده.

– 120ډېرې نایابه اوقیمتي دی .

– 121دزمري وروردی .

– 121ډېرزړوردې.

– 122دزمري په خوله کې هم خیرغواړه .

– 122ډېروسختیوکې هم خپل همت دلاسه مه ورکوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 123دزورورمخې ته مه ځه او داّس شاته مه ځه

– 123مانادواړوكې خطرشته .

– 124دزوم ختېه دخسردكاله وي .

– 124په زوم كې ځينې داسې خويونه وي چې هغه يې په خسرخيلوكې هم وي.

– 125دزوراّوراوبه په پيچومي خيږ ي .

– 125ماناداچې په زورسخت كارهم كولاي شي .

– 126ددرواغوگوډى دى.

– 126ډيردروغجن اوزيات گودى .

– 127دسپي دغپ پسې مه ځه.

– 127تحقيق وكړه داوريدوپسې مه ځه .

– 128ديوسږي مارپه گېډه تيرشوخفه واوويل يې چې دايې لارشوه.

– 128دمضرشي نه اخرسږي ته ضرراوتاوان پيښيږي.يالاريي راباندې جوړه شوه

– 129دسترگواغزى دى.

– 129مخكې خنډدى يعني مانع دى.او ډيريې بديسي

– 130ددوبي كورداخترپه ورځ معلوميږي .

– 130يو سړي چې په سوالى شي ځان ترخلكوغوره گڼي.

– 131دزروقدرپه زرگروي .

– 131يعني دهرشي په قدرهرڅوك نه پوهيږي ، يواځې پوه اومسلكي خلك پري پوهيږي.

– 132دسروپيزوانه گړنگوزوړكړي .

– 132ښه شى دى خوداناااهلوپه لاس كې دي .

- 133دسلوغويانوخاونديولنډي ته ودريږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

133کله کله دقدرت خاوندان ډیروعاجزواوغریبوخلکوته اړیږي. –

134دښمني دسرې اوردی نه مړکیږي . –

134دغه بدي اوشخړه به ترډیره پورې وي. –

135دشرم تیزدکونې په سروي. –

135دچاچې دسپیکیدلواوشرمیدلوقسمت راشي لږځه ورته پلمه شي. –

136دشگونه پړي نه غښتل کیږي . –

136دیوناشونې کارپسې گرځیدل دوخت ضایع کول دي. –

137دسپې مرگ په گیدړاختردی. –

137ددښمن په تکلیف باندې دښمن خوشحالیږي . –

138دسلوکالوموږپه سلوکالوکې نه خواریږي . –

138اصیل سړی که خوارهم شي بیاهم خوارنه دی ځکه چې خوبیې موږ وي. –

139درستم نوم درستم نه ښه دی . –

139دځینوخلکونه ظاهراًاوجسماً دیوه کارتمه نه کیږي خودهغوي نه به ډیرغټ ،درانه او مانادارکارونه کیږي . –

140دښارنه زه راغلم دنرخ خبرې ته کوې . –

140ځیني خلك دځپل ځانه په یوکارياېوه موضوع کې خبرې کوي اوپه اصل کې به په هیڅ خبرنه وي . –

141دسلوکالووږي په سلوکالوکې هم نه مړیږي . –

141کم اصله اوبې نسبه سړی که هرڅومره دولتمندشي بیاهم یې سترگې وږې دي . –

142دسوال دژوندنه مرگ ښه دی . –

142دبې همتۍ دژوندنه مرگ ښه دی . –

143دسیندنه مړي چاگټلي. –

143دورك مدعې نه غچ نه اخیستل کیږي . –

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 144دسلوقصابانوونډۍ ده.

– 144په ډیروکې کارخرابیږي.

– 145دسلوبللوځای کیږي خودیونابللي نه .

– 145ځکه چې نابللی ناګڼلی وي .

- 146دسیوري ونه خورمانه نیسي .

– 146بې تکلیفه اوبې مشقته مقام ته رسیدل ګران دي .

– 147دسختۍ نه څوک نه مري .

–147دمصیبت اودغم دسختیونه څوک نه مري .

- 148دسروګلوبدمه وایه .

–148دشوخلکوپسې بدمه وایه .

–149دسوال په اوبوژرنده نه ګرځي .

149دبل په ورکړه څوك ژوندسرته نه شي رسولای .

– 150دسورنا چې یوپف دی.

– 150داّمراودواکمن یوامرکافي دی .

– 151دسپي سترګې یې دي .

– 151کلك سترګی اوبدسترګی دی .

- 152دشکاڼه غل دي نه خس دي نه سره .

–152هیڅ ترې نه جوړیږي یعنې بې ماناده .

- 153دشعرمعنې دشاعرپه خیټه کې ده .

– 153هرسړي ته خپل کارمعلوم وي اوپرې پوهیږي .

– 154دشړۍ لنګ یې وهلی دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 154ډېرمسکین دی .

– 155دسپیورمه نه وي .

– 155دبدو خلکو ډله نه لویږي .

– 156دسره غمي په شان دی.

-156ډېرلائق اوښکلی دی.

– 157دشنه آسمان ږلۍ ده .

– 157یوافت اوبلاده یاهسې پرړن اوغراوودي .

– 158دسروینښتان یې په کې سپین شول.

– 158ډېره تجربه په کې لري.

– 159دنغري په غاړه جنت غواړي .

– 159بې زحمته راحت غواړي.

– 160دللون کونه حساب نه ده .

– 160یوسړی چې عقیق نومیده په شولوکې یې للون اوخشاوه کوله لنډاوشکیدلي پرتوګ یې په ځان کې وْ چې زمونږپه ژبه کې ورته چوتی وایي . اوکمیس یې هم په تن کې نه و،ددغه زاړه اوشکیدلي پرتوګ څخه یې لړکوناتې ښکاره کیده یوچاپري غږکړچې عقیق ماماکوناتې دې پټ کړه ، عقیق ماماورته کړه خوری جانه په للون کې که کونه ښکاره شوه پروانه کوي.

– 161دشولویې پریښودل او دپروړویې راونیول .

- 161غټ غل یې پریښوداوکوچنې غل یې راټینګ کړ.

- 162دسترخوان ته یې مه ګوره اوچولې ته یې ګوره .

–162یعنې اخلاص ته یې وګوره .

– 163دښادکتلوپه ځاي مخکې ګوره .

– 163راتلونکی ژوندپه پام کې ونیسه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 164دشپې هرسړی ډاریږي ځوك حال وايي اوځوك يې نه وايې.

– 164غمونه اواندېښنې په هرچاراځي ځوك يې مقاومت لري اوځوك نه .

– 165درنگ ته مالگه مه وړه .

– 165په کوم ځای کې چې يوشی ډيروي ، هلته همداشی دگټې وتې گله پاره مه وړه.

– 166دپسرلي باران دی .

– 166يوه شيبه ده نورڅه په کې نشته .

– 167دقارون دنياده .

– 167دشوم اوبخيل سړي شته دي ، چاته تري خيرنه رسي.

– 168دادپټي سردی پټې وروسته سورودی.

- 168دالادکارابتداده کارخوروروسته غټ دی .

- 169دشيطان په خره سوردی .

- 169ټول اسباب اووسايل دغلطۍ اودشيطانی ورسره دي.

– 170دسپي مرگ ترې ښه دی .

– 170چې يوسړی په بدکاراوبده لارکې مړشي نوبياداويل کيږي .

– 171دچاغران دچابگيل مړزشو.

-171پخوابه خلکومړزان جنگول اوشرطونه به يې پرې ترل ، چې په دغه ميدان کې به ځينوخلکواوبه گرځولې اوځينوبه ځادرلاندې باندې په مړزانونيولي اواچولی و، کله به چې مړزجنگي خلاصه شوه اوخلك به رخصتيدل ، چاچې به دغه جواري گټلې وه ،نوداوبوگرځونکي ته به يې يوغيران ورکړ،چې ديوي افغانۍ نيمايې برخه وه،اوځادروالاته به يې هغه بگيل اوتښتيدلی مرز ورکړ نودامتل ترې راپاتې شو.

_ 172دپيښې نه تيښته نشته.

_172تقديرچې څه ليکلي وي هغه کيږي.

_ 173دپنځه جريبه ځمکې نه يو مريد ښه دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_173ځوك چي مريدان ولري د پيسو او دولت كمی يې نه وي .

_174درنگريزخم دی.

_174يوه تولنه او چاپيريال سړی په خپل رنگ رنگوي.

_175درب سر وهي عرب يې په سروهي.

_175درب يو ځيږ بو تی دی چې ښاروي يې هم خوري او كه له بيخه يې ځوك را او باسي بيخ يې هم يو اندازه كلك دی او په نغري او تناره دواړوكې سو ځول كيږي پخواوختونوكې ونې اوبوټي هم ډيرنه و،عربان به زياتره په دوبي كابل ته او په ژمي كې به ننگرهارته راتلل او ددربو ښخه به يې هم دواښو او هم دخس خاشاكو كار اخيسته ، نو چې كله به د دربو بوټي سرو واهه نوبيا به دوی وهلي و.

176دحريص كاسه چپه وي خوله ئي سپيره وي.

_176د حريص مړيدل نشته.

- 177دتيكی سرشو.

_177دخلكو خولې ته ولويد، او هرسړی يې ياد وي.

- 178دژبې پر هرنه جوړيږي.

_178كه په ژبې دې ځوك خپه كړ په ژوند به يې هيرنه شي .

- 179دغوادپښو وتی دی.

_179يعنی له خطر ووت او په خپلو پښو ولاړ دی.

_ 180دغوړيو زور دقرتو نه او باسي.

_180ديو په ځای بل ته زجر وركوي.

_ 181دغوړلستونې ياردی.

_ 181دشتمنو دوست دی.

_ 182د ښونه ښه پيداكيږي دبدونه بد.

_182ښه ښه زيږ وي او بد بد زيږ وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

_ 183دتنګې بيزو نه وه دروپۍ ځنځير يې وتښتاوه.

_183يو سړي په يوه تنګه بيزو اخيستې وه او په يوه روپۍ يې ورته ځنځير واخسته بله ورځ بيزو ځنګله ته وتښتيده او هرڅه يې يوړل اوس چې يو سړی په يو بې ارزښته كار باندې ډير مصرف كوي نو بياخلك ورته داوايي .

_ 184دبدونه هم لرې هم غلی.

_184له بدوخلكو بايد سړی لرې وګر ځي او په بدو كې هيڅ خوله ونه ښوروي.

_ 185دسپي خوی يې دی.

_ 185ډيرسپك، بد اخلاقه او بد ژبی دی.

_ 186دسپي سريې ترې جوړكړ.

_186سپك يې كړ.

_ 187دسلوشاباسونه يوه روپۍ ښه ده.

_187روپۍ دكاركونكي په كار راځي او شاباسی به يې دكوم درد دواشي

– 188دغلې بلانه ويره په كارده

-188دمرماري انسان نه ويره په كارده

– 189دسپي په كودي كې يې وركړه

– 189ډيريې خجالت كړاووپې شرماوه ،ويې رټه

– 190دډبګرې اجړادی .

– 190سړيتوب نه لري

– 191دغم ټغريې غوړولې دی

– 191مصيبتونه غمونه اوبې اتفاقې پيداكوي

– 192دبې اتفاقه خلكوجمع كول دچنډخانوتول دی

– 192راټولول يې ګران اوستونزمن كاردی

– 193دخپل خره تيزپيژنم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 193زه چې څوك پيژنم د هغوی کړه وړه ماته جوت دي

– 194دغره هوسۍ دغره تازيان نيسي.

– 194هرسړی دخپل کلي په نرخ اونوا،دوداودستورښه پوهيږي. يادخپلې سيمې دوګړيوسره پخپله سيمه وال په کارونوښه پوهيږي.

– 195دغله لاس چې کورکې ولګيدبرکت يې والوت ،

– 195دغله پل ډيرسپيره وي په کوم کورچې سم شي هغه کوربياپه ډيره موده کې نه کور کيږي.

– 196دشيعه په ليمځي چې کښيناستې وړی ترې باسه.

– 196يعنې چې ته يې نه خوښيږې هغه ته تاوان اړه وه ، ځکه چې شعيه ګان دسنيانوسره هيڅ دوستي نه کوي.

– 197دغله په ږيره خس وي

– 197يوپاچاواودملك خزانه يې غلو وهلې وه ، ډنډوره يې وغږوله اواعلان يې کړه چې سبادې ټول رعيت فلانکې ځای ته راشي ، چې هلته پاچاه خبرې کوي ، اوکه هرڅوك رانغي هماغه غل دی ، دښارټول خلك په ټاکلي وخت راحاضرشول پاچاپوهوښياروزيردخبروله پاره ورولېږه وزيرخلکوته مخامخ ودريد اوخلك ناست وو، وزيردډيروعظ اوسپارښتنووروسته وويل، چې ماته غل معلوم دی ځان دې نه پټوي زه يې ګورم دغله په ږيره خس دي يعنې ډکې نښتې دي ، ددې خبرې داوريدوسره سم غله په خپله ږيره لاس راتيرکړچې خاشه ترې پريوزي داسړی وزيرولېداووغږيې کړچې ته دلته راشه.

– 198دغله مورپه غلاژاړي

– 198غل چې دغلاپه وخت ووژل شي ورثه يې د خلکو له ويري مړي نه شي وړلای په دې خاطرچې رسوانه شي نوځکه يې موردځان سره پټه پټه ژاړي اوخپل زړه سپکوي.

– 199دغريب سړي دخيرات په ورځ غواورکه وي

– 199دخوارسړي ددنياپه نعمتونوکې برخه خواره وي.

– 200دشملې ګل دی

– 200ډيرقدرمن دی

– 201دځاځکونه سيلاب جوړيږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

201– دیویوټکي په زده کړه سړی عالم کیږي یادلږځه نه ډیرځه جوړیږي

202– دغنموله رویه ځوز هم اوبه کیږي

202– دښوخلکوله برکته بدو خلکوته هم ګټه رسیږي

203– دچړمړی دی

203– بې ځوکه دی

204– دټانټوکټ دی

204– ضعیف اوکمزوری دی

205– دفیل غوږ کې ویده دي

205– بې خبره دی .

206– دقربانۍ ګډوری دی .

206– ډیرتیاراوځرب دی.

207– دقارغه روږه ده په غلو ئې ماته کړه .

207– یوکس چې کله ترې بدکارنه وي صادرشوی اویوناځاپه ترې یوبدکاروشي نوبیاخلك داوائي.

208 - دخوږهره تیره من نده.

208– په سړیوکې یوسړی چیرې سړی وي.

209- دصبر میوه خوږه ده.

209- زغم ښه شی دی خدای(ج) پرې انسان ته اجر ورکوي.

210- دطالبانو غویشو.

210- نکل یې داسې دی: په یوه جومات کې د یوه مولوی صاحب سره ډیر طالبان دیره وو او سبقونه یې ورته ویل. یو مالداره سړي دخیرات په نیت طالبانو ته یو ژوندی غویی راوست. طالبانو دجومات تر ځنګ په مړوي وتړه او بیا به هر طالب راتلو او دغوایی خوله به یې خلاصه کړه او غاښونه به یې ورته کتل، تر ماښامه داکار روان و، غوایی نور عادت شو او خپله خوله یې خلاصه ونیوله.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

211-دکانګړي په تږس کې لاړې بتګرامه.

211-دشبقدر ډېرۍ لمرخاته ته يو کلی دی چې پخوا زمانه کې يو غټ هندو په کې او سيده، ددغه هندو يو زوی و او يوه يې لور وه. دورځونه يوه ورځ وه چې غلو ورته مسلات وکړ چې دهندو لور به راوتښتوو. هندو به يا پيسې راکړي او که يې رانه کړې نو په لور به يې نکاح وترو او مسلمانه به يې کړو دشپې غله دهندو په کور ورواوښتل او دهندودکور نه يې يو تن راوتښتوه چې ددوی پرې دکانګړي ګمان راته دلارې په اوږدو کې يې پرې مخ لوڅ کړ ګوورې چې دهندو زوی بتګرام دی غلو پخپل منځ کې سره وخندل او دايې ووېل چې د کانګړې په تږس کې لاړې بتګرامه.

212-دقربان نه دې معلومېږي چې چرسي يې.

212-په چرسي سړي چې غږ وکړي وايي قربان څه وايې کوم سړي ديوه چرسي نه پوښته وکړه چې ته څوك يې چرسي ورته کړه قربان فلانکي مې نوم دی، سړي ورته کړه چې ته خو چرسي يې کنه، چرسي بيا کړه نه قربان، سړي ورته بيا ووېل دقربان نه مې معلوم کړې چې چرسي يې.

213-دکوربه په پسه زړه کيده دميلمه په هډوکي نه کيده.

213-يو سړي ميلمه ته پسه حلال کړی و، کله يې چې حجرې ته ډوډۍ راوړه، دکوربه سپی هم ورسره جوخت راووت او دحجرې په دروازه کې يې خپلې پښې وغځولې او سريې پرې کېښوده او دوې ته يې دهډوکي په انتظار ورکتل دميلمه په لاس کې يو غټ هډوکی و او خوله يې پرې وهله، کوربه ورته کړه چې بس دی نور يې دی سپي ته ور ګوزار کړه، ميلمه ورته ووېل چې زړه مې پرې نه کيږي ډېر خوږ هډوکی دی.

214-دکبر کاسه نسکوره ده.

214-کبر جن آخر خوارېږي.

215-دکور ګټه دډهلي ګټه ده.

215-دکور په لګښت چې سړی يو څه لاس ونيسي او په اندازه يې وکاره وي داګټه تر هر څه ښه ده يا دا چې دخپل کور تر ځنګ چې کار او خواري وي تر بل ځايه غوره ده او هغه ځکه چې شپه به يې په خپل کور وي.

216-دکور په کار دکور ميرمن ښه پوهيږي.

216-نابلده کس په پردي کار څه پو هيږي.

217-دکر واړې چج دی اواز يې شته دانې يې نشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-217کرواړه دحاصل دپاتې شونو راټولولو ته وايي، څوك چي گدرمند واخلي او دهغې نه وروسته په گونډې او کامبوري او خاوره کې یوه نیمه دانه پاتې شي بیا نو غریبې او کونډې ښځې دغه خاورې او خيگې راټولوي او چچ کې يې څپ وهي او چچ پورته پورته ارتوي چې په دې وخت کې چچ اواز او ښکالو زياته وي او دانې نه وي نو دې عمل ته کرواړه وايي او په دې هکله یو بل دسترگو ليدلی نکل داسې دی: دشاهي دورې په ورستيو شپو کې کله چې شهيد محمد موسی شفيق دملك صدر اعظم و، دکامه والو اوبه لگړې شوي وې او دکامې سر بند سخت شو، نو دکامې سپين ږيري راټول شول او کابل ته ولاړل او غوښتل يې چې دسربند دستونزې دحل په خاطر دحکومت څه مرسته لاسته راوړي نو په دې نيت دوخت صدر اعظم محمد موسی شفيق صاحب ته ورغلل، چې په دغه وخت کې دصدراعظم سکرتر ارواښاد محمد گلاب ننگرهاری صاحب و سپين ږيري ننگرهاري صاحب ته ورغلل چې دملاقات وخت وټاکي، ننگرهاری صاحب به بيا ورته کړل چې ښه ده او ښه ده په دې کې څوورځې تيرې شوې او ننگرهاري صاحب به هره ورځ همداويل چې ښه ده او ښه ده وبه شي خو موقع نه برابريده په دې ډله کې يو تن ملك چې حمدالله صاحب نوميده او دکامې دگهك دقريې ملك و خدای بخښلی ډير ظريف او صادق سړی و او دننگرهاري صاحب سره يې ډير گپ شپ و. نو اخر دملك صاحب زړه تنگ شو او ننگرهاري صاحب ته يې کړه چې دکرواړې چچ يې اواز دې شته او دانې درکې نه شته.

په دې خبره پخپله ننگرهاري صاحب او نورو سپين ږيرو ښه په اخلاص وخندل.

-218دکوز کلي پخه نه وه دبر کلي تيره وه.

-218يو مسافر په لار تللو او دوه کلي سر په سرپراته وو مسافر وړی وبرکلي ته ورغی دهغی دډوډۍ وخت تير و بيا کوز کلي ته ورغی او دکوز کلي عادت داو چې ډوډۍ به يې مازيگر څلور بجې خوړه او دمسافر تلوار و او بالاخره مسافر ددواړو کليو نه وږی تير شو او مسافر خپل کورته ورسيده، او سم دستي يې ډوډۍ وغوښته دکوروالا ورته وويل چې څنگه داسې وږی يې ته خو په ودانو کليو راغلې؟ نو بيا ورته سړي وويل چې دکوز کلي پخه نه و. او دبرکلي تيره وه .

-219دگورشپه نه په کورکيږي.

-219چې نيته پوره شوه بيا پاتې کيدل نشته.

-220دکونډې که دروازې دسروشي هم خوله يې خواره وي.

-220کونډه که هر څومره مړه شي، نو بيا هم دبچيو په اّينده ژوند ويريږي او وايي: داسې نه، چې خدای (ج) نا خواسته وږي نه شي.

-221دغم لايقه ابی ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-221په یوه کور کې ماشومان دچرګۍ په غاړه ناست وو او مور یې هم ورسره ناسته وه او یو ځای یې سره ډوډۍ خوړه. پلار یې ورته، ویل ،چې خورئ بیګاه ته درکې یو........ په دې کې ماشومان وویریدل او دډوډۍ نه یې لاس ونیوه او هك پك پاتې شو ل، نو مور یې ورته غږ کړ، چې خورئ، خورئ دغم لایقه ابیٔ‌ده. هر څه چې وي ماته پیښه ده.

-222دکوچې کټۍ شوه.

-222پخوا کوچیان ډیر غریب وواو له کابله به،چې راغله زیاترو به کټوې خرڅولې چابه خوړه وله کوله او خرڅوله به یې. یو کوچې په چا کټوه خرڅه کړې وه. بیا به یې، چې کله کټوې راوړلې، نو په هغه پخوانې سرې، چې کټوه یې پرې خرڅه کړې وه، نو شپه به یې پرې اړوله او پوښتنه به یې ترې کوله چې کټوه څنګه ده، تردیره وخته داکاروشو او یوه ورځ ددې سړي زړه تنګ شواوویې و، ویل چې دا څنګه هر وخت راځې او دکټوې دقیمت نه یې له ماډیرې وخوړې. کله، چې بیا کوچې راغی او دکټوې پوښتنه یې کوله. دسړی زړه تنګ شو. کور ته ولاړ او کټوۍ یې راواخیسته پورته یې کړه او ځمکې ته یې راخلاصه کړه، خو او س دخدای فضل دی دکوچیانو وضعه ښه ده.

-223دکوزې او چلمچې ساز دټولو سازونو نه ښه دی.

-223دکوزې او چلمچې اواز، چې وړی میلمه واوري ډیر پرې ښه لګیږي.

-224دګل غوندې ځواني یې ده.

-224ښه ښکلی ځوان دی.

-225دګل په شان ځواني یې خاورې شوه.

-225په ځوانۍ کې ولاړ.

-226دګوتو په شمار دي.

-226ډیر لږ دي.

-227دکمبو لیوه دی خو له یې وازه ده.

-227کمبو او پتیرۍ په ننګرهار کې دچپرهار لویدیځ ته او دبیهارنه ختیځه ته په غونډیو کې پرتې سیمې دي چې پخوایې ډیرلیوان درلوده. چې ددې سیمې لیوان به تل وږي وو او خولې به یې خلاصې وي نو دامتل دحریص او ډیر غوښتونکي په هکله ویل کیږي.

-228دګل غوندې غوړیږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

228-ډېر ښائيسته او ژر ژر غټېږي.

229-دګوتې دايښو دوځاى په کې نشته.

229-داعتراض او نيوکې ځاى په کې نشته.

230-دکولال منګوټي دي.

230-ټول په يوه رنګ او په يوه ميچ دي.

231-دلاس ګوتې هم برابرې نه دي.

231-په انسانانو کې تو پير شته.

232-دلړمانو مورده خپلو بچيو وخوره.

232-لړمه چې بلاربه شي او بچي يې په ګېډه کې ژوندي شي نو دمور په ګېډه شروع وکړي او دمور ګېډه وخوري او ترې را وځي نو کله چې کومه مور دخپلو بچي نه تنګه شي نو بيا خلك دا وايي.

233-داوبو چاڼول دي.

233-دا کار سرته نه رسيږي.

234-دلو ګري، چې لو دلاسه نه کيږي، لور په لوټه تيره کوي.

234-ديو کس چې يو کار دلاسه نه کيږي نو په نه څه به ځان اخته کړي.

235-دمور ګيډه بوخسه ده.

235-مور شکلي او بدرنګه او لاد دواړه زيږوي.

236-دمور زړه په زوى دزوى زړه په وچ کاڼي.

236-مور په زوى ډيره زهيره وي مګر زوى دمور په شان زهير نه وي.

237-دلاس غوټه خولې ته مه راوړه.

237-کارمه ستونزمنه وه.

238-دمات لوښي اواز ثابت نه وي.

238-نا پوهه او کم عقله انسان دخبرو نه معلوميږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

239-دمرچك په پوله زه ځم خوله ستا سوځي.

239-تكليف په مادی او چيغې ته وهې.

240-دلارې سترې راستنوي.

240-بې كاره سړی دی ځانته دمحفل او مجلس ياران پيداكوي ياډيرميلمه پال دی.

241-دليوه زوی نه آّموخته كيږي.

241-چې ذات يې خرابوي تربيت نه اخلي.

242-دليوه زوباخر ليوه كيږي.

242-بد اخر بديږي.

243-دمغل نه چې ميم لرې شي څه پاتې كيږي.

243-په يوه ټولنه كې چې يو څوك ډير اهم وي او هغه ترې لرې شي نو ټولنه هيڅ شي. يا سړی سړيتوب پرېږدی هم هيڅ شي.

244-دومره خوشحاله شوه لكه مسلۍ ته چې لرى وركړې.

244-پخوا زمونږ په ننگرهار كې يو وركوټی قوم و چې دمسليانو په نامه يادېده دغو خلكو به دشتمنو خلكو خدمتونه كول درمندونه يې پاكول دمږي او ژوندي سوال او جوابونه به يې كول، خلكو به ورته په فصل كې څه دانې وركولې او په شاديو كې به يې نغدي پيسې او دمال لرى هم وركولو مگر دمږي په وخت كې به يې يوازې لرى وركولو چې په دې به مسلۍ ډيره خوشاله شوه. اوس چې څوك چاته يو شی وركړي او خوشاله شي نو بيا داوايي.

245-دمور او دميرې خوی كوي.

245-ټولو ته په يوه سترگه نه گوري او فرق كوي.

246-دمرگ نه مخكې ژاړي .

246-يو څوك چې دتكليف نه مخكې تكليف ته حيران وي.

247-دمرگ نه مخكې پښې غځوي.

247-دتكليف دپيښيدو نه مخكې يې سپينې تښتيدلې دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

248-دليلى دكوخې سپى دى.

248-ديار او داشنا دكلي چې هر څوك وي هغه ښه لګي.

249-دمرګي هير شې.

249-كله چې يو دوست دښادۍ په شيبو كې له چا هير شوى وي او بيا ورسره مخامخ شي او ور په ياد شي نو بيا داورته وايى.

250-دمرګ وخت معلوم نه دى.

250-مصيبت او غم چې په چا راځي مخكې ورته خبر نه كوي.

251-دژي دخولې په ځاى دژي كونه سپړي.

251-ژى دخرمنې هغه ګوډى دى چې خلك په كې او به راوړي او څوك ورته مشك وايى يو كس دكوچي په كيږدۍ كې ميلمه و چې كله يې دژى نه اوبه نه وي ښكلي ميلمه دشپې ترى شو را پاڅيد، دژي خوله ترې غلطه شوه او دژي كونه يې په چاقو وسپړله لړي او به يې ترې وڅكلې او نوري توې شولې سهار چې كوچۍ ترور راپاڅيده ګوري چې په ژي كې اوبه نشته ميلمه ته يې كړه چې دادې څه چل كړى.

252-دمړو واردى دوړيو تلواردى.

252-څوك چې ډير اړوي دهغوى تلوار وي.

253-دمور نه ميره زهيره نه ده.

253-له خپلو نه پردي زهير نه وي.

254-دميرې زامن دليوې زامن.

254-مير يز وروڼه دسړي سره د دښمنۍ رويه كوي.

255-دماتې ژرندې غوندې ګړبيږې.

255-چتې وينا كوي.

256-دنشت ميره نه موزي هم ښه دى چې كټ پرې ډك وي.

256-دهيڅ نه لږ څه هم ښه وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

257-دریا عبادت نه قبلیږي.

257-بې اخلاصه عمل دهیڅا نه خوښیږي.

258-دومره خواري سپړې نه یم خوړلې.

258-دومره لاپې همته نه یم چې ستا زور ومنم.

259-دمکې نه زه راغلم دحج خبرې ته کوې.

259-په دې کارزه ښه پوهیږم او لارښونې راته ته کوې

260-دلاغړجو اوبو ته دبړو کونه نه ټینګیږي.

260-لاغړ جي دسپین غر په لمن کې یوه ډیره سړه سیمه ده، دبړو یو سړی لاغړ جوته تللی و، دماسپښین دلمانځه وخت راغی او بړوال غوښتل چې او دس تازه کړي، نو دلښتي په سر استنجاء ته کښیناست او اوبه ډیرې یخې وې چې ځانته یې ورواچولې نو دې وخت کې ترې تیز ولاړ او لاغړجیوال واورید نو بیا یې دا وینا وکړه.

261-دمچ په کونه ډبلی منډې.

261-یعنې ناشونی کار ترې غواړي.

262-دملخ سترګې یې دی.

262-ډیرې کلکې سترګې یې دي، حیانه کوي.

263-دماشوم په ژړا خپله مور پوهیږي.

263-هر سړی دخپلو خلکو په غوښتنو او اړتیاوو ښه پوهیږي.

264-دنوك په ځای سوك منډې.

264-نه ځایږي خو ځان ځایوي.

265-دناروغ تسل په طبیب کیږي.

265-داړ اړتیا چې په چا پوره کیږي نو تسل یې هم دهغه په لیدوکیږي.

266-داوړې لوخنې دژمي کتغ دی.

266-ددوبې پاتې شونې په ژمې کې په کاریږي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

267-دونې به عمر وي دمرغۍ به په کې يوه شپه وي.

267-دکور به خپل کور دی او ميلمه دلږ وخت له پاره وي.

268-دويش نه په تالان خوش دی.

268-دچا چې په ويش کې برخه لږه رسيږي نو هغه په چور خوش وي چې ډيره واخلي.

269-دورغوي تناکې مرغلرې دي.

269-دخپل لاس ګټه خوږه او ډيره قيمتي وي.

270-دورخه تيرې او به بيرته نه راګرځي.

270-وخت چې تير شو بيا پسې مه ګرځه.

271-دنر هلك ژړا په زانګو کې معلوميږي.

271-نارينتوب او ميړانه دلومړۍ ورځې نه جوتيږي.

272-دوږي په غوږ کې د ډوډۍ ټپاروي.

272-دچاچې څه ته تلوسه وي هماغه يې په فکر کې ګرځي.

273-دلمدو ختو لږې او به دارو وي.

273-هوښيا او ځيرك خلك په لږ وخت کې ډير څه زده کوي

274-دهر چا په خپل لنډې نظر وي.

274-هر ځوك په خپل زهير وي.

275-دوزې هره ورځ ښکاريده هيڅ نه وه چې دميږې ښکاره شوه ويلې کونه دې ښکاري.

275-دښه او نيك سړي نه چې کله لږ څه بدوشي دټولو خلکو ورته پام شي.

276-دلولۍ وتل يو شرم ننوتل يې بل شرم .

276-دبدکارو اکثره کارونه دشرم او خجالت وي. په بې شرمۍحکومت او واك نيول دا يو شرم دی او بيرته چې ځوك ترې په زورقدرت اخلي دايې بل شرم دي.

277-درې خره کونه په کونه وتړه اسمار دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

277-يو كس اسمار نه وليدلی او غوښتل يې چې اسمار ته ولاړ شي.بل سړي ورته وويل چې پيسې مه لګوه زه به درته اسمار وښيم، او بيا يې ورته کړه چې درې خره کونه په کونه وتړه او دټولو ديو ځای کيدو منځ ته (نقطه) اسمار وايي يعنې ددريو غرونو دسرو نو په منځ کې پروت دی.

278-دوه خويندې په يو ورور حساب دي.

278-دکمزوريو سړيو په هکله ويل کيږي.

279-دولې دې وي خو چې منه وی.

279-مطلب دې حاصل شي چې په هر ډول وي.

280-دوه پك هغه هم سره ورك.

280-دوه خپلوان او هغه هم سره وران.

281-دوه هندوانې يو لاس کې نه نيول کيږي.

281-دوه کسان چې په خپل منځ کې سره مخالف وي او درييمګړی غواړي چې دواړو سره اشنايي وکړي نو دا نه شی کيدای.

282-دلامده خوړ خيرات نه دی چې په ناولو لاسونوېې خورې.

282-پخوا زمانو کې دملکنډ غر سورې شوی نه و او اوبه ترې ديخوانه راتلې، ټولې ميرې او للمې وې لوند خوړ تخت بهاناودرګۍ په منځ کې واقع دی نوم يې هسې لوند وخو دومره اوبه په کې نه وې دلته به دخيرات خوړلو ته چالاس نه مينځه . نو چې اوس ځوك ديو چانه يو شی بې تکليفه غواړي نو بيا ورته وايي چې څه د لامده خوړ خيرات خونه دی.

283-دورځې قندار دشپې ډتار.

283-وايي چې دورځې به کاروکړم خو بيا ورځ هسې تيره کړي او وايي چې څه بيګاته به يې وکړم چې شپه شي بيا ويده شي.

284-دولت مند که ډير لرې وي خلك يې خپل ګڼي.

284-شتمن او قدرتمن که ديو سړي نه ډير لرې او پردی وي هم نږدې خپل يې ګڼي.

285-دوست ته حال وايه دښمن ته لافې کوه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

285-دښمن ته غوږ او دوست ته حقیقت وایه.

286-دوست هغه دی چې په سخته کې په کار شي.

286-دوست او خپل هغه دي چې په تکلیف او تنگسه کې دې په کار شي.

287-دوست به دې و ژړوي دښمن به دې وخندوي.

287-دوست به درته ریښتیا ووایي او ته به پرې خپه شې مگر دښمن به دې بدهم ددې له پاره ستایي چې دگړنگونو نه دې گوزار کړي.

288-دورخاړي کاسه ده.

288-هسې ښویه او لباسي دی.

289-دوچو دغمه لامده هم سوځي.

289-دبدو خلکو له امله کله ښو خلکو ته هم تکلیف رسیږي.

290-دورځې دسرنه سل کوره کږه شي دشپې قوبه شي.

290-یو ینگرو او ښځه یې قوبه نومیده دادسلو کورو ینگرو او دهقانانو به ورته اسباب راوړه چې جوړ یې کړي. په دې کې دیوه سرې په تسپار یا کرکۍ جوړولو باندې ډیرې ورځې تیرې شوې دهقان ینگر سره په جنجال کې شو چې دازما اسباب ولې نه جوړوې ینگر ورته وویل دورځې دسرنه سل کوره کږه شي دشپې یوه قوبه شي او یا داسې هم ویل کیږي چې یوسړی و او ښځه یې قوبه نومیده او دسړي کسب دهقاني وه چاترې پوښتنه وکړه چې ماما رنگ دې ډیر خراب دی سړي ورته وویل چې دورځې قلبه شي او دشپې قوبه شي.

291-دومره پور اخله چې خلاصولی یې شې.

291-هغه څه کوه چې په وسعه کې دې وي.

292-دومره دانې وې چې دتلې شوې.

292-یو کوچني دکوځې باغوان ته دیوه شي درانیولو په خاطر دانې راوړې دباغوان ماما دتلې یوه چاپړۍ درنه وه او بله سپکه وه، باغوان به په دغه سپکه خواکې دانې اچولې او په گ هغه درنې خواکې به یې سودا اچوله کوچني چې څه دانې راوړې وې هغه ایله دتلې دړه شوه، او ویل یې چې ولاړه شه او نورې دانې راوړه.

293-دومره بخت مې نشته.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-293یو بیکاره شانتي ملاو او په یوه جومات کې دیره و او په دې کلي کې دیو هلك مور دخپله کوره وتې وه او دکوم خپلوان کورته تللې وه خو هلکی خبر نه و چې مور یې چیرې تللې ده پسې ګرځیده او ځایو نه یې پسې لټول آخر راغی او دملاصاحب نه یې پوښتنه وکړه چې مور خو به مې دلته جومات نه وي راغلې، ملاصاحب ورته وویل چې دومره بخت مې نشته.

-294دپولي مټك دنسوارو زور به وروسته ګوري.

-294پل مټك په شمالي کې دیو ځای نوم دی چې نسوار یې مشهور دی او ښه نیشه لري اولومړی سړي ته څه نه ښکاري مګر کله چې یې واچوي بیا یې ورته زور جوتیږي، بیا داسې وایي چې ددې شي زور به درته وروسته معلوم شي.

-295دپښتانه یوه خبره ده.

-295دیوه پښتون نه چا پوښتنه کړې وه چې څو کلن یې؟

هغه ورته وویل دیرش کلن یم.

شل کاله وروسته یې ترې بیا پوښتنه کړې وه چې څو کلن یې؟ پښتون ورته ویل دیرش کلن یمه، سړي ورته وویل چې شل کاله مخکې هم دیرش کلن وې، هغه ورته وویل چې دپښتانه یوه خبره ده.

-296دلمر تاو په ژمي معلومیږي چارك شولې نشي وچولی.

-296یوه ښځه وه او په دوبي کې د اړ لمر تنګه کړې وه نو بیا یې دلمر سترګې ته ویل چې ایمان دې راته په ژمي کې معلوم دی یو چارك شولې دې را ته په دوه ورځو کې وچې نه کړې.

-297دجوماعت په ناسته ځوك نه ملاکیږي.

-297هسې دکار ځای ته په تش تګ او راتګ او هلته په هسې ناسته ځوك نه کارګر کیږي.

-298دخر په ځای کولال وداغه.

-298دیوه کولال خر ناروغه شوی و، او یو سړی دخره دداغلو له پاره راوستی و کله چې یې خر دداغلو له پاره څملاوه او ښنې یې پرې وتړلې، دداغلو په وخت کې خره ناڅاپه ډرتې کړې او ښنې یې ایله شوې، دسړي لاس یې په لته وواهه او تود سیخ دکولال په څټ وربرابر او و داغل شو .

په ځینو موضوعاتو کې خلك اصلي مجګرم پریږدي او دهغه په ځای غیر مجرم ته جزا ورکوي.

-299داغنم مې ښې بدې ته ساتلي دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

299-ديو سړي مور مړه شوي وه په کور کې يې غنم درلودل، خو ميچن کول يې نه او دماښام ليتۍ له پاره يې اوړه په کور کې نه و او دبل چانه يې په سوال غوښتل يو چا ورته وويل چې په کور کې خو دې غنم شته سړي ورته وويل چې دامې ښې او بدې ته ساتلي دي نو ديو بخيل سړي سره يو شي وي خو دخپل ضرورت په وخت کې يې هم نه لګوي .

300-دهوسۍ په ښکر کې شو.

300-داکار ډېر سخت او ځنډنی شو.

301-دهيلۍ بچوته غوټې مه ښييه.

301-ديوه کار او يا ديوه شي ماهر ته دې ځوك دهغه کارښوونه نه کوي.

302-ديو سړي لور نه کيده چې وشوه نوم يې وربانديې ..... کبيره کيښوده.

302-ناديدکه سړی چې يو شی پيداکړي بيا يې په استعمال نه پوهيږي او وخت يې نه پيژني.

زموږه دسيمې يو سړی په لال او سرجنګل (غور)کې مامور و، کله چې کورته راتلو دبرکې يعنې وړين ځادر يې له ځانه سره راوړی وا و دا کور ډېر غريب کور و او څه يې کله نه وليدلي، دګرمۍ دزور په وخت کې مامور صاحب له ماموېته راغی او دا سوغات يې خپل ورور ګل ميران ته ورکړ، ګل ميران سمدواره له ځانه راچاپير کړ او په ګرځيدو يې پيل وکړ کله به يو کلي ته تللو او کله به بل کلي ته تللو چې خلك يې په دې نوي ځادرکې ووينې، چې په دې وخت کې ما (ياسيني) وليد او ور غږ مې کړ چې وه ګل ميرانه ځان دې له ګرمۍ نه مړ کړ، هغه راته وويل چې دامې لالا راوړی.

303-ديولاس نه ټك نه خيږي.

303-دنفاق نه څه نه جوړيږي.

304-ديو لعل نه دوه پچې ښې دي.

304-ديو نه دوه ښه دي.

305-ديوې ورځې مامور دسړي دسلو کلو کور ورانوي.

305-دوسيه او قضيه ورته جوړوي.

306-ديو فقير بل فقير بدراځي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

306-ديو سوالگر، بل سوالگر بدې شي ديو مسلك كسان كله كله يو بل نه خوښوي.

307-ديوي سپړې له پاره ټول پوستين ته اوراچوي.

307-ديو كس له پاره ډير خلك خپه كوي يادلړ ې گټې له پاره ډير نقصان پيښوي.

308-ديوه پوكي سره ځي.

308-په لړ زور له منځه ځي يا دومره وچ او كلك دى چې ديوه پوكي سره ځي.

309-دينلي ماردى.

309-ځان يې غلى كړيدى ځان يې په ويدو اچولى دى.

310-داوښ په شا سوريې.

310-بې پروايې، كبرجن يې، ځمكې ته نه گورې، څوك دې دپامه څه نه راځي.

311-داخر دى نه پوهيږي زه خو دې درشم.

311-ديو ناولي سړي خر جومات ته ختلى و، ملاصاحب خر راوست او په خاوند يې وروسپاره او ورته يې شكايت وكړ چې گوره خر دې جومات ته راغلى وبياسړي ورته پورتنۍ وينا وكړه .

312-دلته دې كورونو څه وخت اړه ولي دي؟

312-يو چيرې يو سړى ميلمه شوي واو ډوډۍ يې ډيره خوړلې وه بيا ورته دگيډې تكليف پيداشوى و، غوښتل يې چې رفع حاجت وكړي خو شا او خوا دكوچيانو كيږدۍ وي ، سړى ډير ور خطاْ و ديو څو كيږديونه تير شو نور يې دوسې نه پوره نه شوه او ديوې كيږدۍ په خوا كې يې خپل رفع حاجت وكړ ستر گې يې وغړيدې چې گورې تر څنگ يې يو سړى ولاړ دى، كوچي ورته كړه چې دا كورونه گوره او ستا دا كار گوره نو بيا ورته نوموړى دا پورتنۍ وينا وكړه.

_ 313دطالبانو گاډى شو.

_ 313څو طالبانوداورگاډي ټيكټونه اخيستي واو لاهورته تلل دگاډي دروازه بيرته شوه او د روانيدو وخت يې نږدې شو طالبانو د احترام په خاطر يو بل ته ويل چې دكابل ملاته مخكي وخيږه هغه بل ويل:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکونړملاصاحب ته مخکې شه ،طالبان به همدې کش او ګیر کې وو چې اورګاډی روان شو او دوی ټول بیسترې ترشا اولاس ترزنې پاتې شول.مانا داچې یوکارکې ډیرټینګیدل ښه نه وي هرڅه باید په اندازه وي ددې له پاره چې وخت ضایع نه شي.

– 314دګهیخ ورك چې ماښام راشي ورك نه دی.

_ 314وران کار چې ژر جبیره شي داوران نه دی.

_ 315دغله دلاسه ارزي.

_ 315ډیر ارزانه او وړیادی.

_ 316دخرې شوده یې رودلي دي.

_ 316یعنې ډیر بې عقله دی.

_ 317دفقیرقهر خپل ځانته نقص دی.

_ 317دبې وزلي او سوالګر تاوواو قهرکول دده خپل تاوان دی مانا داچې خیروانه خلي او تش ولاړشي.

_ 318دصحت قدر رنځورپیژني.

_ 318دنعمت قدرد ذوال نه وروسته ښه معلومیږي.

_ 319داوزې چې دوهلوقسمت راشي دشپانه ډوډۍخوري.

_ 319کوم یوه چیلۍ یا بز چې دشپون سوبړی او یا ډوډۍ وخوري نو بیا ورته دشپانه قهر راځي اوښه یې وهي.

_ 320دبې غیرته کورمیلمه واکداروي.

_ 320په ناپوهه اوبې ننګو خلکوباندې نور خلك واك چلوي.

_ 321دزمرې شوده یې رودلي دي.ګ

_ 321ډیر زړور او شجاع دي.

_ 322دمرغۍ پۍ ورسره نشته نورهر څه شته.

_ 322هرڅه لري.

_ 323دقاضي خرمړوډیر خلك راغلي وء قاضي پخپله مړو چاپې مړی نه ښخولو.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

123-خلك دقدرت او منصب اشنايان دي.

124-دمار ماهي وروردی مارانو سره سر او ماهیانو سره لکۍ ښکاره کوي.

_ 324منافق او چلي دی.

_ 325دطالبانو دری شوه.

325-طالب یوه بړستن او یوه دری لري کله چې یې یو څو میلما نه راشي نو طالب ورته دری وغوړوي چې په دې کښینۍ، خو یو بل ته داحترام په خاطر یو هم په دری نه کښیني دری په منځ کې پرته وي لکه دسترخوان او دوی ترې چاپیره ناست وي.

326-دلاس غوټه په لاس خلاصوه.

326-کارمه سختوه.

327-دیوالي شو.

327-دیوالي دصرافانو په اصطلاح هغه چاته ویل کیږي چې له پیسو څخه خلاص شي یعنې عاجزشي.

329-دخرمنې اسمان یې جوړکړ.

329-درواغ وایې، هسې غتې غتې خبرې کوي.

330-دخلې نه څه ګیله ده.

330-دنا اهلو نه ګیله په کارنه ده یا له ګرمۍ او یخنۍ به سړی څه ګیله وکړي.

331-دزهروګوټ دی.

331-ناکام دی یا مجبوریت دی.

332-دزهرو ګوله یا قپ دی.

332-مجبوریت دی.

333-دمردانو دیګ په صبر پخیږي.

333-دتکړه خلکو خوی او عادت صبر او زغم وي او بې حوصلې کیږي نه.

334-دژرندې لاندې پل یې ګرځي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-334دښځې ګټې ته ناست دی، دښځې میراث ته ناست دکوځۍ ته ناست دی.

-335دومره خوره چې هضمولی شي.

– 335دومره بارپورته کوه چې ورلای یې شې.

– 336درمندته یې خرخوشې کړویل یې مه یې خوره

– 336خاین ته یوشی ورپه لاس کړي اوورته وایې چې مه یې خیانتوه

– 337دیوه ګریوان څخه سراوباسي

– 337دتپولویوه خبره اویومقصددی .

– 338دمشورې سرورك دی

– 338مطلب ترې ورك دی

– 339دتپوسانوسیل دي په یوه ګوزارتپول تبنتي

– 339بې زړه خلك دي تش په بوویریږي

– 340دځانې نه شوده غواړي

– 340بې خیره خلکونه دخیرتمه مه کوه یادهغه چانه تمه کوه چې امکانات لري

– 341دانسان په جامه کې لیوه دی

– 341حیوان صفته انسان دی

– 342دمشرلاردکشرپل دی

– 342مشرچې څخه کوي کشرهم دهغه په پل پل ایږدي

– 343ددواړوجوړه ده خوچل یې ماته اینبی دی

– 343یوکس اینځیران اوشیدې یوځای خوړلي وو بیادسړي په ګېډه کې دردپیداشو، چاترې پوښتنه وکړه چې څه دې خوړلي دي چې ګېډه کې دې درددی ؟سړي وویل انځراوشوده مې خوړلي دي سړي بیاورته وویل چې ددې دواړوخوړل یوځای ښه نه دي رنځوروته وویل دوی په خپل منځ کې سره ښه جوړدي خوچل یې ماته جوړکړی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوداسې هم کيږي چې يودوه ټګان سره په خپل منځ کې ونښلي اولاسونه سره واچوي اودريم ګړي چې دخلاصون له پاره ورشي بيايې ترې جب وهلی وي.

344 – دپرکارخځه يې وغورځاوه

344 – دده مګرکزيت يې ورختم کړ،ياداچې ده په خلکوحلقه راتاوولې دهغې نه يې خلاص کړ.

345 – دګورمړي شرموي

345 – دومره بې حياکارونه کوي چې په ګورکې خپل مړي شرموي

346 – ديوسړي په چاقرض و اوپه هديره کې ورته ناست و

346 – په ژوندون ترې قرض نه بوديده اوپه کورکې يې ورته سپورې اوسختې هم کولې سړی ولاړاوپه هديره کې ورته کښيناست اوويل يې څه داخويې لارده

347 – دروغ دميږه وزرونه دي

347 – يعنې ځينې کسان په درواغوځان هم ديومشکل نه خلاصولای شي اوګټه هم پرې کولای شي.

348 – دا ديرش روزې مې داخترله پاره نيولې دي

348 – دادومره تکليف مې ددې له پاره ګاللی دی .يوسړی دروژې په اهميت نه پوهيده خوداخترخوشحالي ورته ډيره مهمه ښکاريده دهغې له پاره يې روژې نيولې.

349 – دقدرشپه په شوګيرمندل کيږي

349 – چې تکليف ونه ګالې مقصدته نه شې رسيدلای.

350 – دهزارناوي چې خرزوړشي دسرك سرته يې راوباسي

350 – هزارناواوباسول کې خلك داسې وايي چې خر دباردوړلونه ولويږي نودسرك سرته يې راوباسي چې کوم موټريې ووهي ، هم به دخردواښونه خلاص شي اوهم بګه دډريورنه يوڅوپيسې تاوان واخلي

351 – دويښې مورنه زوی اخلي

351 – ډيرچالاکه ټګ دی

352 – دزمري کوربې هډوکو نه وي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 352دمیړنیوخاندان کې دمیړانې ننښې وي.

– 353دعقل وړی نشته اوددنیاموړنشته

- 353هرسړی ځانته هوښیاروايي اوپه دنیاکې هیڅوک ځانته موړنه وايي

– 354دفیل لغته فیل هضموي

–354دزورورګوزارته زورورځواب ویلای شي .

– 355دتیزله غمه ورك دی

–355یوسړی واودخپلې ښځې په مخ کې ترې تیزوتلي و اوبیاسړي ځان ورك کړهندوستان ته ولاړچې چابه یې دښځې نه پوښتنه وکړه چې میړه دې څه شوښځې به یې فقط همدومره ویل چې دتیزله غمه ورك دی ، ډیره موده پس دسړي په زړه کې وګرځیدل چې څه کورته ولاړشه دښځې به اوس هیروي ،زامن یې هم غټکي شوي وو او لس اتوکالوته رسیدلې وو ، سړی ماښام تیاره کورته راغی اوپه تیاره کې غلی کښیناست اوځانته معلوموي چې هغه زماجرم دوي ته یاددی او که هیر شوی دي په دې وخت کې یې زامن په یوشي سره ونښتل اوموریې پسې ځمګځی راواخیسته تېس یو په سرووهه اوتېس بل په سرووهه اوورته وایي چې دتېزن زامنوغلي شئ جنګ مه کوئ، سړي چې داخبره واوریده ، چې شی خویې هیرنه دی په ورو، ورویې دروازه بیرته کړه چې غنګ ونه کړي اودکوره ووتودوه یې خپلې کړې اودوه یې پردۍ کړي اوبیاهندوستان ته ولاړ.

– 356دباڼدې دهندوانونه میاګلاب شاه بزرګ دی

– 356میاګلاب شاه بې نمانځه سړی واودجومات نه یې خولۍ په خنجکی راواخسته ، چادمیاګلاب شاه غیبت کړی و، بل ورته وویل چې څه دباڼدی دهندوانونه بزرګ دی

– 357دشلخې ټوپك نه دوه کسه ویریږي

– 357خپل خاوندیې په دې ویریږي چې په ماونه چوي یاقوله ونه نیسي چې دښمن به راباندې راشي اودښمن ترې په دې ویریږي چې ټوپك دی.

– 358دازل لیکه نه بدلیږي

– 358څه چې تقدیرلیکلي وي هغه به کیږي

– 359دریاب په یوموټې ایره نه خړیږي

– 359دغټوخلکوپه وړوخبروپروانه وي یادولتمندته لږتاوان هـیڅ شی دی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 360دزاړه قچريوه جوپه ده

– 360دزړوطاقت لړوي

– 361ديومرى دسلوحكمران

– 361يوكس چې دډيرزورورغلامى ومنې په ډيروكمزوريوبه پاچاهى كوي

– 362دوروريولاس په چاړه بل په خواږه

– 362ورورګله بدهم شي خورحم اومينه يې ډيره وي

– 363داګوته هم دډول په سوري اوداګوته هم دډول په سوري

– 363ټول يوشى دي.

– 364دپيسوغل اودزروغل دواړه يوشى دي

– 364دډيرواودلږغل يوشى دى .

– 365دسپينې خولې ياران ډيردي

– 365ددولتمندسړي دوستان ډيروي

– 366دپيرخوتاره ږيره وه چې په تعويذوكې ولاړه

– 366زمونږپه خوارملك كې دومره څه وچې هغه ډاكوانويوړل

– 367دنياهغه ده چې ويې خوري يايې دخداى(ج) په رضاوركړي

– 367دنياهغه ده چې تاته يې خيردورسي په دارينوكې

– 368دميږي خوادي نه خلاصيږي.

-368د خوار سړي راحت نه شته يا دا چې حريص نه مړيږ ي.

-369دمړه سيند نه ويريږه دتيز نه مه ويريږه.

-369دغلي او مړ ماري سړي نه ويريږه.

_ 370دمرګ دارونشته

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 370چې پوره شوه بیاپه وسائلونه کیږي

– 371دغله توره تیښته ده

– 371غل چې ځان روغ رمټ ویستوداېي میړانه ده

– 372دجومات نه خولې په خنجکي رااخلي

– 372بې نمانځه دی

– 373دړانده دنیولواودکاڼه دوهلونه دې خدای(ج) ساته

– 373ړوندسړیکلك کوي ،اوکوڼ سخت وهل کوي ځکه چې دوهلواوازاوډبول نه اوري

– 374دینګرپه دوکان کې کښیناستې یابه وسوځې اویابه بدبوي درشي .

– 374دبدوسره چې کښیناستې تکلیف به ترې ګورې اودښوسره که کښیناستې څه به ترې زده کړې

– 375دعطارپه دوکان کې به یاعطراخلې یابه ښه بوی درشي.

- 375دښوخلکوسره چې کښیناستې خامخابه ترې څه زده کړې

– 376دبنده امیدبه څه وي اوبنده به څه وي

– 376دانسان نه تمه کول هـیڅ دي .

– 377دنن زوی دسباپلاردی

– 377پلرونه مري اوزامن دهغوی ځای نیسي

– 378دیووطن خاوره دبل وطن داروده

– 378دیوې خاورې شی په بله خاوره کې ډیرارزښت لري

- 379دوست دوخت انتظارنه کوي ، اودښمن دوخت انتظارکوي

– 379دوست فوراً دتکلیف په وخت کې ځان خپل دوست تهوررسوي اودښمن دخپلې غلبې اوحملې وخت ته ګوري

– 380دمیلمه رخصت پښتي ده

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 380پخواپيتی ته چاپه ډېرقدرنه کتل ، نوچابه چې ميلمه ته پخه کړه بل وخت ته به بيانه پاتې کيده تردې پورې چې بيابه دې کورته نه راته

– 381دگونگي په ژبه مورپوهيږي

– 381هرڅوك دخپل وطن په رسم اورواج ښه پوهيږي

– 382داصيلې ښځې کول سخت دي خوساتل يې اسانه دي

– 382اصيله ښځه په هرحالت کې دخپل ميړه پت ساتې

– 383داسې خوږه ژبه داسې لنډه وعده اوداسې ښه ضامن .

– 383يوسړی و اوويل يې چې نشته يودوس ، کوستې زن دله اوطلاقې،

چې ماته يولك روپۍ قرض راکړي ضامن به مې .... شي اووعده به يې اخرت شي بل سړي ورته وويل چې واه څه خوږه ژبه او څه ښه ضامن .

– 384دنجارکره څمڅۍ نه وي ، کاسه په سرراړوي

– 384څکه کسبگردی خپل اولس نه خپه کوي ځانته څمڅۍ نه پرېږدي اوهغوی ته يې ورکوي اوداهنگرکره لورنه وي خلك يې ترې وړي

– 385دبيمارهرڅه ته زړه کيږي

– 385دمحتاج هرشی په کاردی

– 386ديوې ورځې حکومت دسلو کالوکورخرابوي

– 386دنااهلوديوې ورځې واکمنې ملت سل کاله وروسته غورځوي.

_ 387داختر په ځوانانومه تيروزه.

_ 387په اخترکې هر چاپه ځان باندې يو څه گگگو تې وهلې وي،او ځان يې بناو کړی ويخو په منځ کې هيڅ نه وي.

_ 388دزوم کره شپه مه کوه،په پسرلي کنځمکه مه اخله ،او په واده کې جينۍمه خوښوه،

_ 388دزوم کره شپه خوندنه کوي ،څکه چې لور به هم لمبلي وي او زوم به هم خو خسربه خرې سترگې نيولېوي پسولی کې هسې ډاگ هم ښه ښکاري څکه چې شين وي .اوپه واده کې هرې پيغلې په ځان يوڅه خواري کړې وي اوځان يې ښکلی کړی وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهسکې مينې معلم افسر راته کيسه کوله چې زموږ کليوال ته په پيښور کې په يوه واده کې مور جنۍ خوښه کړې وه بيايې زوی ته وکړه اود مهاجرت نه وروسته يې واده کړله بله ورځ جنۍ په وطن يعنې په هسکې مينې کې چينې ته د اوبو پسې تللې وه ډك منگی يې دچينې نه په سر راوړلو په مخ باندې يې څه اوبه راڅڅيدلې وې اوبو پوډر وړې و او مخ يې ورته لارې لارې کړی و کله چې کور ته راننوته دخواښې يې پرې نظر ونښته او گمان يې وکړ چې ننگور سره مې چا په چينه کې جنگ کړی دی مخ يې ورته شوکارې شو کارې کړی دی، سمدستې يې خواښې ورغبرګ کړ چې مخ دې شوکې شوکې دی، سپين پوډر يې له مخ نه تللي و او مخ يې ټاپو ټاپو شوی و اوپه ځينو ځايونو کې يې هغه توره څرمن ښکاره کيده . ناوې ورته ووېل چې ادې جانې مه خپه کيږه دا اوس بيرته جوړيږي سمدستي يې منگی کيښوده او کوټې ته شوه او مخ ته يې بيا د پوډرو اخيږ ورکړ.

– 389دبې اتفاقه خلکوملك جولا وي .

– 389ځکه په اصيل سړي باندې اتفاق نه راځي. يو وختې په گوشته کې خلکو هندو ملك کړی و.

– 390دبار دارې ونې ځانگې ټيټې وي.

– 390پوهان ، سخيان او عالمان متواضع وي.

– 391دپښو لا ندې يې ميږي شول .

-391ترور شو،بيږه يې ده . او ځي .

– 392دغل دپټي ځای غوجل دی .

-392په غل چې خلك را پا څيږي او لارې پرې بندې کړي غل ځي او دغوا گانو په منځ کې ځان پټوي .

-393دخيگ غوندې پړسيدلی دی .

-393بې مانا غټ شوی او تيار شوی دی .

-394د دې ځايه تر کامې چاکړي معاملې .

-394دکامه والو سره يو چا څه خيښې کړې وه ، د وچې غاړې خلك وو دسيند نه ويريدل ، دناوې پسې په اوومه راغلې دې دسراچې پل په برابرې دزاخيلو کلي ته مخا مخ د جالې انتظار او باسې کله چې جاله راغله او څه کسان په کې ور کښيناسته يوه ښځه وترهيده يعنې وويريده او په جاله کې نه کښيناسته نو دلور پلار ته يې ووېل چې ددې ځايه ترکامې چاکړي معاملې.

– 395د دنيا توله برابر وي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

– 395يو ليوني نه چا پوښتنه وکړه چې په دې بازار کې څه خلك ښکته او څه پورته ځي دا والې ؟ ليوني ځواب ورکړ او وې ويل که چيرې ټول په يولوري ولاړشي نو دنيا به واو ړي ځکه چې يوه خوا به يې درنه شي .

– 396دګنډ يري ګل دی .

-396رنګ يې شته او بوی يې نشته.

– 397ديد نی پرې تيرې شوې .

– 397ډيرې سختۍ پرې تيرې شوي دي .

– 398دين دين ولاړ او .... ولاړ .

– 398يو هندو مسلمان شوی و او بې عقله خلکو سنت کړی و، او بيا ډير په عذاب وا وېه لاره آزاده ازاده او ګوډګوډ روان و، کوم مسلمان ترې پوښتنه کړې وه چې لالا دا ولې ؟

هندو خپلوډپښومنځ ته اشاره وکړه چې دين دين ولاړ او...... ولاړ.

– 399دمالو چو خروار دی .

- 399يو بې عقله سړي ويل چې دا مالوچ چې دومره سپك دي زه خوبه يې يو خروار وړلای شم .

- 400دهندوانې منځ ته هم ګرد ننوځي .

– 400يعنې دګرد او غبار نه ځای نه پاتې کيږي .

-401د زاوه وال پياز شوه .

-401يو زاه وال په کوز بيهار کې پيار اخيسي وو او ډير ترخه وو خوړل يې او له سترګو يې او ښکې بهيدې چاور ته ويل چې مه يې خوره زاوه وال ورته ويل چې پيسې مې پرې تللې دي.

_402دکونډې لور وه په سکونډلو کې ولاړه.

_402دومره شی و چې په لړه لړه ورکړه خلاص شو.

_403دومره پيتې وه چې په څکلو کې خلاصه شوه.

_403دومره څه و چې تجربو او تمريناتو خلاص کړل.

_404دظالم قبر معلوم نه وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

-404ځکه چې ظلمونه يې کړي وي چې بل قدرت ورپسې راشي بيا دده قبر ورك وي لکه دسردار داود خان، ترکي، حفظ الله "امين" داکتر نجيب الله ،ببرك او داسې نور.

_405ددوو خرو اوربشې نه شي بيلولای.

_405ډير بې عقله او ناپوهه دی.

_406دومره وشول چې ايله يې ماته راکړه.

_406يو سړی خلکو دېوې انجلۍ کورته په جرگه واستوه سړی ولاړ او دغه انجلۍ يې ځانته وکړه کله چې بيرته راغی خلکو ترې پوښتنه وکړه چې څنگه چل شو؟

نو دې سړي بيا دا پورتنۍ وينا وکړه.

_407دمحبوب خان سپاهي دی.

_407محبوب خان يو مشر و چې نو کران يې درلودل او ډير بخيل سړی و نو کرانو ته يې نه تنخواگانې ورکولې او نه يې په خيټه ماړه ساتل نو ځکه به يې نوکران تل محتاج وو.

_408دلور مې دې ميره مري، او دزوی مې دې عورته زه دې گرځم سلامته.

_408يعنې يو زه دې روغه يم نور که ټول خلك مره شي پروامې پرې نشته.

_409داوبو داوبو شو او دشودو دشودو شو.

409_ يو گوجر و چې کله به يې خپلې ميښې ولوشلې نو بيا به يې په شودو کې سمې نيمې اوبه ورگډې لړې او مخ په بازار به شو ډيرې پيسې يې په دې ډول وگټلې دپيسويوه غټه هميانۍ ورسره ده او د سيند په غاړه روان دی گرمي يې وشوه، جامې يې ويستلې او په سيند کې يې لمبل په دې وخت کې يوه غټه بيزو راغله او هميانۍ يې ترې وتښتوله او پاس ونې ته وختله او دهميانۍ خوله يې راايله کړه يوه کلا ترې و چې ته راغورځوي او به سيند ته غورځوي، کله چې يې هميانۍ تشه کړه نو بيا يې راگوزاره کړه نو بيا گوجر له ځانه سر داپورتنۍ وينا وکړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ډ)

1.ډېره په ډېرې ماتیږي.

1.یعنې زور زور ماتوي.

2.ډبلۍ يې ورته نیولې ده.

2.وهي يې.

3.ډرامه يې ترې جوړه کړې ده.

3.کیسه يې ترې جوړه کړه.

4.ډزې په قراره نه کیږي.

4.د يو چا واده و او خلکو په کې ډزې کولې ، د زوم پلار راغئ او په خلکو يې غږ وکړ وه خلکو ډزې په قراره کوئ.

5.ډمه شه ګډیږه چې شه شرمیږې.

5.چې خومره شوریږې هومره به شرمیږې.

6.ډمامې وهي.

6.اعلانونه کوي او خلك خبروي.

7.ډلیز مرګ جشن دی.

7.د ډیرو خلکو سره چې سرې یو ځای مړشي دخو شالۍ مرګ دی.

8.ډولۍ ډولۍ مه کیږه.

8.په صورت روغ دی خو کارونه دلیونیو کوي.

9.ډوله چیرته دې و هم چیرته غږیږ ې.

9.زه څه وايم اوته څه وايې .

10.ډوډۍ زما خورې غاپې د ارسلاخان کره.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10.خرڅ دربانديې زه کوم او ګټه دې بل ته رسیږي.

11.ډول او ډمبك وهي.

11.څه ساز او سورد يې شروع کړی دی.

12.ډول او ډمبك دي واخله ځه.

12.خپل سامان واخله ځه.

13.ډ ډه يې واچوله.

13.نور دتلو نه دی د همدې ځای شو یا دا چې ځان يې لټ کړ.

14.ډ لې ډلې کيږي.

14.ټولنې جوړوي او مسلاتونه کوي.

15.ډانګ پيل يې ورته و وايه.

15.شکاره او سپينه يې ورته ووايه.

16.ډير مې مال بد مې حال.

16.چې دسړي هستي ډيره وي خوب او خندا يې ورکه وي.

17.ډيران يې اور اخيستی دی.

17.دومره قهر ورغلی چې بيخي يې غصه نه سړيږي.

18.ډيل مه کوه چې اوګره سړيږي.

18.نو ر ورته مه ګوره.

19.ډير خوره زهر او ګنډير خوره.

19.هر څوك چې په ځان باندې يو شی زيات کړي نو بيا خرابيږي.

20.ډيرې خولې ډيرې خبرې.

20.څومره چې خولې ډيرې وي خبرې يې هم ډيرې شي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

21.ډوډۍ که پردۍ وه ګېډه خو دې خپله وه.

21.یو سړی په چا میلمه شوی و او هلته ډوډۍ خوندوره وه میلمه ډېره خوړلې وه بیا یې ګېډه خوږېده کورته چې راغی ویل یې چې ګېډه مې خوږېږي ، د کور خلکو ورته وویل که ډوډۍ پردۍ وه نو ګېډه خو دې خپله وه.

22.ډانډس یې کړ.

22.سپك یې کړ، هرڅه یې ورته وشیندل.

23.ډبلۍ که ماته هم ده دکولال د پچي بیخ به اوباسي.

23.د کولال د کټیو قطار ماتولای شي یا که یو سړی ډېر بې کاره هم شي یو کار کولای شي.

24.ډېر یې نه میندل لړیې نه اخیستل.

24.ډېره ګټه یې کولای نه شوه او لړه یې نه خوښیده.

25.ډانډس باندې روسی دتوپ ګمان کوي.

25.د جهاد په شپو کې کامې ته د روسیانو یوه لویه قوه راغلې وه ، نداپانو ډانډسان په اوږوېښې وو او په کلیو ګرځیدل چې چیرې مالوچ وټکوي خو پرې روسیان ورپېښ شول ، کله چې روسیانو ډانډسان ولیدل ، نداپان یې سمدستې شهیدان کړل او ډانډاسان یې دځانه سره پر ټانګونو کېښودل او دثمر خیلو کیمپ ته یې یوړل او ویل یې چې موږ دومره باسمچیان یعنې کمونستانو دجهاد په وخت کې مجاهدین اشرار بلل اشرار مړه کړل او توپو نه مو ترې راوړل.

(ر)

1.رمباړه یې وکړه.

1.نور تر ي کارنه کیږي لټ شو.

2.رمباړې یې ترې ویستې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

2.ډیرېي وواهه اویا ډیر یې وځورولو.

3.روژه نه خورم ډوډۍ خورم.

3.چا روژه خوړه بل ورته وویل چې روژه ولې خورې هغه ورته وویل چې روژه نه خورم ډوډۍ خورم.

4.روغ درنځور دحاله څه خبر دی.

4.دخوښیو خاوند دغمجن په غم څه پوهیږي.

5.روغ صورت اختر دی.

5.روغه څټه خو ښې او خوشالي ده.

6.روغ صورت پاچاهي ده.

6.روغ ځان تر پاچاهۍ هم ښه دی.

7.روغه ورځ یې نشته.

7.خیر یې ونه لیده.

8.روغ لیونی دی.

8.په صورت روغ دی خوکارونه دلیونیو کوي.

9.روستی عقل چې ړومبی وای.

9.چې اوس پو شوم کاش چې تر دې پخوا پوه شوی وای.

10.رادې نه کړ رانه غوخ دې کړ.

10.یو څوك یوکس ته دیوه شي په تمه ورشي مگر هغه پرې خپل کار وکړي او بیا یې تش رارخصت کړي.

11.رښتیا یا له وړو یاله زړو پوښته.

11.په یوه کلي کې چې یوه موضوع پیدا شي او دپلټنې له پاره یې یو څوك راشي او دکلي خلك غواړي چې موضوع پټه کړي او ترې منکرشي. نو سړی باید بیا یا واړه وپوښتي یا زاړه.

12.راستي زوال نه لري.

12.رښتیا عبث نه ځي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

13.را وايې خله نوم يې مه يادوه.

13يو پاچا چيرې په ښكار وتى و او په بيابان كې پرې شپه راغله د يوه كوچي كيږدۍ ته ورغى او دهغه سره يې شپه شوه، دخوب وخت شو او دكوچي كره برستنې نه وې يو د اوښ ځل پروت و كوچي ويل پاچا صيب داځل به دربانديې واچوم چې ساړه دې ونه شي پاچا ويل رنګ يې ورکه وه، پاچا څملا ست او دشپې يخنۍ ونيوه بيا يې كوچي ته ورغږ كړ چې څه تلتك ملتك نه شته كوچي وويل صيب ځل شته ، پاچا ويل ورك يې كړه خو چې كله شپه ښه پخه شوه دپاچا ډيره يخني وشوه او بيا يې په كوچي ورغږ كړ چې څه اسباب نشته هغه وويل صيب ځل شته ، پاچا وويل چې نوم يې مه اخله خو را بانديې يې را واچوه.

مونږ افغانانو هم ښه مشر غوښته خو چې نه پيداكيږي نو اوس مو چې هر څوك واكمن شي او چې هر څنګه وي شپې به ورسره تيره وو.

14.رنګ ته يې مه ګوره خو ند ته يې ګوره.

14.ديوه چا ظاهري ښه څه بيكاره غوندې ښكاري خو هغه به ډير يوه او كار يګر سړى وي .

15.روزې په طالعو ده نه په هلو ځلو.

15.هر څه سرې ته له ازل نه رسيږي په ډيرو هلو ځلو نه ده.

16.ريچې ويل كه خوله كې مې لومه نه واى د انسان به مې ماغزه راويستي وى.

16.دځينو خلكو وسه نه رسيږي خو ډير ظالمانه خويونه لري.

(ړ)

1.ړانده ته چشمې څه په كار دي.

1.دړانده پرې نظر نه زياتيږي.

2.ړوند دخدايه څه غواړي دوه سترګې.

2.د ړوند لومړى ارمان سترګې وي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

3.ړوند یوارامسا ورکوي.

3.هوښیار سړی یوار تیروزي.

4.ړوند درنا په قدر څه پوهیږي.

4.جاهل سړی د علمیت او پوهې په قدر نه پوهیږي.

5.ړوند په چراغ څه کوي.

5.ناپوهه ته ښه کار او بد کار یو شان ښکاري.

6.ړوند خو ړند یم نو سترګو ته مې ګوتې مه راوړه.

6.مصیب او غم خو مې تاته معلوم دی څله یې راته هره شیبه وایې.

7.ړوندیې شل ته په شاکړی دی.

7.په یو بیکاره دبل بیکاره کار کوي.

8.ړوند په ګډا څه کوي او کوڼ په نغارو څه کوي.

8.ړوند دګډا په خوند نه پوهیږي . او چې هر څومره ښه اوازونه وي ګاڼه ته خوند نه ورکوي څکه چې په اسانه یې نه شي اوریدلای.

9.ړوند یو وار ټکر کیږي.

9.هوښیار سړی یو ځل نیم غلطیږي.

10.ړوند ته تور او سپین یو شی دی.

10.ناپوهه دښو او بدو توپیر نه شي کولای.

11.ړوند خپله خوله نه غلطوي.

11.په ناپوهو خلکو یوازې خپل ځان ګران وي.

12.ړنده سپۍ ده په خپلو بچو غل کوي.

12. خپل خلك ترې ناقراره دي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ز)

1.زاړه په خواړه.

1.زړو ژوند په ښو خوړو دی.

2.زده کړه دزانگونه تر قبره پورې ده.

2.یعنې زده کړه تر عمره نه خلاصيږي.

3.زرگره ده.

3.ډیره هوښیاره ده.

4.زر هم غم او بې زره هم غم.

4.که دې دولت درلود هم غم دی او که دې نه درلود نو غم دی.

5.زرگر دمور دنتکی نه هم غلا کړې ده.

5.په زرگرانو کې صادقان نه وي.

6.زر چې لرې زمري به هم ستا غلام وي.

6.چې پیسې لرې ډیر غټ غټ قدرتونه ماتوي.

7.زړه وربورې مه تره.

7.باور او اعتماد پرې مه کوه.

8.زړه مې غلبیل، غلبیل دی.

8.ډیر غمجن یم زړه مې سوری ، سوری دی.

9.زړه چې غمجن شي ستر گې ژاړي .

9.چا ته چې تکلیف پیداشي ظاهري اثرات یې ښکاري.

10.زړه یاري زین کړی آّس دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10.پخوانۍ دوستي او اشنايي د باور وړ او سمه لار ده.

11.زمرو کې نراوښځه نشته.

11.میړونه ټول میړونه وي.

12.زامن دپلار په شان وي او لوڼې دمور په شان.

12.په زامنو کې زیاتره دپلار خویونه وي او په لوڼو کې زیاتره دمور خویونه وي.

13.زوریې دملخ لګیږي مې په مخ .

13.هیڅ هم نه یې خو په سترګو کې راننوځې.

14.زما دې سوال ورك شي او ستا دې دا د ورك شي.

14.چې یو سوالګر دډیر شي په تمه وي او سړی لږ ورکړي.

15.زوړ غم تازه کوي.

15.بل کار یې نشته بیکاره دی زاړه غمونه تازه کوي.

16.زړه دغوښې دی.

16.هر څه غواړي.

17.زوړ شو او سوړ نشو.

17.ځینې خلك تر اخره پورې دبد خوی او بد عادت نه لاس نه اخلي .

18.زور دچل کونه شکوي.

18.چې زور راشي بیا چلونه نه ټینګیږي.

19.زوم لرګی دی.

19.دپګښتنو په ځینو سیمو کې چې یو پلار دخپل زوی له پاره دچا په لور مرکه کوي او دهغه سړي به ورته دخینښۍ خوښه راخله نو ددې له پاره چې د زوم همت او قوت معلوم کړي، چې لورته مې روزي ګټلی شي او کنه نو ازموینه به یې پرې کوله ، یو سخت او غوټن لرګی به یې پیدا کړ او زوم ته به یې ورکړ چې دا په تبر ټوټې کړه که چا به په لږ وخت کې دا کار وکړ هغه به ډیر تکړه و نو بیا به یې ګوړ ماتی وکړ.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

20.زه پور غواړم دی نور غواړي.

20.زه ترې زوړ غواړم او دا لا نورې هم غواړي.

21.زه دګناه ګار قبر په هدیره کې پیژنم.

21.زما سره ډیره تجربه ده خلك پیژنم.

22.زه دې مړی ژاړم ته مې خولې پورې خاندې.

22.یو څوك د چاسره په یوه کار کې څه مرسته کوي، مګر هغه ښاغلی ددې د مرسې او کار کولو پورې خاندي .

23.زه دې پوزه غوڅوم ته رانه چار ګل غواړې.

23.یو سړی و او خپله ښځه یې ډیره بدې شوه او قهر یې ورته راته سړی دپیښور اندرشیر ته روان و او څه پیسې یې بدلو لې ښځې یې ورته کړه چې سړیه چې را تلې ماته به په اندر شیر کې یو چار ګل واخلې ، سړي ورته کړه چې زه دې پوزه غوڅوم ته رانه چار ګل غواړې.

24.زه دې په مسلمانۍ کې شك ګڼم ته راته مریدان نیسې.

24.زما دې په زده کړه کې شك دی ته استاد شوې.

25.زه دخان نوکر یم نه د بانجان.

25.خان بانجان خوړل، نوکر ته یې وویل چې یاره ډیر خوندور بانجان دې بله ورځ بیا خان صاحب د ډوډۍ په وخت کې بانجان خوړل خو پرې بد لګیدلي او بیایې نوکر ته کړل چګې یاره بانجان خو ډیر خراب شی دی نوکر وویل چې هو صاحبه ډیر خراب شی دی.

یو چادې نوکر ته وویل چې څنګه تیره ورځ دې ورته ښه ویل مګر نن والې چې خراب دي په دې وخت کې نوکر کړه چې زه خان خوشالوم دبانجانو سره مې کارنشته،

26.زه په تا ته خطا.

26.زه په تا زهیر یم خو ته زما د ضرر کارونه کوې.

27.زه زړه در وړم ته سړی راوړې.

27.زه ډیر اخلاص درسره لرم مګر ستا خوا خوږې راسره نشته او یو څه تکلیف هم راکوې.

28.زه خوته شوم ته څه شوې.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.28يو سړی و او حبن قطعه نوميده ، په خپله غاړه کې يې يوه غاړکۍ اچولې وه او خپل ځان يې پرې پيژنده . بل ورځ يې ورور دا غاړکۍ په خپله غاړه کړه . نو ده ورته وويل چې لالا زه ته شوم ته څه شوې؟

.29زه به يې پريږدم که دې مې پريږدي.

.29يو هلك و اوبل ته په غيږه ورغلی و او په دې عين غيږه کې سره په جنگ شول يو بل څملاوه خو دا لاندينی يې نه پريښوده ، دې برني ته يو ملگری ولاړ دی او ورته وايي راځه چې ځو پريږده يې، برني ورته کړه چې زه خو يې پريږدم دې مې نه پريږ دي .

.30زر څه او زر را څه.

.30که يو څوك غواړي چې يو لرې ځای ته يو کار پسې يو سړی وليږي او غواړي چې بيرته زر سوال او ځواب راوړي نو بيا داوايي.

.31زه لاپخوا مست وم بنگ مې بهانه شو.

.31يو بنگي بنگ څکلي و او ځان يې مست ، مست او پورته پورته اچاوه چاورته وويل چې دا بنگ مه څکوه چې بيا دې مستوي، بنگي ورته وويل زه لاپخوا مست وم دبنگو تا ثيرنه دی.

.32زه پردو غمونو وخوړم .

.32پردو انديښنو په تکليف کړی يم.

.33زلمي کې چې غيرت نه وي سر يې دپرې کولو دی.

.33زلمی چې غيرتي نه وي د پريښودو نه دی.

.34زه دبې بې سره خوښه يم.

.34په يوه ښادۍ کې يو کور ډيرې ښځې را غوښتې وې په دې کې کومه ډيره معتبره ښځه هم راغلې وه هر چا به ورته سترې مشې کوله کور والا ورته په کټ کې توشك او بالښت کيښودل او بې بې تکيه ووهله ، دکلي يو ه غريبه ښځه راغله بې بې ته يې سترمشي وکړه او همهلته ورسره کښيناسته چې بې بې پښو غځولو ته نه پريښوده د کور ښځو ورته وويل چې د بې بې نه رادې خوا شه لاندې کښينه ښځې وويل نه زه د بې بې سره خو شاله يم.

.35زنگ وهلې تورې نه نه توره ښه ده.

.35دبيکاره اشنا نه نه اشنا ښه دی يا دبيکاره وسلې نه نه وسله ښه ده.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.36زاري يې دزور اندازې ته ورسوله.

.36دومره زاري یې وکړه چې سړی مجبور شو چې څه وکړي.

.37زر زردار ته ورځي.

.37چاسره چې ډیر دولت وي نو هماغه ته ډیر دولت ورځي.

.38زر زور لري.

.38څوك چې دنیا دار وي هغه زورور هم وي.

.39زره چې مین شي ستر ګې ژاړي .

39دیو چا غم او خوشالي په بل دوست اغیز کوي .

.40زړه زړه ته لار لري .

.40څوك چې دچا خوښیږي دهغه هم هغه سړی خوښیږي.

.41زما پیدا په مالګیا.

.41سړیتوب مادر زده کړ تکلیف دې هم اوس ماته دی.

.42زمروته خدای په غره کې غوښې رسوي .

.42چې څوك سړی شو که بیا په غره کې کښیني هم خلك به یې احترام کوي او احتیاج یې رفع دی .

.43زور په غریبو ازموي.

.43زور ورته څه ویلای نه شي او دخپل زور تجربه په غریبو کوي .

.44زه مې لالا سره راغلی یم.

.44په یو ځای کې یودوه ورونه غلا ته تللي و او د کور خاوند ور باندې راویښ شو . مشر ورور یې په کندو کې پټ شو او کشر د کور خاوند ونیوه. او پوښتنه یې تري وکړله چې دلته دې څه کول .کشر غل ورته وویل زه مې دلالا سره راغلی یم ویل یې لالا دې چیرې دی؟ ده ویل په کندو کې ناست .

.45زه دادې مز دوره ادې د کلي مزدوره.

.45دغلام غلامي کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.46زړه چې تنګ نه وي ځای تنګ نه دې.

.46یو څوك چې په یو ځای کې تنګ ناست وي اوبل سړی راشي دا خلك ځان تنګ کړي او هغې ته ځای ورکړي. نو راغلی سړی ورته وایي چې تنګ مې کړئ. هغه خلك ورته په ځواب کې وایي چې زړه تنګ نه وي ځای تنګ نه دی.

.47زه په تمه ته بیغمه .

.47یو څوك یو چاته دیو کار دکولو په تمه وي او دهغه نه یا هیر شوی وي او یا یې قصداً نه کوي او یا یې دناراستۍ نه نه کوي .

.48زه مور ټینګ تړلی یم.

.48نه مې څوك غولولی شي اونه مې څوك ویرولی شي.

.49زمری دځناورو پاچا دی.

.49دټولو ژویو څخه په زمري کې قوت زیات دی ځکه پاچا دی .

.50زور به یې په لسمه میاشت معلومیږي .

.50لومړی خو دمزو وخت وي دتکلیف وخت یي بیا په لسمه میاشت وي .

.51زه ژوندی سړی یم .

.51بیداره یم، څوك مې نه شي غلولای.

.52زمانه هماغه ده خو انسانان بد لیږي .

.52په زمانه کې بدلون نه راځي ، په خلکو کې بدلون راځي،

.53زړه یې ښه که کار پرې وکه .

.53چې زړه خوشالوي نو کار هم په اخلاص کوي .

.54زه سترې ته خفه .

.54مانا داچې هغه احسان هومره مې هم نه مني او خپه لا سرباري یې.

.55زه چې ستا په منګ ومه بوټۍ دلونګ ومه.

.55زه چې ستا په منګ ومه ما ډیر ښه ښه کارونه کول.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.56زوی بادام دی او لمسی دبادام مغز دی.

.56دزوی نه لمسي ګران وي.

.57زه دې هم دلور غونډې کړم او ځان دې هم.

.57یو چرسي و او دچنګاښ په میاشت کې د روژې میاشت وه ، د روژې شپږویشتم و، سهار چې چرسي را پاڅیده او ښکته اسمان ته یې وکتل ، میاشت دلور غونډې نرۍ وه . داخپله ګوته یې را کات کړه او دلور شکل یې ترې جوړ کړ او میاشتې ته یې وویل چې ځان دې هم داسې راکوږ کړ او زه دې هم را کوږ کړم .

.58زه خپل حال هم داسې وایم لکه پردی.

.58صادق یم په زړه کې څه نه ساتم .

.59زړه یې موړدی.

.59زړه یې صبر شو .

.60زړه یې صوتې دی.

.60خپه دی ، موړ دی.

.61زما د سره تیره خدایه مه کړې دنیا ډیره ګ

.61چې زما برخه په کې نه وي هغه دنیا او دولت دې ډیر نه شي ګ یا دا چې له ما پاتې کیږي خدای (ج) دې ډیرنه کړي چې نور به یې بیا خوري ګ او په حدیث مبارك کې دنیا په درې برخو شودلې ده ، لومړی هغه ده چې ده وخوړه هغه هم دده ده دویم که د خدای (ج) په رضا یې ورکړه هغه هم دده ده او دریم هغه ده چې هغه دده نه ده او د ورثوو یې ده ګ

.62زما برخه وشوه د خدای ونه شوه ګ

.62یو سړي غنم کرلي و او یو فقیر راغی زکات یې ترې غوښته ګ سړي وویل چې ماته زکات نه کیږي ګ فقیر ورته وویل چې ولې نه کیږي فصل دې شوی ؟ سړي بیا کړل په فصل کې خو عشر دی لسمه برخه د خدای (ج) ده زما نهه منه غنم شوي او لسم من یې نه دې شوی چې هغه د خدای (ج) برخه ده ګ نو تاته څه درکړم ګ

.63زوی چې دې نیازبین شونه د ستا شو نه ددین شو ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

63.هغه زوی به نه تاته ګټه ورسوي او نه به د خدای بنده ګي وکړي يو بې کاره فرد او د ټولنې د اوږو بار به شي ګ

64.زوی د خپل سوري لاندې ساته ګ

64.يعنې خپل اولاد خپل سر ته مه پرېږده ګ

65.زما خولې ته د توت اهميت نه ورکوي.

65.زما ويناوې او نصيحتونه ورته بې ارزښته دي.

(ژ)

1.ژامنو ر سړی دی .

1.بلا خور دی.

2.ژامنه کې يې يو غاښ نشته .

. 2يعنې ښه سپين ږيری شوی دی.

3.ژامنې به پرې ماتې کړم .

3.له خبرو او خوراك نه به يې او باسم.

4.ژبه لمده ده هرې خوا ته اوړي.

4.څوك چې خپله خبره بدله کړي .

5.ژبه يې په ويلو تناکې شوه.

5.ډېر يې ورته وويل .

6.ژرنده کې يې شپه شوه .

6.تکليفي شپه پرې راغله .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

7.ژرنده که دپلار ده هم په وار ده.

7.سړی باید په هر کار کې ترتیب په نظر کې ونیسي .

8.ژرنده یې ګرځي بلا یې پرځي.

8.د چا چې ژرنده وي نیستي به ترې لرې وي.

9.ژرنده ګرې ښځه ده تیار مزد ته ناسته ده.

9.تیاره ګټه خوري زحمت نه ګالي .

10.ژرنده کې وایه بله ځای کې مه وایه.

10.که غواړې چې اولس پرې خبر شي نو په ژرنده او جومات کې یې وایه.

11.ژوره ده وینې یې وڅښکلې.

11.یو سړی چې دمال په راټولو نه مړیږي .

12.ژبې ته " 32" غاښونه په قهر وي .

12.دزورورو په منځ کې چګې څوك او سیږي او بیا هم سلامت پاتې وي .

13.ژمی یې تود اوړی یې سوړ.

13.یعنې په مزو او چړ چو کې دی .

14.ژمی هغه وخت وي چې یا باد وي یا باران وي .

14.یخنې دباد او باران سره وي .

15.ژوند دې سخت دې له مرګه بد تر .

15.ډیر ستونزمن ژوند یې دی چګې مرګ ترې ښه دی .

16.ژوند نه یې مګرګ ښه دی .

16.سپك او بې حیا یې کوي .

17ژبه یې دغوځولو ده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

17.روغه خبره نه کوي .

18.ژبه یې دملا نه تړلې ده .

18.ډیره زباندرازه او بې شرمه ښځه ده .

19.ژمنی دپسرلي وال دوه برابره دی.

19.په ژمي کې چې میږه یا اوزه بچی راوړي هغه دپسرلي دبچیو دوه برا بره قیمت او ارزښت لري .

20.ژوبل دی یعنې عاجز دی .

20.تاواني شوی دی یعنې څه نه لري .

21.ژبې باندې ولاړ نه دی .

21.په ژمنه او وعده ولاړ نه دی .

22.ژولې خبره کوي .

22. غوځه او پاکه خبره نه کوي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(س)

1. سبا ناری يې وګوره غرمه پرې پاتې شه ګ

1. اول يې ګوره اخر پرې قیاسوه ګ

2. سپاهي ځان ستائي ګ

2. خپله لوي پخپله وايي ګ

3. سپلمۍ په ځان کې ټکی کوي ګ

3. سپلمۍ يو بوټی دی چې ډيرې پې لري چې په کوم ټپ باندې ولوېږي بيخي يې ناسور کوي ګ يعنې ځانته په خپل لاس يو تکليف پيدا کوي ګ

4. سپږه وژني ريچه يې مزد اخلي ګ

4. د لږ کار ډيره ګټه غواړي ، يادا چې په يو خسيس کار باندې هم خپل اجر او ګټه غواړي ګ

5. سپيرکۍ په کې مه خرڅوه ګ

5. کار په کې مه لره ، البته زجراً ورته ويل کيږي ګ

6. سپيره ميدان دی ګ

6. هيڅ هم نشته ګ

7. سپی چې سپی دی هغه هم په لکۍ ځانته ځای پاکوي ګ

7. څوك چې په کوم ځای کې اوسيږي بايد چې د هستوګنې ځای يې پاك او نظيف وي ګ

8. سپين غر د واورو خالي نه وي ګ

8. دا کور له ميلمانونه تش نه وي ، افغانستان بې ميړونونه وي

9. سترکي د سترګو نه شرميږي ګ

9. چې سترګې مخامخ شي بيا ترې خلك حيا کوي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10. ستا د خیره مې توبه ده سپې دې کورې که گ

10. خیر نه دې تیر خو شر هم مه راپیښوه گ

11. ستوان خوړل او شپیلی وهل نه کیږي گ

11 – توتان چې د اوړو غوندې میده شي ستوان ورته ویل کیږي ، چې پنجشیریان یې ډیر خوري ، نو ستوان چې په خوله کې پراته وي شپیلي ورسره نه وهل کیږي گ

یعنې په یو وخت کې دوه ضدکارونه نه کیږي گ

12. سردې سر نه دی او وزې ښې خو ښوې گ

12. یو چا په خپله وروری کې د اوزو یا چیلیو رمه سره ویشله ، کشر ورور به ځانته ښه اوزه کتله او بیلوله به یې مشر ورته په قهر شو او دا خبره یې ورته وکړله گ

13. سر مې ببر دی که لغړ ویل ځولۍ کې به در توی شي گ

13. نایي ته یو سړی ناست و او سر یې خریلو ، په دې وخت کې یې د نایي نه پوښتنه وکړه چې د سر ویښتان مې اوږده دي که لنډ گ نایي ورته وویل چې اوس به دې ځولۍ کې در توی شي گ

14. سر چې دې وکړ په یو ور راشه جامې چې وینځې نو په مور راشه گ

14. د دوه وروڼو ښځې پخپل منځ کې سره وراڼې وي یو د بل ښه جامه یې هم بدې شي او راحت یې هم بدې شي ، او چې ښځه جامې وینځي ډیره ستړې شي گ نو که په مور راشي یو څه تاوده ساړه به ورته کښیدي او ستړیا به یې پرې رفع شي او چې سر یې غوړ کړی او کوځۍ کړي وي او ښه سینګار یې کړی وي نو په یو ور دې راشي چې هغه خفه شي گ

15. سر مې په کې سپین شو گ

15. ډیره تجربه په کې لرم گ

16. سر بانډی یې ورواړوله گ

16. زور یې پرې زیات راوست ، تاوان یې پرې زیات راوست گ

دوه غوایان چې دهقان په قلبه سره وتړي او یو قوي او بل کمزوری وي نو بیا هغه بل ته سر بانډی یا لودره ورښوروي چې په هغه قوي زور زیات راشي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 17سر یو دی سوداګانې ډېر دی ګ

. 17یو سر دی تکلیفونه او کارونه ډېر دي ګ

. 18سُدُوم ته شین دی ګ

– 18سودم یوه سیمه ده چې تقریباً د مردان شمالي شرق ته پرته ده هلته وچکالي راغله خلك یې د پیښور خواته مهاجر شول او ددی مهاجرت یې ډېره موده وشوه غوښتل یې چې بیرته خپل کلي ته ولاړ شي ګ ځکه چې دوی فکر کاوه چې ګسمه به شنه شوی وي او وچکالي به ختمه شوې وي ، په دې وخت کې چا ورته وویل چې کېده مه ورځ اوس هم اسمان سودم ته شین دی او بارانونه نه دي شوي ګ

. 19سړی چې زوړ شي مرض ته جوړ شي ګ

– 19په زاړه بدن باندې مرض ډېره اغیزه کوي ګ

. 20سړی په رنګ نه سړی کیږي ګ

. 20په جامه او په رنګ سړیتوب نه دی ګ سړیتوب لیاقت او پوهه غواړي ګ

. 21سړی هغه دی چې پخپله هم پو هیږي او د بل مشوره هم ومني ګ

. 21مشوره اوریدل او مشوره غوښتل په یو کار کې دا غټ سړیتوب دی ګ

. 22سړی سړی نه دی نوم یې فتح خان دی ګ

. 22سړیتوب په کې نشته او نوم یې غټ ینبي ګ

. 23سل روپۍ پور که زوی په بازار لوی که ګ

. 23یعنې په زوی باندې تاوان وکړه ، د خلکو سره یې اشنا کړه چې جهان وګوري او سړیتوب زده کړی ګ

. 24سل دې ومره د سلو سر دې مه مره ګ

. 24ډېر دې نه وي خو د قوم یاد کورنۍ مشر دی وي ګ

. 25سل په لالي پورې دایو یې د بنګړو ګ

. 25یو چا په خپلې معشوقې ډېر مصرف کړی و او په جیب کې یې یوه روپۍ پاتې وه په هغی یې هم ورته بنګړي واخیسته ګ چا ورته وویل چې تاخو د ځان سره هیڅ پرینښودل بیا دی ورته وویل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

26. سل خبرې سر يې يو دی ګ

26. په يوه موضوع کې ډيرې خبرې وشي خو نتيجه يې يوه خبره وي ګ

27. سم چړ پرې ور روان دی ګ

27. ډير زغرد وربانديې راځي بريك پرې نه نيسي ګ

28. سم زما ځواني راغله سم مسلماني راغله ګ

28. يو هندو پنځلس کلن و چې مسلمان شو ګ او سمه روژه هم راغله ټول ګ احکام پرې فرض شول نو هندو بيا دا وويل :

29. سورى يې په تيږو ولي ګ

29. ډير يې بديسي ان تردې چې سيورى يې هم خوش نه دی ګ

30. سورى ستنه يې هم ورنه کړه ګ

30. هيڅ يې ورنه کړل ګ

31. سورى مشکېه نه لري ګ

31. هيڅ هم نه لري ګ

32. سور د پلي د حاله خبر نه دی ګ

32. د راحت ښېتن د غمګځپلو او ستونزو وهليو د حاله خبر نه دی ګ

33. سيلاب چې هر ځاى و خوت و خوت ګ

33. زور چې په هر ځاى راغى نو راغى يعنې مخه نيول يې سخت دي ګ

34. سيند چې سرى واخلي هر بوټې ته لاس اچوي ګ

34. يو کس چې اړشي بيا نو له هر چا نه د خپلې اړتيا د رفع کولو هيله کوي ګ كه ترې كيده اوكه يه ؟

35. سيالبين د نښې منځ ولي ګ

35. له ورايه هر چاته پردى كار اسانه ښكاري ګ

36. سيرى زما ده او داني د خان دي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 36باجوړ او د پښتنو په ځينو نورو سيمو کې داسې رواج و چې خانانو، نوابانو او ملکانو به ملا، نايي او نورو کسبګرو ته يوځه ځمکه ورکوله خو چې د حاصل وخت به راغی خان صاحب به ترې يووړ چا به چې د نايي نه پوښتنه وکړه چې دا سيرۍ ستاده هغه به دا ويلی ګ

. 37سورۍ يې په تبر وهي ګ

. 37ډېر يې بديسي ګ

. 38سيلۍ چې نه وي ځانګې نه ښوريږي ګ

. 38کار د خپلو نښونه ښکاري ګ

. 39سر يې په خط کيښود ګ

. 39تابع شو ، تسليم شو ګ

. 40ستا په خبره يې پرتوغاش وشکيده ګ

. 40په خپله غلطۍ پوه شو ګ

. 41ستا ښه به په زړه کرمه نو وير به درته وکمه ګ

. 41ښيګڼه به دې يادوم او خپګان به دربانديې کوم ګ

. 42سرۍ سرۍ نه دی په مونږ ملك دی ګ

. 42داخو چندانې سرۍ نه دی، خو زموږ هم خونده نشته ګ

. 43سرې ورك شول چې زما پلار ملك شو ګ

. 43د يو سرې خور په بل وطن کې واده وه ، ورور د خور د پوښتنې له پاره هلته تللې و خور يې ترې د کور د لويو وړو پوښتنه کوله ګ ورور ورته ډير په خوښۍ وويل چې زيری مې دربانديې پلار دې ملك شو ، انجلۍ په شټ شټ وژړل او ويې ويل چې ولې نور سرې ورك شول چې زما پلارم ملك شو ګ

. 44سپيبه چغې شه د چا د مخې شه ګ

. 44خپل او پردی وپيژنه بيا خبرې کوه ګ يعنې د هر چا پورې مه نښله ګ

. 45سرۍ په خوی سرۍ دی ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 45سړی په اخلاقو سړی کيږي ګ

. 46سور سترګي نه لري ګ

. 46ګټندوی او ملا تړی نه لري ګ

. 47سترګي يې سرې دي ګ

. 47په قهر دی ګ د يو ليوه او ګيدړ سره اشنايي وه ګيدر ليوه ته ويل چي کله تاماته وويل چي ماما سترګي دي سرې دي نو زه به هغه وخت په ښکار حمله کوم ګ يو وخت ليوه وږی شوی و او يوه تيار قچر په ځنګل کي ګرځيده ، ليوه ګيدړ ته وويل چي ماما سترګي دي سرې دي ګيدړ چي په قچر بريد وکړ قچر په کلکه لته باندې وواهه او هډوکي يې ورمات کړل او تر ډيره وخته بې هوښه پروت و کله چې لړلړ را په خود شو، نو ليوه ته يې کړه چي سترګي مې سرې نه وې تا هسې ويل چې سرې دي ګ

. 48سره او سپين ورته ښيي ګ

. 48وطن ورته شړشم کړي ، پسرلی ورته جوړ کړي هسې يې تير باسي ګ

. 49سر د پاسه سر وي ګ

. 49د زور د پاسه زور شته ګ

. 50سوه چې پيدا شي تازي ته غول ورشي ګ

. 50چې د کار وخت شي ورك شي يا پلمې کوي ګ

. 51سپي د ملنګ سره وران وي ګ

. 51ځکه چې د ده دبادار له کوره څه غواړي ګ

. 52سيل هم سيل سر ګرداني هم سيل ګ

. 52که يو سړی د يو کار پسې يو ښه ځای ته ولاړ شي ، که کار وشو خو ښه ده او که ونه شو دا ستړيا او ګرځيدل يې هم يو کار دی ګ

. 53سياست کې ننني دوست سبا دښمن او سبانی دښمن د بل سبا دوست دی ګ

. 53سياست کې دوست او دښمن يو دی ګ

. 54سليم عقل په سالم بدن کې وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

54. چې سړی په بدن روغ وي کارونه هم ترې ښه کيږي او خبرې يې هم د سړيتوب وي ګ

55. سپی مې کړې کشر مې مه کړې ګ

55. ځکه چې هر څوک په کشر باندې مينتونه کوي ګ

56. سل زامن د سپي يو د زمري ګ

56. نا اهله چې څومره ډير وي هيڅ دې خوکه اهل يو تن هم وي ډير ښه دي ګ

57. سپی چې ډير بچي راوړي هم کرنج نه کوي ګ

57. په ډيروالي نه ده په اهليت او اصليت ده ګ

58. سپورې ستغې يې ورته وکړې ګ

58. بدې بدې خبرې يې ورته وکړې ګ

59. سپورې او ستغې مه وايه ګ

59. بدې خبرې مه کوه ګ

60. سر په ويښتو درونډ نه دی ګ

60. خپل بار او خپل تکليف درونډ نه وي ګ

61. سر مې درنه قربان خو څه رانه مه غواړه ګ

61. هسې دې مخلص يم ګ

62. سر دې سلامت وي د مال پسې مې بلا ګ

62. کله چې يو کس زيانمن شي مال ترې ولاړ شي او دی روغ پاتې شي نو بيا خلك دا وايی ګ

63. سر يې بل چا وړی و ګ

63. نکل داسې دی چې : يو پاچا د مجرم په سر باندې انعام ټاکلی و او ويلي يې و چې که هر چا يې سر راوړ نو دا انعام به واخلي ، نو وخت داسې راغلو چې نوموړی مجرم چاوژلی و او سر يې ترې وړی و ، يو بل سړی راغلو او د مجرم پښې يې غوڅې کړې او د ځان سره يې يوړې او غوښتل يې چې يو څوك پيدا او واسطه کړي او پاچا ته ځان

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسوي يو تن يې پيدا کړ خو هغه سړي ورته وويل چې د مجرم سر دې ولې نه راوړه چې پښې دې راوړې دي ګ سړي ورته کړه چې سر يې بل وړی و ګ

. 64سل نغري لړي خو غوښه پرې نه پخيږي ګ

. 64د نارينتوب خبرې ډيرې کوي مګر عمل يې نشته ګ

. 65سل کاله پس يې بدل واخيسته ورته يې وويل چالاکي دې وکړه ګ

. 65نو کس سل کاله وروسته د خپل نيکه کسات واخيست بل ورته وويل چې ډيره چالاکي دې وکړه يعنې د کسات وخت هر وخت تازه او نوی دی ګ

. 66سل مړه دي او جنګ ورته نه وايې ګ

. 66يوه ښځه وه او په لاره يې منډې وهلې ، بل ترې پوښتنه وکړه چې خيريت دی څنګه منډې وهې ، ښځې ورته کړل چې خير خيريت دی زه يې د عاشور لالا سره ونيولم او خلك سره په جنګ شول او يو څو کسان سره مړه شول خو نور خيريت دی ګ

. 67سوه چې بار شي څومره به يوسي ګ

. 67د يوه کمزوري سړي نه به د قوت څه تمه کوي ګ

. 68سيرلی خپلي مور سره څملي ګ

. 68هر څوك خپل خوا حوړي سره نږديوالی غواړي ګ

. 69سل سرونه لمدوي يو په کې نه کلوي ګ

. 69ډيرو ته تمې ورکوي خو د يوکار هم نه کوي

. 70ستاسو سپي خو زمونږ تبر نه دی راوړی ؟

. 70يو زوم و او تازه يې کوژده کړې وه ګ کور يې نږدې و ، او د ورځې به څوواري د خواښې کره تلو او يوه پلمه به يې کوله دا ځل ترې نورې بهانې ويرې شوې او دا يې وويل ګ

. 71سم د خبرو ماشين دی ګ

. 71ډير خبرلوخ دی ګ

. 72سيند په شګو نه بنديږي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 72ډير قوت په لړ مقاومت نه ايساريږي ګ

. 73سر سر او کونه ستر يې دواړه لاړ ګ

. 73هر څه ورك شول ګ

. 74سر يې يو واخيست مال يې بل واخيست ګ

. 74چا مړ کړ او چايې مال وتښتوه ګ

. 75سترګې د ليدو او غوږونه د اوريدو دي ګ

. 75ځان به د دنيا د حالاتو نه خبروي او په سترګو به هم حالات مشاهده کوې ګ

. 76سر به ورکړم سنګر به ورنه کړم ګ

. 76د خپل عزم او هوډ نه نه تيريږم ګ

. 77سپی بل کلي ته تللی و بيرته زر راغی چا ويل ښنګه راغلې ويل يې د عزيزانو د برکته ګ

. 77يو سپی بل کلي ته تللی و د هغه ځايه سپيورا په مخه کړ او په خپل کلي يې وسپاره بيا ترې چا پوښتنه وکړه ده ورته دا وويل ګ

. 78سل پرې مرکې کوي او ديو په قسمت کی شي ګ

. 78يو شی ډير خلك غواړي مګر د يو کس په برخه شي ګ

. 79سيند په لپه نه کميږي ګ

. 79د يوې خزانې نه په لږ څه ورکړه خزانه نه کميږي ګ

. 80ساړه خوره ګ

. 80خبره کوه ګ

. 81سترګې يې شکيدلې دي ګ

. 81بې حيا دی د چا خبره نه مني ګ

. 82سرکار د خلکو د راحت له پاره وي نه د زحمت له پاره ګ

. 82يعنې کله چې سرکاري او حکومتي چارواکي چاته بې ځايه تکليف ورسوي نو بيا خلك دا وايي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 83سپي ته کپ نه اچوي ګ

. 83ډېر بخيل دی ګ

. 84سپي ځکولي ګ

. 84دومره بخيل دی چې د سپي وړۍ هم خرڅوي ګ

. 85سرسر دی خوري او کونه ستر يې نورو ته ورکوي ګ

. 85ډېر حاصل يې دی خوري او نورو ته هسې لږ څه ورکوي ګ

. 86سخي زوم د ټول کلي خوښوي ګ

. 86يو زوم چې په يو کلي کي کوژده وکړي ، نو بيا يې په ټول کلي لورونه زياته وي ګ

. 87سترګې را باندې برګې برګې مه کوه دې ته به د چا زړه ټينګ شي ګ

87 . يوه ښځه وه او لږ څه د ماغی تکليف يې دردلوده ګ د خپلې ترور سره په لاره روانه وه چې مخې ته يې دواده جوړې د ډول او سورني سره راغلې ليونې سمد واره په ګډا ورته شروع وکړه ، ترور يې له ويرې لاس نه ور وړي چې څه بد رد ونه وايي ګ خو کله چې پخپله ښه ستړې شوه ، د جوړو خلك هم روان شول ، او ترور او ويره هم سره روان شول ، بيا يې دې ترور دې وريرې ته سترګې برګې کړې وې نو بيا ليونۍ ترور ته دا وويل :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ش)

. 1شپون خپلې ميږې ښې پيژني ګ

. 1هر سړی خپل شي ښه پيژني ګ

. 2شپې چې واخستې کښينه ګ

. 2چې کار درباندې ډير شو او ترور يې کړې لږ فکر ورته وکړه ګ

. 3شيدو وره غوا د لکۍ نه معلوميږي ګ

. 3سړی له رنګه جوتيږي ، چې دې کې کار شته او دې کې نشته ګ

. 4شړۍ هم د پچيرې ورکه وه پټ هم پچيری ګرځي ګ

. 4يعنې وهل شوی او تاواني شوی هم دادی او ويريږي هم دا ګ

. 5شر دې پيښ شي چې خير مې په کې وي ګ

. 5داسې يو کار دې خدای(ج) پيدا کړي چې زما په کې ګټه وي ګ

. 6شرم خو دوه کونې نه لري ګ

. 6شرم ، شرم دی په لږوالي او ډيروالي نه دی ګ

. 7شفشف مه کوه شفتالو وايه ګ

. 7ښکاره او غوڅه خبره کوه ګ

. 8شودې خوري او خبرې يې نه کوي ګ

. 8نعمت خوري او شکر نه اوباسي ګ

. 9شنډې نه ميوه لري نه سوری ګ

. 9د بيکيانې ميوه نشته او سيوری يې هم مزناك نه دی دا خلك هغه چا ته وايي چې نه يې خوند شته او نه يې رنګ شته ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 10شوده د هر چا خوښ دي خو د پيشو پسې زيړی دی گ

. 10دنيا او دولت د هر چا خوښ دي خو ځينې خلکو وربانديې ايمان ورکړ .

. 11شونکړي وال وايي خدايه خواري را پيښه کړې گ

. 11 د شونکړی خلك ډير غريب او خوار دي او هر وخت د مزدورۍ په انتظار وي سره ددې چې ډير غيرتي او ميلمپال خلك دی گ

. 12شونکړي وال وايي ما پيدا کړه نور خلاص اوسه گ

. 12يعنې پخپله دومره همت لرو چې ځانته روزي پيدا کړو د چانه سوال نه کوو گ

. 13شولي يې شډلي دي گ

. 13کار يې گران او سخت دی گ

. 14شولي او پروړې گډې وډې شوې گ

. 14کار يې مردار کړ گ

. 15شيری چې سترگې تورې کړي د چا نه بدتر دی گ

. 15چې ډير ضعيف سړی هم همت وکړي د لويو خلکو په قطار کې ځان ودرولای شي گ

. 16شين بانجان يې تری جوړ که گ

. 16ډير يې واوهه گ

. 17شينۍ په پټه نه چيچل کيږي گ

. 17شينۍ يوه غرنۍ کلکه ميوه ده چې د خوراك په وخت کې کړ پار کوي يا ځينې کارونه په پټه نه کيږي گ

. 18شين تريخی دی گ

. 18کله چې آسمان ډير شين شي نو بيا خلك دا وايی :

. 19شلامير کوي گ

. 19شلا مير يوه لوبه ده چې ماشومان يې کوي گ نو که څوك هسې بې ځايه گرځي او کار نه کوي نو بيا خلك دا وايي :

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 20شين شين ټغ دی ګ

. 20يعنې رنګ هم نه لری او چندانې غوښه هم نه لرې ګ

. 21شپې ګورځې به وې ياران به نوې ګ

. 21همدا زمانه به وې خو دوستان به نه وې ګ

. 22شنې سترګې سرو ويښتو کې خير نوی ګ

. 22مبارك حديث دی چې وايي " چې سترګې يې شنې وې او ويښتان يې سره وي د خير تمه ترې مه کوه ګ

. 23شيخ دی خو په هرې بلا پيښ دی ګ

. 23د شيخۍ له برکته يې ډير کورونه وران کړل ګ

. 24شيخ دی خو پردې دولت ته ميخ دی ګ

. 24دا شيخي يې د ريا ده په دې چل پردې مالونه خورې ګ

. 25شيطان باندې چې د خره نظر شي هنګيږې ګ

. 25حديث مبار دی : چې خر شيطان ووينې نو بيا هنګيږې او چرګ چې ملايکه ووينې اذان کوي ګ

. 26شترمرغ کله په اوښانو کې ځان ګډوي کله په مرغانو کې ګ

. 26ځينې خلك د هر وخت سره سازش کوي ګ او په هر ګوند او رژيم کې چليږې ګ

. 27شعر وايي ګ

. 27غټې ويناوې کوي ګ يا دا چې هسې خبرې کوي ګ

. 28شعر يې جارې شوی دی ګ

. 28ډيرې خبرې کوي ګ

. 29شاګرد ته ټول چلونه ښيه دونې ختل ورته مه ښيه ګ

. 29ټول کارونه او چلونه چاته مه ښييه ګ

. 30شړی په کې ورکيدلې ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 30يو سړی ميلې ته تللی و ښرې ترې ورکه شوې وه ګ بيګاه ته چې کور ته راغی ښځې ترې پوښتنه وکړه چې سړيه په ميله کې څه حال و؟ هغه ورته وويل يره ښځې ښړې په کې ورکيدلې ګ

.31ښهر ناپرسان دی.

.31يواستاذ و او يو يې شاګرد و او يو ځای دغريبۍ پسې روان وو. استاذ يې ډير تجربه کار او ماهر سړی و. يو ښار ته ورسيدل چې په دې ښار کې هيڅ قانون نه و. په دې وخت کې دوی د خټکيو په يو پاليز برابر شول او وروګرځيدل او خټکي يې بيه کړل . لس خټکي ديوې روپۍ وو. ښار دې ځای ته ډير نږدې و، کله چې دوی ښار ته ورسيدل او هلته يې خټکي بيعه کړل يو خټکی په يوه روپۍ و شاګرد استاذ ته کړل چې استاذه ښه د مزدورۍ ځای دی همدلته به په کار او بار شروع وکړو، استاذ خپل شاګرد ته وويل چې په دومره لنډ ځای کې په نرخونو کې دومره ځمکه او اسمان فرق دی نو دا ښار د اوسيدو نه دی.

خير خو شاګرد په خپله خبره ډير ټينګار کاوه، با لاخره همدلته يې يو ځای ونيوه او په ښار کې ديره شول . شاګرد يو خر واخيست او پاليز ته ولاړ او دروپۍ لس خټکي يې واخيستل او په خره يې را بار کړل . کله چې بير ته ښار ته را رسيده نو په لاره عسکرو ترې ځای په ځای يو يو خټکی اخيسته تر څو چې ښار ته رارسيده خټکي خلاص شول او تش لاس خپل ځای ته راورسيد . شاګرد بيا ولاړ او ديو ه دوکاندار سره تش په خيټه مزدور شو. شپې او ورځې تيريدې يو ه شپه يو غل په يوه کور ور اوښته چې له ديواله راپريوته او پښه يې ماته شوه. غل په سبا پاچا ته عارض شو. او ويل يې چې د فلانکي کور نه مې غلا کوله ، ديوال يې لوړ جوړ کړی دی. زه تر ې راولويدم او دا دی پښه مې ماته ده . جنابه عرض مې دادی چې دکورواله نه زما تاوان واخلئ پاچا عسکر وليږل او دکور خاوند يې راجلب کړ. او پاچا ورته وويل چې دا دکور ديوال دې ولې دومره جګ جوړ کړی دی. چې دا غل خوارکی ترې راوليدلی دی او پښه يې ماته شوې ده. نو ته اوس ددې وړ يې چې په دار دې کړم .

کوربه پاچا ته په ځواب کې کړل: جنابه زه څه ملامت يم داخو دخټګر خطاء ده پاچا ددې خبرې سره دکور خاوند ايله کړ او سمد واره يې امر وکړ چې ورشئ او خټګر راحاضر کړئ. عسکر ولاړل او خټګر يې سم د واره را حاضر کړ. پاچا چې کله خټګر وليد سمدستي يې پرې غږ کړ چې ظالمه دا ولې دې دومره جګ ديوال جوړ کړی دی. چې غله ترې راولويږي. او پښې يې ماتيږي. خټګر پاچا ته وويل: قربان زه څه ملامته يم . ما چې کله ددې ديوال پخسه وهله . په دې لاره يوه انجلې تله او راتله چې ډيرې ښايسته ګاڼې ترې پرتې وې. زه به ددې ګاڼو په ننداره وم او ديوال رانه لوړيده. نو په دې قضيه کې د پيغلې پلار ملامته دی. پاچا خټګر هم خوشې کړ او دانجلۍ پلار يې راحاضر کړ . او پاچا ورته وويل : ولې دې دې خپلې لورته داسې ښکلې ګاڼې اخيستې چې په خټګر يې ديوال دومره لوړ کړ. د انجلۍ پلار پاچا ته وويل چې موږ ملامته نه يو ټوله ملامته په زرګر کې ده چې هغه داسې ښکلې ګاڼه جوړه کړې ده، پاچا داهم خوشې کړ او زرګر يې راجلب کړ. پاچا د زرګر نه پوښتنه وکړه چې ولې دې دومره ښکلې ګاڼه جوړوله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دامصیبت ترې پیدا شو. زر گر بې ځوابه پاتې شو او پاچا پرې داعدام امر وکړ او ویل چې په دارپې کړئ. کله چې یې زر گرته کړی په غاړه کې ور اچوله نو د دار کړی یې په اور میږ کې نه راتله نو زرګر یې د پانسۍ له تختې راښکته کړ او پاچا امر وکړ چې په ښار کې داسې یوکس پیدا کړئ چې داکړی یې په ورمیږ کې روغه راشي چې په دار یې کړو . عسکر مخ په ښار شول او دداسې یو تن لټه یې پیل کړه چې په هغه کې برابر راشي. عسکر ولاړل او په مزدور شاگرد ور برابر شول، کله چې یې حلقه دشاگرد په ورمیږ کې واچوله نو بیخي برابره وخته . عسکرو مزدور شاگرد لاس تړلی دپاچا حضور ته راوست.

او دمرگ په تخته یې ودرولو. په دې وخت کې پاچا په دې هلك غږ کړ چې څه ارمان لرې وایه؟

هلك غږ کړ چې په دې ښار کې مې یو استاذ دی. دومره مهلت راکړئ چې هغه ووینم او بخښنه ترې وغواړم. پاچا امر وکړ چې شاگرد خپل استاذه ته بوځئ او بیرته یې ژر راولئ چې په دار یې کړو. شاگرد یې استاذ ته بوتلو، استاذ یې ددې ټولې کیسې نه لاپخوا خبر و.

استاذ خپل شاگرد ته وویل چې ماخو تا ته ویل چې داښار د اوسیدو نه دی .

شاگرد ورته کړل: چې اوس راته چل وښیه.

استاذ خپل شاگرد له عسکرو لږ گوښه کړ او ورته یې وویل : کله چې یې دستا په ورمیږ کې کړی درواچوله او په سولۍ کولې یې نو په ډیره قهه قهه به خندا وکړې او لاسونه به وپړ کوې، پاچا دې دسولۍ نه راښکته کوي او پوښتنه درنه کوي چې دا څه دې ولیدل چې دومره خوشحاله شوې؟

نو ته به ورته ووایې چې صاحبه قربان دې شمه ژر ژر مې بیرته سولۍ ته بوځه چې په دار شم، دا دنیا خو اور دی، کله چې جلادانو کړی زما غاړه کې راواچوله او پورته کولم یې نو اته واړه جنتونه مې ولیدل حورې او غلمان وو، دشهدو او شودو ولې بهیدې. نو پاچا دې سمدواره خوشې کوي او دا جنتونه یې دخپل ځانه په بل چا پیرزو نه دي. ته مه ورخطاء کیږه پاچا دغه کړی په خپله غاړه کې اچوي هغه به اعدام شي او داعدام نه به مخکې دا وصیت وکړي چې داهلك زما په ځای پاچا کړئ. چې په پای کې همداسې وشول.

(بش)

. 1ښامار یې په توره وهلی دی گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 1یو کس چې توره یې په وینو وه او پر اوږه یې ېښې وه او ویل به یې چې ماښامار وژلی دی ، ښامار بل چا وژلی و ، مگر ده د مړه ښامار په وینو توره لړلې وه گ

. 2ښه څرب دی گ

. 2تیار دی ، دولتمند دی گ

. 3ښځه د کور مالگه ده گ

. 3کور په ښځه کور دی گ

. 4ښځه یا په کور ده یا په گور ده گ

. 4ښځه باید پرده او حجاب ولري گ

. 5ښځو په سبو ړیره ورکړې ده گ

. 5د ښځو سابه ډیر خوښ وي گ

. 6ښکر یې اړم کړي دي گ

. 6په جنگ دي خپل زور سره ازموی گ

. 7ښکره ور سړی دی گ

. 7زور ور سړی دی گ

. 8ښه وکړه په سیند کې یې واچوه گ

. 8یعنې ښه د چانه هیریږي گ

. 9ښه ونه کړې بد نشته گ

. 9ځینې ناپوهه خلك د ښو په وړاندې بد کوي گ

. 10ښه خوی به دې سلطان کړي بد خوی به دې د ځان پوری حیران کړي گ

.10ښه خوی درنه پاچا جوړوي او بد خوی سړی سپکوي او ورکوي گ

. 11ښکار هغه تازي کوي چې لس گزه ټوپ وهي گ

. 11د کار کولو خلك معلوم وي چست او چالاکه وي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 12ښکاريانو ته د ښکار ځايونه معلوم وي گ

. 12هر سړی په خپل مسلك کې ښه پوهيږي گ

. 13ښه ميړونه په ښه خوله ياديږي گ

. 13د ښو خلكو هر څوك ستاينه کوي گ

. 14ښه د ځان او بد هم د ځان گ

. 14هر څه چې دی وکړل خپل دې دي گ

. 15ښه په زړونو باندې واکداري کوي گ

. 15ښه خوی اولس رعيت کوي گ

. 16ښځه شريکه ښه ده نه تجارت شريك گ

. 16کله چې څوك د خپل يو ملگري سره ټگي وکړي نو بيا د ډير مجبوريت نه دا وايې گ

. 17ښځې ته حال ويل ځانته اور کرل دی گ

. 17ځکه چې ښځه راز ساتلی نه شي يو سړی دا متل اوريدلی و او ويل يې چې دا تجربه کوم گ د پاچا زوې چا تښتولی او ورك کړی يې و پاچا د خپل زوې د پيدا کولو په خاطر انعام اعلان کړ دی سړی د شپې يو غټ چيلی حلال کړ او د چيلي سر يې په خاکې ور واچولو او نوره غوښه يې وخوړله گ او خپلې ښځې ته وويل چې د پاچا زوی ما وژلی دی او په دې کوهي کې مې اچولی دی ښځه چې سبا د هرې ښځې سره کښېناسته دا به يې ورته ويل اخر پاچا ته خبره ورسيدله گ پاچا خپل عسکر راواستول او د سړي د کوره راتاوو شول سړی يې ونيوه کوهي ته يې ورښکته کړ او ويل يې چې ژرشه د شهزاده مړی را اوباسه سړی کوهي ته ښکته شو ، د کوهي نه يې غږ کړ چې د پاچا صاحب د زوی ږيره شته ، نور ورغږ کړ چې نه ، بيا يې ورغږ کړ چې خوله او سونتېه يې اوږده ده دوی ويل نه گ بيا يې غږ کړ چې پاچا صاحب د زوی ښکرونه شته گ دوی ورغږ کړ چې نه او هر شي چې وي را اوباسه يې کله چې يې شی له کوهي نه را بهر کړ گوري چې د چيلي سر دی گ پاچا ورته ووېل چې داولې ؟ سړي کړه چې ماته چاويلي و چې ښځې ته به حال نه وايې ما دا تجربه کوله گ

. 18ښادي پرې غم شوه گ

.18د خوښۍ په شيبو کې چې چاته يو خپگان پيدا شي بيا دا وايې گ

. 19ښادۍ باندې پوه نه شوه گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

19. تکليف او کړاوو ورته پيدا شوګ

20. ښار په ښه خوی باندې خوړل کيږي ګ

20. زندګي په ښه اخلاقو کيږي ګ

21. ښځه د کاله ډيوه ده ګ

21. ښځه د کاله رڼا ده ګ

22. ښځه کره پښتنۍ ده ګ

22. بايد سړی ورسره په نرمه ژوند وکړي ګ

23. ښه په ښه کيږي ګ

23. چې ته ښه وی تول به در سره ښه وي ګ

24. ښه په دې دنيا وکړه چې اخرت کې يې ميوه وګوري ګ

24. ښه د اخرت توښه ده ګ

25. ښې او چپ لاس نه پيژني ګ

25. بيخي ناپوه دی ګ

26. ښايست په سادګۍ کې دی ګ

26. ساده ژوند ډېر ښکلی وي ګ

27. ښه هغه څوك دی چې په ځان دې ښه وي ګګ

27. تا ته چې ښه و هغه ښه دی ګ

(ص)

1. صبر خو سپې کړی چې هډوکی يې ورسيد ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

. 1صبر خوښه شي دی خدای تعالی(ج) د صابرانو ملگری وي ، دلته یې سړی داسې استعمالوي چې باید سړی ډیر انتظار و نه کړي چې په اخر کې ورته څه نه پاتې کیږي گ

. 2صبر تریخ دی میوه یې خوږه ده گ

. 2د صبر زغم ډیر سخت دی ، خو خدای(ج) صابر ته اجر ورکوي گ

. 3صبر چې کوي خدای ور سره مل وي گ

. 3څښتن تعالی د صابرانو مددگار دی گ

. 4صراف قلبې روپۍ پیژني گ

. 4پوهان ښه سړی او نه سړی پیژني گ

. 5صرافانو مخکې قلبې چلوي گ

. 5د پوهانو په مخکې غلطي کوي گ

. 6صبر خوشحالي ده گ

. 6صابر ته په پایله کې خوښي په برخه کیږي گ

. 7صدقه د بلا رد دی گ

. 7خیر خیرات د بلا سپر دی گ

. 8صبر د لوی والي علامه ده گ

. 8صبر د استقامت ، تحمل او د سړیتوب نښه ده گ

. 9صورت یې خپل دی واك یې د بل دی گ

9 . واك یې د بل دی گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ط)

1- طالع من ته يې خدای(ج) په سپين ميدان ورکوي گ

1- بخت چې د چاوېښ شي خدای(ج) يې پخپله کارونه برابر وي گ

2- طالع مې کوږه شوي دي گ

2- بخت مې اوښتی دی گ

3- طلاق حلال دی خو د خدای(ج) بد راځي گ

3- د خدای(ج) چې په حلالو کې بديشي هغه طلاق دی گ

4- طلاقي د پردو ښځو هم بد راځي گ

4- طلاقي د هر چا بديشي گ

5- طلاقي چې د طلاقې ښځې په مخه ورشي طلاقۍ ورته لاړې تو کوي گ

5- چا چې د چاسر بد کړي وي نو کله چې په مخه ورشي نو بد بد ورته گوري گ

6- طلاقي چې مړ شي په طلاقۍ اختر وي گ

6- دښمن چې مړ شي په دښمن يې پرې خوشاليږي گ

7- طبيب هغه دی چې ډير مريضان يې له مخې نه تير شوي وي گ

7- چې تجربه کار وي گ

8- طبيب هغه دی چې پرې تير شوي وي گ

8- په چا چې کوم رنځ تير شوی وي نو د هغه رنځ په درملنه پخپله يو اندازه پوهيږي گ

9- طبابت په يو ورځ کې نه زده کيږي گ

9- طبابت يو لوی علم دی او علم په يوه ورځ کې نه زده کيږي گ

10- طبيب هغه کوتې ته نه ځي چې لمر په کې وي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 10لمر د ډېرو رنځونو دوا ده ګ

- 11طوطي د طوطي په ژبه ښه پوهيږي ګ

- 11هر سړی د خپل په ژبه ښه پوهيږي ګ

(ظ)

- 1ظالم د خدای(ج) دښمن دی ګ

- 1څوك چې ظلم کوي د خدای(ج) سره دښمني کوي ګ

- 2ظاهر داري کوي ګ

)په ظاهر لباس د هيچا غلط مه شه

منځ يې ګوره چې چغزی دی که مټاك(

- 2ريا کار دی يا دا چې خلك تيرباسي ګ

- 3ظاهري لباس يې ښه دی خو په زړه کې ټګ دی ګ

- 3ښکاره ښه خو کارونه يې وران دی ګ

- 4ظاهر ته يې ګوره او باطن ته يې مه ګوره ګ

- 4په ښکاره ښه دی خو باطن کې ښه نه دی ګ

- 5ظاهر کې شيخ دی پټ شيطان دی ګ

- 5په ښکاره يې لوی شيخ او عابد له ځانه جوړ کړی دی مګر په پټه کې دوه جنګوي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ع)

- 1عجله د شیطان کار دی گ

- 1په یوه کار کې ډېره تادي کول د شیطان خاصه ده گ

- 2عمر یې په دار شو گ

- 2ژوند یې سخت شو گ

- 3عمر د باد په شان تیریږي گ

- 3ژوند په منډه تیریږي گ

- 4عمر به مې تیر شي د ستا سوی کناتې به مې هیر نه شي

- 4یو کال وچکالي وه او غلې نه وې ، یو مسکین ورور یوې مالدارې خور کره ورغی خور یې پر تبې ډوډۍ پخولې چې په ورور یې نظر ولگید توده ډوډۍ یې له تبې راښکته کړه او د کوناټ لاندې یې کړه گ ورور ته یې په خوله سترمشي وکړه او ورپانه ځیده ویل یې وروره څنگه یې ؟ ورور یې ورته وویل ډیر ښه یم خو ستا سوی کوناټې به مې هیر نه شي گ

- 5عمر یې خوار شو گ چې خدای تعالی چاته په قار شي گ

- 5په تکلیف او سختۍ کې یې ژوند دی گ

- 6عاجز د غني نه پنځه سوه کاله مخکې جنت ته ځي گ

- 6پیغمبر علیه السلام فرمایي چې یو عاجز صابر پنځه سوه کاله مخکې له غني نه جنت ته ځي گ

- 7عجز او زاري کول خدای(ج) ته نږدې والی دی گ

- 7خدای(ج) ته سوالونه کول او په خپله گناهونو اعتراف کول خدای(ج) ته سړی نږدې کوي گ او مغفرت یې په برخه کیږي گ

- 8عاقلان په خپله پوهیږي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 8يو هلك چا پر اوږه كښېنولی و او په بازار كې روان و ګ دې هلك به چيغې وهلې او ويل به يې دغه سړی چې زه يې په اوږو يم دغه سړی ما وهلی دی نو په دې وخت كې خلكو ورته ويل چې عاقلان پوهيږي ګ

- 9عقل يې خام دی ګ

- 9تجربه نه لري په څه نه پوهيږي ګ

- 10عقل يې د جولا دی ګ

- 10بې علقه دی ګ

- 11عقل يې په ښنګري كې دی ګ

- 11يعنې د جولا په شان لنډ پاری دی عقل نه لري ګ يا دا چې جولا ډير كار په پښه كوي ګ

- 12عقل يې سر ته راغی ګ

- 12اوس پوه شوګ

- 13عقل په كې د دوه پيسو نشته ګ

- 13ډيركم عقل لري ګ

- 14عقل يې چې ويشه دی غره ته تللی و ګ

- 14بيخي د عقل نه خلاص دی ګ

- 15عقل پسې تبرګی ګرځوي ګ

- 15بيخي د عقل دښمن دی ګ

- 16عقل سره يې ډزې دي ګ

- 16د پوهې او هوښيارتيا سره مخالف دی ګ

- 17عقل باندې څه كوي دنيا لري ګ

- 17د دنيادار هرې خبرې ته خلك ښه وايي ولوكه هغه غل په سرتپي ګ

- 18عقل عاجز سړي ته په كار دی ګ

- 18عقل خو هنر دی عاجز به پرې يو كار جوړ شي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 19عقل يې چې کم وي تل يې په کور غم وي ګ

- 19بې عقله داسې کارونه کوي چې د هغه نه ورته جنجالونه جوړېږي ګ

- 20عقل يې چې خام وي هر وخت به پرې ماښام وي ګ

- 20په کم عقله سړي رڼا يې نه راځي ګ

- 21علم د دواړو جهانونو رڼا ده ګ

- 21پوهه د دنيا او اخرت دواړو له پاره په کارېږي ګ

- 22عذر يې د ګناه نه بدتر دی ګ

- 22بخښنه په داسې ډول غواړي چې کړې ګنا ترې ښه وي ګ

- 23عالم د خدای(ج) نه ډير ويرېږي ګ

- 23څښتن تعالی فرمايي " چې علماء زما د قهر نه ډير ويرېږي" ګ

- 24عالم او جاهل برابر نه دي ګ

- 24څښتن تعالی فرمايي " چې پوهان او ناپوهان سره برابر نه وي " ګ

- 25عقل په بيع نه اخستل کيږي ګ

- 25عقل د خدای(ج) ورکړه ده او د پيسو شي نه دی ګ

- 26عقل د بې عقلانو نه ياديږي ګ

- 26بې عقله چې يو خراب کار وکړي عاقل چې هغه ووينې بيا دی هغه شان کار نه کوي ګ

- 27عقل په ډير عمر نه دی ګګ

- 27ځيني ماشومان د سپين ږيرو نه عاقلان وي ګ

- 28عمر باندې اعتبار په کار نه دی ګ

- 28بايد سړی نيك عمل وکړي ځکه چې عمر تيرېږي او د مرګ وخت معلوم نه دی ګ

- 29علم تر قبره پورې زده کول په کار دي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 29په زده کړه کې وقفه په کار نه ده ګ ګ

- 30علم په قبر کې هم په کاریږي ګ

- 30څکه چې د عمل په سبب به یې په دنیا کې نیك کارونه کړي وي چې د اخرت توښه شوي به وي ګ

- 31عالم خدای(ج) ته نژدې وي ګ

- 31عالم داسې کارونه کوي چې څښتن تعالی ته پرې نږدیوالی حاصلوي ګ

- 32عالم د نورو لارښود وي ګ

- 32عالم او یوه سړی نورو په لارښوونه کوي ګ

- 33علم امساء ده ګ

- 33په علم او پوه د سړي اتکاء وي ګ

- 34علم د شر او فساد مخه نیسي ګ

- 34څوك چې پوه وي هغه شر او فساد نه غواړي ګ

- 35علم چې نه لري ړوند دی ګ

- 35ناپوهه د ړانده په مثال وي ګ

- 36عالم سره په دوستۍ کولو خدای(ج) خوشحالې کیږي ګ

- 36د پوهانو سره په ناسته پاسته څښتن تعالی خوشحالیږي ګ

- 37عیان ته څه بیان ګ

- 37چې یو کار د لمر په څیر روښانه وي ، شرحې ته یې اړیا نه وي ګ

- 38علت لاړ شي عادت نه ځی د سړینه خدایه مه کاندې په بد چارو عادت څوك ګ

- 38نقصان د سړی جیره کیږي ، خو عادت نه ځي ګ

- 39عدل تقوی ته ډیر نږدې دی ګ

- 39انصاف پرهیزګارۍ ته ډیر نږدې دی ګ څوك چې منصف وي هغه پرهیزګاره هم وي ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(غ)

- 1غاښ چيچي کوي گ

- 1ډير په قهر دی گ

- 2غاښونه راته چيچي گ

- 2ماته په قهر دی گ

- 3غر په غر نه ورځي بنده په بنده ورځي گ

- 3خامخا انسان انسان ته اړ کيږي گ

- 4غر به در پسر کړم قدرت به درته درکړم گ

- 4دا د خالق تعالی کار دی په چا چې بار ږدي توان هم ورکوي گ

- 5غريب خدای کړي دله چا کړي گ

- 5ځيني خلك چې غريب شي بيا بې همته هم شي گ

- 6غريب سړی او برگ يې سپی گ

- 6غريب سړی بايد د خپل ژوند سره سم کړنه وکړي گ

- 7غريب سړي ته بازار هم کوهستان دی گ

- 7چې پيسې ورسره نه وي څه به پرې واخلي گ

- 8غرونه سوري کوي گ

- 8دومره مالي او بدني قدرت لري چې غټ ، غټ کارونه وکوي گ

- 9غلبيل پاڅي کوزې ته وايي تا کې دوه سوري دي گ

- 9د يو سړي چې پخپله يې د عيبونو شمارنه وي او بل ته گوته نيسي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 10غل د کور پورې څوك نه څغلوي گ

- 10كه د غل سړي پسې تر كوره پورې څوك ځي هغه مجبور دی چې د رسوايۍ نه ځان خلاص كړي او دی مړ كړي گ

- 11غل په چورنډي واوښت گ

- 11دا هغه وخت ويل كيږي چې څوك له غله نه غلا وكړي گ

- 12غل د غله نه غلا كوي گ

- 12په غلا كې ډېر ماهر دی گ

- 13غل ته وايي كور وهه كور والا ته وايي بيدار شه گ

- 13د دواړه سره ملگرى دی گ

- 14غل چې سل كورونه وران كړي يو پرې نشي اباد ولی گ

- 14ځكه چې د ده پرې لاسونه نه وي تڼاكې شوي، د ځان سره يې نه جمع كوي گ

- 15غل سپې په يو من تيبره ووله كړنج نه كوي گ

- 15د ملامته سړى ستركې خړې وي گ

- 16غل په توربږمۍ كې خو شحاله وي گ

- 16ځكه چې څوك يې نهويني گ

- 17غل په غره كې نه ځائيږي گ

- 17غل په هر ځاى كې ويريږي چې رسوا نه شم گ

- 18غل هم د سړي خپل وي گ

- 18يعنې ځينې داسې خپلوان وي چې سړى يې په خپلوى شرميږي گ

- 19غم چې د چرگۍ نه اخوا و غم ندى گ

- 19غم او ماتم چې خاص پر تانه و بيا سوړ وي گ

- 20غم خور چې لري څه يې غم دى گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 20خوك چې مربي لري مربا به خوري گ

- 21غم او ښادي خور او ورور دي گ

- 21كله په سږي غم وي او كله خوښي گ

- 22غم د پاسه غم دی گ

- 22يو تكليف لا تير نه وي چې بل تكليف راشي گ

- 23غم به يې غمگين كوي گ گ گ زما به يې دا گ گ گ كوي گ

- 23غم چې په چا راغلو هماغه به يې گالي زما پروانشته گ

- 24غم له غمه نه شرميږي گ

- 24يو غم په سړی وي بل هم پرې راشي گ

- 25غنم دې وي للمي وي كه آبي گ

- 25زه كار غوارم هر څنگه چې وي گ

- 26غوړي لا غوړي گ

- 26نيكي چې څومره زياتيږي هومره ښه ده گ

- 27غوړي د كاسې بيخ كې واچوه سرته راځي گ

- 27لياقت او ميړانه نه پټيږي گ

- 28غوجل كې يوه غوا متيازې وكړي ټولې پرې ككړې شي گ

- 28يو سړی بد كار وكړي ټوله ټولنه او قوم پرې بد ښكاره شي گ

- 29غويان لا حلال ندي خانك يې په سر نيولی گ

- 29كار لا پيل نه دی، خو دا يې نتيجه غواړي گ

- 30غوښه او چاړه شو گ

- 30سره مخالف شول گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 31غوړي، چې ډېر شي دغه دي پرې څوك نه غوړوي گ

- 31يو شی، چې ډير شي هسې يې څوك نه كار وي گ

- 32غوټه، چې په لاس خلاصيږي په غاښ دې خلاصه نشي

- 32كوم كار،چې په اسانه كيږي سختۍ ته يې مه وركوه گ

- 33غومبر ورته وهي گ

- 33خپل كار پرې كوي، يا دا، چې شرموي يې. يا دا،چې پرې خوشاليږي گ يا دا چې ترې تاويږي گ

- 34غوا تياره كړه شوده ترې واخله. ميښه مړه كړه. شوده ترې واخله گ

- 34غوا، چې تياره وي شی شودې كوي او ميښه چې مړه وي ښې شودې كوي گ خواره غوا كه هر څومره مړه شي د شيدو يې مزه نه وي گ

- 35غوږ دې وګوره سپي پسې مه ځه گ

- 35په يوه خبره لومړی ځان ښه پوه كړه بيا اقدام كوه گ

- 36غل د خپل سيوری نه هم ډاريږي گ

- 36غل، چې غلا ته ځي هر شی ورته سړی سړی ښكاري گ

- 37غيرتي يا ځان وژني يا بل گ

- 37احساساتي سړی، چې د خپلې خوښې خلاف يو كار ووينې، نو بيا يا خپل ځان ته تكليف پيښوي يا بل ته گ

- 38غشي ته چاويل ولې چابك ځې؟ ويلې لندۍ گ په كونه وهلی يم گ

- 38د چا پسې چې زور وي هغه كار په سرعت كوي گ

- 39دغلو لارې چا نيولې دي گ

- 39څوك ،چې يو كار كوي په هره لار ځان ور رسوي گ

- 40غل يو، گمان په ډيرو گ

- 40بد كار يو كس كړی وي او بد نام ډېر خلك شي گ

- 41غر په شلگي نه سوری كيږي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

41- سخت او قوي کار ډېر قوت غواړي گ

42- غیرت په خوار او په موړ باندې ندی گ

42- غیرت او میړانه په پیسو او عاجزۍ نه ده گ

43- غل، چې غلا کوي د کور د خاوندانه اجازه نه غواړي گ

43- څوك، چې د یو کار کول خامخا غواړي د مصلحت پسې نه گرځي گ

44- غل غل پیژني گ

44- هر سړی د خپل مسلك خاوند پیژني گ

45- غرونه چا سوري کړه، مزې پرې څوك کوي گ

45- خواري چا وکړه او خوري يې څوك گ

46- غریب مه وهه کالي ترې واخله گ

46- غریب سړي ته تاوان ډېر سخت وي گ

47- غوښه د هر چا خوښه ده خو د سپي پسې تبه ده گ

47- دنیا دولت د هر چا خوښ وي خو ځیني دوزخ ته پسې ننوځي گ

48- غنم خبرې دي منم گ

48- چې ښه وي هر څه به دي ومنم گ

49- غزل ویل او مزل کول نه کیږي گ

49- هر شی وخت غواړي گ

50- غل چې غلا کوي متیازې ډېرې ورځي گ

50- ډېر ویریږي گ

51- غل د پیشو د ترپ نه هم ویریږي گ

51- خاین ډېر ویریږي گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 52غم دی د لالي په سر مسته دي تازه گرځي گ

- 52غم به يې يار کوي معشوقه دې بې چرته گرځي گ

- 53غويا چې لټ وي چوکه ورته پکار ده گ

- 53بيکاره سړی به په زور د کار پسې پاڅوې گ

- 54غريبي دې خدای(ج) په هيچا نه راولي گ

- 54څښتن تعالی دې نيستي په هيچا نه راولي گ ځکه چې سړی بې پته کوي گ

- 55غوږ گټي سر بايلي گ

- 55په لږه گټه ډير تاوان کوي گ

- 56غوا دې هم ورکه شي گ

- 56يو سړی ويل چې زما شرمبې خوښې نه دي ، بل ويل زما ماسته خوښ نه دي ، بل کوچ او بل شودې يادې کړې، پنځم وويل چې زما يې غوا هم بديسي گ

- 57غر غوښه کړي سيند شوروا کړي گ

- 57لافې او شاپې کوي ، د نه شي نه ډير شي جوړ کړي گ

(ف)

- 1فقير ته يوه در وازه پورې سل بيرته گ

- 1اړته که يو تن څه ور نه کړي خدای(ج) به ورته نور څوک سبب کړي گ

- 2فقير ته شپه او ورځ يوه ده گ

- 2څوک چې محتاج وي تر څو چې يې خپله اړتيا نه وي دفع کړې خوب نه ورځي گ

- 3فيلانو سره ټانټې مه ژوه گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 3زورورو سره مه کښېنه گ

- 4فقیر څوك د ښار نه نه شړي گ

- 4یعنې ښار او بازار په فقیرانو نه تنگیږي گ نو څله یې شړي گ

-5فقیر ته چا ویل ښه غاښونه لري گ ویل یې څه پرې وخورم گ

- 5چې څه یې نه وي خوړلي نو غاښونه به یې په څه خراب شي گ

- 6فن د هیچا میراث نه دی گ

- 6هر سړی یې زده کولای شي گ

- 7فاحشې ته چا ویل یار دې مړ شو ویل یې د کومې کوڅې ؟!

- 7ځینې خلك دومره یارانې او دوستانې لري چې بیا یې پاللی نه شي او د مصیبت په وخت کې ترې خبر نه وي گ

(ق)

- 1قاضي ته ځانته تللی دی گ

- 1ځان نه گرموي گ

- 2قاضي زه ملامتولم خو زه نه ملامتیدم گ

- 2ناپوهي پرې دومره غالبه شي چې ځان ملامته نه بولي گ

- 3قاضي راته ترې جوړ کړه گ

- 3یو ملا په یو جومات کې طالبانو ته سبق وایه گ یو طالب یې نه پوهیده او استاذ یې ورته په قهر شو او ویل یې چې که خره ته مې دومره سبق ویلی وای اوس به ملا شوی وای او اوس به چیرته قاضي وای گ دا خبره یو ناپوهه سړي واوریده ولاړ او خپل یو کوټی یې راوست او ملا صاحب ته یې وویل چې دا راته قاضی کړه ملا صاحب ورته وویل چې ښه ده څه او دوه کاله وروسته راشه ، ملا صاحب کوټی خرڅ کړ، دوه کاله تیر شول او ناپوهه سړی راغی او ملا صاحب ته یې وویل چې څنگه شو زما کوټی ، ملا صاحب ورته وویل چې ورځه په فلانکی ځای کې مامور شوی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناپوهه سړی راساً هملته ورغی ، خپله ځولۍ یې ورته ونیوه او ځانته یې راباله ، څو واري یې دا کار وکړ، اخر د مامور صاحب زړه ورتنګ شو او د سړي پسې را پاڅیده او پوښتنه یې تري وکړه چې دا څنګه ځولۍ راته ښوروې ، ناپوهه سړي ورته کړه چې ته خو زما هغه کوټې یې چې هغه فلاني ملا صاحب ته مې سپارلی وې او ورته مې ویلي و چې سړی کړي ، او هغه دی اوس یې سړی کړی یې او دلته مقرر یې ګ

- 4قرض د پلار هم بد دی ګ

- 4پور ډیر بد او تریخ وي چې د هر چا نه وي ښه نه وي ګ

- 5قرض چې وختینی شي خندنی شي ګ

- 5په پور چې ډیر وخت واوړي نو خبره جنجالي شي ګ

- 6قرض د سړی وینې خوري ګ

- 6پور سړي په رنځ اخته کوي ګ

- 7قصاب اشنا نه لري ګ

- 7قصاب ته ټول یو رنګ دي ګ که اشنایي وپالي نو هډوکي به ورته پاتې وي ګ

- 8قرض مې لا خلاص ندی قلبه مې حلاله شوه ګ

- 8تاوان مې خلاص کړی نه دی چې پټی مې بڼلۍ وواهه ګ

- 9قرت قرت دی خو مزه یې باران وړې ګ

- 9یو سپي چیر ته په یوه بوټي باندې غل کړي و ، یو څوک په لاره تیریدل او ډیر وږي شوي وو، چې ګوري په دې بوټي کې سپین کرت پراته دي ګ سړي را پورته کړل او خورلې ته یې کړل ، خو خوند یې لږ پیکه شانتې و ، نو په دې وخت کې یې خپل ملګري ته وویل چې کرت خو کرت خو مزه یې باران وړې ده ګ

- 10قرض چې د زرو نه واوښت نور قرمې او پلوونه خوره ګ

- 10نور دې بې پروا شي او د پور غم دې نه کوي ګ

- 11قصاص په کتاب کې حق دی ګ

- 11کسات اخیستل حق دی ناروا نه دی ګ

- 12قناعت بډایي ده ګ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

- 12قناعت لوی دولت دی گ

- 13قچر نه چا پوښتنه وکړه چې ته څوك يې ويل يې اس مې ماما دی گ

- 13يعنې د پلار اصل يې خراب و نو ځکه يې د لرې پورې ځان پيوند وه گ

- 14قربان له خپله کوره چې ناري کړمه په زوره گ

- 14يعنې په خپل کور کې سړی هرڅه په جرئت غوښتلی شي گ

- 15قرض ورکول يو هنر او بيرته ترې اخيستل سل هنره غواړي گ

- 15د پور ورکړه اسانه ده مگر بيرته اخيستل يې ډير گران دي گ

- 16قل هو هماغه ده خو خوله هغه نده گ

16 - کار هماغه دی مگر دا څوك يې چې کوي مزه يې نشته گ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ک)

1.کار دي باډیلی کړ.

1.هر کار چې په بیړه وشي او ښه پایله ورنه کړي نو بیا خلك دا وایي .

2.کار دي کوچانی کړ .

2.یعنې کار دي ډېر دروند او خراب کړ .

3.کارغه د زرکې چې مزل کاوه خپل ترې هېر شو .

3.په یوه ټولنه کې یو څوك د بلې ټولنې رواج وکړي نو د خلکو د خندا شي .

4.کارفرما ښه دی که کارکن؟

4.کار فرما ښه وي ځکه چې د هغه سره قدرت وي او په امر یې هر څه کېږي.

5.کار چې په صلاح شي بې بلا شي .

5.کوم کار چې په مشوره وشي نو نقصان یې ور کیږي.

6.کار خپل وکړه شاباسی د بل واخله .

6.یعنې کار کول دومره ښه شي وي چې خپل کار به کوې او نورو ته به ښه ښکاري .

7.کاسې لاندې کاسه ده .

7.په ښکاره یو څه وي مګر ترې لاندې بل څه وي یا دا چې دومره چې پاس ښکاري څه په کې هم شته. همدا شان د دې خبرې پلسیې بله هم شته .

8.کاسې ته چا ویل چېرته ځې ویل یې بېرته راځم .

8.یعنې که چاته دې څه ورکړل نو حتمي ده چې سبا تا ته هم څه درکړي. او ستا کاسه به تشه پرېږدي.

9.کاروان تېرېږي سپي غپیږي .

9.څوك چې یو کار کوي او د نورو نه خوښیږي نو څه ستونزې ورته پیدا کوي نو بیا یې ورته دوستان وایي چې د خلکو خبرو ته مه ګوره او خپل کار کوه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.10کار پوره هندو غره.

.10ځيني خلك د اړتيا په وخت کې ډېرې خوشامندي کوي مگر کله چې يې کار تر سره شي نو بيا يې هغه احترام نه وي.

.11کاش که شا گل شې .

.11شاگل يو سړی و چې ډېر ښه ښه کارونه يې کول. يوه ښځه وه چې د هغې زوی بد کارونه کول. مور به يې ورته نصيحت کاوه چې ته لږ ښه شه اخلاق پيدا کړه. د ورځو نه يوه ورځ وه چې سهار له خوبه راپاځېده د دې له پاره چې مور خوشاله کړي، نو مور ته يې کړه چې نور د شاگل ماما په شان ښه کارونه کوم، نو مور يې ورته بيا دا خبره وکړه .

.12کتاب به هر څه وايي که ملا شاگل يې ومني .

.12د ملا شاگل د چا سره دعوه وه، حکم يا قاضي کتابې پرېکړه ورته کړې وه خو بهادر پخپله خبره ټينگ و او د مداع عليه نه چا پوښتنه وکړه، چې څه ښه شوه چې خبره مو اوس په کتاب فېصله شوه، هغه بيا ورته دا خبره وکړه .

.13کټی وهه مېښه زهيريږي .

.13څوك چېگ غواړي يو کس خپه کړي نو بيا يې دوستان ځوروه .

.14کانړی چې رالوېږي د غريب په سر راغورځېږي .

.14چېر ته چې مصيبتونه وي په خوار، غريب او يتيم باندې راځي .

.15کوم کور کې چې حرام داخل شي حلال اوباسي .

.15حديث شريف دی چې وايي حرام د ځانه سره حلال وړي .

.16که ما وپوښتې ته به وتښتې .

.16يو څوك د خپل ژوند د سختو او ستونزو نه چا ته فرياد کوي، خو په هغه کس د دې نه هم ډېرې ستونزې وي. نو بيا دا ورته وايي .

.17کم خرڅ بالا نشين دی .

.17تاوان لږ کوي او گټه ډېره غواړي. يا دا چې لگښت لږ کوي او دناستې ځای لوړ غواړي .

.18کټ دې سترې کړ چې پاتې شوه منا .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

18.پخوا د خلکو ژوند ښه نه وو، د ننه په کوټه کې به یې غواګانې د ځانه سره یوځای او درولې، نو د دې له پاره چې په کوټه کې یو بل ځای هم پیدا کړي، د غواګانو په سر او د چت لاندې به یې یو ځای جوړ کړ چې هغه ته به یې منا ویله، په کوټه کې چې به خلك ګڼ شول او په کټونو کې به ځای نه و نو بیا به په دې منا کې هم خلك ویده کېدل، نو اوس خلك دا وایي چې دا ورکوټی کار دې خلاص کړ چې غټ ته لاس اچوې.

19.کچکول مې مسین دی .

19.یو څوك چې چا ته په کم نظر وګوري نو هغه ورته بیا وایي که ملنګ یم خو کچکول مې د میسو دی .

20.کفن اوباسي.

20.یو سړی چې نهایت غل وي او په هېڅ هم صرفه نه کوي نو بیا خلك دا وایي .

21.کونډې ته د کوروالي چلونه مه ښیيِ .

21.یعني څوك چې په یوه کارکې پخپله تجربه لري نو هغې ته ښودنه مه کوه .

22.کونډه د لېوره په تمه د جمله مړونو ووتله .

22.د پښتنو په سیمو کې دا رواج دی چې کونډه لېور په نکاح کوي د کومې کونډې لېور یا لرې ملك ته تللی وْ او یا همدلته و خو په کونډې یې نکاح نه تړله او بل چا ته یې هم نه پرېښوده چې نکاح یې کړي. سرېې سپین او غاښونه یې ووتل یا یو څوك د چا په تمه باندې وي او کار ورته ونه کړي نو بیا دا وایي .

23.کونډه د لېوره ده .

23.د کونډې مصارف ، غم او درد په لېور دی یا دوست به د دوست تکلیف ګالي .

24.کوشنده وژلی دی.

24.زمونږ د مومندو په قوم کې که څوك د چانه مړی وکړي بیا یوه روغه ورسره کوي چې هغه په دې شکل وي. په دې کور کې یا قاتل او یا پرته د قاتل نه اګر که ماشوم وي. اولس پرې داسې فېصله کوي چې همدا سړی به وژنې او نور کور پورې به غرض نه کوي. کوشنده یې چې هر چېرې د مقتول ورثو پیدا کړ د دوی په وړاندې یې وژل مباح دي. که یې کور ته راوست بیا یې د قاتل ټول کور دښمن دی خو کورته یې نه شي راوستلای. یعنې کوشنده په مرګ حساب دی.

25.کب چې هر وخت د اوبو نه راووځي تازه دی .

25.چې یو کار پخپل وخت باندې وشي هغه ډېر ګټه وروي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

26.کوږ بار تر منزله نه رسیږي .

26.په درواغو او ټکی سړی ټول عمر کارونه نه شي کولاي.

27.کرامت د اولیاوو حق دی.

27.یعني د خدای (ج) صحیح بنده ګان دي د خدای تعالی په صحیح بنده ګۍ ومني نه په خدایی. چې د ولي نه څه غواړي او د حق تعالی سره یې به غوښتنه کې شریکوي. د حق تعالی د علم نه لږ څه برخه لري.

28.که هوسۍ سترې ده تازي ته یې هم غل وروستي دي .

28.که څومره چاته تکلیف سوي نو دی به هم څه ناڅه تکلیف ګوري .

29.که ته خر یې زه... یم .

29.یو... ځای دی چې خلك یې ډېر سر زوري دي .

30.که بل ډب دي ورکړ هېڅ هم نشته .

30.یو سړي بنګړي په خره بار کړي وو، بل سړی یې په مخه راغی چې په لاس کې یې امساء وه، او د خره بار ته یې یو ډب په امساء ورکړ او غږ یې وکړ چې ماما څه دې بار کړي دي؟ نو په دې وخت کې ورته د بار والا پورتنۍ وینا وکړه .

31.که شپه تیاره ده منې په شمار دي .

31.شی معلوم اوښکاره دی د غدر او خیانت مجال نه لري .

32.که دښمن دې ګډ وری وي تابیا ورته د زمري کوه .

32.که دښمن او بد خواه دې هر څومره بېکاره و ته مه غافله کیږه او مقابلې له پاره یې ځان تل چمتو ساته .

33.کلی د لېوني پورې خاندي او لېونی د کلي پورې .

33.ناپوهان د عاقل د کار پورې خاندي او عاقلان د ناپوهانو پورې خاندي .

34.که تا ویل چې زه یم او ماویل چې زه یم نه به ته یې او نه په زه یم .

34.هر سړی باید یو د بل قدر او درنه وکړي .

35.کسب زده کړه او په تاخچه کې یې کښیده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

35.هر هنر زده کړه یو وخت به دې په کار شي .

36.کور دې ګوښی په کاڼي ينبی .

36.کور دې رانه لرې دی د ښېګڼې تمه مې در نه نشته .

37.که پوزه وي د کوچي غلابه نه کړي د موچي .

37.یو کوچی د موچي کره غلا پسې تللی و، په تیاره کې موچي پسې راپاڅيده او په رمبي یې ترې پوزه غوڅه کړه.
یا څوک چې د یو چا د ضرر په خاطر یو کار کوي او هغه ورته ښه درنه جزا ورکړي نو بیا خلك داسې وايي .

38.کور کې کوره کی جوړوي .

38.یه یوه کور کې چې واکدار ډېر شي او اختلافات رامنځ ته شي نو بیا خلك دا وايي .

39.کوڼ یې واهه دره بار یې نه اورېده .

39.ناپوهه په خپل ضرر نه پوهیږي .

40.کوڼ دوه ځلې خاندي .

40.چې د خندا یوه خبره وشي خلك وخاندي کوڼ هم د خلکو په طبع وخاندي او کله چې په اصلي خبره پوه شي نو
بیا هم وخاندي .

41.که غر لوړ دی هم په سر یې لار شته .

41.یعنې داسې ستونزه به نه وي چې حل کېدل یې ناشونې وي .

42.کمینی ته کمال دی او کبرته زاوال دی .

42.عاجزي او کمیني سړی لویوي او کبر سړی ورکه وي .

43.که کابل نه خوري نو بد پرې مه وایه .

43.ښه شی که ستا یې نه نو بد یې مه وایه .

44.که میرې دې پوولې نه وي نو چشې خو به دې اورېدلی وي .

44.یعنې دا کار خو ډېر اسانه کار دی که پخپله دې کړی نه وي نو د بل نه خو به دې اورېدلی وي .

45.که د کټ سرته ځملې او که پښو ته یې ځملې کوناتې به د کټ منځ ته راځي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

45.مانا دا چې دغه کار ته د دواړو خواوو نه واټن یو شي دی .

46.که مرگ غواړې کندز ته ولاړ شه .

46.پخوا په کندز ولایت کې ډېر زیات ماشي وو تر دې چې د ورځې به ترې هم خلك په عذاب وو، اوس هم چې په یو ځای کې ډېر تکلیف وي نو بیا خلك دا وایي .

47.که نور نه پوهیږې ځوان اخله .

47.یعنې زوړ شی به نه اخلې چې گټه نه لري .

48.که وطن ړلی وواهه پښې خو دې ړلی نه دي وهلي .

48.یو غریب د چا ځمکه په دهقانی کرلې وه ړلی ووربده او فصل یې ورته تباه کړ خو غریب لاس تر زنې همدلته ناست و او نوره غریبي یې نه کوله او د خپل ژوند نه یې فریاد کاوه، نو یو چا ورته وویل چې بل ځای ته مزدورۍ پسې ولاړ شه پښې خو دې ړلی نه دي وهلي .

49.که زه یې نه وایم زما گوډه پښه یې وایي .

49.یو شپانه د وزو رمه پوله، په اوزې باندې یې کوزار وکړ او پښه یې ورماته کړه او بیا یې په یوه ټوټه ور وتړله او وزې ته یې وویل چې خاوند ته به حال نه وایې، نو بیا اوزې ورته دا وویل .

50.که گور گران دی د مړي ناکام دی .

50.د چا چې په یوه خطري ځای کې کار وي، مجبور دی چې د هغې د حل له پاره هلته ورشي .

51.که ته پاچا شوې څه به خورې ویل یې گوړه .

51.د کونړ ولایت یو دره وال بل دره وال ته وویل چې ته پاچا شوې څه به خورې؟ هغه ورته وویل چې گوړه به خورم. بیا ده ورته وویل چې گوړه به دومره وي چې ته به یې همېشه خورې؟ هغه ورته وویل چې خبر نه یې پاچا د گوړې زین هم جوړولای شي .

52.که ته هلك یې زمونږ ملك یې .

52.که عمر دې کم دی هم مونږ ته محترم یې او زمونږه مشر یې .

53.که غوښه گرانه ده صبر ارزانه دی .

53.چې یو شی د سړي ډېر خوښېږي خو پیدا کول یې ور ته گران وي نو بیا دا وایي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

54.که شکونړ حلال دی هم رنگ یې د مردار دی .

54.که څه هم دی سړی دی خو خوی یې د سړیو نه دی .

55.که ولاړ شې تر بلخه درسره به وي خپله برخه .

55.یو سړی بلخ ته د دهقانۍ او مزدورۍ پسې تللی و په بلخ کې یې ډېره موده تېره کړه خو څه یې ونه ګټل او ډېره موده پس یې یو خپلوان پسې ورغی چې څه به یې ګټلې وي ترې به یې راوړم. سړي ورته وویل چې ماخو هېڅ نه دي ګټلي نو بیا دې خپلوان ورته دا وویل .

56.کاڼی چې په خپل ځای پروت وي درونډ وي .

56.سړی دې په خپله برخه خوښ او قانع ووسي او چا ته دې د سوال لاس نه نیسي چې سپکیږي .

57.کار پخپله ورانوي لاس په بل پاکوي .

57.خراب کار دی وکړي او بیا یې په بل اړوي .

58.که د خوږ کاڼي پاسته وای نو ګیدړانو به یو هم نه وای پرېښی .

58.درانه کارونه که اسانه وای نو هر چا به کولای او یو به هم بې کړو پاتې نه وای .

59.که تل غوبل وای غوایان به نه وای .

59.غوبل د غوایانو لپهاره ډېره سخت وي، که تل وای نو یو غویي به هم نه وای. خو اوس د تخنيك له بركته تریشلې پیدا شوی او غوایان دمه شول .

60.که تل لونه وای زلمیان به نه وای .

60.لو هم په کارونو کې ډېر سخت کار دی او د سړي ملا ماتوي .

61.که ایزك نر شي اول د خپلې مور سره څملي .

61.ځینې کم اصله خلك د خپلو دوستانو او خپلوانو له پاره ډېر مضر وي .

62.که د پیشو شوده خوښ وي ځانته دې غوا واخلي .

62.یو سړی خپل ژوند همېش په سوال تېر وي او د ژوند ټول اسباب د بل نه غواړي او خپل کار پرې کوي. نو بیا خلك دا متل کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

63.که په ځمکه ننوځې دغوړونو نه دې نیسم او که اسمان ته رانه خیږې د پښو نه دې نیسم .

63.یعني مانا دا چې په هېڅ صورت کې رانه خلاصیدای نه شې انې او بهانې مه کوه .

64.کږې خولې په سوك سمیږي .

64.وران خلك په زور لارې ته سمیږي .

65.که وراره دې د ورور نه نه وي خو ری خو دې د خور نه دي .

65.که وراره په شك کې وي وي به خو په خور یې کې هیڅ شك نه وي .

66.که ولي نه یم خالي هم نه یم .

66.یو سړی د خپلې تجربې له مخې د یوه کار پیش بیني کوي چې دا به داسې کیږي او هماغسې وشي نو بیا دا وایي .

67.که موسی خېل خبر شول شونګړی به ورانه کړي .

67.د موسی خېلو او شونګړیوالو سره دښمني وه، زیاتره شونګړیوال پېښور ته د مزدورۍ پسې تللي وو. نو بیا یې دا وویل .

68.که اوربشې لرې ولړه نشته .

68.چې جېب دې ډك وي هرڅه ستا دي .

69.که هوس دی همدمره بس دی .

69.ډېر حرص ښه نه دی .

70.که سل خویونه یې نور وي یو به یې د مور وي .

70.لور د مور نه اخلاق او خوی زده کوي .

71.که سرسایه دې رانه کړه نو زما تراویح هم په ترنګړنه ایساریږي .

71.یو اخوند یو کلي ته تراویح ورکړې وي او کلي سرسایه نه ورکوله، سره یې لانجه شوه، نو کله چې اخوند صاحب ناهیلی شو، بیا یې دا وویل. ترنګړ لوخو او یا د مزري نه جوړشوی شی دی چې ازاد ازاد سوري لري، څوك په کې واښه راوړي او څوك په کې بل کار کوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

72.که یو ځل دې زه تېرویستم تادې خدای ووهي او که بل ځل مې بیا تېر باسې ما دې خدای ووهي .

72.ځکه چې دویم وار به زه تجربه شوی یم او بل څوك به رابانديې ملامته نه وي .

73.که ګټه دې ونه کړه وطنو نه خو دې ولیدل .

73.یو څوك بل وطن ته په سوداګر پسې تللی و او بې ګټې کور ته راغیی بیا چا ورته وویل چې څه وطنونه خودې ولیدل .

74.که په ماراغله په تا به هم درشي .

74.یو کلي کې یوه بلا اموخته وه، د یوه سړي کور د بلا د راتلو په لار کې و هغه په کلي کې چاته وویل چې راځه د دې بلامخه ونیسو، هغه ویل چې مانه لرې ده بیادې سړی ورته وویل که زه یې مغلوب کړم خو بیا وار ستا دی .

75.که تور بور یې د خپلې خبرې نه مه اوړه .

75.یعنې غېرتي او مېړه سړی د خپل قوم او ژبې نه نه تېرېږي .

76.کمال مې یاد دی څوك چې کټ اسنې زه یې ورته پښه جګوم .

76.یوسړی سیند اخیستی و او خلکو ته یې غږ کړ چې ای خلکو زه ډېر کمالي سړی یم خو سیند درنه یوړم، خلکوو ویل چې دومره کمالي سړی دی راځئ کوښښ وکړو او راویې نیسو خلکو راونیوه او ورته یې وویل چې څه کمال دی یاد دی نو بیا ورته هغه سړي پورتنۍ وینا وکړه .

77.کومه ناخواله به دې یاده کړم .

77.ستا به کوم، کوم بد یادوم .

78.که پاچاهي تل وای څومره به ښه وای .

78.یوه پاچا وویل که پاچاهي همېشه وای څومره به ښه وای بل ورته وویل که چېرې تل وای نو بیا به تر تا نه رارسېده .

79.کتابونه دریابونه دي .

79.ملا صاحب غلط قرائت کاوه،یو بل یو ملا صاحب چې پوهیده هغې یې غلطي ونیوله یو عامي ورته وویل پرېږده چې لګیاوي کتابونه دریابونه دي کېدای شي چې داسې هم په کې وي .

80.کوچې په یو موټې کښته نه دی راوړی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

80.پخوا به کوچیان د لوګر ننګرهارته نه راتلل او د ځان سره به يې ننګرهار ته د خرڅون له پاره کښتي راوړې. د يوه اشنا زوي ته يې يو موټی کښته بې پيسو ورکړه اشنا يې ورته وويل چې مه کوه تاواني به شې نو بيا کوچي راوويل .

81.کم عقل ته چا وويل چې ونه درکې وشوه کم عقل وويل چې څه سيوري ته به يې کښېنم .

81.يعنې کم عقله د خپل غلط کار د ګټې په تمه هم وي .

82.که حق وي د وروری فصل دې ووهه رلی.

82.د يوې ښځې ورور چې ډېر شتمن و او دې څه نه درلودل دې ښځې د خپل ورور نه د يوه شي سوال وکړ، خو ورور يې ور نه کړ نو خور يې دا وويل .

83.کال چې ورندی شي ټينټاره هم وانه کوي .

83.ټينټاره يو ضعيفه برګبرګ مرغه دی چې په هېڅ شي يې زور نه رسي خو کله چې باران کال وي او پسرلی ښه وي نو بيا ټينټاره هم په يو ضعيفه مرغه باندې حملې کوي. يعنې ځينې ډېر ضعيفه خلك هم ځينې وخت قدرت ته ورسيږي او پيسې پيدا کړي لکه زمونږ په انقلاب کې چې نور خلك ورته بيا نه ښکاري .

84.که د هاضمې دارو دې وکړل بيا په دې لارمه راځه .

84.يو سړی ډاکټر ته تللو په لاره کې په چا مېلمه شو او کور به ورته ډوډۍ راوړه بيا وروسته د کتغ پسې ولاړ کتغ يې چې راوړه مېلمه ډوډۍ خلاصه کړې وه، بيا ډوډۍ پسې ولاړ چې تر څو راتلو مېلمه کتغ هم خلاص کړی و څو وارې دا کار تکرار شو اخر مېلمه روان شو، کوربه ترې پوښتنه وکړه چې چېرته ځې ويل يې هاضمه مې کم زورې ده طبيب ته ځم، چې د اشتها څه راکړي کوربه ورته وويل چې اشتها دې ښه شوه بيا په دې لار مه راځه .

85.کوټ کوټ دلته کوی او هګۍ د محمد ګل کره اچوې .

85.دانې دلته خورې او ګټه ترې بل څوك اخلي .

86.که سوړو نه يې راويستل او مړه شول بيا ووايه چې مېړه مې مړ دی .

86.يو سړی جنګ ته تللو خو ښځې يې نه پرېښود اوويل يې ورته چې مه څه مرې، سړی ويل نه مرمه، ښځې ورته ويل چې څنګه نه مرې جنګ ته روان يې او نه مرې، سړي وويل ته ماته غوږ ونيسه ويل يې که د جنګ په لومړي کرښه کې خلك مړه ووهم زه به په کې نه يم، که خبره شوې چې د جنګ په منځ کې خلك مړه وو هم زه به په کې نه يم نو ښځې يې ورته کړه چې سړيه نو ته به چېرته يې؟ د جنګ ځايونه خو همدا دي سړي ورته وويل يو دې هېر کړې دی، که خبره شوې چې خلك يې له سوړو نه راوستل اومړه وو نو بيا ژاړه په هغوی کې به بيازه مړيمه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

87.که د اس لکۍ اوږده ده خپله کونه یې پرې پټه ده .

87.شوم سړی که هر څومره دولتمند شي بل ته یې ګټه نه رسي .

88.که شات شي هم د ستوني نه مې تېرېږي .

88.یعنې نه مې خوښیږي .

89.که دابۍ د کور شاته غم وي هم نه ورځي .

89.د چا په غم کې نه ده .

90.که وطن ټول اوبه شي د هیلۍ تر خیټې پورته نه راځي .

90.که د سړي سره دولت هرڅو مره ډېر وي، د مزدور هماغه مزدوري ده .

91.کوهی مه کینه د بل سړي په لار کې.

91.بل چاته کندې مه جوړوه چې پخپله به په کې ولویږې.

92.کمه وخوره مزدور ونیسه .

92.په سوال کار مه کوه پیسې ورکړه .

93.کار چې ناوخته شي بې بخته شي .

93.ناوخته کار ډېره ګټه نه لري .

94.کار مې په بل خوښ دی خوراك مې خپل خوښ دی .

94.چې زه یې په تیاره خورم او کار راته بل څوك کوي .

95.کونډه پخوانۍ مېړه ژاړي .

95.کونډه د پخواني مېړه د کارونو صفت کوي .

96.کال دې په لکړه تېرکړ که په ککړه.

96.پخوا به له برو ځایونو نه ننګرهار ته ځینې خلك

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلل اوپه ژمي کې به يې خپله ډوډۍ نه پخوله او خيربه يې غوښته، پسرلي کې به چې بيرته بيا خپل وطن ته ولاړل په وطن کې پاتې خلکو به ترې پوښتنه کوله چې ژمې دې په لکړه تېرکړ که په ککړه يعنې مزدورۍ ته يې ککړه ويله او د سوال ژوند ته يې لکړه ويله .

97.کانی به پوست نه شي دښمن به دوست نه شي .

97.د دښمن دوست کېدل ناشوني دي .

98.کرمی چې گرځي فتح خان ته به غمونه راوړي .

98.فتح خان يو لوی خان وله کابل نه به تر هندوستانه پورې تللو او دا خلك به يې تابع کول د دې خان په لښکر کې يو سړی و چې

ناپې وخوښه توريالی سړی و کله کله به يې د شرکارونه هم کول چې بيا به فتح خان ته خلکو د ده دلاسه شکايت .

99.کلي په کلي کوتك په ولي .

99.يا دا ده چې په هر کلي کې شر جوړوي او يا په هر کلي کې سوال کوي .

100.کور مې درنه ځار شه خو څکه دې په کې مه اوسه .

100.هر څه مې د ستا دي خو هيڅ هم نه درکوم.

101.کاږه په اور سميږي.

101.شين لرگی چې را پرې کړې او کوږ وي اور به پرې بل کړې چې لږ پوست شي بيا به يې په کوږ ځای باندې وزن کښېږدي نو سم به شي. مانا دا چې بې لارې کسان په وهلو او زور سميږي.

102.که په تا وورېدل په مونږ به وځاځي.

102.که تا ته خدای (ج) ډيره درکړه نو مونږ ته به دې هم خير راورسيږي.

103.که د کوربه رنگ بديږي د مېلمه هم لږ بديږي.

103.کوربه ته چې څوك تکليف ور سوي او هلته مېلمه ناست وي او زور يې نه رسي دا هم ورسره شرميږي.

104.که راغله غوا پيی او که ولاړه غوا پردی.

104.پخوا به خلکو غواگانې په ډاگ او ټاپو کې خوشې کولې او د شپې به پخپله بېرته کور ته راتللې او کله کله به غلو هم بوتلې يو چا خپله غوا څر ته خوشې کوله نو بيا يې دا وويل .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

105.که زمری د مودو وړی وي خو د ګیدړ پاتې شونې نه خوري .

105.غیرتي خلك د بل لاس ته نه کښېني .

106.کوچیان چې د مېنې نه لیږدي نغري یې ورانوي .

106.نه غواړي د دوی د کور برکت چا ته پاتې شي. یعنې ځینو خلکو کې دا ناسم دود پاتې دی چې زمونږ د کور برکت بیا کمیږي .

107.که پور وړې کاڼی هم درکاوه ترې اخله یې .

107.چې پور دې په هر ډول حاصلیږي پریږده یې مه.

108.کله وارد ابا او کله د ابی .

108.وایې چې یو کوګر ته ډیر میلمانه راتلل. کله به نارینه میلمانه کیدل او کله به زنانه میلمې کیدې . مطلب داچې یابه دپلار میلمانه وو او یابه یې دمور میلمنې وې.

109.که روځ د زور ور ده نو شپه د کمزوري ده.

109.کمزوری په تیاره کې خپل انتقام اخلي.

110.کونډه چې خوك په نکاح کړي په کټ کې درې کسه وي .

110.د زاړه مېړه صفت هم کوي.

111.کابل دې بې زرو وي خو بې واورې دې نه وي .

111.په واورې د کابل حاصلات او ښکلا زیاتیږي.

112.که وایې خو د ښځې پرتوګ دې او که نه دوه ګزه الچه ده .

112.چاد یوکس د ښځې پرتوګ پټ کړی و. خاوند یې خپه و، ځکه چې د شرم او د پښتو خبره وه او کنه نو دوه ګزه الچه توټه وه. دې سړي ته بل کس داډ ورکاوه چې څه پرتوګ نه الچې کره .

113.کله یې وریځ کړی کله یې شین کوي .

113.کله یو څه وایې او کله بل څه وایې په خبره ولاړنه وي.

114.کور دې د کنډی جومات شه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

114. کندې د پیچ په لاره کې یو خوار جومات دی چې څوك په کې دومره عبادت نه کوي. نو څوك چې چا ته د نیستۍ ښیراوې کوي نو دا ورته وایي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(گ)

1.ګازرې په خوند دې نه يم په خرپ دى يم.

1.د ځينو شيانو هسې ليدل يا اورېدل سړې ته خوند ورکوې.

2.ګازرې زه دې خورم ته را نه ځار شه.

2.اږهم دى وي او احسان هم د ده وي.

3.ګټه په تاوان کيږي.

3.چې په چا تاوان ونه کړې ګټه ترې نه شي کېدلاى.

4.ګرځنده ګيدړ د پروت زمري نه ښه دى .

4.چې هر څومره تکړه سړى وي چې کار نه کوي هېڅ دى او چې ډېر بېکاره سړى وي او کوښښ کوي غټ کار ترې کيږي.

5.ګل بې اغزيو نه وي.

5.راحت سره زحمت وي.

6.ګل د کدو ګل ګوره يو پور ته کوه ورلاندې بل ګوره.

6.د بې غيرتو، بېکارو او د بېخونده خلکو بزغلې شنه شوې دي .

7.ګنجي سره که د وينښتو واك وى په خپل سره به يې د کوڅيو قطار جوړ کړى وى.

7.که د محتاجانو په لاس کې واك واى نو ځانته به يې هر څه ډېر کړي واى .

8.ګنجى نه په سر تار لري نه په غوږيو کار لري .

8.د چا چې يو شى په ښه نه راځي که هغه شي ډېر ښه شي وي نو څه به يې کړي. نه ورته هيله لري او نه يې ورته اړتيا شته.

9.ګودر پرې معلوموي .

9.مخکې کړې يې دى دخطرې ځاى پرې ګوري.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10.ګرمي د اوړي جامه ده.

10.دوبی په کرمۍ ښه ښکاري.

11.ګوشته کې هم ځوانان شته .

11.وايي چې ديولوی کار له پاره ځوانان تولیدل له ګوشتې نه چاڅوك ونه غوښتل ،نو بيا يو ګوشته وال همداګيله وکړه .

12.ګونډي مال يې کړ.

12.ښه يې وواهه.

13.ګيدړ لمرختو پورې خوشاله وي.

13.ځکه چې تياره وي دی څوك نه ويني. او د ښکار مخه يې خلاصه وي.

14.ګيله د خپلو نه کيږي.

14.له پرديو نه څوك ګيلې نه کوي او کومه ګټه هم نه رسوي .

15.ګيله نيم جنګ دی .

15.په شته ګيله هم ډېر زړه بديږي .

16.ګونګټ د ځانه غټ بار وړي .

16.ځينې خلك د چا د پامه څه نه راځي خو غټ کار ترې کيږي .

17.ګورو به چې اوښ په کومه خوا څملي. يا چوکيږي

17.يعنې پايلې ته به ګورو .

18.ګمان د ايمان زيان دی .

18.بدګماني ايمان خرابوي.

19.ګل شي خو عمر دې د ګل نه .

19.ښکلا او تازګي دې د ګل اوسه او عمر دې ډېر شه .

20.ګړنګ چې د چا ځاځي بلاله هغه پاځي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

20.ځينې وخت د ډېرو بېکاره خلکو نه ډېر لوی فساد پيدا کيږي .

21.گوړه گوړه کوه خو له به دې خوږه وي.

21.د خوښۍ او د راحت په هيله اوسه ژوند به دې ښه تېر شي. يعنې په تمه اوسه .

22.گل په بوټي کې ښه ښکاري .

22.هر سړی به خپل ځای او خپل وطن کې ښه ښکاري. يعنې د خپلو په منځ کې.

(ل)

1.لاسونه به مروړې وار به درنه تېر وي .

1.وخت به درنه تېر شي بيا به ارمان کوې.

2.لاس لاس پېژني.

2.چې له چا نه دې څه اخيستل هماغه ته به يې ورکوې. يعنې د بل چا په کې کار نشته.

3.لاس چې مات شي غاړې ته راځي .

3.يو خپل او يا يو دوست ته چې څه تکليف پيدا شي سړی يې پخپله غاړه اخلي .

4.لاس مې توري سپۍ څټلی دی.

4.بخت مې کوڼه شوی دی. يا د هر کار پره او ملامته په ماراځي.

5.لاس او لستوڼی دی.

5.ډېر سره نږدې دی يا دواړه څنگ په څنگ دی .

6.لاس او گرېوان شول .

6.سر مخالف شول .

7.لاس ور ننه باسي گوړه را اوباسي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

7.يعني زحمت نه ګالي وړيا يې وړي .

8.لغمانی ماما چې خر په خرې بدلوي په دې کې دې هم چل دی .

8.يعني د لغمان خلك د ديني كارونو تر څنګ په دنيا وي كارونو كې ډېر تکړه دي .

9.لكه مرغۍ په ډكي مې شپې دي .

9.په اضطراري حالت کې يم يا د ناستې سم ځای نه لرم.

10.لړ خوره تل خوره، ډېر خوره ګندېر خوره .

10.څوك چې ډېره خوري اغيړ كيږي، تامبه كيږي او سدقاويږي او كه لږ يې خوړه نو د دې مصيبتونو نه به خلاص وي .

11.لښكر د پلار هم بد دی .

11.په لښكر كې لحاظ نه وي. يعني په قبايلي سيمو كې چې څوك يو جرم وكړي د هغه پسې قوم را ټوليږي كور يې سيځي، مال يې يلا كوي او آن چې د ده د مرګ وېره هم په كې وي .

12.لعل په ايرو كې نه وركيږي.

12.لياقت او مهارت نه پټيږي .

13.لغړ دی كه ببر دی په زكات كې برابر دی.

13.ځينې قوانين پرته له توپيره يوشان پلي كيږي .

14.لوخې د قام بدغوښتل سر يې په درياب كې وچ شو.

14.څوك چې د خپلو او دوستانو بدغواړي خوار او ذليل به وي .

15.لكه چرګ په ناوه زوړ شو.

15.دا خلك هغه وخت وايي چې يو سړی ډېر وخت جره وي .

16.لمر په دوه ګوتو نه پټيږي.

16.د چا لياقت او سړيتوب څوك نه شي پټولای يا يو ښكاره كار وي او څوك يې پټول غواړي .

17.ليمځی هلته خرڅ كړه چې پري كښيني.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

17.هغه چاسره ډېر ښه کوه چې ستا ورته احتیاج پیدا کېږي او لار دې وي پرې .

18.لکه انګور تاك په بل بار دی .

18.خپل ژوند یې ټول د بل په اوږو اېښی .

19.لمن دې در غونډه کړه .

19.یعنې ځان ترې ساته یا دا چې څه نور دې خپل کار کوه .

20.لمن یې زرغون نه شوه .

20.زوی او لور یې نشته .

21.لړم ته چا ویل چې لیږد دی هغه ویل چې ما پخوا لکۍ ډانګه کړې ده .

21.یو څوك چا ته وایي چې فلانکي ځای ته به ځو یا به هغه کار کوو، دا ورته وایي چې زه لاپخوانه چمتو یم .

22.لومړنی مکتب د مور غېږه ده .

22.زده کړه د مور له غېږې پیلیږي او لومړنی استاذ هم مور ده .

23.لورې تا ته یې وایم ننګورې ته یې غوږ باسه .

23.مخاطب یو وي او مقصد د بل پو هول وي .

24.لور په لوته مه تېره کوه .

24.هسې پلمې مه کوه او چل مه جوړوه .

25.لونډې نیمه باد شاهي ده .

25.ځکه چې د هر څه نه بې غمه وي .

26.له ازاره چا بازار مندلی نه دی .

26.څوك چې یو تن بې موجبه ځوروي خدای تعالی پرې خپه کیږي ځکه چې مخلوق یې دی .

))د یوې خولې له ازاره ووېرېږه

که په عمر دې دعا کاندې هزار خولې ((.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

27.لېوانو ته غوښې چا پخې کړې دي .

27.هر څوك او خپلې غوښتنې او خواهشات يې يا دوی په دې کار يا په دې خوند څه پوهيږي .

28.لېوني ته وايي درمند ته اور مه اچوه .

28.يو بد کار ته قصداً د چا پام را اړوي .

29.لېوه برې اوبه څښکلې او مېږې کوزې څښکلې، ليوه ويل چې اوبه دې راته خړې کړلې .

29.زور ور خلك هسې چټې پلمې لټوي .

30.ليوني ته يې مه ورکوه او مه ي ترې غواړه .

30.څکه چې لېوني په خير اوپه شر نه پوهيږي او رسوايي کوي .

31.لېور د کوټې ور په ټولو مسلمان په ما خوارې کاپر .

31.ځينې لېورونه ورنداري په عذاب وي .

32.لور د کور برکت دی .

32.حديث مبارك دی چې حضرت پېغمبر عليه السلام فرمايي: که چا دوه لونې لوې کړې زما سره به لکه منځنۍ ګوته او مسواکۍ ګوته په جنت کې داسې يوځای وي .

33.لټ غويی د حلالولو وي .

33.د بلې ښې نه دې پرته د دې چې غوښه يې وخوري يا بېکاره سړی د کور د پرېښودو نه دی .

34.لس قسمه پلو مې ياد دی يو يې دا دی .

34.يو کس و او ويل يې چې زما لس قسمه وريجې پخول ياد دي يو تن ورته ښې اعلی وريجې ورکړې چې دا راته پخې کړه، سړي پخې کړې خو ترې ليتۍ شوې، سړي ورته وويل چې تا خو د لس قسمه دعوه کوله دا خو دې ليتۍ کړې؟ اشپز ورته کړه: د لس قسمونه يو قسم دا دی .

35.لنډۍ د خېرات په ورځ ورك وي.

35.د کار په وخت کې نه وي. په درد نه دوا کيږي .

36.لکه د چتي کوړ او سم لټوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

36. د يو پاچا په لور باندې يو چتي جرگه کړې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(م)

1.مار يې لنډی کړ مړ يې نه کړ .

1.يعنې کار يې سرته و نه رسوه. لاپې خطرناك کړ.

2.ماښام څکالکی دی.

2.د ورځې ورك وي د شپې را پيدا شي .

3.مارته په لستوڼي کې ځای مه ورکوه.

3.دښمن د ځان سره نږدې مه پرېږده.

4.مار خوړلی د پړي نه وېرېږي.

4.که يو څوك د يو شي نه تکليف ووينې، نو د هغه په څير چې بيا هر څه وينې د هغه ګمان پرې کوي .

5.ما په اسمان غوښتې خدای (ج) په ځمکه راکړې .

5.ماويل چې زه به تا په ډېر تکليف پيدا کوم مګر خدا(ج) په ډېره اسانه راکړې .

6.ماليدلي دي د کونډو وران کورونه.

6.ما د ډېرو ناتوانه خلکو کارونه وران ليدلي دي .

7.ملغلره خپل قيمت نه ورکوي .

7.د ده د اصل خلك هر وخت قدر کوي .

8.ما په کې ږيره سپينه کړې ده .

8.ډېره تجربه په کې لرم.

9.ما ليږلی وې خاکشير پسې تا راوړه بنفشه.

9.ما د يوه مطلب پسې استولی وې تا بل څه وکړل او په قهر لا سرباری يې .

10.مار کوږ ځي چې سوړې ته ورشي سم شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10.په ځوانۍ کې چې سړی هر څه کوي خو چې زوړ شي باید سم شي. یا دا چې یوه خبره نه مني خو چې کله پرې زور راشي بیا ورته غاړه ایږدي .

11.مارکه اوږد دی سمساره بلنه ده. یعنې که تا پیسې لرې هغه سړي لري .

11.که ته ډېر زور ور یې خو بل هم درنه کم نه دی .

12.ماکو سری دی .

12.یعنې سر یې کوچنی او عقل په کې لږ دی. یا جولادی

13.مالداري او دینداري نه جوړیږي .

13.زیاتره مالدارو خلکو نه د دین په کارونو کې یوڅه کموالی کیږي .

14.ماسره چې گرځې داسې مزې به کوې .

14.د یو سړي سره یې خپل شاگرد په یوه لاره روان وو. سړي د لارې په اوږدو کې یوه وڅکه پیدا کړه، راپورته یې کړه او له خاورو یې پاکه کړه او خپل شاگرد ته یې ورکړه او ورته یې ویل وخوره زما سره چې گرځې داسې مزې به کوې .

15.مخ په مخ یاري ده .

15.ظاهر داري ده، چې شا یې شوه بیا نشته .

16.مچ په پوزه نه پرېږدي .

16.ډېر توند او تور ند دی.

17.ماشوم د مور د خولو بوی پیژني .

17.هر سړی خپل او خپل دوستان پیژني .

18.مرگ هم په مړه گېده ښه دی .

18.په ولږه او ناداری باندې ژوند خوند نه لري .

19.مرچ او مالگه پرې ودوړوه .

19.لړې خوندور کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

20.مشر د قام خادم وي.

20.مشر د قام خدمتگار وي خو اوس چې موږ گورو اکثره مشران لېوان دي .

21.مزې چاڼوي.

21.په هر کار کې خوندونه او مزې لټوي او تکلیفنه گالي .

22.مړی تیز نه اچوه چې وایې چوه کفن یې وشکاوه .

22.دې کله کار نه کاوه چې ویې کړ هغه هم د شرم کار.

23.مړي په ژړا نه ژوندي کیږي .

23.یو کار چې خراب شو بیا په فریاد جزع او فزع نه جوړیږي .

24.مړی په ژړا ښه ښکاري او واده په خندا .

24.هر شي سره چې څه مناسب وي هماغسې ښه ښکاري .

25.مرگ د سترگو د بڼو نه نږدې دی .

25.لازم دي چې اخرت ته څه توښه تیاره کړې .

26.ملك دی د مولا ته ماوهه زه تا .

26.یو کس له چا نه څه اخیستي و او هغه با شکایت کاوه چې دا دي ولې را نه غصب کړ هغه ورته بیا دا وویل .

27.ملك یې شړشم کړ .

27.یو چا یو تن ته وویل چې فلانکی خو ډېرښه کار وکړ مگر د دې کار نه راضي نه و نو بیا یې ورته دا وویل .

28.ملکې دې د کوره نه وځي خیر که مې ورور ملك شي .

28.د یو تن په مشرۍ د چا سره جگړه وه چې دا یو په کې پخوانی ملك و خلکو بیا دا پرېکړه وکړه چې دی دې ملك نه وي ورور دې شي. د دې قضیې نه یې خور خبره شوه چې بل ورور دې ملك شو. نو بیا یې خور دا خبره وکړه :

29.مار په دښمن وژنه .

29.دواړه د ده له پاره ضرر دی هر یو چې مغلوب شي د ده گټه ده .

30.ملخه یو ټوپ دې وکړ پسې بل دې وکړ اخر به په لاس راشې .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

30.څو غلطۍ دې راسره وکړې اخر به په لاس راشې .

31.ملا يې په خپل وطن کې نه کيږي .

31.ځکه د ده کورنۍ خلکو ته معلومه وي هغه شان قدر يې نه کيږي .

32.ملنګ چې خير غواړي سپي به يې خوري .

32.څوک چې د چا دروازې ته ځي يو څه تکليف به ګوري .

33.ملا ګوره کور يې مه ګوره .

33.د ملا کور اکثره ستر وي بله دا چې ځينې ملايان سخيان نه وي .

34.مړو نه سوالونه کوي .

34.د مړيو نه څه غواړې په داسې حال کې چې هغوی به ځان پورې حيران وي. يا د مړي نه سوال کول شرک دی.

35.منګی يوه ورځ ماتيږي .

35.هره ورځ ستونزې او کړاوونه نه وي .

36.منګی مات شو او که مات نه شو اواز يې ولاړ .

36.خلکو خبره رسواه کړه دا چې رښتيا ده او که درواغ .

37.مېلمه هغه ښه دی چې ماښام يې مخ وګورې او سبا يې شټ .

37.هسې نه چې کاروان واړوي .

38.موږ د وږي د حاله څه خبر وي .

38.څوک چې ډېر هوسا وي د نورو تکليفونه ورته نه ښکاري .

39.موچي ته هغه څوک ځي چې پڼې يې سوځي .

39.د چا چې په چا ښه کيږي هماغه ته ورځي .

40.موږکه خاورې کنه او خاورې دې په کونه .

40.کوښښ او هڅې دې عبث دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

41.مور او لور جنګ وکړ کم عقلو پرې باور وکړ .

41.د مور او دلور جنګ جنګ نه دی .

42.مه کوه په چا چې وبه شي په تا .

42.هرڅه چې د چا سره کوې تا سره به هم کيږي .

43.موږك د سوړې د ننوتونه و د لکۍ پورې يې چج وتاړه .

43.يو کوچنی کار د يو سړي د لاسه پوره نه وي خو دې غټ کار ته لاس اچوي .

44.مېږه چې د رمې نه بېله شي لېوان يې خوري .

44بې اتفاقه شی کمزوری شي. پورتنی متل د حديث مبارك نه اخيستل شوی .

45.مياشت د لومړۍ ورځې نه معلوميږي .

45.ښه او بد د سړي د اول وخت نه معلوميږي .

46.ميږي ته چې خدای (ج) په قهر شي وزرې وکړي .

46.د يو چا چې د زوال وخت راشي نو کبرجن شي .

47.ميږي ته شبنم درياب دی .

47.بې وزلو ته لږ تاوان هم ډېر شی دی .

48.مېره مړ کړه مېړانه يې مه مړه کوه .

48.د چا په توره، غيرت سخا او سړيتوب باندې سترګې پټول په کار نه دي .

49.منه غوني د هندوانې په شان نه وي .

49.ټول انسان يو ډول نه دي .

50.مه کوه هغه کار چې نه دې مور کړی وي نه پلار .

50.داسې کار مه کوه چې ستا مشرانو نه وي کړی.

51.مياو ته به يې څوك ټينګ شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.51مرکان را ټول شول او غوښتل يې چې پيشو ته مصلحت وکړي د مصلحت نه وروسته يې دا وويل چې پيشو ته به په غاړه کې يو ګينګړی ور واچوو چې کله راځي مونږ به خبرېږو، بل موږك وويل چې څوك به يې په غاړه کې ور واچوي او مياو ته به يې څوك ټينګ شي .

.52مينه د مينې نه پيدا کيږي .

.52څوك چې د چا سره څومره محبت کوي نو بالمقابل يې ورسره هغه هم کوي .

.53مينه په تلو راتلو زياتيږي.

.53محبت په راشه درشه زياتيږي .

.54مينه اور دی .

.54انسان ته تکليف رسوي .

.55مېنې يې ورګې وکړې .

.55رخصت اخلي نه ځنډيږي .

.56منی د ژمي استازی دی .

.56يونښه يې ده .

.57مور... پلار ترې په منډه خلاص شو.

.57يعنې مور ته هم ضرر رسوي پاتې لا پلار .

.58ملا کېدل ډېر وخت غواړي .

.58علم ژر نه زده کيږي .

.59ما چې وخوړه لکه تاچې وخوړه .

.95زه چې هوسا يم ته به هم هوسا يې. يو استاذ و او د خپل شاګرد برخه ډوډۍ يې هم خوړلې وه، کله چې شاګرد راغی نو استاذ ته يې کړه چې استاذه زما برخه خواړه څه شول هغه ورته کړه ما چې وخوړه لکه تا چې خوړلې وي. ورځې تېرې شوې يوه ورځ دا استاذ سيند پسې واخيست او شاګرد ته يې غږ کړ چې هله سيند يورم، نو په دې وخت کې شاګرد پرې غږ کړ چې استاذه ته يې چې يوړې لکه زه چې يې يورم .

.60ملنګ ته د کلي سپي يو دي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

60.يعني د ټولو يو شان دښمن دی. يو څوك چې د ټول قوم بدېشي .

61.ما موته بيا دې موته .

61.روږدی شو، بلې خواته نه ځي .

62.ما سلام نه اچوه چې وامې چاوه هغه هم په هندو وخوت .

62.ما له چا څه نه غوښتل خو چې ومې غوښتل په بخيل واوښتم .

63.ميدان يې خوشې کړ .

63.زور يې ونه رسېديا بې ايماني يې وکړه .

64.مار چې لنډی شي خورندی شي .

64.کله چې د شرم پرده لرې شوه بيانو سترګې کلکې شي .

65.ما ته د همدې پرتوګ نه را پېښه ده .

65.يوه ښځه په اولاد مريضه وه او سخته په تکليف کې وه. قابلې د ټوټکې له مخې يې د مېړه پرتوګ راوغوښت چې په مريضې ښځې يې سيوری کړی چې خدای(ج) دغه مشکل اسانه کړي په دې وخت کې ناروغې ښځې چيغې کړې چې مه يې راوړئ ما ته د همدې نه را پېښه ده .

66.ملنګي بې مکره نه کيږي .

66.د چا نه خير غوښتل چل هنر او فرېب غواړي .

67.مړی چې شرميږي په تخته به يې اودس ماتيږي .

67.د چا چې د شرمېدلو نصيب شي په اخره کې به ترې داسې يو بد کار وشي چې تر ډېر وخته پورې به ياديږي .

68.مخامخ صفت حلالول دي .

68.مخامخ صفت کول ډېر بد کار دی .

69.مال دې ولاړ شي، سر دې هم ولاړ شي پت دې نه ځي .

69.د مال او د سرد تګ پروانه شته خو چې د سرې عزت او پت په ځای وي .

70.مرګ حق دی ګور او کفن شك دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

70.مرگ حتمي دی خو نور مراسم يې په شك کې دي .

71.مرگ پرده پوش دی .

71.ټول بد کارونه عیبونه او نیستي ختمه شي .

72.مزدور چې کال تېر کړي د کور واکدار شي .

72.ډېر زړور شي او اکثره کارونه یاد کړي د کور په خوی بوی بلد شي .

73.ملا هم پاك مسواك يې هم پاك.

73.زیاتره ملایان دُنیا لره لري .

74.مور يې په سوال شرمبې غواړي او لور يې په چارك کوچو سر نه غوړوي .

74.د لور کبر ته يې گوره او د مور نیستۍ ته يې گوره .

75.مېړونو د خندانه میندلې ده .

75.یو څوك چا ته څه نه شکاري خلك ورپورې ټکې او مسخرې کوي مگر بیا ترې خدای(ج) لوی سړی جوړ کړي .

76.میرېي نه چا پوښتنه وکړه چې سر دې ولې غټ دی ویل يې ده عقله، ملا دې ولې نری ده ویل يې

کارگر یم کوناتي دی ولې غټ دي؟ ویل يې د سیالانو لاندې څوك نه يادوي .

76.مانا دا چې میرېیان ډېر هوښیار، حساس او ډېر لرې نه یو اواز اوري .

77.میړونه گوره برخې پرې وېشه .

77.حدیث مبارك دی چې وايي: ((د خلکو قدر د هماغه د شان سره مناسب کوي.))

78.ماسته خرڅوي او مخ پټوي .

78.د ماستو خرڅول په پټ مخ نه کیږي .

79.مدعي سست او گواه چست .

79.د مدعي نه شاهد ډېر باعث دی .

80.مینځه چې توده شي هماغلته ویده شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.80مینځه خو خدمت کوي سترې او ستومانه وي. یخني یې هم کیږي او چې په کوم ځای کې خوب ورشي هماغه ځای کې ویده کیږي یا دا چې د غریبانو چې چېرته ساعت تېرېږي هماغلته اوسیږي .

.81مه نازیږه په اشنا دا کره پوري زیات د تهکال کم دلالپوري .

.81د دې دریو اړو سیمو د خلکوپه اشنایې او په ډوډۍ کې مزه نشته .

.82موکی ټکوهي .

.82یو سړی و او د مړیو نه به یې کفنونه ویستل او خپله نفقه به یې ترې جوړوله. خلکو به ورته ډېرې ښېراوې کولې، بله ورځ کفنکش مړ شو خلك پرې خوشاله شول. زوی یې چې وکتل نو د ځان سره یې پرېکړه وکړه چې زه به داسې کارونه وکړم چې پلار ته مې خلك دعا وکړي. نو زوی به یې د مړیو نه کفن هم ایسته او یو موګی به یې هم ښخوه. نو خلکو چې دا حالات ولیدل نو بیا به یې ویل چې خدایه پلار یې وبخښې.

(ن)

.1ناکوبۍ پرې تېرې شوې .

.1ډېرې سختې پرې تېرې شوې .

.2ناوې د اولې ورځې نه معلومیږي .

.2سړی د لړې ناستې پاستې نه هم جوتېږي .

.3نابلد غل کنډر وهي.

.3په یو کار کې چې څوك مهارت نه لري هغه کار ترې خرابیږي .

.4ناخبره جرګه مار د جرګې لېوه وي .

.4په پټوسترګو یوه پرېکړه کوي .

.5ناخواله واورم زړه مې ډېر بد شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

5.چې بدې واورم زړه مې ډېر بد شي.

6.نازولی زوی ادب نه اخلي .

6.ځيني نازولي نه سړي کيږي .

7.ناراستي د ځان نيستي ده .

7.لټ سړی تل نيستمند وي .

8.ناوخته مېلمه یې د خپل جب نه خوري .

8.مېلمه چې بې وخته راشي اکثره کورونو کې څه پاتې نه وي او کوربه سره هم نقد څه نه وي نو د همدې مېلمه نه څه قرض کړي او خواړه پرې برابر کري .

9.نامرده مري خو زاري يې پاتې کيږي.

9.يو څوک چې د خپل دښمن په لاس ورشي او هغه یې د مرگ تږی وي که هرڅومره زاري ورته وکړي بې مرگه یې نه پرېږدي. نو زاري دې ورته نه کوي ځکه چې بيا پېغور پاتې شي .

10.ناوې چې پخپله ښايسته نه وي په مور يې مه ستايه .

10.په چا کې چې پخپله لياقت او اهليت نه وي په نورو دې خلك نه ستايي .

11.ناسور زخم شو .

11.دا کار ډېر اوږ د شو .

12.ناداره پوروړی چا نه دی وژلی .

12.له چا چې پور نه بوديږي وژني يې پرې څوك نه .

13.ناداري بد شی دی .

13.څوك چې څه نه لري د تکليفونو سره مخ وي .

14.نر پسه خدای (ج) حلالې ته پيدا کړی دی .

14.مېړونه به قرباني ورکوي .

15.نيك عمل د خلکو په ذهنونو کې پاتې کيږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

15.ښه له چا نه هېرېږي .

16.نصيب کته کړی خر دی .

16.نصيب چې هر چېرې وړې ورلای يې شي .

17.نن دې که سبا دی دا ملك د زرغون شا دی .

17.قدرتمند چې يو کار پسې شي کولای يې شي .

18.نن دی که سبا دی توکل د ښيوې تللی دی .

18.عمر په تېرېدو دی او تر تله څوك ژوندی نه پاتې کيږي .

19.نوك او ورۍ دي .

19.ډېر نږدې خپل دي .

20.نوك او ورۍ سره بېلوي .

20.ډېر نږدې خپلوان سره بې اتفاقه کوي .

21.نوی نوکر هوسۍ په منډه نيسي.

21.ځان بادار ته چالاکه او کاريگر ورښيي .

22.نه مري او نه رغيږي.

22.معامله ډېره اوږده شوه او تماميږي نه .

23.نر ښځې به څه وي او توره به يې څه وي .

23.د بې همته سړي نه د تورې تمه نه کيږي .

24.نه يې رنگ د ادمي نه يې شکل د سړي .

24.نه يې اخلاق شته او نه يې خوی شته .

25.نه خر وهلی نه لښته ماته .

25.خپله غوښتنه تر سره کړې او بل چا ته تکليف ورنه کړي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

26.نه سيخ سوی نه کباب .

26.مطلب لاس ته راوړه او څوك مه خپه کوه .

27.نه پېژني نه ايژني تلتك اغوندي څملي .

27.ځيني داسې خلك وي چې څوك يې په خروار لېټي، کې نه حسابوي خو دی به ځان واکي واکي کوي او يا يې
څوك پېژني هم نه او په کارونو کې به کار لري.

28.نه دين دی نه سادين .

28.نه د دنيا د کاره شو او نه هم د اخرت .

29.نه تره ده نه بادرنګ .

29.د يوه کار خونده يې هم نشته يا يو کار هم ترې پوره نه دی .

30.نه پير پېژني نه فقير .

30.د هېچا قدر ور سره نشته .

31.نيت او مراد .

31.ته خپل اخلاص وکړه نور کارونه به خدای(ج) کوي .

32.نوم دې خوشحال دی خو مونږ ته غم يې .

32.زياتره نومور د خپل نامه سره مناسب چلندنه کوي .

33.نوم دې زما وي او تورې دې نور کوي .

33.زه دې هېڅ همت هم نه کوم خو خلك مې دې په ښه نامه يادوي .

34.نر غويا لوشي .

34.خامخا يې غواړي، پيدا کوي يې او د ناشوني شي غوښتنه کوي .

35.نه يې خوند شته او نه يې رنګ شته .

35.يو صفت هم نه لري .

36.نن به شي سبا به شي در به کړو پيدا به شي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

36.پوروړی د پیسو خاوند ته نن او سبا کوي او واي چې درکوم یې چې پیدا شي .

37.نړېدلی کمر دی .

37.یعنې خطر ناك دی ځان ترې ساته .

38.نرمه غاړه په چاړه نه غوځیږي .

38.اخلاقي سړی دښمن نه لري. مرسته وکړه سبا به تا هم راځي .

39.نېکي او پرسان .

39.څوك چې د یوه تن سره ښه کول غواړي اجازې او پوښتنې ته اړتیا نشته .

40.ناپوه د عمر ګټه په یوه ساعت کې بایلي .

40.چې په کار نه پوهیږې په لړه شپږه کې ځان ډیر تاواني کړې .

41.نر سړی د بې غیرته د لاسه مري .

41.زیاتره تکړه خلك د بګېکاره خلکو د لاسه په تکلیف کیږي .

42.نو شیروان مړ نه دی چې نوم یې نېك پاتې دی .

42.نو شیروان د خپل عدالت ځای ته یو مزی تېر کړی و. په میدان کې یې یوه ډاګه یا لرګی ودرولی و او د مزې پورې یې ګینګړی تړلی و. په رعیت کې به یې چې هر چا ته څه مشکل پیدا شو. نو دغه لرګی به یې وښوروه ګینګړی به وشرنګېده او پاچا به خبر شو. بیا به یې خپلو نوکرانو ته امر وکړ چې ورشئ او سړی راولئ چې څه غواړي؟ نو سړی به پاچا ته راورسېد او خپله خبره به یې وکړه. یوه روځ یوه پمن خر ځان د ډاګې پورې ژر، ژر او په ډېر قوت سره مښي. پاچا غږ کړ چې هلئ په منډه ورشئ چې په چا ډېر ظلم شوی دی. کله چې عسکر ورغلل ګوري چې د ډاګې تر څنګ سړی نشته، بېرته ولاړل او پاچا ته یې وویل چې هېڅوك نه و .

په دې وخت کې بې خره ځان د ډاګې پورې ومښه او ولاړ په خاورو کې څملاست عسکر چې بیا راغلل ګوري چې څوك نشته، بیا ولاړل او پاچا ته یې وویل چې هېڅوك نه و. په دې وخت کې خره بیا ځان د ډاګې پورې مښه، عسکر بیا راغلل ګوري چې خر ځان په لرګي پورې مښي بېرته پاچا ته ورغلل او وکړه یې صاحبه یو خر په لرګي پورې ځان ګروي. پاچا امر وکړ چې لاړ شئ او خر راولئ. عسکرو چې کله خر راوست پاچا ګوري. چې خر پمن دی او د مچانو پرې غوبل دی. پاچا امر وکړ چې ولاړ شئ او د ده خاوند راولئ، عسکر ولاړل او د خره خاوند یې حاضر کړ نو شیروان پاچا سړی ته وویل چې:

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا خر دي ولې خوشې کړی؟ سړی وویل:

صاحبه پمن شوی او بار نه شي وړلای. نو پاچا ورته کړه:

چې ګټه یې درته کوله ساتلو دې او اوس چې ناروغه دی درملنه یې نه کوې؟ چټګ دا خر بوځه او پوره درملنه یې وکړه. چې زه یې بیا پوښتنه کوم .

او دویم نکل یې داسې دی :

پاچا یو دولتي تعمیر جوړوه تر څنګ یې د یوې بوډۍ کور و. پاچا بوډۍ ته وویل چې دا ځای دې په ما را خرڅ کړه چې دا قصر مو سم راشي او که یې را نه کړې نو زمونږ تعمیر کوږ راځي. خو بوډۍ ځای ورنه کړ او پاچا کوږ قصر جوړ کړ نور پاچایان به چې کله دلته مېلمستیا ته راغلل او دا قصر به یې چې ولید د ناسموالي نیوکه به یې پرې کوله او ویل به یې چې ډېر ښه قصر دی خو کوږ دی. نو بیا به نوشیروان ویل چې کوږ ډېر ښه دی نه دا چې د بوډۍ کور مې په ظلم اخیستی وای .

43.نه به تل دا ناصر خان وي او نه به تل دا سره اوښان وي .

43.ناصر خان یو غټ خان و او ډېر سره اوښان یې درلودل، چې د سرو اوښانو په هغه وخت کې ډېر قدر وو لکه اوس چې د ځینو صاحبانو سره ښې ښې موټرې دي یو چا وویل چې یاره ناصر خان ډېر ښه سره اوښان لري. نو یو بل چا ورته وویل چې دا به یا په ژوند ترې ولاړ شي او یا په مرګ.

44.نه غل یم نه د غلو مل یم .

44.نه خپله بد کار ه یم او نه مې د بدکارانو سره ناسته ده .

45.نه کور وران او نه دود وران .

45.مه چا ته تېول کور وریه شا کوه او مه یې بېنوا شره .

46.نه یې خوري نه یې خورندي ته ورکوي .

46.بخیل دی هر څه یې له ځانه سره ساتلي دي .

47.نه یو وخت نه بل وخت راغی د غوبل وخت .

47.کار کول غواړي خو په هغه مناسب وخت کې نه .

48.نیت صاف لره اول یې په دښمن لره .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.48خپل دښمن ته هم نېت ښه لره .

.49نه گوړه خورم نه خوږه غوڅوم .

.49په باجوړ کې داسې رواج و چې ماشوم به يې سنتاوه نو گوړه به يې پرې وېشله يو هوښيار ماشوم يې سنتولو ماشوم وتښتېد او په دروازه کې ودرید. کاکا يې خانك کېښوده او نايي يې راوغوښت او هلك نيول نه ورکوي کاکا يې گوړه راواخيسته او هلك ته يې ورغږ کړ چې هله بچيه گوړه وخوره، هلك خپل کاکا ته له ورايه لاس وښوروه او ويې ويل چې نه گوړه خورم او نه دغه غوڅوم .

.50نه ملا شوې نه جولا شوې خدای(ج) خبر چې څه بلا شوې .

.50هېڅ هم درنه جوړ نه شول. هسې کوڅې گاموې .

.51نظر غرونه چوي .

.51بد نظر لگيږي .

.52نه يې مخ معلوم دی نه يې څټگ .

.52روغه او پاکه خبره نه کوي، دوه مخی دی .

.53نور علی نور شو .

.53د ښو نه ښه شوه. يعنې نور هم ښه شو .

.54نن پاچا سبا گدا .

.54کله سرې پاچا وي او کله ملنگ شي .

.55نه په خپله سپکه دی او نه د بل په سپکه اړدی .

.55حيا نه لري هر څه يې چې وکړل.

.56نر مې گڼې چې کال ته د دې نه هم بدتر يمه .

.56 هېڅ پرمختگ نه شم کولای کال تر کاله مې حساب خرابيږي.

(و)

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

1.ويل يې خولۍ مې درته نه ده کړې او به دې نه دي ښلي .

1.يو سړی واو په اختر کې يې زوی ته خولۍ اخيستې وه او جامې مې ورته نه وې کړې، د اختر ميلې ته يې بوتلو په لاره کې يې پرې ښې پرېمانه اوبه وڅښلې نورو ماشوم به په مېله کې هر څه اخيستل او خوړل به يې او دی يې پلار له ګوتو نيولی و او وچې شونډې يې ګرځاوه هلك به هر شي ته کتل او ژړل به يې، پلار يې ورته ويل چې ويلې زاړې خيله (خولۍ) مې درته نه ده اخيستې اوبه دې نه دي ښکلي .

2.واده ته واده ګوټی مه وايه .

2.واده چې هر څومره کوچنی شي بيا هم ډېر لګښت غواړي .

3.واده د ماماخېلو و او خوشالي بايزيد خېلو کوله .

3.يعنې واده په يو کلي کې و او د بل کلي خلکو ورته خوښي کوله .

4.وسله که بارده په يوه ساعت په کار ده .

4.وسله که ټول وخت په سړي بار وي مګر د اړتيا په وخت کې په کارېږي .

5.ورور يې مه وهه په توره خوريې ناسته ده حضوره .

5.ورور ته يې څه تکليف مه وررسوه چې خور يې پرې ځورېږي.

6.ويلې شو چې د وغوز يو .

6.وغز په شينوارو کې د يوې سيمې نوم دی چې لږ ځينې خلك يې لاسوهونکي دي. دا حصار شاهي د خلکو نه په يې کله کله د لاندې پسه وړه، د خلکو نه خوښيدل او چا په شپه نه ورکوله بله ورځ يو څو کسان راغلي وو او په مزينه کې پرې شپه راغله، د کلي خلکو ترې پوښته وکړه چې د کوم ځای ياستی؟ مېلمنو يوڅه سکوت وکړ. خلکو ورته وويل چې وايې کنه چې د کوم ځای ياست نو بيا دوی دا وويل .

7.وروري په دوسۍ کيږي .

7.يعنې د ورور بده خبره او قهر به سړي په ځان اخلي .

8.ورغوی چې خارښت کوي پېسې لاس ته راځي .

8.په افغانانو کې داسې ويل کيږي چې د چالاس خارښت وکړي بل ورته وايي چې پېسې درته راځي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

9.وروري په ورو کيږي .

9.وروري په رمز، زغم او حوصلې کيږي .

10.وهم يې کوم ځای او خوريږي کوم ځای .

10.يعنې دومره ناپوهه دی چې د درد ځای نه پېژني .

11.ورغستلي د منځه ايستلي.

11.ورغستلي هغو موادو ته ويل کيږي چې وره چاڼ کړي او څه ترې په چانې کې پاتې شي، نو دغه بيا څوك د ورو سره نه گډوي او ځارويو ته يې اچوي .

12.ورو که ورور دی وراره د سترگو تور دی .

12.وراره تر وروره هم گران وي .

13.وچ او لامده يې سره وسيځل.

13.د ښو او بدو توپير يې سره ونه کړ .

14.ونه چې زړه شي د هرې بلا پرې شپه شي .

14.ډول ډول بلاگانو ته په کې ځای پيدا شي همدارنگه چې انسان زوړ شي هر مرض پرې ژر او په اسانه راځي .

15.وړکتوب پاچاهي ده .

15.د دنيا د کړنو او انښنو نه بې غمه وي .

16.وړيا شراب قاضي هم څښکي .

16.په وړيا گناهونو باندې زياتره خلك ډيل نه وي .

17.وږي ته بيگا لرې دی .

17.وږی انتظار نه شي کولای.

18.وږی نس ښامار دی .

18.ډېر خلك نفسي غوښتنو اور ته واچول .

19.وريښم که زاړه هم شي کته ترې څوك نه جوړوي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

19.اصل شی که هر ځومره زوړ شي. خو په سپکه ورته ځوك نه ګوري.

20.ودانول ګران دي ورانول اسان دي .

20.د یو شي جوړول په ډېر وخت کې نه کېږي او ورانول يې په یوه شېبه کې کېږي .

21.ورغمی په خپله مور سپرېږي.

21.کم اصله خپل او پردی نه پېژني .

22.وره په وره منت دې په څه.

22.چې د جنس عوض دې واخیست نو احسان يې نشته .

23.وډ د وړونه خالي نه وي .

23.له ځمکې چې غنم راټول شي یو څه وړي خامخا په پټي کې پاتې کیږي .

24.وطن په ښه خوی خوړل کیږي.

24.په ښه خوی کلی او کور کیږي.

25.وطن خراړو وران کړنوم د کارغانو بد دی .

25.ځینې کارونه له ښکته خلکو نه خراب شي نوم پرې د مشرانو بد شي .

26.وطن په توپونو وران ښه دی نه دونو نه خالي .

26.یعنې تعمیر به ببرته ژر جوړ شي خو ځینې ونې د شلو کالونه مخکې کمال ته نه رسیږي.

27.وګوره سړی ورلاندې واچوه پوزی.

27.د هر سړی قدر او درناوی به د هغې د علمیت او سړیتوب به اندازه کوې.

28.ولاړه کوډله يې پرینښوده .

28.ټول کلی يې وران کړ. یا دا چې له هر کوره يې سوال وکړ .

29.ونډه زمونږ خوري او شودې يې د بر کلي خلك خوري .

29.لګښت پرې مونږ وکړ او ګټه يې بل ته رسي.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

30.واده واده نه و او د سلو روپو په کې ډول وشکېده .

30.کار کار نه و او لګښت پرې ډېر وشو.

31.واده اسانه دی خو سامان یې ګران دی.

31.د واده غوښتل اسانه دي خو سمبالول یې ګران دي .

32.ویښ چې ځان ویده کړي څوك په یې ویښ کړي .

32.که یو څوك ځان په ټګۍ واچوي بیا یې نو پوهول ډېر ګران شي .

33.ویې ګټه د مریي په څېر او و یې خوره د پاچا په څېر .

33.په خپله مېړانه یې وګټه او د نر په شان یې وخوره.

34.وینه په وینه نه مینځل کیږي .

34.کرکه په کرکې نه ورکیږي .

35.ویې ګټه او ویې څټه.

35.په خپل همت یې پیدا کړه او بیا یې خوره .

36.ویشلی ورور تور بور دی.

36.ورور چې له وروره بېل شو د هغه سره باید به ګټهلو کې تربګني وکړي .

37.ویلی شو چې پیره در پټ یې کړه .

37.ځکه چې بیا خپه او خجالت کیږي .

38.ویشتلی په زړه ببداره وي .

38.په چا چې یو کار تېر شي راتلونکي وخت ته تجربه وي یا دا چې یو تن یوکار کړی وي اوپټول یې غواړي، چې څوك په کې بحث کوي نو دی ته اندېښنه پیدا شي .

39.ویښتان مې ورته زیږه شول .

39.ډېره غصه مې ورته راغله .

40.وطن له لېونیو نه ډك دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

40.ډېره ناپوهي ده .

41.ورغوی مې تورې سپې څټلی دی .

41.بخت مې چپه شوی دی .

42.وسله هغه وسله ده، چې په لاس درغله .

42.بېربل ته شاجهان پاچا وویل چې وسله کومه ښه وسله ده هغه ورته وویل، چې په لاس درغله. سبا ته شاجهان پاچا د بېربل پسې یو فیل ور ایله کړ چې لړ یې په عذاب کړي .فیل د سپي نه ډېر وېرېږي فیل چې د بېربل پسې وروځغاستل بېربل مخکې دی او فیل ورپسې دی په یوه ډېران ور برابر شول په ډېران کې یو کوچنی کوکری پروت و بېربل پسې راوخیست او د فیل په تندي یې وویشته کوکری په کړنجاري شو فیل لکۍ په سر راواړوله او بیرته وتښتید. نو بیا ورته شاجهان وویل چې رښتیا دې ویلي دي .

43.ورور دې وي، خو په لاهور دې وي .

43.یعنې ورور، چې هرڅومره لرې وي خو سړی پرې ډاډه وي .

44.وړې ته چا وویل، چې دوه او دوه څو کیږي هغه ویل څلور ډوډۍ.

44.یعنې د هر چا سره خپل مطلب په زړه کې وي .

(هـ)

1.هر چا ته خپل مزی مرغلین دی .

1.هر چا ته خپل کار ښه او معقول ښکاري .

2.هر چا ته خپل وطن کشمیر دی .

2.په هر چا خپل وطن ګران او ورته خوږ دی .

3.هر ډاګ د بهې ډاګ نه دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

3.بهی د مومندو په سیمه کې یو پراخه ډاګ دی پخوا چې کلونه آباد وو ډېرې ښې غلې او دانې یې کولې او نور ډاګونه د دې په څېر نه و. نو ځکه خلك دا وايي .

4.هر څه ځي او عادت نه ځي .

4.خوی نه بدلیږي. حدیث مبارك دی چې فرمایي: كه چا درته وویل چې دوه غرونه سره یوځای شول دا ومنه او دا كیږي خو كه چا درته وویل چې د انسان خوی بدل شو دا مه منه .

5.هر څه اور ته غورځوي .

5.یو شی هم نه پرېږدي او هرڅه هلاكوي.

6.هره ښځه شیروار نه شي كولای .

6.د هر كار لپاره بېل بېل خلك وي .

7.هر سړی پوزه توره كړي وايي چې آهنګریمه.

7.هر سړی د خپل ځان صفت كوي او ځان ماهر ګڼي .

8.هر سړی په خپلو خولو كې ډوب دی .

8.هر خوك یو څه ستونزې لري. یا هر سړی په خپل غم كې ډوب دی.

9.هغه چرګه مړه شوې چې زرینې هګۍ یې اچولې .

9.یعنې چې ښه كارونه یې كول هغه اوس نشته .

10.هر سړی ځانته من وايي .

10.هر سړی وايي چې زه پوره یم .

11.هر وخت ږلۍ نه وریږي .

11.هر وخت مشكلات نه وي .

12.هره تېره من نه ده .

12.هر سړی پوره سړی نه دی .

13.هر ښځه درخانۍ نه ده .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

13.هره ښځه ښایسته او هوښیاره نه وي .

14.هر سړی آدم خان نه دی .

14.هر سړی د آدم خان په څېر میړنی نه وي .

15.هډه او ګنې .

15.د هډې ځمکې پخوا للمې وې یوازې غنم، موټ او پونبه یې کوله ځکه چې اوبه یې لږ وې او د اوبو شیان یې نه کول.

16.هغه بوټی کره چې مېوې یې خورې .

16.هغه کار کوه چې ګټه یې در رسیږي .

17.هندو زوړ شو مسلمان نه شو .

17.عمر په سړي تېر شو خو په لاره برابر نه شو .

18.هندو سترې خدای(ج) ناراضه .

18.داسې کړنه کوې چې په دنیا او اخرت کې یې ورته ګټه نه ور رسیږي یا دا چې یو چاته یو کار سړی وکړي خو د هغې خوښ نه شي .

19.هندو یې په سر وواهه لاندې ځای یې خوړ شو .

19.یعنې کار یوځای کې وشو او تاواني بل ځای شو .

20.هنر یاد کړه په تاخچه کې یې کښېږده .

20.کمال یو وخت په کاریږي .

21.هم خورما او هم ثواب.

21.ښه کار کول د دواړو جهانونو ګټه ده .

22.هغه شپې لاړې چې ما کولې کرواړې .

22.زما د خوارۍ او د فقر شپې لاړې .

23.هم یې زړه کیږي او هم یې ساړه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

23.دوه زړی دی چې دا کار وکړم اوکنه.

24.هر غر او هماغسې يې ځناور .

24.د هرې سيمې ژوي د خپلې سيمې نه اغېز اخلي .

25.هوسۍ له ځايه ګرندۍ وه چې ګنګري يې په کې واچول نوره هم چالاکه شوه .

25.چې يو سړی پخپله هم ماهر وي او د نورو نه هم څه زده کړي .

26.هوښياره مرغۍ په دوه لمو کې نښلي .

26.ځکه چې ډېر احتياط کوي او د ځان د خلاصي له پاره ډېرې پرکټې وهي .

27.هر څوک د غوړ لستوني يار دی .

27.ډېر خلك د دولتمندو اشنايي او دوستي کوي .

28.هره ورځ اختر نه وي .

28.خوښي کله کله وي .

29.هاتي چې په تبيله کې مردار شو اولس يې نه شي ويستلای .

29.يعنې فيل چې مردار شي ډېر خلك يې له ځايه نه شي ښورولای. يا يو ظالم چې يوځای غصب کړي راګرځول يې بيا ډېر زور غواړي .

30.هر سړی پښې و غځوي چې مړ شوم .

30.کوم سړی مړ شوی و او اسقاط يې هم ډېر او خيرات يې هم ډېر لوی او پريمانه و. کوم مسکين ورغلی و اسقاط يې هم اخيستی و او خيرات يې هم خوړلی و نو بيا يې دا خبره کوله .

31.هره بلا چې يې په خپل مقام شه .

31.يو څوك چا د شپې ډاروه. سړي ورته وويل هره بلا چې يې خپل ځای ته دې ولاړشه ګنې زما له خوا به خوږ شي .

32.همدا زه نه وای همدا زه نه وای .

32.يو سړی و او له خپلې ښځې ډېر وېرده، کله به يې چې قهر راغی نو بيا به يې ويل چې همدا زه نه وای همدا زه نه واي ځکه چې ښځې ته يې څه نه شول ويلای .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

33.هاتي چې ژوندی وي يو خروار وي او چې مړ شي دوه خرواره شي .

33.يو کار چې په خپل وخت وشي په اسانه کيږي خو چې وخت تېرشو کول يې بيا ډير زور غواړي.

34.هندو به غلا کولای خو که سپي نه وای .

34.هندو له سپي ډير ويريږي. ځينو خلکو به ډېر کارونه کولای خو چې په وسعه يې پوره وای .

35.هوښيار په اشارت پوهيږي .

35.پوهان په نيمه پوهيږي.

36.هندو مې ګنجی نه دی ليدلی .

36.يعنې سکهانو تل پګړی وهلې وي که سر يې ګنجی وي هم څوک يې نه شي ليدلای .

37.هغو ته يې اسونه ورکړل چې په زين کولو يې نه پوهيږي .

37.دنيا زياتره خدای(ج) بې عقلو خلکو ته ورکوي .

38.هېڅا په لاره کې دستراخوا نه دی غوړولی .

38.يعنې که يو سړی ډير سخي شي هم لارې ته يې نه رااوباسي .

39.هم زيانيدلی هم شرمېدلی.

39.هم ناواني شو او هم لسپك شو.

40.هم ماري هم کوکارې هم لاس لګی هم ژاړې.

40.وهل هم کوې او چيغې هم ته وهې، ټونګه هم ته اچوې او سورې هم ته وهې.

41.هر شی چې خام وي پخيږي انسان چې خام شو بيا نه پخيږي.

41.انسان چې يو وار بې باوره شو بيا پرې څوك باور نه کوي.

42.هر چا سره پنج، پنج نو يار سره هم پنج.

42. دوه ټګان وو او ويل يې چې موږ کله څوك تيروسته نو پخپل منځ کې به سره پنج پنج وايو، دا په مو رموز وي. يو ملګري د بل سره غلطي وکړه او د ځان سره يې وويل چې پنج نو بيا دې بل ملګري ورته وويل چې د يار سره هم پنج.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

(ي)

.1ياد مې کړه ښاد مې کړ.

.1چې دې ياد کړم لکه هر څه چې دې راکړل .

.2يا د مور تی دی يا د چلم نی دی .

.2چرسيان په خپل منځ کې سره ډېر خواږه وي حتی د ورونو نه هم .

.3يا د چنې تير که خوند يې واخله رنګ يې هېر کړه .

.3ډير خلك په اشنا يۍ کې لومړی ډېر خواږه وي، خو چې کار يې پوره شي بيا يې هغه پخوانۍ خونده نه وي .

.4يا دې خدای(ج) ماته راکړي او يا مې دې دوست ته ورکړي .

.4که ما ته خدا(ج) راکړه خو ډېر ښه او که دوست ته مې يې ورکړه هم زما په درد خوري .

.5يادوي ټوپك راوړي کوتك .

.5لومړی ډېر توند وي بيا يې وروسته مزه نه وي يا پرړې د غټ شي کوي او ورکوي لږ شی .

.6يو د بل د غمه نه مري .

.6که غم هر څومره درونډ وي خو سړی ترې نه مري .

.7يا مړ يا موړ .

.7يا به ډېر څه پيدا کړي يا به په کې سر وخوري .

.8يتيم په ژړا پوخ دی.

.8په دې ډيرې تودې سړې تېرې شوې دي. ښه تجربه شوی دی .

.9يتيم چې سر سبيل شي سل اويا ګزه يې... شي .

.9بې پلاره هلك چې سر ايله اموخته شو بيا يې اداره کول ډير سخت وي .

.10يتيم هلك تل د ټوکری لاندې نه پاتې کيږي .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

10.اخر به غټ شي .

11.يخني د خدا(ج) په روی نه ايساريږي .

11.د ظالم نه په زاريو نه شي خلاصېدلی .

12.يوه به دې ژاړي بله به دې خاندي .

12.يعنې دې کار ته دې اړباسم چې ويې کړې .

13.يو پسې رسېدلی نه شو بل ويل د مخې يې شه .

13.د يو چا د لاسه يو کار نه وي پوره او بل ورته وايي چې ډير کارونه وکړه .

14.يو خوري بل يې په بډه وهي .

14.يو شي هم نه پرېږدي .

15.يو خور بل ته سترګك وهي .

15.يو خوري بل ته په تمه دی .

16.يو للی دی يو للۍ ده .

16.په کور کې دوه کسه دي اولاد او بچي نه لري .

17.يو سر او سل سودا ګانې.

17.يو سړی دی او جنجالونه يې ډېر دي .

18.يو مې يوه سترګه ده او بل مې بله سترګه ده .

18.دواړه راباندې ګران دي .

19.يا تخت يا تابوت.

19.يا به پاچا شم يا به پرې مړ شم .

20.يوه سترګه يې د سپي ده او بله د سړي ده .

20.په بنه انسان دی خو خوی يې د سپي دی .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

.21يږه جومات ته نه ځي او ملا ځنګل ته نه ځي .

.21دواړه سره ليدای نه شي .

.22يا تير اوباسئ يا ما اوباسئ .

.22يو سړی چې علی خان نومېده د يو بل چا سره يې د زوی لپاره خپښې کړې وه او د زوی خسر يې ناروغه شوی و، ناورغه سړی ډېر پوخ غل و او د غلا تير يې په کوټه اچولی و. د سړی په دې کوټه کې د ځنکدن سلګۍ شروع شوې او سترګې يې په دې تيرلګېدې نو چيغې يې کړې چې يا ما اوباسئ يا تير اوباسئ. د ناروغه سړي ورور دلته ولاړ دی، خپل وراره نه يې پوښتنه وکړه چې دا پلار دې څه وايي دې هلك نور خلك له کوټې نه وويستل او زه خو يې خپښ وم زه يې نه ويستم، نو د ناروغه سړی زوی ويل چې پلار مې پرتې نه وايي رښتيا وايي دا تير يې را پټ کړی دی او اوس مرګ په سترګو ګوري نو ځکه داسې وايي. چې دا د غلا مال لرې کړئ.

.23يوه ده خو ډېوه ده .

.23ډېره پوهه او عالمه ده. يا سترګه مې يوه ده خو هر څه پرې وينم .

.24يو ګوري بل لمسيږي .

.24چې يو وګوري بل يې هم غواړي .

.25يو خدای(ج) ښه دی او يو ځای ښه دی .

.25هر هر ځای کې بايد سړی ناسته پاسته ونه لري او چې يو چاسره يې ژمنه وکړه هماغه سره بايد ودريږي .

.26يو پټی جوار يې وخواړه اوس هم ورته ميږه وايي .

.26ډېر تاوان يې ورساوه اوس يې هم بې وزله بولي .

.27يو زما په ځانله دا يو ستاسو په ټولو .

.27په لاره يو هندو او څوکسان نور سره ملګري شول، مخې ته يې غله راغلل او غلو پرې غږ کړ چې سامان کښېږدئ، خلکو وويل :

سمه ده او سامانونه يې پرځمکه کېښودل، غلو غوښتل چې د دوی لاسونه ور وتړي، هندو غلو ته وويل: اجازه ده چې مونږ لومړی تاسو ته لږ اتڼ وکړو بيا زمونږ لاسونه وتړئ. هندو غوښتل چې د اتڼ په سندره کې ملګري پوه کړي چې دا يو غل به زه ټينګ کړم او دا بل يې ستاسو په دې ټولو غلو د هندو سوال و مانه او د اتڼ اجازه يې ورکړه. نو هندو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل غوږ ته لاس ور وړاو د یه قربان سره یې وویل های دا یو زما په ځانله او یو ستاسو په ټولو. دا یو زما په ځانله او دا یو ستاسو په ټولو. دې نورو ورغبرګه کړه چې دا کار زمونږ نه نشي او دا کار زمونږ نه نه شي .

.28یو ځان شرموي او بل قام شرموي .

.28یو ځوك داسې بدكار وكړي چې خپله ټوله کورنۍ سپکه کړي .

.29یو سړي بل ته وویل چې په هر خیرات کې دې وینم هغه کړه چې ته به هم په کې یې .

.29یو ځوك چې چا ته ووایي چې زه دې په بدو ځایونو کې ګورم چې ناست یې، دا دا مانا لري چې دی پخپله هم په دې بدو ځایونو کې وي .

.30یو کال به بربنډ وګرځم خو بل کمیس به وانه خلم .

.30یو بخیل سړي نه یې تور بور کمیس پټ کړ، او ویل یې چې دا به بل کمیس واخلي او پیسې به یې ولګیږي او زما نه به په سیالۍ کې کم شي، نو کله چې بخیل پوه شو نو بیا یې دا وینا وکړه .

.31یوه سپي ژرنده څټله او بل سپي د ده... څټله.

.31یوه پخپله په سوال څه پیدا کړي و بل د هغه نه سوال کاوه .

.32یو ګنجی په وره راغی بل په تناره .

.32دوه کسان د یو څه د غوښتنې لپاره په بېلو بېلو لارو په یوه وخت کې راغلل .

.33یو بام او دوه هوا وې .

.33د یوې کوټې په سربندې په یو کټ کې د یوې ښځې زوی اوننګور پراته وو. او په بل کټ کې یې لور او زوم پراته وو. دې ښځې خپلې لور او زوم ته وویل چې سره رانږدې شئ یخني ده او زوی او ننګور ته یې وویل چې سره لرې شئ ګرمي ده نو په دې وخت کې یې ننګور دا وویل .

.34یو وخت د شیطان هم منه .

.24یو زده کوونکی و او خپل استاذ ته یې ویل شیطان راته وایي چې دا کاني راوخله او دا استاذ په دا سر وله، د دې خبرې سره سم استاذ زر زوه کوونکي ته وویل پام چې د شیطان ونه منې. بله ورځ همدې زده کوونکي استاذ ته بیا وویل: چې استاذه سیطان را ته وایي چې یوښه غټ چرګ حلال کړه او ښه پلو ور سره پوخ کړه او استاذ ته یې یوسه. استاذ کړه بده نه ده کله کله د شیطان هم منه .

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

35.یو کال سړی د مور د مېږه سره هم تیروي .

35.انسان باید په ډېر مشقت کې هم خپله حوصله او زغم د لاسه ورنه کړي یا چې یو څوك په سفر ولاړ شي او زړه یې زر تنگ او بېرته راشي بیا خلك دا وايي او یا یو څوك د چار سره مزدور شي او مزدوري ژر پرېږدي نو بیا هم خلك دا وايي .

36.یو سړی چا نه پېژنده په جومات کې یې... وکړل.

36.ځینې وخت یو ناپوهه سړی د خپل شهرت له پاره داسې یوه کړنه وکړي چې هغه د کولو نه وي .

37.یو په ژرنده او جومات کې یې مه وایه نور یې هر ځای وایه .

37.چې یو سړی قصداً وغواړي چې یو خبره مشهور کړي نو بیا داوایي .

38.یوه ورځ د بلې ورځې مور ده .

38.ورځې له ورځو زیږي .

39.یو من سر ښوروې او دوه گوتې ژبه نه ښوروې.

39.کله چې یو سړی خپل مخاطب ته د ژبې په ځای د سر په ښورولو هو او نه وکړي نو بیا خلك دا وايي .

40.یوه شپه یې چې تر منځ وي له هغې بلا نه مه وېرېږه .

40.څکه چې وخت شته او تدبیر نولی شي .

41.یا به پیسې گټې یا به کیسې گټې .

41.یا به خپل تاریخ جوړوې او یا به د دنیا گټه کوې.

42.یو بهلول یو یې کند یو یې کچکول.

42.خلك وايي چې د سلطان محمود غزنوي یو ورور و او هغه فقیري او ملنگي کوله او ډېر زاهد سړی و. غزنوي ورته بلنه ورکړه چې راشه او په حکومت کې کار وکړه، بهلول ورته په ځواب کې وویل چې

د اخرت حساب نه شم ورکولای. ؟ غزنوي وویل چې څه د اخرت حساب دی؟ بهلول وویل چې د هر شي بېله بېله پوښتنه کیږي او روځ د قیامت ډېره سخته ده، څمکه به د تبۍ غوندې توده وي او سړي سره به حساب کیږي. بهلول یو تبۍ راواخیسته او اور یې ترې لاندې بل کړ تبۍ سره شوه، بهلول پرې ودرېد او غږ یې کړ یو بهلول یو یې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کند یو یې کچکول او د تبۍ نه کوز شو. او وې ویل چې حساب مې خلاص شو. او سلطان محمود ته یې وویل چې اوس ته راځه او حساب د ټول ملك راکړه، سلطان وویل چې زه دا کار نه شم کولای .

.43یو یې ګټي سل یې خټي .

.43د یوه سړي د همت له برکته ډېر خلك په راحت کې شي .

.44یار له یاره بلاربیړي.

.44دوست له خپل دوست نه تکلیف ګوري .

.45یا خپل کور یا ګور .

.45انسان باید خپل پت وساتي او بل چا ته د سوال لاس اوږد نه کړي .

.46یو لرګی اور نه کوي دوه ښځې کور نه کوي .

.46د یوه لرګي اور لمبه نه کوي او بلیږي نه او د دوو بنو کور وران وي .

.47یوله ولږې مري او بل یې سرته پراټې لټوي .

.47یو سړی پخپله د یوه کار له امله ډېر په کړاوو کې و او بل ترې په همداسې کار کې مرسته غواړي .

.48یو خوا پاڼ او بل خوا پړانګ .

.48یو لوري ته یو مشکل او بل لوري ته بل مشکل د خلاصېدو لار نشته .

.49یوې بلا بلې ته ویل چې بوو .

.49یو بد کاره بل بد کار ته ویل چې ته بد کوې .

.50یو په ست شه ښکاري او بل یې په نه خوړلو .

.50داسې نه چې یو تن ست وکړي او بل ترې پوزه غوځه کړي.

.51یو خروار زعفران وخوره خو خوله پرې مه زیړوه.

.51غټ کار په پټه خوله وکړه چې څوك خبر نه شي.

.52یوه سترګه چې دې وو ته په بله لاس کښیده.

52. که یو مصیبت در ته پېښ شو په هغې صبر وکړه چې بل درته پېښ نه شي.

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library